

**Domen
Fras**

ČR OLTK BZKE LTK E

Zbirka
tipografskih
vaj

Domen
Fras

ČR K E O T P I K E B I R K A V A J

Zbirka
tipografskih
vaj

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje
Univerza v Ljubljani
Ljubljana, 2024

Tipografija grafičnemu oblikovanju ponuja neskončne in vedno nove možnosti. Oblikovalčev karierni uspeh v postavljanju in preseganju intelektualnih in fizičnih meja tipografije je v največji meri odvisen od veščin, pridobljenih v najzgodnejših fazah študija oblikovanja vizualnih komunikacij. Kako uporabiti znanje o tipografiji, ki se je nabralo v zadnjih petsto letih? To je izziv tako za študentke in študente kot za učitelje.

Zbirka vaj in nalog *Črke in oblike* je rezultat desetletja razvoja študijskih procesov pri rednih in izbirnih predmetih s področja tipografije in oblikovanja črkovnih vrst. Z njo želim ponuditi širok nabor vsebin, ki izhajajo iz tradicije kaligrafije in visokega tiska, modernističnih načel 20. stoletja, preprostih likovnih eksperimentov, aktualnih tehnoloških možnosti in, nenazadnje, izmenjave pedagoških izkušenj s kolegi. K formulaciji nekaterih nalog in vaj so znatno prispevali moj predhodnik prof. Lucijan Bratuš, sodelavca asistenta Alja Herlah in Marin Šantić ter gosti pri študijskem procesu Jan Charvát, Marko Drpić, Primož Fijavž, Emil Kozole, Nejc Prah in Zoran Pungerčar.

Številne knjige in spletni viri, ki jih navajam na koncu zbirke, so mi bili v oporo pri zasnovah vaj in nalog. Vanje sem vtkal nekaj reda in discipline, h katerima sicer težim tudi v predavalnici. Prepričan sem, da sta nujno potrebna za samostojno izvedbo vaj, ki jih na predavanjih podpiram s teorijo, zgodovino in referencami iz oblikovalskih praks.

Besedila vaj in nalog so sestavljena iz vodilne misli, ki kontekstualizira problem, in iz nje izhajajočo nalogo, navodilo za izvedbo in nasvet. Učni izidi na koncu besedil služijo kot orientacija za evalvacijo rezultatov študija z mnogoterimi rešitvami.

Vaje in naloge vedno izvajamo v ciklu »zasnova, konzultacija in evalvacija«. Trajajo lahko le nekaj šolskih ur na enem predavanju, nekaj tednov ali pa jih razpnemo čez ves semester. Vsem pa je skupno, da preplet analognih tehnik in rabe digitalnih orodij spodbuja rast načrtovalskih spretnosti še v kasnejših letih študija, ko naloge postajajo zahtevnejše in kompleksnejše.

Vaje in naloge so razvrščene po ustaljenem vrstnem redu izvedbe, ki omogoča pridobitev veščin s slojenjem povezanih znanj. A učitelj mora biti vedno pripravljen tudi na spremembe. Dobro je stopiti iz ustaljene rutine, kakšno vajo izpustiti ali zamenjati, jo predrugačiti ali preprosto zasnovati na novo. Le tako si lahko vedno zastavljamo aktualna vprašanja, na katera s tipografskimi prijemi iščemo možne odgovore ali rešitve.

– Domen Fras

A ČRKA, BESEDA, VRSTICA IN ODSTAVEK.

Črkovna kompozicija	10
Podoba besede/dejanja	14
Oblika in protioblika črke	18
Ritem/neritem ali ravnovesje/neravnovesje	22
Podoba besede	26
Značaj pisave - <i>diptih</i>	28
Značaj pisave - <i>triptih</i>	32
Položaj besedila	34
Podoba odstavka	36
Poravnava vrstic	38
Mreža	40
Hierarhija	44
Razmerje in format	48
Sporočilo na letaku	50
Seznam	52
Napovednik dogodkov	56
Tipografski katalog/dnevnik	60

B FUNKCIJA IN FORMA.

Predstavitev črkovne družine	66
Izbor pisave	68
Publikacija s tipografskimi vajami	70
Prelom eseja <i>The Crystal Goblet</i>	74
Izjava na plakatu <i>a</i>	78
Izjava na plakatu <i>b</i>	82
Mikrotipografija	84

A NADZOR POLOŽAJA.

Delavnica visokega tiska	90
Mreža na kvadratu	92
Mreža na formatu	94
Sistem vzorca	96

D ČRKA V RISBI.

Ilustracija po značilnostih pisave	100
Naslovnica knjige <i>Butalci</i>	104
Nalepka	108
T-shirt	110
Športni piktogrami	114
Naslovnica albuma <i>Cocktail</i>	118

E GLIF, ČRKA IN FONT.

Dvojni svinčnik	122
TypeCooker	124
Šabloniranje črkovnih form	126
Ekstramastne črke	128
Supersvetle črke	132
Sestavljene črke	134
Modularne črke	136
Črkovna vrsta na temo	140
Munarijev abecedni sistem	142
Piksel črke	144
Digitalizacija pisave	148

F OBLIKOVANJE ČRKOVIH VRST.

Pisava s tipografskega sprehoda	154
Oživiljena črkovna vrsta	158
Črkovna vrsta minuskule	160
Črkovna vrsta s seznamom pogojev	162
Črkovne vrste po meri	164
Tematske črkovne vrste	168
Šablonska črkovna vrsta	174
Normalna črkovna vrsta	178

G ŠOLSKE TIPOGRAFSKE DELAVNICE.

Gestalt v tipografiji	182
Programirana tipografija po Gerstnerju	184
Medčrkovni prostor	186
Vrstice in stolpci	188
Portreti z imeni	190
Tipografska policija	192
Gerstnerjeva mreža	194
Plakatne črke	196
Lego piksel pisava	198
Odstavki in stolpci	200

LITERATURA	202
------------	-----

SPLETIŠČA	204
-----------	-----

PRILOGE	206
---------	-----

A

ČRKA, BESEDA, VRSTICA IN ODSTAVEK.

Študij tipografije v prvem letniku temelji na zaporedju vsebin temeljnega tipografskega besednjaka in slovnice. Tematski sklopi obravnavajo črko, besedo, vrstico in odstavek v likovnih odnosih potiskane in nepotiskane površine. S pomočjo usmerjenih vaj se začne razvoj palete tipografskih sredstev, ki jo posameznik v nadaljevanju študija implementira v celovito oblikovalsko udejstvovanje. Kljub določenim omejitvam in izhodiščem vaje ne podlegajo dogmam. Nobena vaja ne narekuje točno določenih rezultatov. Prav zato študentkam in študentom nudijo izzive, da tipografske probleme rešujejo izven pričakovanih okvirjev.

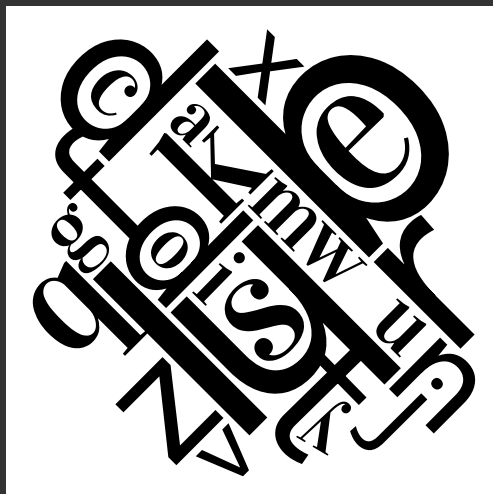
Tea Lajkovič, 2020/2021

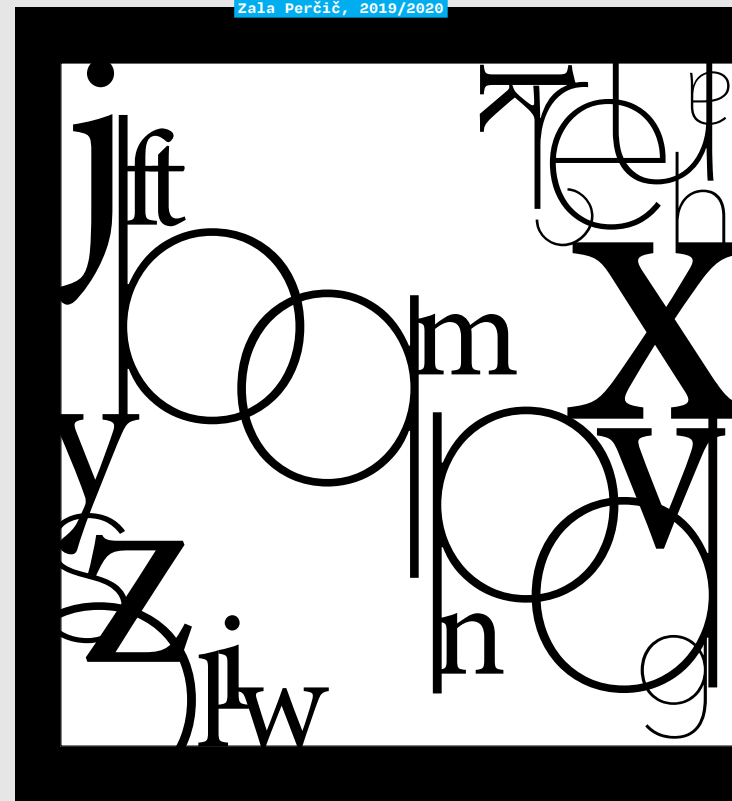
Nara Dominko David, 2019/2020

Zala Tiran, 2020/2021

Zala Perčič, 2019/2020

Irina Goruppi, 2020/2021

PODOBA BESEDE/ DEJANJA

Tipografske manipulacije obstoječega črkovnega gradiva so pomembno sredstvo za doseganje različnih vizualnih učinkov. Drzno preseganje prednastavljenih odnosov vodi do nepričakovanih rezultatov.

VAJA Iz vsake od spodnjih alinej izberi po eno besedo.

→ *adicija, eliminacija, migracija, repeticija, ekspanzija*

→ *stiska, motnja, izguba, prehod, preboj*

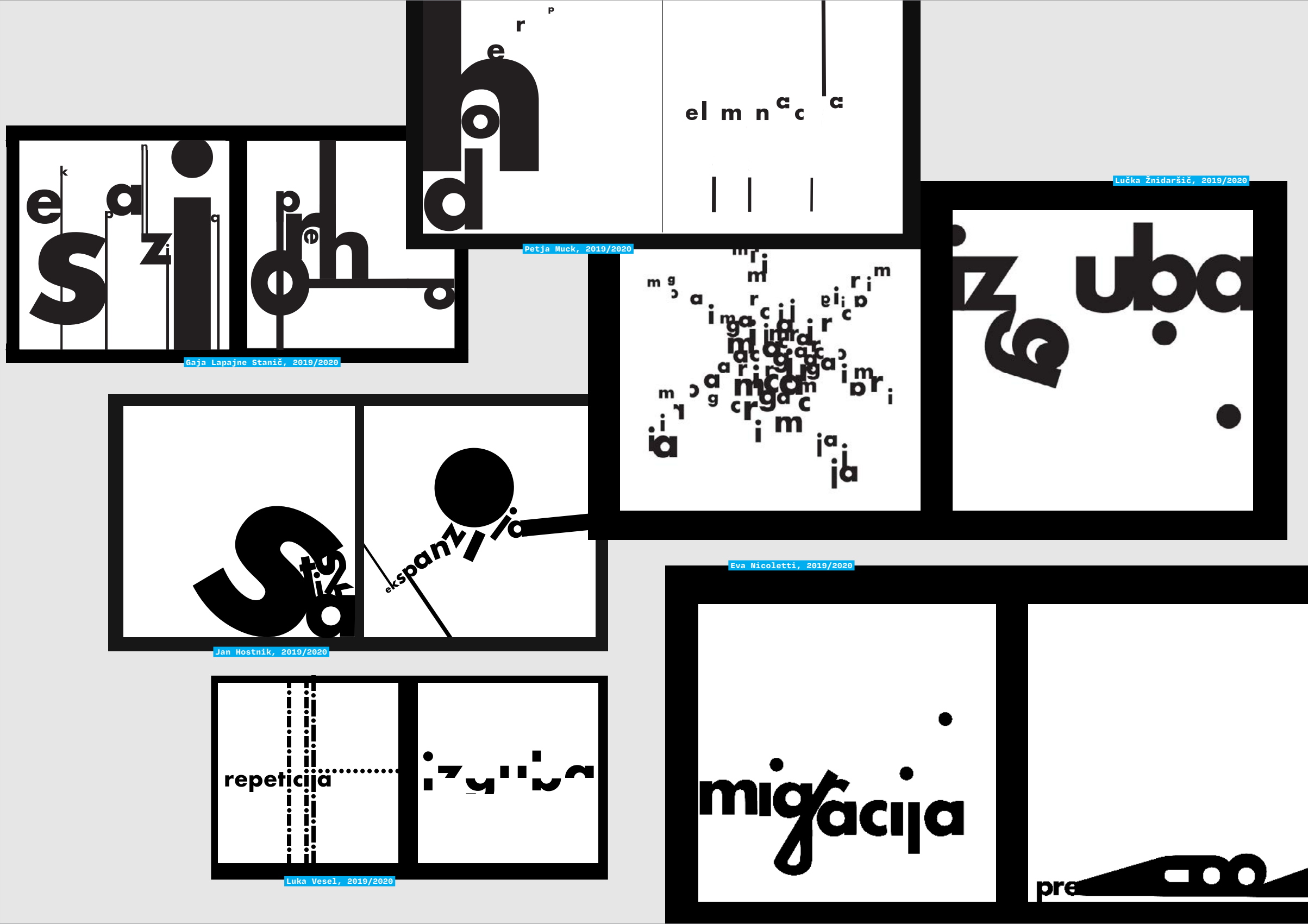
Besedi vsako v svoji kompoziciji uredi/stavi tako, da izraziš njen pomen s prostorsko razporeditvijo, velikostjo ali orientacijo črk na kvadratu dimenzij 18 × 18 cm. Črk ne smeš pačiti, lahko pa dodajaš ali odvzemaš, krajšaš ali podaljšuješ njihove sestavne dele, tudi protioblake.

IZVEDBA V datoteki so črke pisave Futura Bold že v krivuljah. Uporabi zgolj te. Datoteko preneseš na računalnik in odpreš (ne uvoziš ali vstaviš!) v Adobe Illustratorju ali Affinity Designerju, kjer jo tudi obdeluješ. Če delaš analogno (v tehniki kolaža), natisni in fotokopiraj. Obe kompoziciji natančno obreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Premisli, s katerimi tipografskimi sredstvi je mogoče učinkovito prikazati pomene oziroma dejavnosti, ki jih opisujejo pojmi. Pri razumevanju pojmov si lahko pomagaš s portalom fran.si.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ kombinira črkovne forme,
- ☑ interpretira pomen besede s tipografskimi sredstvi,
- ☑ manipulira z vektorskimi elementi z risarskimi programi.

eliminar

red

repticia

rye

Aja Vogrinčič, 2019/2020

Rene Ketiš, 2020/2021

pank

h

repa

re pe re pe re pe re pe
ti ti ti ti ti ti ti ti

Elizaveta Ryzhova, 2019/2020

motnja

Alen Berlot, 2019/2020

ekspansija

Alojzij Gričnik, 2019/2020

OBLIKA IN
PROTIOBLIKA ČRKE

Bistvena sestavina vsake črke sta njen črni in beli del. Če črko izoliramo in zelo povečamo, postane njena likovna forma še bolj očitna, zlasti če jo zavrtimo ali zrcalimo.

VAJA Izberi začetnico svojega imena ali priimka. Določi pisavo zanjo. Črko loči na bele protioblake in črne oblike. S povečevanjem, zrcaljenjem ali vrtenjem (nobeno drugo pačenje ni dovoljeno) izolirane oblike razporedi v štiri črno-bele kompozicije:

- enkratno,
- naključno,
- statično,
- dinamično.

Format kompozicij: pokončen 1 : 2 ali ležeč 2 : 1 (dimenzije 90 × 180 mm), a enak za vse.

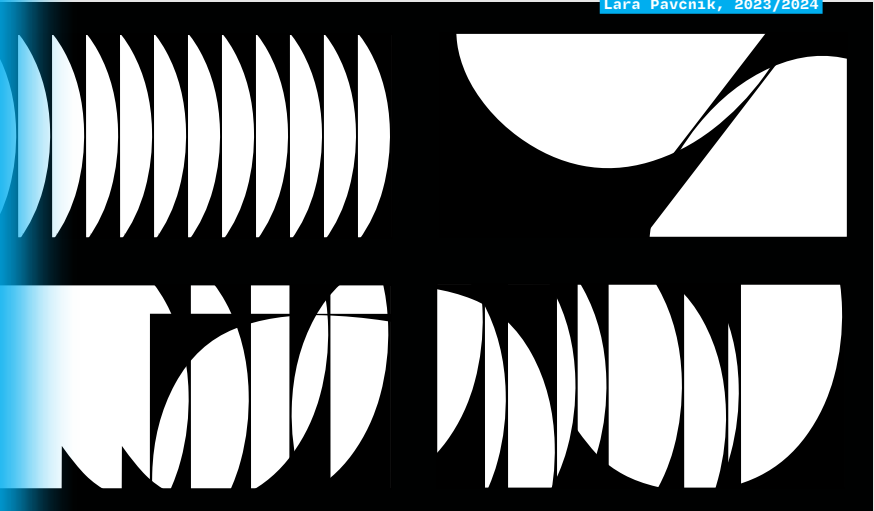
IZVEDBA Vse kompozicije natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Še posebej bodi pozoren na kadriranje in merilo, npr. kompozicija z živim robom ima močnejšo vizualno pripoved ... Premišljeno načrtuj, izkoristi oblikovna načela gestalta.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ izolira črkovne forme (oblika/ protioblaka),
- ☑ koncipira likovne odnose z abstraktnimi likovnimi formami,
- ☑ manipulira z vektorskimi elementi z risarskimi programi.

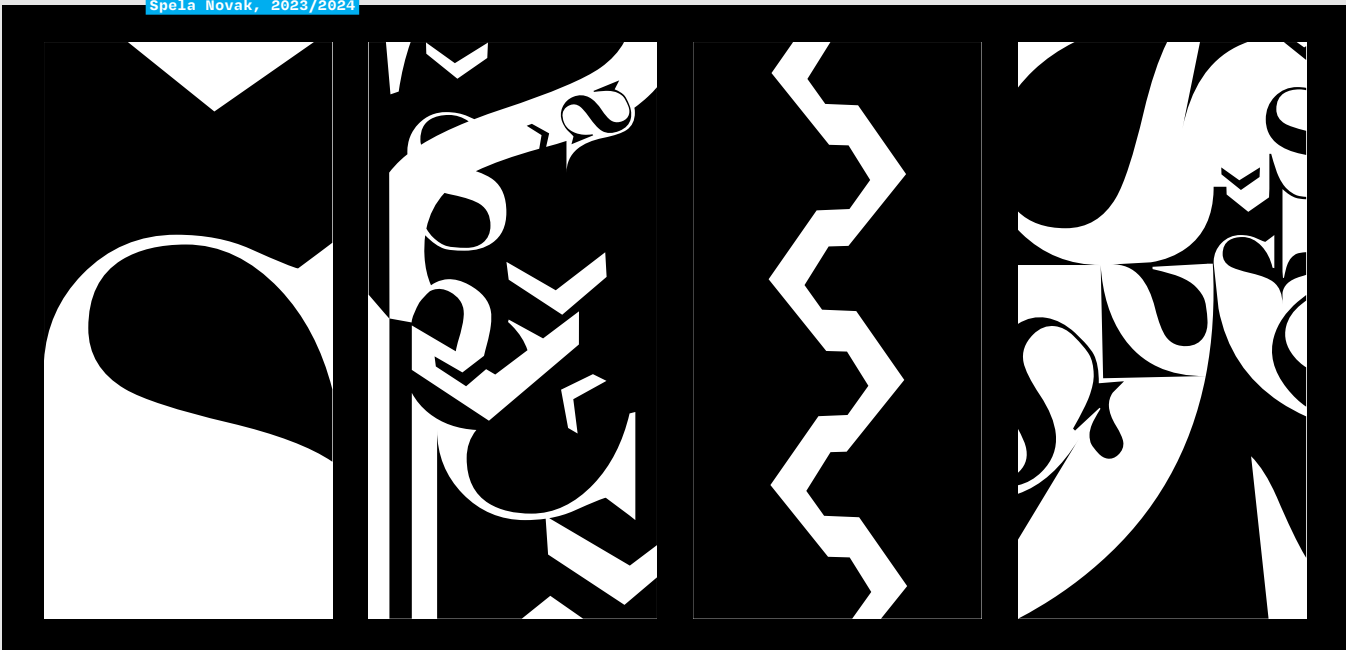
Lara Pavčnik, 2023/2024

Sara Ana Bogataj, 2023/2024

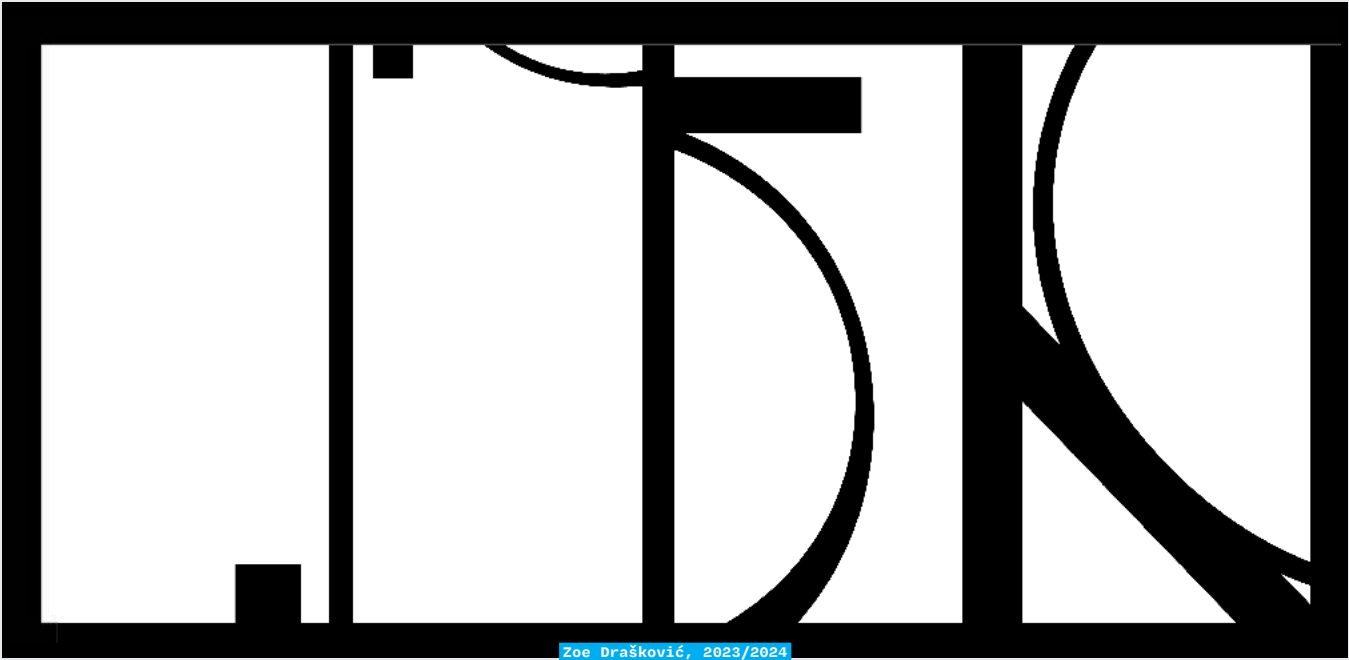
Tamara Jelušič, 2023/2024

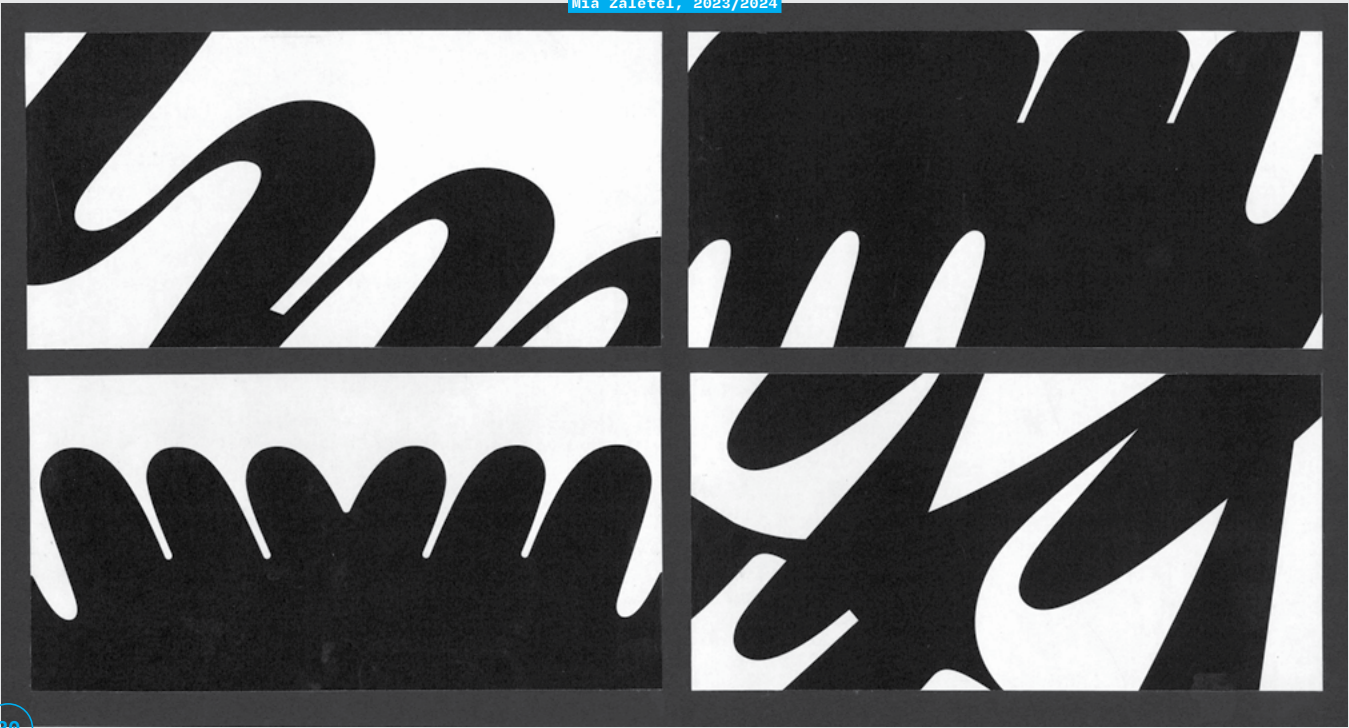
Špela Novak, 2023/2024

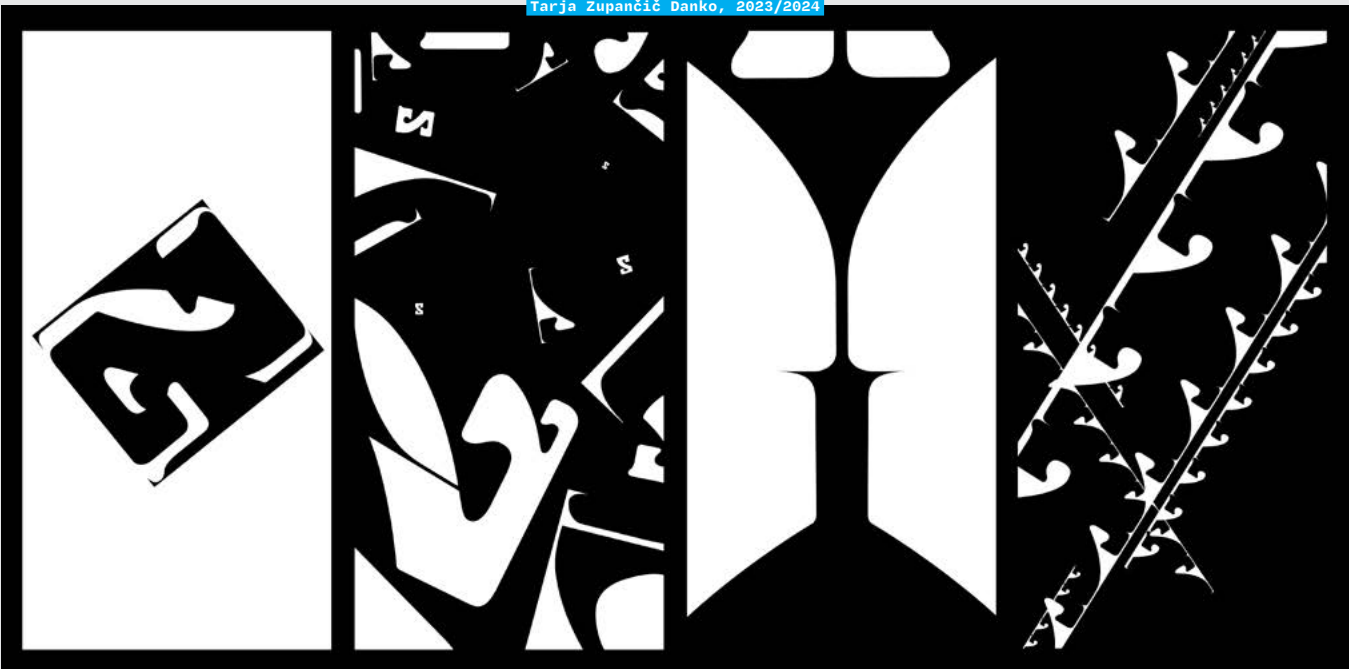
Damir Omić, 2023/2024

Zoe Drašković, 2023/2024

Mia Zaletel, 2023/2024

Tarja Zupančič Danko, 2023/2024

**RITEM/NERITEM
ALI RAVNOVESJE/
NERAVNOVESJE**

**»Črke so stvari, ne slike
stvari.«
- Eric Gill**

VAJA Z eno črko (dodeljena na pre-
davanjih) latinske abecede postavi
en par tipografskih kompozicij, ki
se podrejata likovnim odnosoma:

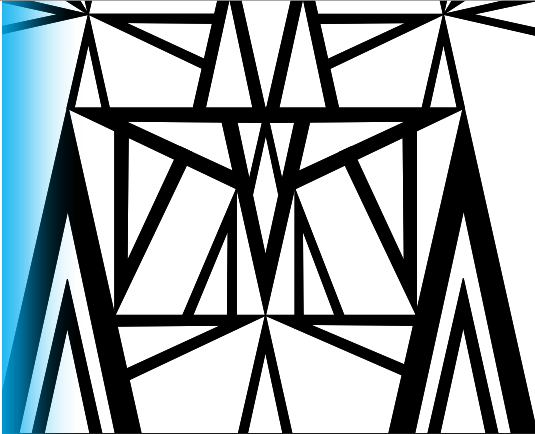
- a) ritem/neritem
ali
 - b) ravnovesje/neravnovesje.
- Pri tem lahko prosto izbiraš minu-
skulo ali majuskulo, količino upo-
rabljenih črk, velikost,
orientacijo, in sicer pod pogojem,
da so vse črke na paru kompozicij
iste pisave in reza.

IZVEDBA Črke dobiš tako, da na
seznamu [Foundry Index](#) ali [Type Foundry Directory](#) poiščeš založbo,
ki ponuja demo/trial/test fonta.
Izberi si enega, ga naloži na raču-
nalnik in uporabi pri vaji. Par
kompozicij velikosti 18 × 18 cm
natančno izreži in skrbno nalepi na
črn karton formata 3 : 2, dimenzij
42 × 28 cm.

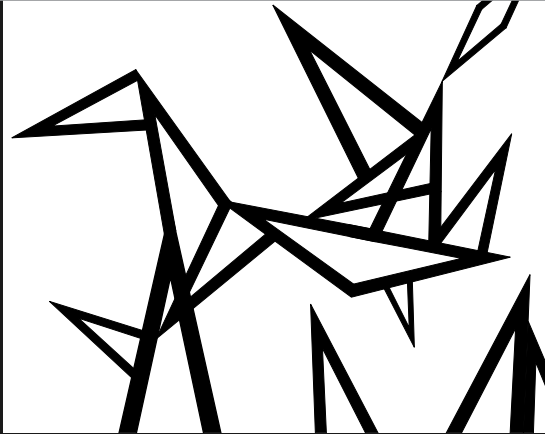
NASVET Skeletna razlika med minu-
skulami in majuskulami je pri neka-
terih črkah večja, pri drugih
manjša, v nekaterih primerih pa je
ni. Ob izbiri črke se osredotoči na
njeno podobo, ki je v ekstremnih
rezih zunaj normalnih pričakovanj.
Ali lahko podoba črke kot abstrak-
tne likovne forme vpliva na tvoja
načrtovalska izhodišča?

UČNI IZIDI Študent/ka:

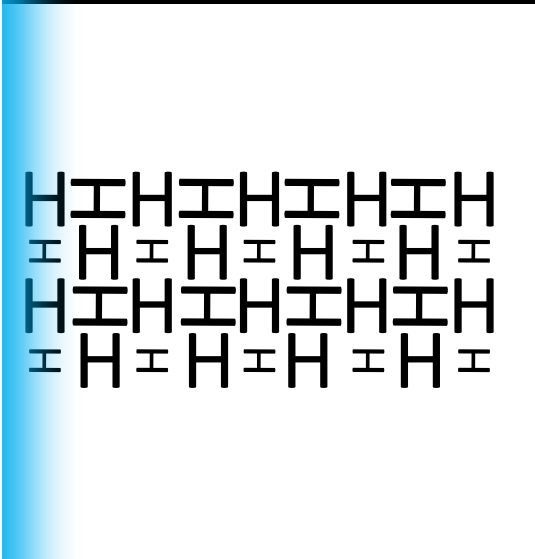
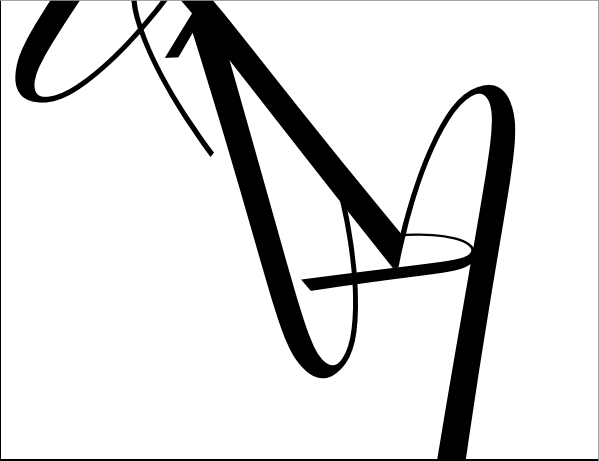
- ☑ izbere in multiplicira črkovno
obliko,
- ☑ ustvari kompozicijo po likovnem
načelu,
- ☑ manipulira z vektorskimi elementi
z risarskimi programi.

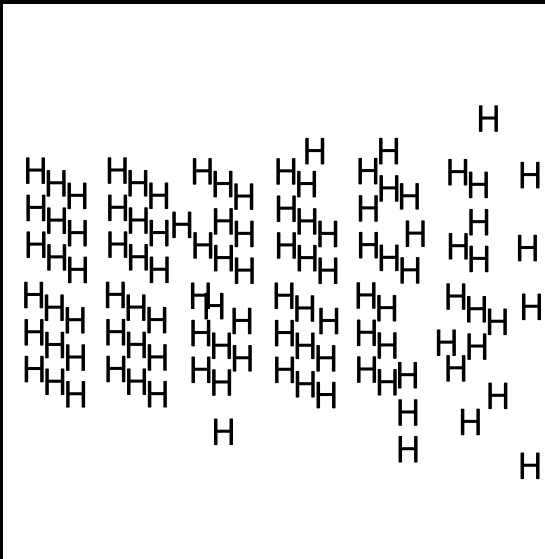
Borja Slamič, 2020/2021

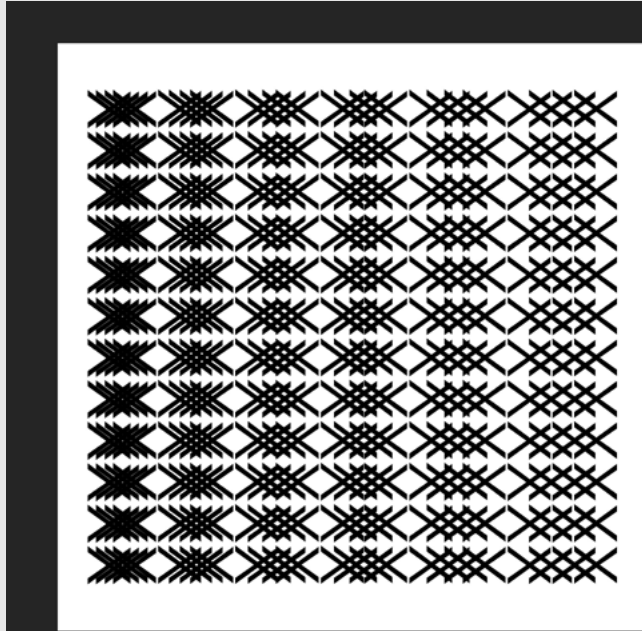
Matej Pavšek, 2019/2020

Mark Majcen, 2020/2021

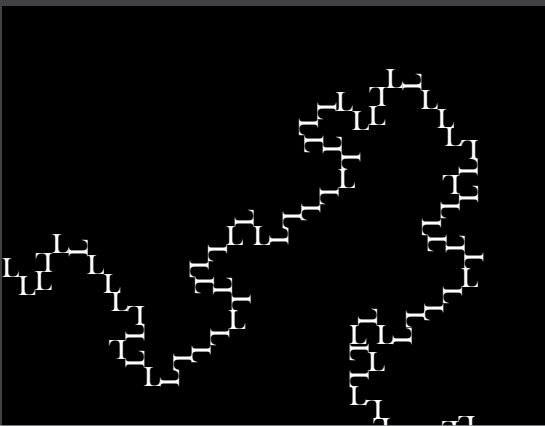
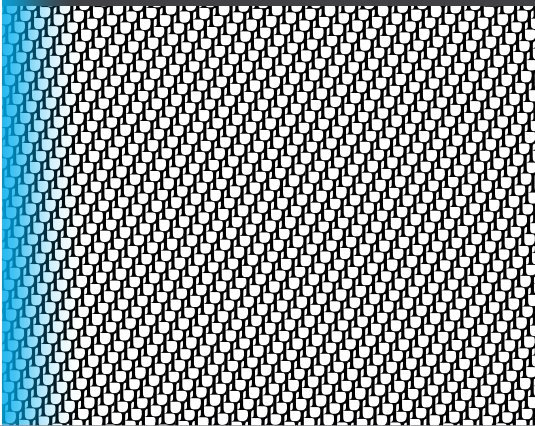
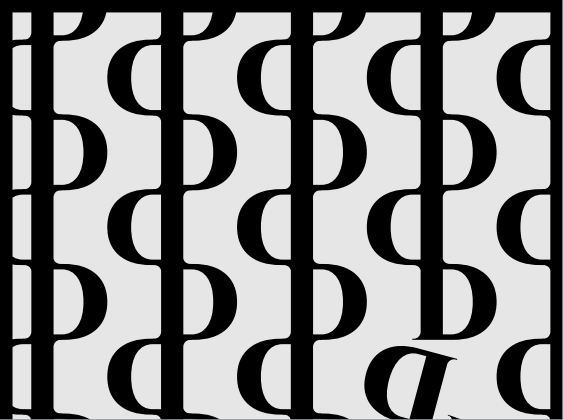
Juš Pustoslemšek, 2019/2020

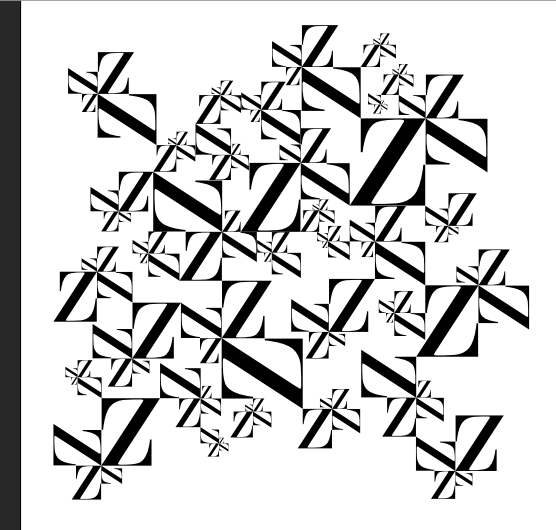
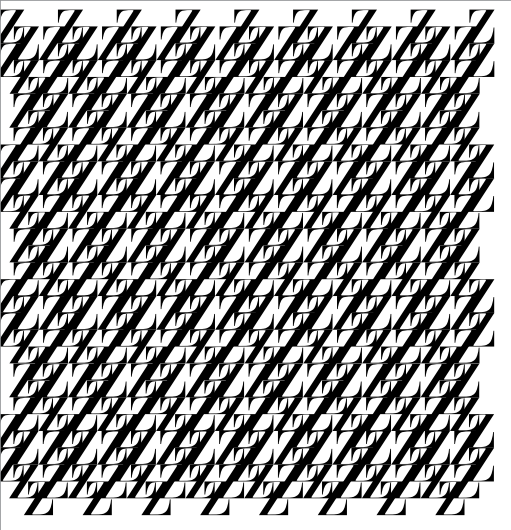

Nara Dominko David, 2019/2020

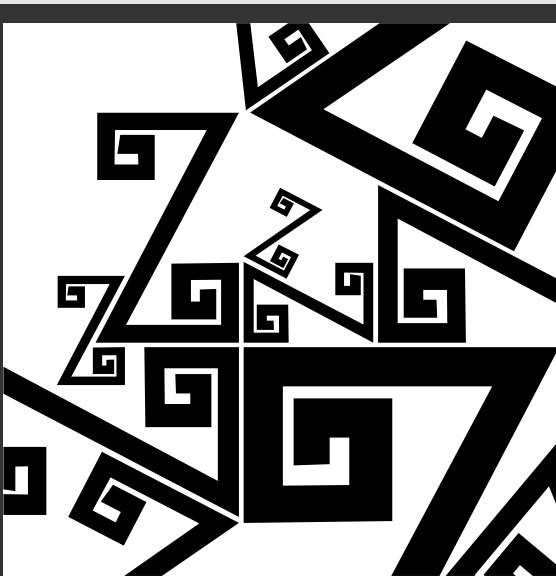

Luka Vesel, 2019/2020

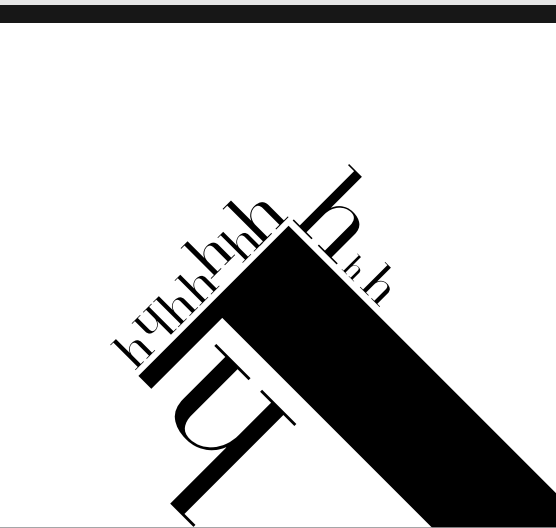
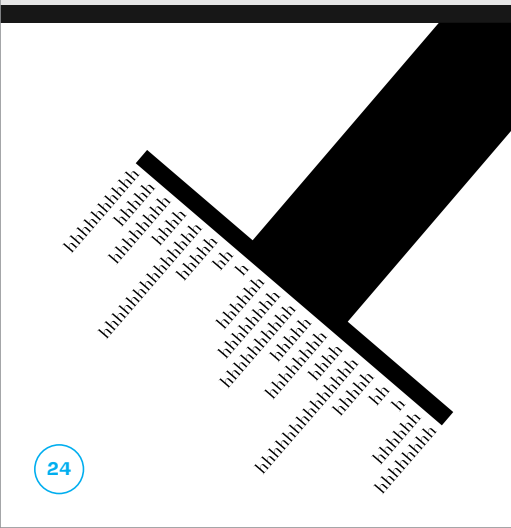

Alen Berlot, 2019/2020

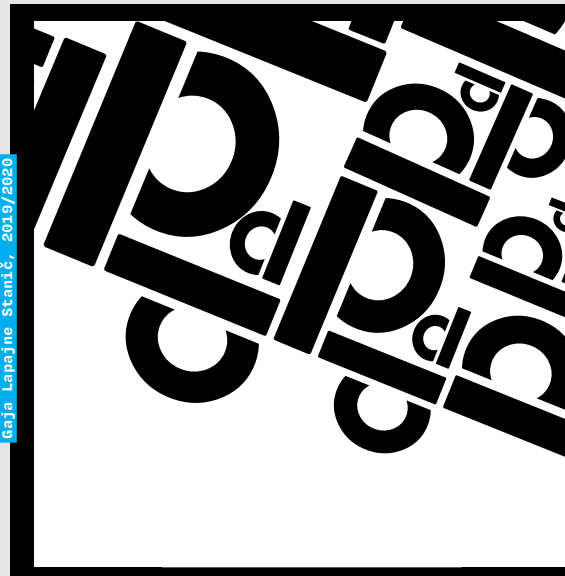
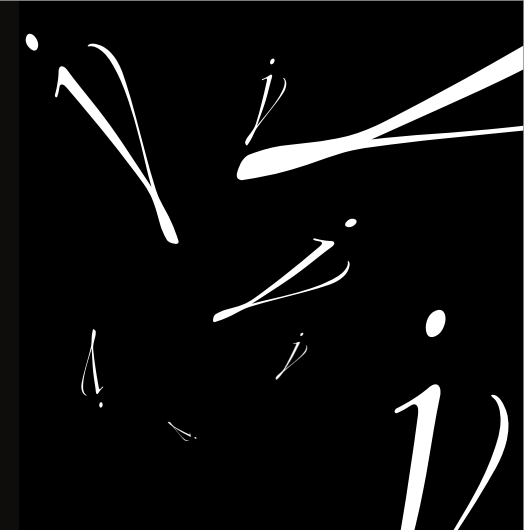
Zala Tiran, 2020/2021

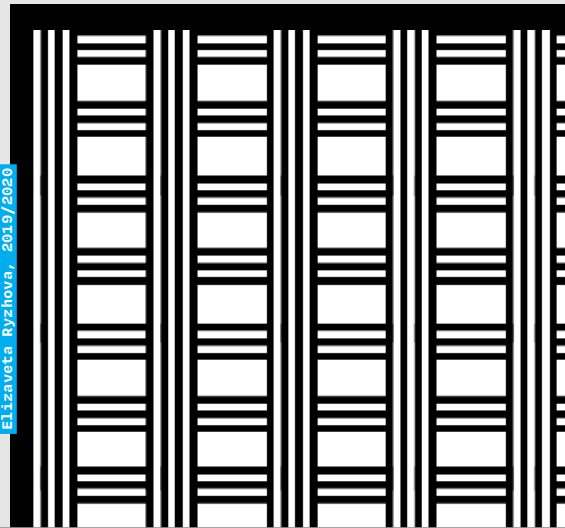
Jan Hostnik, 2020/2021

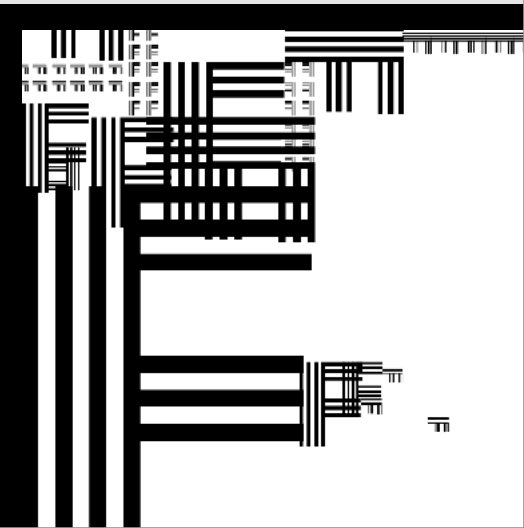
Irina Goruppi, 2020/2021

Gaja Lapajne Stanič, 2019/2020

Elizaveta Ryzhova, 2019/2020

PODOBA BESEDE

Na podobo besede vplivajo številni dejavniki, ki so neločljivo povezani z oblikovnimi lastnostmi črkovne vrste. Tipografi na podobo besede vplivamo z manipulacijo prstorov med črkami. Tradicionalen izraz za to dejavnost je stavljenje.

VAJA Izberi si eno izmed besednih zvez: *aluo core*, *ate no crumbs*, *bejsik era*, *for the plot*, *ful cringe*, *urge objavlat*, *roman empire*, *ajges resnica*. S horizontalnimi premiki črk jo stavi v štiri črno-bele podobe na način s seznama:

- normalno (obvezna),
- tesno (dotik),
- prekrivajoče,
- razprto,
- naraščajoče/pojemajoče,
- izmenjaje,
- poljubno.

Format kompozicij: ležeč 2 : 1 (dimenzije 90 × 180 mm)

IZVEDBA Odpri datoteko s prednas-tavljenimi črkami besedne zveze in z njimi ustrezno manipuliraj. Vse kompozicije natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Za normalno stavljenje velja, da so prostori znotraj črk po velikosti enaki prostorom med črkami, s čimer nastane enakomeren črno-bel ritem. Zato se najprej loti tega stavka, potem izvedi še druge.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ manipulira z medčrkovnim prostorom,
- ☑ razume pomen prostora med črkami,
- ☑ kritično preverja odnos potiskan/nepotiskan prostor.

bejsik era

bejsik era

bejsikera

bejsikera

bejsik era

bejsik era

bejsikera

bejsik era

Lara Pavčnik, 2023/2024

urge objavlat

urge objavlat

Zoe Drašković, 2023/2024

ajges resnica

ajges resnica

urge objavlat

ur g eo b ja v la t

Mia Zaletel, 2023/2024

a j g e s resnica

aj ge sr es ni ca

Tarja Zupančič Danko, 2023/2024

Sara Ana Bogataj, 2023/2024

ate no crumbs

ate no crumbs

Špela Novak, 2023/2024

for the plot

for the plot

for the plot

for the plot

ate no crumbs

ate no crumbs

ZNAČAJ PISAVE - diptih

Za opisovanje in razvrščanje pisav je do konca 20. stoletja veljala tradicionalna historična klasifikacija. Z razmahom digitalne produkcije pisav iščemo nove in ustreznejše načine opisovanja. A pomembno je, da znamo likovne lastnosti pisav opisati tudi po značaju. Karakterne lastnosti pisav v povezavi z vizualnim gradivom vzpostavljajo različne dialoge.

VAJA V črno-beli tehniki fotografiraj dva objekta istega tipa, ki pa sta čim bolj različna (npr. šolski stol/oblazinjen fotelj; renesančni dvorec/sodobna poslovna hiša; gozdna pot/avtocesta ...). Na vsako fotografijo premišljeno dodaj smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta. Pazi, da pogled na objekt ne vsebuje nobenih drugih napisov. Besedi stavi jasno, kontrastno in dovolj veliko, da izpostaviš značaj pisave v povezavi z objektom.

NASVET Črkovne vrste, do katerih nimaš zakonitega dostopa, lahko črpaš s spletnih »type testerjev« s pomočjo zajemanja zaslona ali pa uporabiš demo/testne/trial fonte s spletnih strani digitalnih založb.

IZVEDBA Izdelaj v dve kompoziciji na formatu dimenzij 18 × 18 cm. Delaj s fotokopiranjem, računalnikom ali kombinacijo obeh metod. Obe kompoziciji natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm. V kolofon zapiši imeni in vire izbranih pisav.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ določa različne žanre pisav,
- ☑ locira in uporabi ustrezne fonte,
- ☑ vzpostavi vizualno retoriko prezentacije.

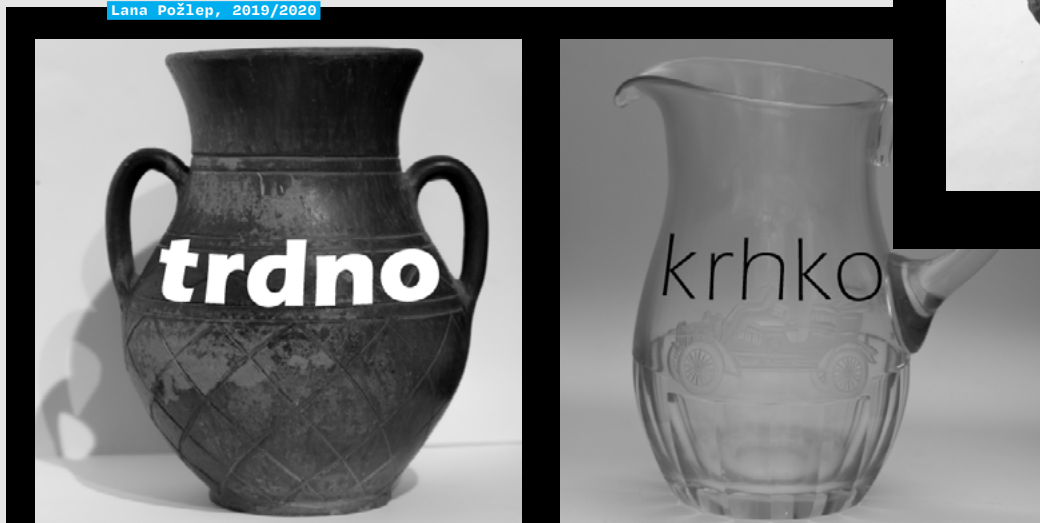
Žiga Anderlič, 2017/2018

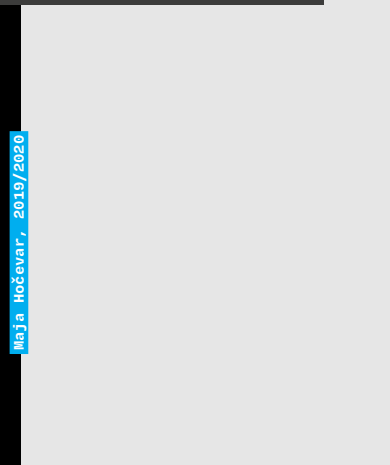
Mojca Maze, 2020/2021

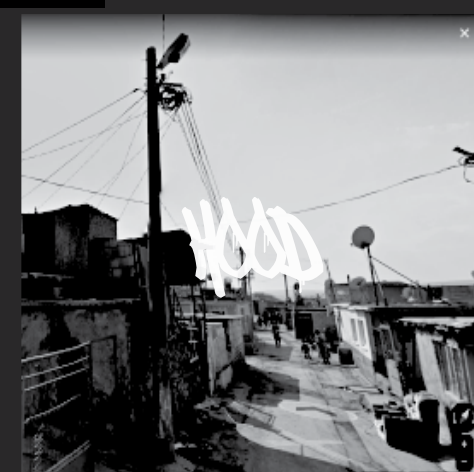
Lana Požlep, 2019/2020

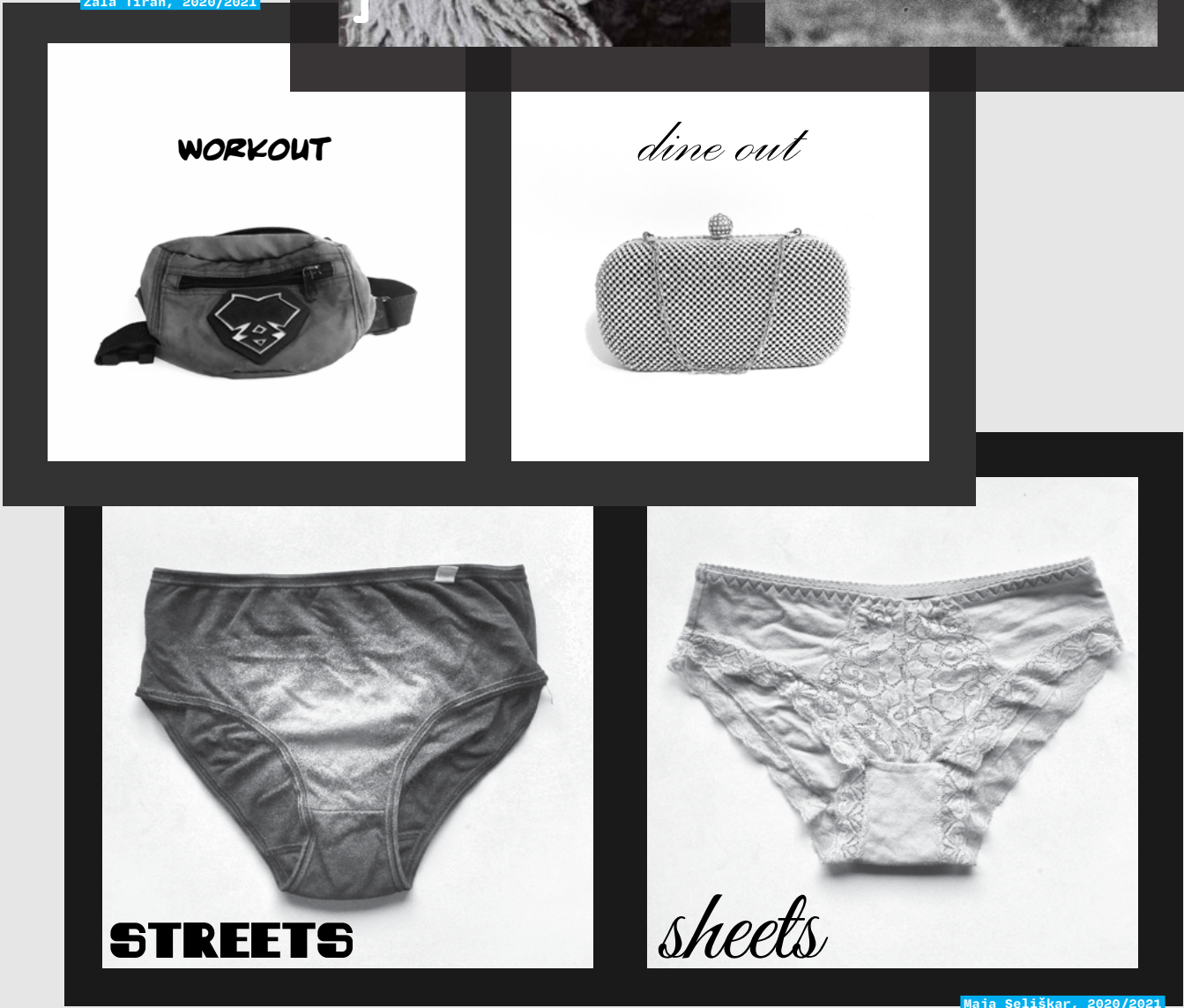

Kaja Hočevar, 2019/2020

Alen Berlot, 2019/2020

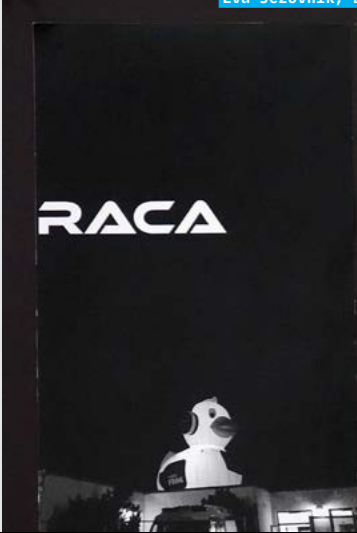
ZNAČAJ PISAVE - triptih

Za opisovanje in razvrščanje pisav je do konca 20. stoletja veljala tradicionalna historična klasifikacija. Z razmahom digitalne produkcije pisav iščemo nove in ustreznejše načine opisovanja. A pomembno je, da znamo likovne lastnosti pisav opisati tudi po značaju. Značajske lastnosti pisav v povezavi z vizualnim gradivom vzpostavljajo različne dialoge.

VAJA V črno-beli tehniki fotografiraj: stavbo, žival in osebo. K vsaki fotografiji premišljeno dodaj smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta/živali/osebe na sliki. Besede stavi jasno, kontrastno in dovolj veliko, da izpostaviš značaj pisave v povezavi z objektom/portretirancem. Izhodišča: Poišči arhitekturno zanimivo stavbo. Kakšna tipografija ustreza slogu izbrane stavbe? Na prehodu fotografiraj psa. Ali obstaja pisava, ki ustreza značaju in pasmi izbranega psa? Fotografiraj sošolko, prijatelja, sorodnico ... Katera črkovna vrsta je tvoj portretiranec? **IZVEDBA** Izdelaj tri ločene kompozicije, vsako na formatu dimenzij 12 x 21 cm. Delaj s fotokopiranjem, računalnikom ali kombinacijo obeh metod. Natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 x 28 cm. V kolofon zapiši imena in vire izbranih pisav.

NASVET Črkovne vrste, do katerih nimaš zakonitega dostopa, lahko črpaš s spletnih »type testerjev« s pomočjo zajemanja zaslona ali pa uporabiš demo/testne/trial fonte s spletnih strani digitalnih založb. Vse besede stavi jasno in dovolj veliko v primerjavi s fotografijo. **UČNI IZIDI** Študent/ka: ☒ določa različne žanre pisav, ☒ locira in uporabi ustrezne fonte, ☒ vzpostavi vizualno retoriko prezentacije.

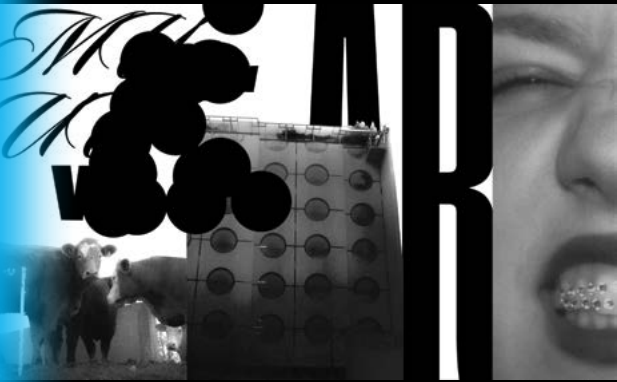
Eva Ježovnik, 2021/2022

Jernej Strmšek, 2021/2022

Žan Gašperič, 2021/2022

Zoe Drašković, 2023/2024

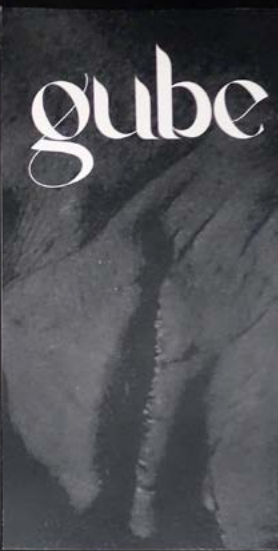
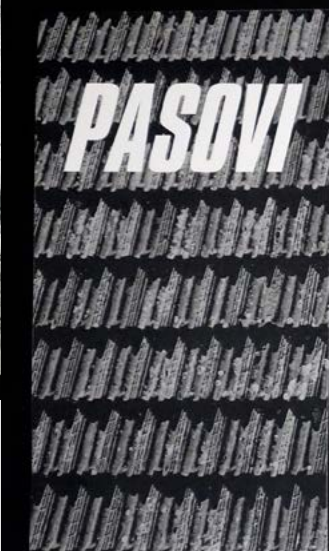
Ela Urankar, 2021/2022

Zala Reberc, 2021/2022

Špela Novak, 2023/2024

Jan Kranjec, 2021/2022

POLOŽAJ BESEDILA

Tipografija je sistem za zapis in reprodukcijo jezika. Zanj veljajo številni kanoni, konvencije in pravopisna pravila. A kljub temu so pojavne oblike besedil neskončne.

VAJA Stavi besedilo (glej priloge na str. 206) na način, da interpretiraš njegov pomen. Poudari vsaj eno besedo (lahko tudi več) z manipulacijo poravnave, orientacijo, dolžino vrstice, prostora med črkami, besedami in vrsticami. Upoštevaj tudi kakovost belega, nepotiskanega prostora. Pripravi dve različici v pokončnem formatu 13 × 26 cm in ležečem formatu 26 × 13 cm. Za obe različici uporabi isto pisavo s serifi le v navadnem pokončnem rezu (regular 400). Velikost fonta je poljubna, a mora biti enotna za celotno besedilo na eni različici.

IZVEDBA Pisavo s serifi izberi s spletne strani fonts.google.com. Font naloži na računalnik in preveri, če se v tvoji aplikaciji ustrezno odziva. Obe različici vaje natisni, natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Ne plavaj! To se dogaja takrat, ko začneš brezglavo spremenjati velikost, rez, prostor, orientacijo črk in besed, ne da bi poznal ali razumel smisel ustroja, ki tako sestavo drži skupaj. Skiciraj zamisel, preden jo izvedeš z računalnikom. Preberi besedilo, razumi njegov pomen, razdelaj ga, premisli poudarke. Vprašaj se, kako lahko strukturiraš prelom vrstic, upoštevajoč do zdaj znana tipografska sredstva in zahteve vaje. Premisli, preden skočiš.

- UČNI IZIDI** Študent/ka:
- ☑ razlikuje in izbira med sorodnimi pisavami,
 - ☑ manipulira s prostorom med črkami, besedami, vrsticami,
 - ☑ razvija odnos format, količina besedila in velikost fonta.

Hana Jelovšek, 2020/2021

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Mark Majcen, 2021/2022

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Lana Požlep, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Špela Guček, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Maša Hočevar, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Mark Majcen, 2021/2022

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Irina Goruppi, 2020/2021

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Jan Hostnik, 2020/2021

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Mark Majcen, 2021/2022

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Irina Goruppi, 2020/2021

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Jan Hostnik, 2020/2021

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Juš Pustoslavšek, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Juš Pustoslavšek, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Maiken Zupančič Danko, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Ema Širec, 2020/2021

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Rok Ifko Krajnc, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Maiken Zupančič Danko, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

PORAVNAVA VRSTIC

Vse elemente besedila, ki jih zaradi njihove različne funkcije (naslov, podnaslov, paginacija, opombe, marginalije ...) manifestiramo z velikostmi fontov in stopnjo medvrstičnega razmika (leadinga), določamo sorazmerno, tako da njihovi medvrstični razmiki sovpadajo z ritmom (baseline) glavnega besedila.

VAJA Prelomi besedilo (glej priloge na str. 206) v dve različici tako, da uporabiš dva osnovna medvrstična razmika 12 in 15 t. e. ter dva formata, in sicer pokončni 16 × 24 cm in ležeči 24 × 16 cm. Razmik in format izberi sam, prav tako pisavo in njene velikosti.

IZVEDBA V enoten stolpec (text box) stavi celotno spodnje besedilo z osnovnim medvrstičnim razmikom. Ostale dele besedila uporabi še v štirih stolpcih na dveh manjših in dveh večjih medvrstičnih razmikih, kot je opisano v primeru zgoraj. Ne pozabi, da lahko s spremembo navpičnega prostora proporcionalno spremeniš tudi velikosti pisave. Stolpce lahko ravnaš levo, desno, v blok ali sredinsko in razporejaš poljubno, a se morajo vse vrstice na formatu ujemati z osnovnim ritmom, kar prikažeš tako, da v programu InDesign v preferencah za barvo baseline grida izbereš sivo, baseline grid nastaviš na 12 ali 15 pt, pri izvozu v pdf pa vključiš visible guides and grids. Vajo natančno natisni, izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Preuči učni list in se seznani z nastavitvami osnovnega medvrstičnega razmika v programu InDesign ter uporabo opcije poravnave zgolj prve vrstice odstavka (align only first line to grid) ali nastavev okvirja za besedilo (text frame options). Pri oblikovanju ne pozabi na znanja in veščine, pridobljene v preteklih vajah, pa tudi na natančnost ne!

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ nadzoruje navpični medvrstični prostor,
- ☑ razvija hierarhičen odnos med deli besedila,
- ☑ manipulira in usklajuje bloke besedil s stavskimi programi.

	Tisk postavlja besede v prostor	
	nepopustljivo,	
	boli kot je pisanje	
	to zmoglo storiti	
	kadarkoli. Pisanje	
	prenaša besedo	
	iz zvočnega sveta	
	v svet vidnega	
	prostora.	v prostor nepopustljivo,
	holj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje	prenaša besedo iz
	zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Našzor položaja je bistvo	
	tiska. Tiskana beseda hiti do videti izdelane strnjno, kar tudi so. Pri rokopiisu skusa biti nadzor tega prostora,	
	dekorativni okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urnost in nevidnost:	
	vrstice so popolnoma pravilne, vse	poravnane na pravi strani, prav
	vse je videti enakomerno, brez pomoči črt	in zariscanih robov, ki se pogosto
	pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet	hlada, nečloveškega, dejstev.
	Za tipografski nadzor so značilne	
	snažnost, urnost in nevidnost: vrstice	
	so popolnoma	
	pravilne, vse	
	poravnane na pravi	
	strani, prav vse je	
	videti enakomerno,	
	brez pomoči črt in	
	zariscanih robov, ki se	
	pogosto pojavljajo v	
	rokopisih.	

Rok Ifko Krajnc, 2019/2020

Lana Požlep, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot
e pisanje to zmoglo storiti kadarkoli.

sanje prenaša besedo iz zvočnega sveta svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je svo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, t pri kaligrafiji.

uša biti nadzor tega prostora dekorativen, trašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in evidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse pravne na pravi strani, prav vse je videti skromno, brez pomoči črt in zarisanih črt, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Tikl postavlja besede v preprosto neposredno, hodi kot je planar to, omogoča vrtiti kadro-lik. Pisanje premata besede iz dvoločna sveta v svet vidnega. Prosta. Toda tikl zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tika. Tiktina beseda so vidni izdelani strojno, kar radi so. Pri nakop-ani škoti biti nadzor-je prostora deli na-tem, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za upogabi-ki nadzor so različne snovitost, umenosti in nevidnosti; tritice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, pravi vse je iz-vedeno, brez pomoti. Ti in izrazilni, ribni, ki se pogosto po-jevaljo v rokoptih. To je vztrajen svet blada,

Tisk postavlja besede kot
prozor nepopustljivi, bledi kot
je pisane to zmogo štorti
ladarkoli. Pisane premala
svet vidnega prostora. Toda
tisk kakšne pokoli besed
ta prostor. Nadzor pošolaja je
bitvo tiska. Tikana besedila
so videti lednina strojno, kar
tudi so. Pri rokopiisu klasi-
čni nadzor tega prostora
dekorativno, okrasen, kot
pri kaligrafiji. Za tipografski
nadzor so značilne značilnosti,
arjezen in nevidnosti: vrstice
so popolnoma prave, vse
poravnane na pravi strani,
prav vse je videti enakomerno,
n. brez pomoči črt in
zarizanih robov, ki se pogosto
prijavljajo v rokopiisu.
To je vztrajen svet hladne,
nedorečljive, dejstva.

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega

Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno,

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli.

Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska.

Tisk postavlja besede, – prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kak daskoli. Pisanje prenaša besede iz zvočnega sveta v svet vidne prostora. Toda tisk zaka- lene položaj besede v to prostoro. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so vidno izdelana strojno, kar tudi so. Piskopis skuša biti nadzor tega prostora dekorativno, okrašen kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnosti urejenosti in nevidnosti: vrstilo so popolnoma pravilne, vse ravnanje na pravi strani, prav vsi je videti enakomerno, brez po- moči črt in zarisanih robov, ki s pogosto pojavljajo v rokopisih. Tudi to vztrajen svet hlad- neločvskega, dejstev.

Za *tipografski nadzor* – to znači snajpet, urejenost in nevidnost vseh problemov priroba. Vse praznike, prazna strata, prave vse in vseh nadzorov, ki so jih imeli, imajo. Zato, da imajo nadzor, ki je pogosto pogosto v nadzor. In v vsi je ena ista, nadzor, dejstvo.

[illegible]

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativno, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Špela Guček, 2019/2020

Tisk postavlja besede
v prostor nepopustljivo,
bolj kot je pisanje to
zmoglo storiti kadarkoli.

Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora, toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska.

Tisk postavlja besede v prostor nepopolnizvolj, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besede iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora, toda tisk zaklene položaje besed v rastrost. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiska besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Prirokovski skusa biti nadzor tega prostora dekorativno, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne snažnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet črta, nečloveških, dejstev

To je vztrajen svet hlada,
nečloveškega, dejstev.

Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne znašnost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

Alojzij Gričnik, 2019/2020

Maiken Zupančič Danko, 2019/2020

Tiskana besedila
so videti izdelana
strojno, kar tudi so.

Nadzor položaja je
bitno cikli
Tiskana besedila so
videti izdelana strojno
kar tudi so
Pri rokopisu skuš
biti nadzor teg
prostora dekorativn
okralen, kot pr
kaligrafiji. Za tipografski nadzor so
znalčne snalnosti, urejenost
in nevidnost vrstice se
popolnoma pravilne
vse poraznane ru
pravi strani, prav vse je
videti enakomerno
brez pomoči črt in zarisan
robov, ki se pogosto
pojavljajo v rokopisih

Tisk postavlja besede v
prostor neposustljivo.
bolj kot je pisanje to
zmoglo storiti
zelo glasi Psanjen
vznega besedo
v svet vidnega
prostora, toda tisk
zakle, položaja za
nadzor, položaj za
bistvo tiska
Tiskana beseda so
vidi izdelala strojno
pri rokopisu skuša
biti nadzor tega
prostora dekorativne
okrašeni, za tipografski
kaligrafji, so značilni
znažnost, urejenost
in nevidnost: vrstice
so popolnoma pravilne,
vse poravnane na
pravici, pravi, črke
brez pretoka enomerno
zarisani robovi, ki se
gosto pojavljajo
v rokopišu, to je vztrajno
dela hila, nedoločena

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora, toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska.

Jakob Golob, 2019/2020

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je pis
zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega
svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta
Nadzor položaja je bistvo tiska.

Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri re
~~skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, kot pri ka~~

Tisk postavlja besede v prost
nepopustljivo, bolj kot je pisa
to zmoglo storiti kadarkoli

Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so.

Maja Hočevar, 2019/2020

Mreža omogoča, da ustvarimo aktivne, asimetrične kompozicije na statičnih in likovno uravnovešenih ploskvah. Z delitvijo večje ploskve na manjše dele (module) nas mreža izzove, da pustimo nekaj površine raje odprte, namesto da bi zapolnili celotno stran. S tem izkoriščamo potencial mreže za vzpostavitev hierarhije s prostorsko razporeditvijo.

VAJA Na Gerstnerjevih mrežah z 58 enotami in enotnim intervalom dveh enot, ki omogočajo delitve na 4, 9, 16, 25 in 36 modulov, hierarhično strukturiraj besedilo (glej priloge na str. 206). Pripravi dve različni rešitvi problema na dveh različnih mrežah z različnim številom modulov. Za eno uporabi pisavo s serifi, za drugo pisavo brez serifov. Prelom ustvari zgolj s prostorsko ureditvijo in poravnavanjem stolpcev na zgornje leve vogale modulov mreže. Pri tem uporabljaj za vsako rešitev eno samo velikost pisave, enotno medvrstični razmik in zgolj levo poravnavo.

IZVEDBA V programu Adobe InDesign ali Illustrator ustvari nov dokument dimenzij 186 × 186 mm z robom (margino) 6 mm na vseh straneh. Znotraj zrcala, ki meri 174 × 174 mm, konstruiraj mrežo z 58 enotami (enota meri 3 × 3 mm). Na mreži razdeli svoji kompoziciji ustrezno število modulov. Med moduli odmeri vedno enak interval v vodoravni oziroma navpični smeri, tj. 2 enoti (6 mm). Module v ozadju nakaži s sivimi (50 % črne) linijami debeline 0,5 pt. Obe kompoziciji natisni, natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Razišči možnosti, ki jih ponuja mreža. Skiciraj različne situacije. Premisli velikost pisave in orientacijo besedil v odnosu na velikosti enote in modulov. V digitalnem okolju si pomagaj z ločenimi okviri za odstavke (text box), risbo mreže pa ohrani na ločenem layerju. Nadzoruj načrtovalski proces, uporabi znanja, pridobljena v prejšnjih vajah, in ne pozabi na natančnost!

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ načrtuje tipografsko mrežo,
- ☑ izvede prelom z bloki besedila,
- ☑ razvija hierarhijo s prostorsko razporeditvijo.

[illegible]

Nataša Brandt, 2020/2021

Znane tipografske bolezni	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografski pojavi različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našlete najpogostejše opazene težave.			
	Tipofilija			Čezmerna navezanost in navdušenje na likarni črk. Pogosto izražena skupaj s po- vsem drugih interesov in predmetov izbi- umrejo revni in osamljeni.
	Tipofobija			Čezmerna navezanost in navdušenje na likarni črk. Pogosto izražena skupaj s po- vsem drugih interesov in predmetov izbi- umrejo revni in osamljeni.
	Tipochondrija			Trajna anksioznost, da je nekdo izbral ali je zelo pogosto v povzav z opd (optičn- stalno potrebo po prilagajanju in preure- čkanji.
	Tipotermija			Promiskulturno začrtnje vasevzlenja črkovni družini – morda petim ali celo še nekateri zdravnik. Tipotermija je v nene- urolni novih fontov, ki so pogosto bo-

Ana Turičnik, 2020/2021

Znane tipografske bolezni			
Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so naštetje najpogostje opazene težave.			
Tipofiliija	Tipofobija	Tipotermija	Tipohondrija
Čezmerna navezanost in nadvsejše nad oblikami in protiblikami ŕk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umreje ravni in osamljeni.	Nerazumna nenaklonjenost ŕkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z ŕjilnimi po-ikonal, dingbathi, pikto-grami – v primerih s smrtinim izidom – celo z afnimi in podčrtaj. Strahove tipofobij je moŕ pomiriti (vendar ne odrivati) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.	Promiskulitetno zavračanje vsaŕiljenjke zavezanosti k eni sami ŕkovni druzini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skuŕnaji preverjanja „vroŕih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licenice.	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napaačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opd (oŕtina pritezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med ŕrkami.

Zala Perčič, 2019/2020

[illegible]

Kaja Grobovšek, 2020/2021

sterna navezanost in izjemanje nad oblikami in pikami črk. Pogosto na skupaj s mehkova izkušitvijo svojih interesov in metov izbire. Tipofili vadi umrejo retni in jani.					Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto kaznamovana z željnimi po konah, dingbatih, pikotogramih v primerih z smretnim izšodom – zelo z afrazmi in podčrtji. Štrahove tipofabov je moč pomisliti (vendar ne oazdraviti) s stalnimi odmerki pivov Helvetica in Times New Roman.
		znane tipografske bolezni			
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, je pojavilo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so naštete najpogostejše opažene težave.				
andrija				tipotermija	Promiskuletno zavračanje vspeševske zavezavnosti k eni zami črkovni družini – morda petlin ali celo šestini – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenadni kušnjovi prevarjanju „vročih“ novih tiskov, ki so pogosto brez ustrezne licence.

	Znane tipografske bolezni				
	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so naštetje najpogostejše opažene težave.				
	tipofittja				Cezmerna navdženost in navdušenje nad oblikami in protibolikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofiti ponavadi unijuje revni in psamjeni.
	tipofobja				Nerazumna nerakčenjenost črkovitim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikondh, dingbatih, pikstogramih - v primerih s smrtimi ledjem - celo z afkami in podčrtaji. Strahove tipofobov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.
	tipohondrija				Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opd (optična prirezevalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.
	tipotermija				Promiskutetno zavracanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini - morda deset ali celo šestim - kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je nerahni skušnjavi preverjanja „vročit“

[illegible][illegible]

Znane tipografske bolezni	Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografski, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Opazne težave.	Tukaj so našteje najpogostejše
	Tipofiliija	Tipohondrija
	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiblikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umreje revni in osamljeni.	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opid (optična pritezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.
	Tipotermija	Tipofobija
	Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini – mor-da petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbathih, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afazijo in podčrtaji. Strahove tipofobov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.

Med prebivalstvom, ki je dje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so nastale najpogostejše opažene težave.	
Nara Dominko David, 2019/20	
Tipotilija	Čezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiblikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.
Tipofobija	Nerazumna nenaklonjenost črkovirnim oblikam, pogosto zaznamovana z beljami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnimi izidom – celo z afhami in podstaji. Strahove tipofobov je moč pomiriti (vehd-ar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.
Tipohondrija	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napakno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opid (optična pririzovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.
Tipotermija	Promiskutenno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovrni družini – morda petini ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermiki, ki so nenehni skušnjava preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrežne licence.

Med prebivalstvom, ki je d- lje časa izpostavljeno tipog- rafijski, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostej- še opazene težave.						
				Tipotermija Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zaveznanosti k eni sami cerkovni družini – morda petim ali celo šest- im – kot priporočajo neka- teri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi pře- veževanja „vročili“ novih fo- ntov; ki so pogosto brez us- trezne licence.		
	Tipofobiya Nerazumna nenadnjenost cerkovnim oblikam, pogosto zaznamovana s željami po ikonah, dingbatih, pikto- gramih – v primerih s smrti- mi izidom – celo z afasimi in podčetji. Strahove tipofo- bov je moč pomiriti (ven- dar ne ozdraviti) s stuhlimi odmerki pisav: Helvetica in Times New Roman.				Tipochondiya Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napacno pisa- vo. To stanje je zelo pogos- tov v povezavi z opdi (optič- na prizrezovalna motnja); st- alno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med cerkami.	
				Tipofilija Cezerna navezanost in na- dvdušenje nad oblikami in protioblakimi crk. Pogosto izražena skupaj s posamez- nikovo izključitvijo vseh dr- rugih interesov in predmet- ov izbire. Tipofioli ponavadi unirajo revni in osamljeni.		

[illegible][illegible]

Tipofobija Nerazumna nenaklonenost žrkovnim oblikom, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbatih, piktoigramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afarni in podčrtaji. Strahove tipofobe je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisov Helvetica in Times New Roman.	Tipohondrija Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z oplo (optična prirezovalna matrica): stalna potreba po prilagajanju in preurejanju prestorov med črkami.	
Tipotermija Promiskulitetna zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami žrkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.	Tipofilija Čezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protiblikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umrejo revni in osamljeni.	
		Znane tipografske bolezni

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

Znane tipografske bolezni	
Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.	
Tipofilija	Cezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protibolikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofil ponavadi umreje revni in osamljeni.
Tipofobija	Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbath, piktogramih – v primerih s smrtnim izidom – celo z afnamii in podčrtaji. Strahove tipofobov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.
Tipotermija	Promiskulitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti k eni sami črkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustreznih licence.
Tipohondrija	Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z opid (optična prirezovalna motnja); stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.

Znane tipografske bolezni			
Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne bolezni. Tukaj so našteje najpogostejše opažene težave.			
Tipofiliija	Tipofobjia	Tipotermija	Tipob
Čezmerna navezo- nost in navdušenje nad oblikami in protioblikami črk. Pogosto izražena skupaj s posame- znikovo izključitvijo vseh drugih izdanih in predmetov izbire. Tipofili ponavadi umreje raven in osamljeni.	Nerazumna nena- klonjenost črkovnim opiskam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbathi, piktog- ramih – v primerih s smrtim izdanih – celo z afarni in podčrtaji. Strahove tipofobov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmoriki pisav Hel- vetica in Times New Roman.	Promiskuitetno zavračanje veso- vljenske zavezanosti k oni sami črkovni družini – morda petim ali celo šestim – kot priporočajo nekateri zdravniki. ki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja „vročih“ novih fontov, ki so pogosto brez ustre- zne licenice.	Trajna da je napa- stanje to (opti- motni rebo i in pre- stor)

HIERARHIJA

Tipografska hierarhija deluje kot organizacijski sistem za vsebino, pri čemer nekatere podatke poudari, druge pa zmanjša. Bralcem pomagamo zaobjeti besedilo, da bi vedeli, kje vstopiti in izstopiti ter kako izbrati med ponujenim.

VAJA Na kvadratnem formatu uredi besedilo (glej priloge na str. 206) tako, da namige za bralca izvedeš s sredstvi tipografske hierarhije. Pripravi dve različici vaje, pri vsaki uporabi zgolj eno črkovno družino:

- ➔ prvič strukturiraj hierarhijo kakovostno: z eno samo velikostjo pisave, a z različicami (krepka, kurziva, kapitelke, verzalke ...);
- ➔ drugič strukturiraj hierarhijo količinsko: z eno samo različico pisave v različnih velikostih.

Seveda pri obeh različicah smiselno uporabljaš paletu tipografskih sredstev in izkušnje, pridobljene s preteklimi vajami.

IZVEDBA

- a) Analogna: obe kompoziciji dimenzij: 1) 124 × 124 mm in 2) 248 × 248 mm natisni, natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.
- b) Digitalna: obe kompoziciji dimenzij 1080 × 1080 px format jpg (best quality) pripravi za objavo na Instagramu.

NASVET Besedilo preberi in razumi njegovo sporočilo. Vprašaj se, kaj, v kakšnem slogu in komu sporoča. Analiziraj pomene: moto, naslov, podnaslov, čas, kraj in vsebino dogodka. Izpostavi eno bistveno informacijo in premišljeno načrtuj razpored podrejenih, da uresničiš učinkovito vizualno komunikacijo. Enakovredne elemente obravnavaj enakovredno.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ strukturira hierarhijo,
- ☑ izvede razliko v aplikaciji hierarhije,
- ☑ razvija velikostne odnose besedil za specifičen format in medij.

SEMESTRSKA RAZSTAVA

TIPOGRAFIJA ZA PRVI RAZRED

črka / beseda / vrstica / odstavek

Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje.

1.-4. junij 2023

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, Dolenjska cesta 83

Ajda Justin, 2022/2023

Semestrsko razstava

Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

1.-4. junij 2023

Tipografija za prvi razred

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, Dolenjska cesta 83

Evita Dolenc, 2022/2023

TIPOGRAFIJA ZA PRVI RAZRED

Semestrsko razstava

1.-4. junij

Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

črka/beseda/vrstica/odstavek

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, Dolenjska cesta 83

Ana Vidovič, 2022/2023

ČRKA / BESEDA / VRSTICA / ODSAVEK

Tipografija za prvi razred

SEMESTRSKA RAZSTAVA

1. - 4. junij 2023

študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, Dolenjska cesta 83

Jasmina Grobin, 2022/2023

črka / beseda / vrstica / odstavek

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, Dolenjska cesta 83

semestrsko razstava

1. - 4. junij 2023

Tipografija za prvi razred

študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

Jasmina Grobin, 2022/2023

ČRKA/BESEDA/VRSTICA/ODSAVEK

TIPOGRAFIJA ZA PRVI RAZRED

31. MAJ-4. JUNIJ 2024

SEMESTRSKA RAZSTAVA

PREDAVALNICA 110, DOLENJSKA CESTA 83

AKADEMIJA ZA LIKOVNO UMETNOST IN OBLIKOVANJE UNIVERZE V LJUBLJANI,

ŠTUDIJSKI PROCES, ŠOLSKE IN DOMAČE VAJE, PREDSTAVITVE, RAZPRAVE IN DRUŽENJE

PREDAVALNICA 110 DOLENJSKA

Ana Kerševan, 2023/2024

Tipografija za prvi razred

črka/beseda/vrstica/odstavek

Semestrsko razstava

31. MAJ-4. JUNIJ 2024

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, DOLENJSKA CESTA 83

Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

Martin Dimitrov Spasovski, 2023/2024

črka/beseda/vrstica/odstavek

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, Dolenjska cesta 83

Tipografija za prvi razred

semestrsko razstava

Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

1.-4. junij 2023

Katarina Klauž, 2022/2023

TIPOGRAFIJA ZA PRVI RAZRED

SEMESTRSKA RAZSTAVA

31. MAJ-4. JUNIJ 2024

AKADEMIJA ZA LIKOVNO UMETNOST IN OBLIKOVANJE UNIVERZE V LJUBLJANI

ŠTUDIJSKI PROCES, ŠOLSKE IN DOMAČE VAJE, PREDSTAVITVE, RAZPRAVE IN DRUŽENJE

PREDAVALNICA 110 DOLENJSKA

Damir Omič, 2022/2023

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani,

črka/beseda/vrstica/odstavek

TIPOGRAFIJA ZA PRVI RAZRED

31. maj-4. junij 2024

Semestrsko razstava

predavalnica 110, Dolenjska cesta 83

Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

Sara Ana Bogataj Dolinšek, 2023/2024

TIPOGRAFIJA ZA PRVI RAZRED

1.-4. junij 2023

semestrsko razstava

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, Dolenjska cesta 83

Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

Katarina Klauž, 2022/2023

SEMESTRSKA RAZSTAVA

ČRKA/BESEDA/VRSTICA/ODSAVEK

TIPOGRAFIJA ZA PRVI RAZRED

31. MAJ - 4. JUNIJ 2024

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, Dolenjska cesta 83, predavalnica 110

študijski proces, šolske naloge in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

Eva Vuković, 2023/2024

Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani

Tipografija za prvi razred

črka/beseda/vrstica/odstavek

Semestrsko razstava

31. maj-4. junij 2024

Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

Sara Ana Bogataj Dolinšek, 2023/2024

Uporaba različnih razmerij formatov na podlagi zgodovinskih dejstev, tehnoloških standardov, estetskih kanonov in človekove percepcije je nepogrešljivo oblikovalsko orodje.

VAJA Izberi poljuben format in dimenzije preproste mini zloženke (kvadrat, zlati trikotnik, $1/\sqrt{3}$, $2/3$, $5/8$, $8/11$...) in na njem konstruiraj delitev mreže po enem od načel (Müller-Brockmann, Gerstner, Renner, Villecourd ...).

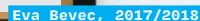
- Na naslovnici z izbrano pisavo navedi razmerje formata in načelo delitve,
- na 2. strani načrtaj mrežo z linijami debeline 0,1 pt,
- na 3. strani simuliraj prelom na isti mreži: linije za besedila in ploskve za podobe; vzpostavi nedvoumno hierarhijo debelin in sivin,
- 4. stran je hrbtna - prazna, nalepiš jo na podlago.

IZVEDBA Izvedi štiri različne zloženke, vsaka naj ima svoj format in svojo mrežo. Končne dimenzije in smer formata (pokončni, ležeči, kvadratni) so poljubne. Vse štiri zloženke natisni, natančno prepogni, izreži in skrbno brez prekrivanja samo s hrbtno stranjo nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Premišljeno načrtuj mreže, hierarhijo in zrcala vseh zloženkov ter končnega izdelka.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spoznava razmerja različnih formatov,
- ☑ načrtuje mreže,
- ☑ simulira tipografsko hierarhijo.

SPOROČILO
NA LETAKU

Z izbruhom globalne pandemije sta leti 2020 in 2021 neizbrisno zaznamovali naša življenja. Nenadna sprememba dnevne rutine in negotovost bližnje prihodnosti sta vplivali na naša razpoloženja, medsebojne odnose in družbene vloge ter nam zastavili zahtevna vprašanja, na katera posamezniki težko iščemo odgovore ali se nanje zelo različno odzivamo.

VAJA V kontekstu pandemične situacije podaj lastno izjavo ali misel, ki reflektira družbeno stvarnost. Pri podajanju izjave si popolnoma prost, pri pretvorbi v vizualno sporočilo pa uporabi le tipografska sredstva in črno barvo, kar pomeni, da se ne smeš opreti na ilustrirano ali fotografsko podobo. Format letaka izbereš poljubno, dimenzije sporočila pa morajo biti znotraj ustaljenega ležečega formata 42 × 28 cm.

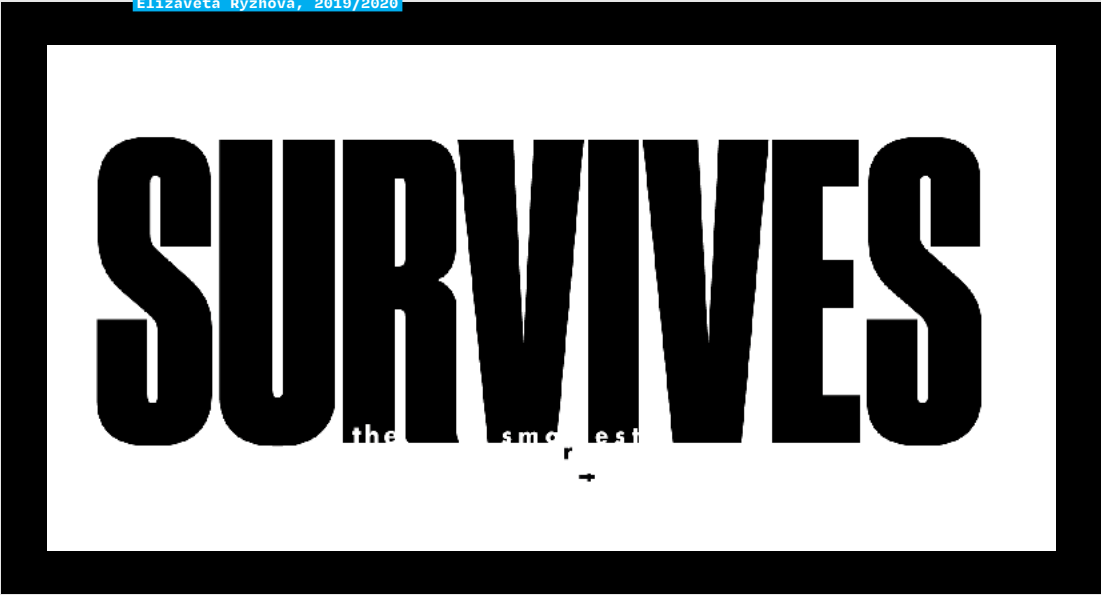
IZVEDBA Delaš lahko analogno, digitalno ali s kombinacijo obojega. Končno podobo letaka s sporočilom natančno izreži in skrbno nalepi na črn karton formata 3 : 2, dimenzij 42 × 28 cm.

NASVET Premisli, kakšno sporočilo želiš posredovati svetu in kako vizualizirati njegovo bistvo le s tipografijo. Skozi pretekle vaje smo spoznali široko tipografsko paleto, ki ponuja ogromen izrazni potencial. Izkoristi ga in poveži s svojo mislijo.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ reflektira družbeno stvarnost z lastno izjavo,
- ☑ pretvori besedilo v vizualno sporočilo,
- ☑ načrtuje zgolj s tipografsko paleto.

Elizaveta Ryzhova, 2019/2020

Irina Goruppi, 2020/2021

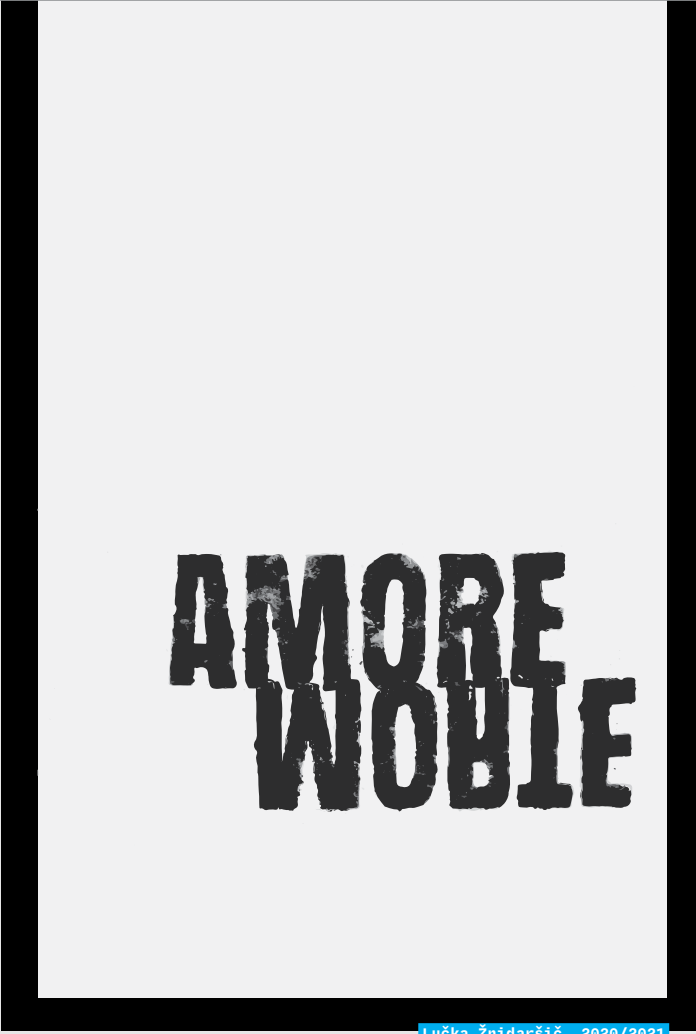
Jakob Golob, 2019/2020

Mark Majcen, 2020/2021

Lučka Žnidaršič, 2020/2021

SEZNAM

V resničnem svetu grafičnega oblikovanja je upravljanje z ogromnimi količinami besedila dnevna rutina. Oblikovalci uporabljajo načela hierarhije, poravnave, razporeditve in postavitve strani tako, da je vsebina preprosta za navigacijo in pritrčna za branje.

VAJA Oblikuj letak, ki bo predstavil seznam tipografskih vaj na vizualno privlačen način. Uporabi in nadgradi do zdaj pridobljena tipografska znanja in veščine. **IZVEDBA** V stavskem programu ustvari nov dokument dimenzij 42 × 28 cm. Prelomi besedilo.

NASVET Analiziraj strukturo vsebine (naslov, podnaslov, zaporedna številka, datum, ime vaje, opis) in ustvari hierarhijo, da bralcu olajšaš iskanje in razumevanje informacij. Za razlikovanje ravni hierarhije uporabi spremembe v velikosti, rezu, slogu in/ali strukturi stolpcev, lahko tudi linije. Premisli, kateri ponavljajoči se podatki s seznama se ponuja kot grafični element za manipulacijo in kako izkoristiš potencial mreže. **UČNI IZIDI** Študent/ka:

- ☑ analizira besedilo,
- ☑ strukturira in vizualizira hierarhijo,
- ☑ oblikuje s tipografskimi sredstvi.

Deset tipografskih vaj

za prvi razred oblikovanja vizualnih komunikacij

1 15/02/2020 Tipografski katalog Dnevno zbira različne tipografske vzorce/primerke. Lahko izreže iz periodike, akcidenčnih tiskovin, embalaže, dodaja na ulici najdene kose papirja ipd.	2 27/02/2020 Črkovna kompozicija Izberi dve pisavi brez serifov in s serif. Iz njiju sestavi dve različni kompoziciji (pozitiv in negativ) tako, da izpostaviš oblikovne značilnosti izbranih črk posamezne pisave.	3 05/03/2020 Ritem in ravnotežje Z eno črko latinske abecede postaviš par tipografskih kompozicij, ki sta pod pogoj likovnih odnosov: a) ritma/nerenovejsje, b) ravnotežja/neravnotežje.	4 11/03/2020 Prostor in pomen Izberi besedo in jo stavi v tipografsko kompozicijo, da izrazi njen pomen s prostorom, velikostjo, razporeditvijo in orientacijo, ali dodajanjem in odzemanjem sestavnih delov črk.
5 18/03/2020 Značaj pisave Fotografiraj dva objekta, ki tipološko sovpadata, a sta čimbolj različna. Na vsako fotografijo premišljeno dodaj smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta.	6 25/03/2020 Položaj besedila Stavi besedilo na način, ki izraža njegov pomen. Uporabi pisavo EB Garamond, navadni pokončni rez. Delaj z variacijami poravnave, dolžine vrstice, orientacije, razporeditve in odzemanjem sestavnih delov črk.	7 01/04/2020 Poravnava vrstic Vse dele besedila, ki jih zaradi njihove funkcije manifestiraš z različnimi velikostmi poravnaj tako, da njihovi medvrstični razmiki sovpadajo z ritmom (baseline) glavnega besedila.	8 08/04/2020 Mreža Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.
9 15/04/2020 Mreža Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.	10 22/04/2020 Odstavek Strukturiraj sestavek z eno od možnosti izvedbe odstavka: a) prelom in zamik, b) prelom in izmik, c) prelom in polovični razmik, d) brez preloma, a s simbolom za odstavek.	11 29/04/2020 Odstavek Strukturiraj sestavek z eno od možnosti izvedbe odstavka: a) prelom in zamik, b) prelom in izmik, c) prelom in polovični razmik, d) brez preloma, a s simbolom za odstavek.	12 06/05/2020 Odstavek Strukturiraj sestavek z eno od možnosti izvedbe odstavka: a) prelom in zamik, b) prelom in izmik, c) prelom in polovični razmik, d) brez preloma, a s simbolom za odstavek.

Oskar Kandare, 2019/2020

Eva Nicoletti, 2019/2020

DESET TIPOGRAFSKIH VAJ

ZA PRVI RAZRED
OBLIKOVANJA
VIZUALNIH
KOMUNIKACIJ

Špela Novak, 2023/2024

1. Tipografski katalog
2. 9. 2. 2024
Črkovna kompozicija
Izberi dve pisavi brez serifov in s serif. Iz njiju sestavi dve različni kompoziciji (pozitiv in negatív) tako, da izpostaviš oblikovne značilnosti izbranih črk posamezne pisave.
3. 7. 3. 2024
Ritem in ravnotežje
Z eno črko latinske abecede postaviš par tipografskih kompozicij, ki sta pod pogoj likovnih odnosov: a) ritem/nerenovejsje, b) ravnotežje/neravnotežje.
4. 14. 3. 2024
Podoba besede
Izberi ki eno besedo izreže in jo s horizontalnimi premiki črk stavi v štiri črno bele podobe na način: normalno (obratno), dolžino, široko, prekrivajočo, razprto, naraščajočo/padajočo, izmenjaje, poljubno.
5. 28. 3. 2024
Pixel pisava
Uporabi spletno aplikacijo FontStruct oblikuj pixel pisavo, ki vsebuje vseh 26 malih črk (malinskih) latinice in 3 slovenske črke: čit, šč, ž. Po želji lahko dodaš številke, ločila, majusklice, ... V črno beli tehniki fotografiraj stavbo, psa, osebo. V vsaki fotografiji premišljeno dodaj smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta/osebe na sliki.
6. 22. 2. 2024
Položaj besedila
Stavi besedilo na način, ki izraža njegov pomen. Uporabi pisavo EB Garamond, navadni pokončni rez. Delaj z variacijami poravnave, dolžine vrstice, orientacije, razporeditve in odzemanjem sestavnih delov črk.
7. 3. 2024
Poravnava vrstic
Vse dele besedila, ki jih zaradi njihove funkcije manifestiraš z različnimi velikostmi poravnaj tako, da njihovi medvrstični razmiki sovpadajo z ritmom (baseline) glavnega besedila.
8. 08/04/2020
Mreža
Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.
9. 15/04/2020
Mreža
Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.
10. 22/04/2020
Odstavek
Strukturiraj sestavek z eno od možnosti izvedbe odstavka: a) prelom in zamik, b) prelom in izmik, c) prelom in polovični razmik, d) brez preloma, a s simbolom za odstavek.

11. 11. 4. 2024
Hierarhija
Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.
12. 2024
Značaj pisave
Fotografiraj dva objekta, ki tipološko sovpadata, a sta čimbolj različna. Na vsako fotografijo premišljeno dodaj smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta.

1. 2024
Tipografski katalog
2. 9. 2. 2024
Črkovna kompozicija
Izberi dve pisavi brez serifov in s serif. Iz njiju sestavi dve različni kompoziciji (pozitiv in negatív) tako, da izpostaviš oblikovne značilnosti izbranih črk posamezne pisave.
3. 7. 3. 2024
Ritem in ravnotežje
Z eno črko latinske abecede postaviš par tipografskih kompozicij, ki sta pod pogoj likovnih odnosov: a) ritem/nerenovejsje, b) ravnotežje/neravnotežje.
4. 14. 3. 2024
Podoba besede
Izberi ki eno besedo izreže in jo s horizontalnimi premiki črk stavi v štiri črno bele podobe na način: normalno (obratno), dolžino, široko, prekrivajočo, razprto, naraščajočo/padajočo, izmenjaje, poljubno.
5. 28. 3. 2024
Pixel pisava
Uporabi spletno aplikacijo FontStruct oblikuj pixel pisavo, ki vsebuje vseh 26 malih črk (malinskih) latinice in 3 slovenske črke: čit, šč, ž. Po želji lahko dodaš številke, ločila, majusklice, ... V črno beli tehniki fotografiraj stavbo, psa, osebo. V vsaki fotografiji premišljeno dodaj smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta/osebe na sliki.
6. 22. 2. 2024
Položaj besedila
Stavi besedilo na način, ki izraža njegov pomen. Uporabi pisavo EB Garamond, navadni pokončni rez. Delaj z variacijami poravnave, dolžine vrstice, orientacije, razporeditve in odzemanjem sestavnih delov črk.
7. 3. 2024
Poravnava vrstic
Vse dele besedila, ki jih zaradi njihove funkcije manifestiraš z različnimi velikostmi poravnaj tako, da njihovi medvrstični razmiki sovpadajo z ritmom (baseline) glavnega besedila.
8. 08/04/2020
Mreža
Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.
9. 15/04/2020
Mreža
Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.
10. 22/04/2020
Odstavek
Strukturiraj sestavek z eno od možnosti izvedbe odstavka: a) prelom in zamik, b) prelom in izmik, c) prelom in polovični razmik, d) brez preloma, a s simbolom za odstavek.

11. 11. 4. 2024
Hierarhija
Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.
12. 2024
Značaj pisave
Fotografiraj dva objekta, ki tipološko sovpadata, a sta čimbolj različna. Na vsako fotografijo premišljeno dodaj smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta.

Zoe Draškovič, 2023/2024

Hana Hirnig, 2019/2020

Stavi besedilo na način, ki izraža njegov pomen. Uporabi pisavo EB Garamond, navadni pokončni rez. Delaj z variacijami poravnave, dolžine vrstice, orientacije, razporeditve in odzemanjem sestavnih delov črk.

Položaj besedila

Strukturiraj sestavek z eno od možnosti izvedbe odstavka: a) prelom in zamik, b) prelom in izmik, c) prelom in polovični razmik, d) brez preloma, a s simbolom za odstavek.

Odstavek

Vse dele besedila, ki jih zaradi njihove funkcije manifestiraš z različnimi velikostmi poravnaj tako, da njihovi medvrstični razmiki sovpadajo z ritmom (baseline) glavnega besedila.

Poravnava vrstic

Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prelom ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.

Mreža

Uredi besedilo tako, da namigne bralcu zvezo medstrelci, pri čemer uporabiš samo eno velikost pisave in samo levo poravnavo.

Hierarhija

Zala Tiran, 2019/2020

52

02	23. feb. 2021	05	16. mar. 2021	08	13. april 2021		
Črkovna kompozicija		Značaj pisave		Poravnava vrstic			
Izberi dve pisavi, brez serifov in s serifi. Te nju sestavi dve različni kompoziciji (pozitiv in negativ) tako, da izpostavi oblikovne značilnosti izbranih črk posamezne pisave.		Fotografiraj dva objekta, ki tipografsko sovpadajo, a sta čimbolj različna. Na vsako fotografijo premišljeno dodaj smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta.		Vse dle besedila, ki jih zaradi njihove funkcije manifestirajo z različnimi vrstičnimi poravnaj tako, da njihovi medvrstični razmiki sovpadajo z ritmom (baseline) glavnega besedila.			
03	2. mar. 2021	06	23. mar. 2021	09	13. april 2021		
Ritmi in ravnovesje		Položaj besedila		Mreža			
Z eno črko latinske abecede postaviš par tipografskih kompozicij, ki sta pod pogoj (katerikoli odnosov: a) ritmi/vertikalni, ali b) ravnovesja/neravnovesja.		Stavi besedilo na način, ki izraža njegov pomen. Uporabi pisavo EB Garamond, navadni pokončni rez. Deluj z variacijami poravnave, dolžine vrstic, orientacije, medvrstičnega razmika.		Na Gostinčevij mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Prefom ustvari le z disciplinirano postavko urodvojijo, pri čemer uporabiš samo eno vrstiko pisave in samo levo poravnavo.			
01	16. feb. 2021	04	9. mar. 2021	07	30. mar. 2021	10	20. april 2021
Tipografski katalog		Beseda in dejanje		Odstavek		Hierarija	
Zbiranje zbiraj različne tipografske vzorceprimere. Lahko izrežuješ iz periodike, akcidenčnih tiskovin, embalaže, dodajaj na ulici pisane kroge namizja		Izberi besedo in jo stavi v tipografsko kompozicijo, da izrazi njen pomen s prostorom, vrstičnostjo, razporeditvijo in orientacijo, ali dodajanjem in odzemanjem		Strukturiraj sestavek z eno od možnosti izvedbe odstava: a) prelom in zamik, b) prelom in izmik, c) prelom in poklonici izmik, d) brez preloma, a s		Uredi besedilo tako, da namige bralcu izvedeš s sredstvi tipografske hierarhije. Pripravi dve rešitvi: a) kakovostno: samo z eno vrstično pisavo, b) količinsko: samo z enim rezom	

[illegible][illegible]

Lara Deotto Bat, 2022/2023

[illegible]

Tarja Zupančič Danko, 2023/2024

AKADEMIJA ZA LIKOVNO UMETNOST IN
OBLIKOVANJE UNIVERZA V LJUBLJANI
Dolenjska cesta 83
Predavalnica 110
1000 Ljubljana
ID za DDV SI000000000

ID za DDV SI00000000	ODSTAVEK	0.00	11/04/24

Ducat	2201 Zg. Kungota		
tipografskih vaj	18/05/24		
za prvi razred	22:24		

Vaja	Popust	Datum	

TIPOGRAFSKI KATALOG	0.00	22/02/24	
Druženje občanov različnih			

Dnevno zbiraj različne tipografske vzorce/primere. Lahko izrežeš iz periodike, akcijskih tiskovin, embalaže, dodajaš na ulici najdene kose papirja ipd.

MREŽA 0.00 18/04/24
Na Gerstnerjevi mreži hierarhično strukturiraj besedilo. Premol ustvari le z disciplinirano prostorsko ureditvijo,

ČRKOVA KOMPOZICIJA	0.00	29/02/24	eno velikost pisave in samo levo poravnavo.
Izberi dve pisavi: brez serifov in s serifi. Iz njih sestavi dve različni kompoziciji (pozitiv in negativ) tako, da izpostaviš oblikovne značilnosti izbranih črk posamezne pisave.			
HIERARHIJA	0.00	25/04/24	Uredi besedilo tako, da namige bralcu izvedeš s sredstvi tipografske hierarhije. Pripravi dve rešitvi:

OBLIKA IN PROTOBLIKA 0.00 07/03/24 Izberi črko in jo loči na bele protiooblake in črne oblike. S povečevanjem, zrcaljenj- emali vrtenjem izolirane oblike razporedi v štiri kompozicije: enkratno, naključno, statično, dinamično.	eno velikostjo pisave, b) količinsko: samo z enim rezom pisave.
SEZNAM 0.00 09/05/24 Oblikuj črno-bel letak, poljubnega formata in dimenzij, ki bo predsta- vil seznam ducata tipog- rafskih vaj na vizualno	

PODOBA BESEDE	0.00	14/03/24	in do sedaj pridobljena
Izberi si eno besedno			tipografska znanja in
zvezo in jo s horizonta-			veščine.

V štiri črno bele podobe na način: normalno (obvezna), dotikajoče, prekrivajoče, razprto, naraščajoče/pojemajoče, izmenjaje, poljubno.	PORAVNAVA VRSTIC Vse dele besedila, ki jih zaradi njihove funkcije manifestiraš z različnimi velikostmi poravnaj tako, da njihovi medvrstični razmiki sovpadajo z ritmom (baseline) glavnega besedila.	0.00	18/05/24
ZNAČAJ PISAVE V črno beli tehniki fotografiranja.		0.00	21/03/24

osebo. K vsaki fotografiji premišljeno doda smiselno besedo v pisavi, ki jo povezuješ z značajem objekta/osebe na sliki.	SKUPAJ: 12	0.00	31/05/24 -04/06/24
	SKUPAJ	5 dni	

PIXEL PISAVA	0.00	28/03/24	Račun št.: 2
S pomočjo spletne			Račun izdal/a: Tarja Zupančič Danko
aplikacije Fontstruct			ZOI: 10. vaja: Seznam
oblikuj pixel pisavo,			EOR: Tipografija 1, 2023/2024

črk (minuskul) latinice
in 3 slovenske šumnike:
čšž. Po želji lahko
dodaš števeke, ločila,
majuskele, ...

POLOŽAJ BESEDILA 0.00 04/04/24

Stavi spodnje besedilo na način, da interpretiraš njegov pomen. Poudari vsaj eno besedo z manipulacijo poravnave, orientacijo, dolžino vrstice, prostora med črkami, besedami in vrsticami.

ODSTAVEK 0.00 11/04/24
Strukturiraj sestavek z
eno od možnosti izvedbe
odstavka:
a) prelom in zamik,
b) prelom in izmik,
c) prelom in polovični
razmik,
d) brez preloma, a s si-
mbolom za odstavek.

MREŽA 0.00 18/04/24

Na Gerstnerjevi mreži
hierarhično strukturiraj
besedilo. Prelom ustvari
le z disciplinirano
prostorsko ureditvijo,
pri čemer uporabiš samo
eno velikost pisave in
samo levo poravnavo.

HIERARHIJA 0.00 25/04/24

Uredi besedilo tako, da
namige bralcu izvedeš s
sredstvi tipografske hi-
erarhije. Pripravi dve
rešitvi:

a) kakovostno: samo z
eno velikostjo pisave,
b) količinsko: samo z
enim rezom pisave.

SEZNAM 0.00 09/05/24
 Oblikuj črno-bel letak,
 poljubnega formata in
 dimenzij, ki bo predsta-
 vil seznam ducata tipog-
 rafskih vaj na vizualno
 privlačen način. Uporabi
 in do sedaj pridobljena
 tipografska znanja in
 veščine.

PORAVNAVA VRSTIC 0.00 16/05/24

Vse dele besedila, ki jih zaradi njihove funkcije manifestiraš z različnimi velikostmi poravnaj tako, da njihovi medvrstični razmiki sovpadajo z ritmom (baseline) glavnega besedila.

SKUPAJ: 12 0.00 31/05/24
-04/06/24

SKUPAJ	5 dni
--------	-------

Račun izdal/a: Tarja Zupančič Danko
ZOI: 10. vaja: Seznam
EOR: Tipografija 1, 2023/2024

HVALLA ZA NAKUP IN NASVIDENJE!

V resničnem svetu grafičnega oblikovanja je upravljanje z ogromnimi količinami besedila dnevna rutina. Oblikovalci uporabljajo načela hierarhije, poravnave, razporeditve in postavitev strani tako, da je vsebina preprosta za navigacijo in priročna za branje.

VAJA Oblikuj plakat za serijo seminarskih predavanj Tipogovori. Bralec naj nedvoumno razume urnik predavanj in preprosto ugotovi, kdo so predavatelji in kaj so naslovi njihovih predavanj. A plakat mora posredovati tudi vznemirljivost dogodka za študente oblikovanja vizualnih komunikacij. Zato skrbno preuči hierarhijo predstavljenih informacij, ki jih oblikuješ tako, da same tvorijo ključne likovno-grafične elemente plakata. Delaj v črno-beli tehniki, format 1 : 2. Uporaba dodatnega slikovnega gradiva (ilustracije ali fotografije) ni dovoljena.

IZVEDBA V programih Adobe InDesign ali Illustrator ustvari nov dokument dimenzij 42 x 84 cm. Prelomi besedilo. Natisnjen izdelek natančno poreži, še posebej pazi na elemente, ki segajo na živi rob. Na levi ali desni rob plakata zapiši kolofon, ki bo skladen s podobo plakata.

NASVET Ne dovoli, da je tvoj plakat videti kot dopis, in ne postani suženj dokumenta (tipkopisa). Ni treba, da sta naslov in institucija nujno na vrhu. Namesto da delaš z enim velikim besedilom (text box), vsebino razdeli na manjše sestavne dele in jih smiselno razporedi po formatu. Dobro premisli uporabo tipografske palete, ki si jo razvil s preteklimi vajami: mreža, struktura, črkovne vrste, velikosti, rezi ... Pazi na skladno pojavnost enakovrednih elementov in dosledno poskrbi za nedvoumno hierarhijo. Misli, načrtuj, skiciraj!

UČNI IZIDI Študent/ka:

☒ analizira besedilo,

- ☑ strukturira in vizualizira hierarhijo,
- ☑ oblikuje s tipografskimi sredstvi.

Vodnikova domačija Šiška

*Vsa predavanja bodo pod krošnjo na dvorišču domačije. Vstop prost.

Alja Herlah

OD DESNE PROTI LEVI

Alja Herlah, magistrica Grafičnih in interaktivnih komunikacij, oblikovalka nelatiničnih črkovnih sistemov. Aktivno sodeluje v društvu Tipo Brda in njegovih delavnicah. Od 2015 dela v Berlinu pri neodvisni založbi Atlas Font Foundry, arabščino izpopolnjuje v Jordaniiji.

Emil Kozole

PAMETNE ČRKOVNE VRSTE

Emil Kozole, grafični oblikovalec in tipograf. Oba ustvarjalna izraza povezuje z novimi mediji v kontekstu socialnih omrežij, internetne identitete in nadzora spletnih omrežij. Uporablja kodo in tipografijo ter ju manifestira skozi fizične instalacije in performance.

Irena Ristevska
DIGITALIZACIJA DEMOTSKÉ PISAVE

Irena Ristevska, magistra Grafičnih in interaktivnih komunikacij
V magistrskem delu na podlagi raziskave makedonskih
lingvistov, ki s kamna Rozeta dešifrirajo znake demotske pisave,
digitalizira črke v pionirsko pisavo za zapis
staromakedonskega jezika.

Uroš de Gleria

NOTACIJSKE ČRKOVNE VRSTE

Uroš de Gleria, študira tipografsko oblikovanje v Srbiji, Estoniji, in Sloveniji, kjer tudi diplomira. Sodeluje na številnih delavnicah. Tipografija, Senjski rudnik in Tipoberba. V zadnjem času se intenzivno ukvarja s cirilnimi vrstami za zapis glasbene notacije v programu Sibelius.

Živa Slabanja, 2016/2017

SEMINAR 2017

IPOGOVOR

Poletna tipografija
Vodnikova domačija Šiška

ponedeljek,
30. maj, ob 17. uri

torek,
6. junij, ob 18. uri

sreda,
14. julij, ob 19. uri

četrtek,
25. avgust, ob 20. uri

*Vsa predavanja bodo

Trina Čuček Meršol, 2016/2017

tipogovori 2017

**Emil
Kozole**

t
i
p
p
o
l
e
t
n
a

g
r
a
f
i
j
a

**Vodnikova domačija
Šiška
2017**

Alja Herlah
Od desne proti levi
ponedeljek, 30. maj, ob 17. uri
Alja Herlah, magistrica Grafičnih in interaktivnih komunikacij, oblikovalka
nabidnihnih črkovnih asistenc. Aktivno sodeluje v družini Tipo Breda in
njegovih delavnicah. Od 2015 dela v Berlinu pri neodvisni založbi Atlas
Font Foundry, arabiščino izpopolnjuje v Jordaniji.

Emil Kozole
Pametne črkovne vrste
torrek, 6. junij, ob 18. uri
Emil Kozole, grafični oblikovalec in tipograf. Oba ustvarjalna torzosa
povezuje z revni medij v kontekstu socialnih omrežij, internetne
identitete in razvoja spletnih omrežij. Uporablja kodo in tipografijo ter jo
manifestira skozi različne instalacije in performanse.

Irena Ristevska
Digitalizacija demotske pisave
sreda, 14. julij, ob 19. uri
Irena Ristevska, magistra Grafičnih in interaktivnih komunikacij.
V magistrskem delu na podlagi statističnega inženirstva, ki s
kamna Ročata doživljajo znake demotske pisave, digitalizira črke v
pionirsko pisavo za zapisa staromakedonskega jezika.

Uroš de Gleria
Notacijske črkovne vrste
četrtek, 25. avgust, ob 20. uri
Uroš de Gleria, študira tipografiko oblikovanje v Berlinu, Estoniji, in
Sloveniji. Njegov diplomski, Sodeluje na številnih delavnicah Tipo Breda,
Serjaki ročnik in Tipoberta. V zadnjem času se intenzivno ukvarja s
črkovnimi vrstami za zapisa glasilne notacije v programu Sibelius.

*Vsa predavanja bodo pod krošnjo na dvorišču domačije. Vstop prost.

tipogovori 2017

2016/2017, Jaka Terbak

Anamrija Pocrnić, 2016/2017

seminar vodnikov poletna tipografija

pon. 30. maj. ob 17. uri

alja herlah

**Alja Herlah, magistrica
Grafičnih in interaktivnih
komunikacij, oblikovalka
nelatiničnih črkovnih
sistemov. Aktivno sodeluj
v društvu Tipo Brda in
njegovih delavnicah.
Od 2015 dela v Berlinu
pri neodvisni založbi
Atlas Font Foundry,
arabsko izpopolnjuje
v Jordaniji.**

Anamrija Pocrnjič, 2016/2017

tor. 6. junij, ob 18. uri

emil kozole
opisateljsko-črkoslovesnik

Emil Kozole, grafični oblikovalec in tipograf. Oba ustvarjalna izraza povezuje z novimi mediji v kontekstu socialnih omrežij, internetne identitete in nadzora spletnih omrežij. Uporablja kodo in tipografijo ter ju manifestira skozi fizične instalacije in performanse.

irena ris

Irena Ristevska,
Grafičnih in inte-
munikacij. V
delu na podlagi
makedonskih li-
s kamna Rozeta
znake demotske
digitalizira črke
pisavo za zapis
staromakedons-

TIPOGRAFSKI KATALOG/DNEVNIK

Tipografija je v sodobnem svetu vseprisotna in samoumevna sestavina vidnih sporočil. Če se vanjo ne poglobimo, je ne opazimo. Kako sploh opazovati tipografijo in razumeti to, kar vidimo? Izolacija podobe besedila iz konteksta vidnega sporočila je eden od načinov vstopa v študij tipografije. Začnimo danes s tistim, kar imamo pri roki.

VAJA Dnevno zbiraj različne otip-ljive tipografske vzorce/primere. Lahko izrezuješ iz periodike, akcidenčnih tiskovin, embalaže, dodajaš na ulici najdene kose papirja ipd. Vsak vzorec, ki ga najdeš, prikaži v kvadratu s stranico 50 mm. Svoje vzorce organiziraj in razporedi v preprosto mrežo 2 stolpcev in 4 vrstic tako, da 8 vzorcev zapolni eno stran velikosti formata A5. Do konca semestra izpolni vsaj 12 takih strani. Iskanje vzorcev s pomočjo spletnih iskalnikov in tiskanje ni dovoljeno.

IZVEDBA Za predlogo lahko uporabiš pdf-datoteko in natisneš strani. Pri tiskanju mora biti nastavitev za prilagoditev velikosti izklopljena, sicer predloga ne bo odtisnjena v pravi velikosti. Odtisnjen list formata A4 prepogni po oznakah na krajši simetrali. V označene prostore lepi svoje vzorce. Ob koncu predavanj vse liste tipografskega kataloga zveži z japonsko vezavo, tako da so pregibi listov na zunanjem robu zvezka. Ne pozabi na privlačen ovitek s podatki o avtorju oziroma avtorici.

NASVET Napravi si preprosto kukalo iz lepenke ali pleksija, ki ti bo služilo za dva namena: za lažje okvirjanje in za izrezovanje vzorcev brez merjenja. Uporabljal zelo ostra orodja, izrezuj natančno, lepi higienično.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ opazuje in izbira potiskane materiale,
- ☑ analizira in izbira podobe besedil,
- ☑ izvede lasten tipografski katalog.

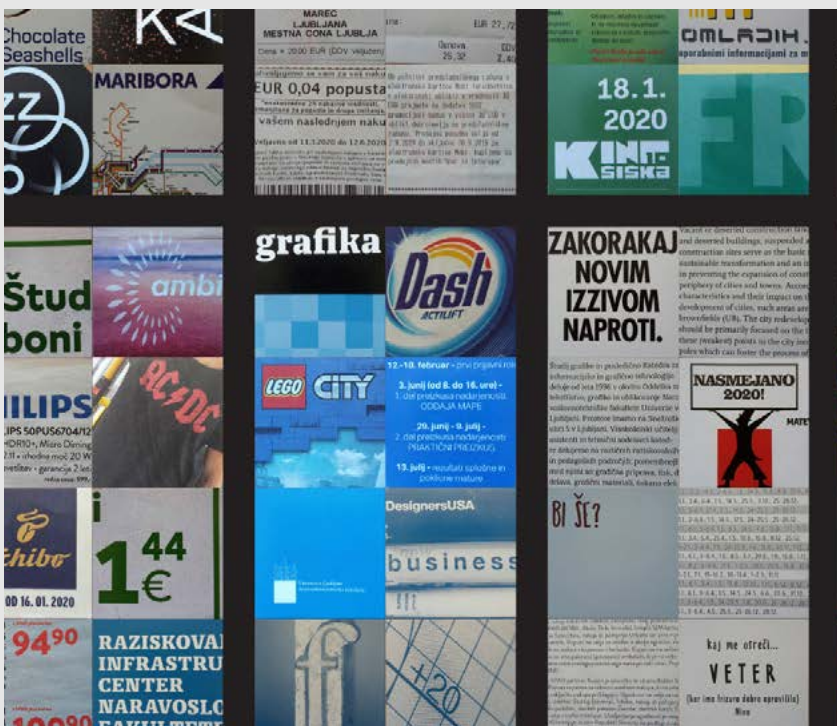
Matej Pavšek, 2019/2020

Aja Vogrinčič, 2019/2020

Nara Dominko David, 2019/2020

Luka Vesel, 2019/2020

Alen Berlot, 2019/2020

Alen Berlot, 2019/2020

B

FUNKCIJA IN FORMA.

Študij tipografije v drugem letniku je usmerjen v aplikativno tipografijo. Učimo se razumevanja kriterijev za izbor pisav, načrtovanja in oblikovanja kompleksnih prelomov, kritičnega odziva na tipografske eseje in razvoja likovne govorice skozi interpretacijo citata. O tipografiji razmišljamo kot o nosilki besednega sporočila in elementu vizualne identitete.

PREDSTAVITEV ČRKOVNE DRUŽINE

Poznavanje značilnosti pisav je ključnega pomena za tipografsko ustvarjanje. Razumevanje likovnih specifik, namembnosti pisav in tehnoloških možnosti nam je v pomoč pri izboru ustreznega črkovnega gradiva za določeno oblikovalsko nalogo.

NALOGA Na treh listih A3 (ležeči) objektivno predstavi družino pisav, ki ti je bila dodeljena na predavanju. Uporablaj slovensko izrazoslovje.

IZVEDBA

1. list:
 - oblikovne značilnosti, analiza razmerij, ključnih znakov in specifičnih detajlov,
 - podatki: ime črkovne družine, avtor, leto nastanka, zgodovinski kontekst, kategorija, žanr, uporabnost, založba, licenciranje,
 - kratek opis (do 30 besed).

2. list:

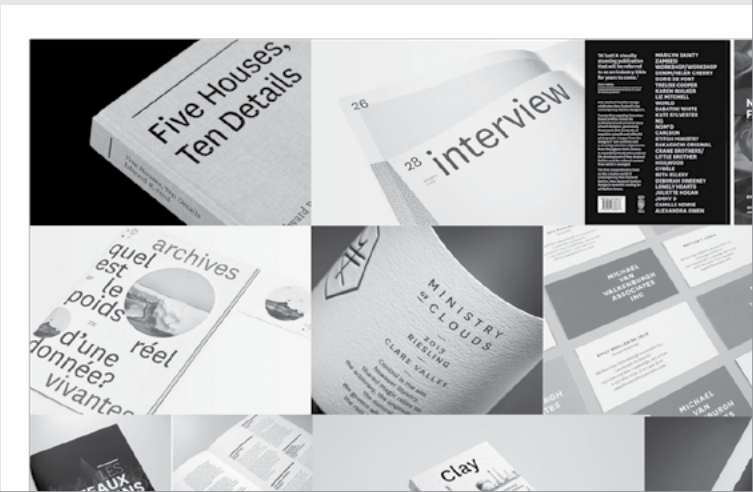
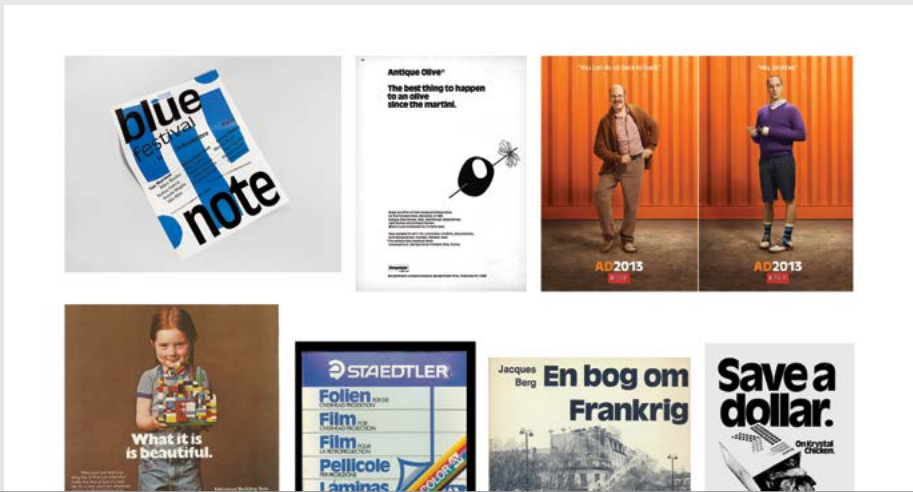
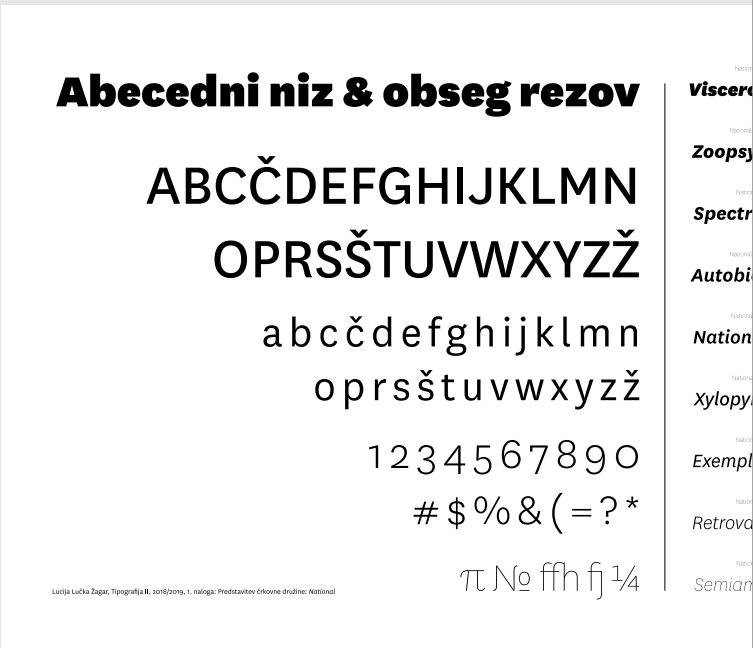
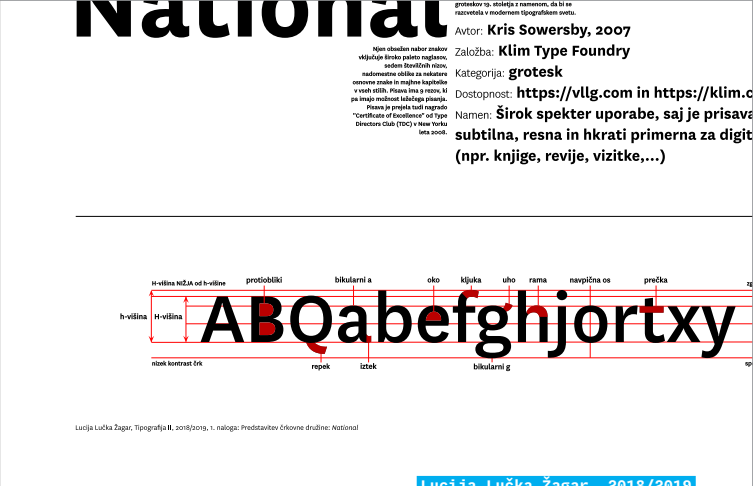
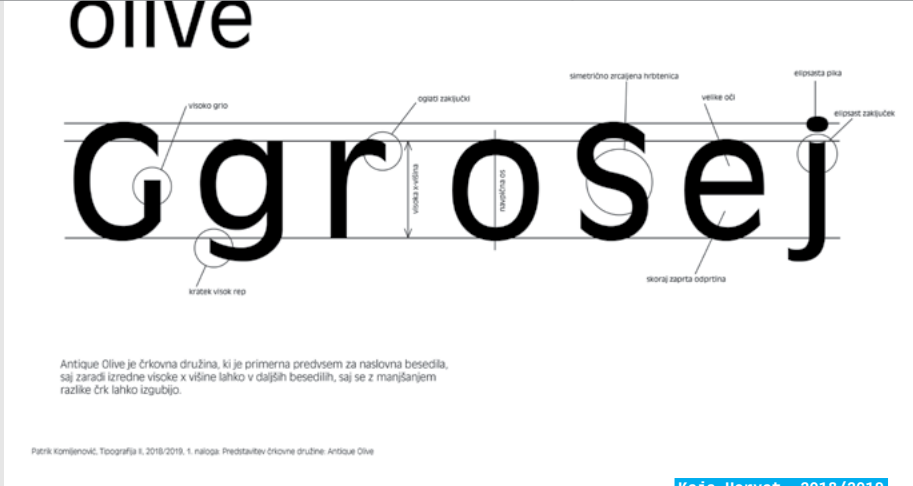
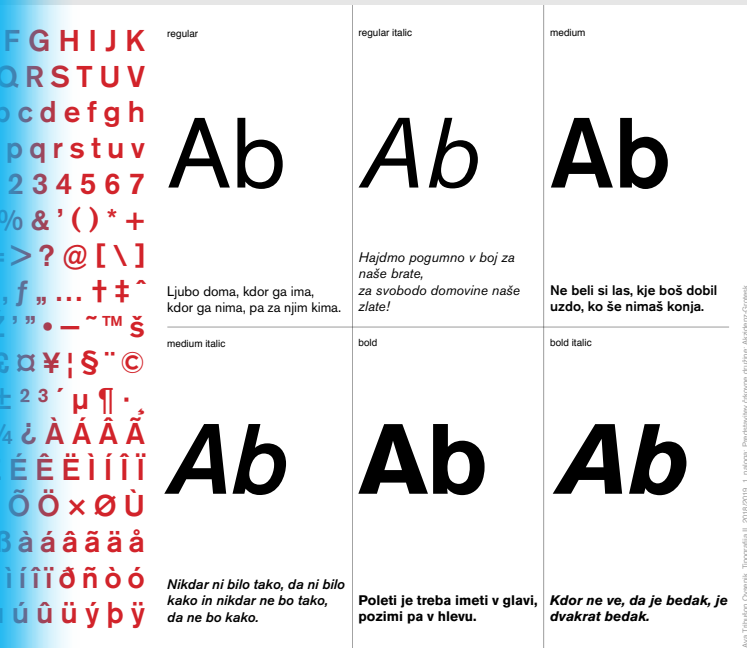
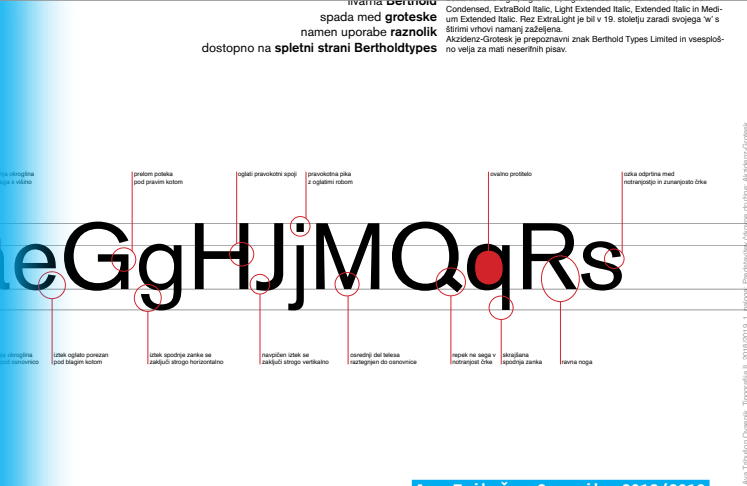
- abecedni niz miniskul, majuskul, niz števk, ločil, neabecednih znakov in drugih znakov, če obstajajo,
- obseg rezov.

3. list:
→ primeri ali simulacija uporabe
pisave v stvarnosti.

NASVET Dobro premisli organizacijo vsebin na listih. Hierarhija informacij naj bo jasno strukturirana, berljiva in razumljiva. Temu prilagodi tudi izbor pisave zanje.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ analizira in opiše družino pisav,
- ☑ predstavi obseg družine pisav,
- ☑ simulira uporabo pisave.

V vidnih sporočilih imajo pisave več funkcij. Poleg podajanja besedilnih informacij so tudi pomembni elementi vizualne identitete. Ergonomske specifiike pisav pomagajo pri branju, oblikovne lastnosti črk pa pri prepoznavanju žanrov, razumevanju kontekstov in razvrščanju vidnih sporočil. Različne oblikovalske naloge zahtevajo različne tipografske prijeme. Ob skrbnem načrtovanju preloma je pomemben dejavnik izbor pisave, saj mora zadovoljiti jezikovne in tehnološke standarde ter ustrezati pravopisu. Sočasno pa črkovne forme vplivajo na obliko besedila. Pisave so intelektualna lastnina. Za njihove nosilce - fonte - veljajo pravni okviri zaščite in uporabe programske opreme. Fonte licenciramo, s čimer pridobimo pravico do uporabe, ki jo izdajatelj fontov natančno opredeljujejo v svojih licenčnih pogodbah za končnega uporabnika (EULA - End User License Agreement).

NALOGA Za potrebe male celostne grafične podobe izberi družino pisav ali kombinacijo več različnih pisav, izbranih na podlagi projektnih izhodišč (žanr, panoga, proračun) in za uporabnika specifičnih zahtev (jezik, funkcija, medij, obseg rezov, posebnosti ...). Na treh listih formata A3 ležeči predstavi:

```
1. list:
→ ime(na) izbranih pisav, avtor(ji) in URL-
naslov ponudnika,
→ strošek licence, izvleček pravic uporabe iz
EULA,
→ utemeljitev izbora z opisom (do 30 besed),
upoštevajoč seznam projektnih izhodišč,
→ funkcionalnost in oblikovne karakteristike
(vzorec besedila, primeri iz vzorčnika ...).
2. list:
→ abecedni niz miniskul, majuskul, števk, ločil,
neabecednih znakov in drugih znakov, če
obstajajo,
→ obseg rezov.
```

3. list:

→ simulacija uporabe pisave v stvarnosti
oziroma aplikacija na objektih ali besedilih.

NASVET Premisli organizacijo vsebin na listih,
še zlasti, če izbereš pisave različnih ponudni-
kov. Hierarhija informacij naj bo jasno struk-
turirana, berljiva in razumljiva. Za izvedbo
naloge ni treba licencirati fontov. Uporabi
testne fonte. Če ta možnost ne obstaja, napise
simuliraj z zajemom slike typetesterjev ali
kolažem iz vzorčnikov.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ izbere in opiše družino pisav na podlagi
danih izhodišč.
- ☑ predstavi funkcionalnost družine pisav,
- ☑ simulira uporabo pisave.

Oblikovne značilnosti:

Minuskule:

a	b	c	d	e
f	g	h	i	j
k	l	m	n	o
p	q	r	s	t
u	v	w	x	y
z				

Majuskule:

A	B	C	D	E
F	G	H	I	J
K	L	M	N	O
P	Q	R	S	T
U	V	W	X	Y
Z				

Niz številik:

1	2	3	4	5
6	7	8	9	0

Nealfabetni znaki:

☞	☛	☜	☞	☞
♣	♠	♠	♠	♠

Ločila:

.	,	;	:	{	}	/	?	!	-
“	”	¥	\$	%	‰	+	×	÷	<

Niz Gofas, tipografija 11, 2019/2020, 1. naloge Izbor ustvarne pisane / P22 Doda Regular

Nia Gombač, 2019/2020

Bob Corneault, Tipografija X, 2019/2020,
5. izdanje. Ilustr. u crnoj boji.
Poplins

Thin
Thin Italic
Extra-Light
Extra-Light Italic
Light
Light Italic
Regular
Regular Italic
Medium
Medium Italic
Semi-Bold
Semi-Bold Italic
Bold
Bold Italic
Extra-Bold
Extra-Bold Italic
Black
Black Italic

Aa Bb Cc Čč Dd Ee Ff Gg Hh Ii
Jj Kk Ll Mm Nn Oo Pp Qq Rr Ss
Šš Tt Uu Vv Ww Xx Yy Zz Žž
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
.,;,-_?!*()/&%\$#“”„,

Rok Černez, 2019/2020

Parisine

Parisine Clair Regular
Parisine Clair Italic
 Parisine Clair Bold
Parisine Clair Bold Italic
 Parisine Gris Regular
Parisine Gris Italic
 Parisine Regular
Parisine Italic
 Parisine Gris Bold
Parisine Gris Bold Italic
 Parisine Bold
Parisine Bold Italic
 Parisine Sombre Regular
Parisine Sombre Italic
 Parisine Sombre Bold
Parisine Sombre Bold Italic

Hana Jelovšek, 2021/2022

PRELOM ESEJA

The Crystal Goblet

The Crystal Goblet je esej Beatrice Warde, ki ga je prvič javno predstavila z naslovom Printing Should Be Invisible v Londonu leta 1932. Esaj je poziv k čistosti v tisku. Je dogma o »nevidnih« tipografiji. Večkrat je bil ponatisnjen in še vedno predstavlja koncept jasne tipografije in neposredne predstavitve vsebine. Kot študijsko gradivo – sicer brez resne teoretske podlage – pa naj bi ves ta čas pojasnjeval delovanje tipografije, kot da je hkrati samoumevna in nezmotljiva. Warde poudarja, da je na natisnjeni strani besedilo kot dobro vino, tipografija pa je prozoren kristalen kelih, ki ga vsebuje. Trdi, da je idealna posoda za vino tista, ki razkriva njegove vrline. Od tod tudi naslov esaja, v katerem zagovarja disciplino in ponižnost, ki sta potrebni za ustvarjanje »tihoh« postavljenih, »preglednih« knjižnih strani. Po skoraj stoletju sklicevanja na metaforo kristalne čaše se med kritičnimi tipografi pojavljajo utemeljeni pomisleki, da ta ideja nesmiselno in po nepotrebnem ločuje vsehino in njeno predstavitev. Če je tipografija vizualna sestavina reproducirane besede, namreč velja tudi obratno: besedilo brez tipografske komponente nima nobenih vizualnih značilnosti.

- NALOGA** Preberi esej in ga stavi/prelomi tako, da videz besedila predstavlja tvoj odziv na esej ali tvojo interpretacijo ideje esaja.
- IZVEDBA** Sredstva iz tipografske palete (pisave, format, dimenzije, material, številni strani, vezava ...) izbiraj in uporablaj po lastni presoji, a pod pogoji da:
- vzpostaviš osnovno hierarhijo dokumenta glede na svoj prelom (avtorica, naslov, podnaslov, glavno besedilo z odstavki, opomba, pagina);
 - besedilo staviš v zadostnem kontrastnem odnosu (podoba/ozadje);
 - z besedilom ne ilustriraš, kakršnekoli »čaše« so prepovedane.
- NASVET** Uporabi že pridobljena tipografska znanja. Premisli, kaj pomeni odstopanje od norm ali kršenje »pravil«.
- UČNI IZIDI** Študent/ka:
- ☑ se seznanil z idejo »nevidne« tipografije,
 - ☑ kritično reflektira vsebino esaja,
 - ☑ manifestira svoj odziv zgolj s tipografskimi sredstvi.

BEATRICE WARDE

Imagine that you have before you a flagon of wine. You may choose your own favourite vintage for this imaginary demonstration, so that it be a deep shimmering crimson in colour. You have two goblets before you. One is of solid gold, wrought in the most exquisite patterns. The other is of crystal clear glass, thin as a bubble, and as transparent. Pour and drink; and according to your choice of goblet, I shall know whether or not you are a connoisseur of wine. For if you have no feelings about wine one way or the other, you will want the sensation of drinking the stuff out of a vessel that may have cost thousands of pounds; but if you are a member of that vanishing tribe, the amateurs of fine vintages, you will choose the crystal, because everything about it is calculated to reveal rather than hide the beautiful thing which it was meant to contain.

Bear with me in this long-winded and fragrant metaphor; for you will find that almost all the virtues of the perfect wine-glass have a parallel in typography. There is the long, thin stem that obviates fingerprints on the bowl. Why? Because no cloud must come between your eyes and the fiery heart of the liquid. Are not the margins on book pages similarly meant to obviate the necessity of fingering the type page? Again: the glass is colourless or at the most only faintly tinged in the bowl, because the connoisseur judges wine partly by its colour and is impatient of anything that alters it. There are a thousand mannerisms in typography that are as impudent and arbitrary as putting port in tumblers of red or green glass! When a goblet has a base that looks too small for security, it does not matter how cleverly it is weighted; you feel nervous lest it should tip over. There are a thousand lines of type which may work well enough, and yet keep the reader subconscious. Now the man who first chose glass instead of clay or metal to hold his wine was a "modernist" in the sense in which I am going to use that term. That is, the first thing he asked of his particular object was not "How should Wine be so strange and potent a thing that it has been used in the central ritual of religion in one place and time, and attacked by a virago with a hatchet in another. There is only one thing in the world that is capable of stirring and altering men's minds to the same extent, and that is the coherent expression of thought. That is man's chief miracle, unique to man. There is no "explanation" whatever of the fact that I can make arbitrary sounds which will lead a total stranger to think my own thought. It is sheer magic that I should be able to hold a one-sided conversation by means of black marks on paper with an unknown person half-way across the world. Talking, broadcasting, writing, and printing are all quite literally forms of thought transference, and it is the ability and eagerness to transfer and receive the contents of the mind that is almost alone responsible for human civilization.

rooms; but unless you start by assuming that printing is meant to convey specific and coherent ideas, it is very easy to find yourself in the wrong house altogether. Before asking what this statement leads to, let us see what it does not necessarily lead to. If books are printed in order to be read, we must distinguish readability from what the optician would call legibility. A page set in 11 pt Bold Sans is, according to the laboratory tests, more "legible" than one set in 11 pt Baskerville. A public speaker is more "audible" in that sense when he bellows. But a good speaking voice is one which is inaudible as a voice. It is the transparent goblet again! I need not warn you that if you begin listening to the inflections and speaking rhythms of a voice from a platform, you are falling asleep. When you listen to a song in a language you do not understand, part of your mind actually does fall asleep, leaving your quite separate aesthetic sensibilities to enjoy themselves unimpeded by your reasoning faculties. The fine arts do that; but that is not the purpose of printing. Type well used is invisible as type, just as the perfect talking voice is the unnoticed vehicle for the transmission of words, ideas. We may say, therefore, that printing may be delightful for many reasons, but that it is important, first and foremost, as a means of doing something. That is why it is mischievous to call any printed piece a work of art, especially fine art, because that would imply that its first purpose was to exist as an expression of beauty for its own sake and for the detection of the senses. Calligraphy can almost be considered a fine art nowadays, because its primary economic and educational purpose has been taken away; but printing in English will not qualify as an art until the present English language no longer conveys ideas to future generations, and until printing itself hands its usefulness to some yet unimagined successor. There is no end to the maze of practices in typography, and this idea of printing as a conveyor is, at least in the minds of all the great typographers with whom I have had the privilege of talking, the one clue that can guide you through the maze. Without this essential humility of mind, I have seen ardent designers go more hopelessly wrong, make more ludicrous mistakes out of an excessive enthusiasm, than I could have thought possible. And with this clue, this purposiveness in the lack of your mind, it is possible to do the most unlearned of things, and find that they justify you triumphantly. It is not a waste of time to go to the simple fundamentals and reason from them, in the flurry of your individual problems. I think you will not mind spending half an hour on one broad and simple set of ideas involving abstract principles. Once was talking to a man who designed a very pleasing advertising type which undoubtedly all of you have used. I said something about what artists think about a certain problem, and he replied with a beautiful gesture: "Ah, madam, we artists do not think – we feel!" That same day I quoted that remark to another designer of my acquaintance, and he, being less poetically inclined, murmured: "I'm not feeling very well today, I think." He was right, he did think; he was the thinking sort; and that is why he is not so good a painter, and to my mind ten times better as a typographer and type designer than the man who instinctively avoided anything as coherent as a reason. I always suspect the typographic enthusiast who takes a

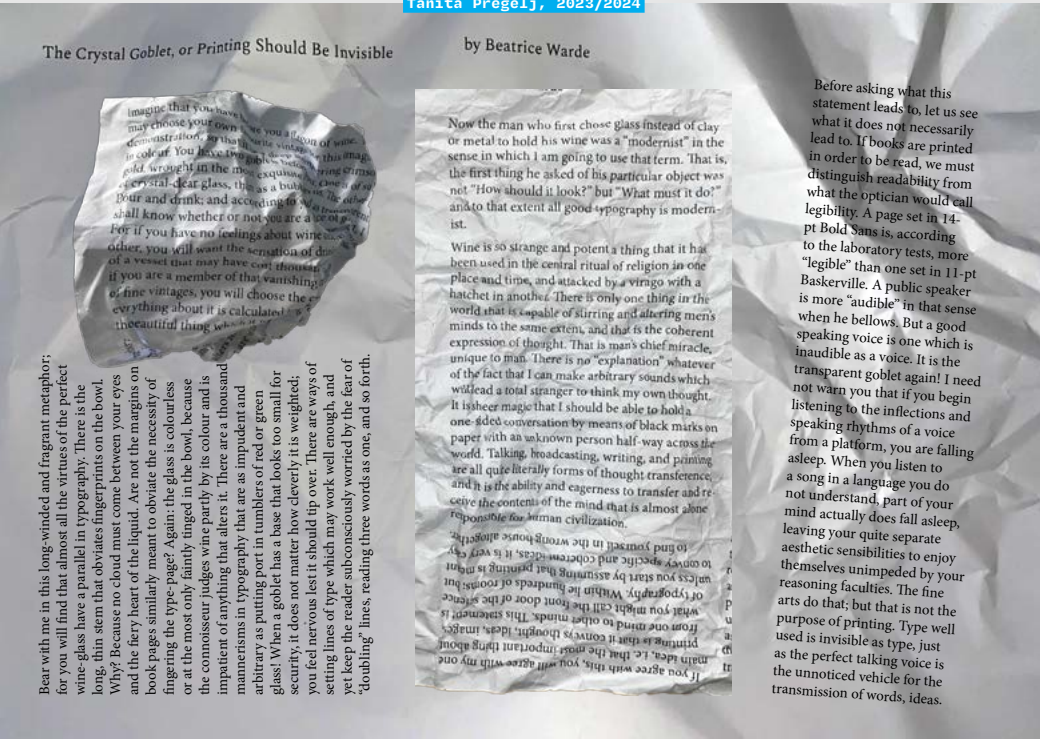
The Crystal Goblet, or Printing Should Be Invisible
Beatrice Warde

Imagine that you have before you a flagon of wine. You may choose your own favourite vintage for this imaginary demonstration, so that it be a deep shimmering crimson in colour. You have two goblets before you. One is of solid gold, wrought in the most exquisite patterns. The other is of crystal-clear glass, thin as a bubble, and as transparent. Pour and drink; and according to your choice of goblet, I shall know whether or not you are a connoisseur of wine. For if you have no feelings about wine one way or the other, you will want the sensation of drinking the stuff out of a vessel that may have cost thousands of pounds; but if you are a member of that vanishing tribe, the amateurs of fine vintages, you will choose the crystal, because everything about it is calculated to reveal rather than hide the beautiful thing which it was meant to contain. 8 Bear with me in this long-winded and fragrant metaphor; for you will find that almost all the virtues of the perfect wine-glass have a parallel in typography. There is the long, thin stem that obviates fingerprints on the bowl. Why? Because no cloud must come between your eyes and the fiery heart of the liquid. Are not the margins on book pages similarly designed to obviate the necessity of fingering the type page? Again: the glass is colourless or at the most only faintly tinged in the bowl, because the connoisseur judges wine partly by its colour and is impatient of anything that alters it. There are a thousand mannerisms in typography that are as impudent and arbitrary as putting port in tumblers of red or green glass. When a goblet has a base that looks too small for security, it does not matter how cleverly it is weighted; you feel nervous lest it should tip over. There are a series of setting lines of type which may work well enough, and yet keep the reader subconsciously worried by the fear of "doubling" lines, reading three words as one, and so forth. 9 Now the man who first chose glass instead of clay or metal to hold his wine was a "modernist" in the sense in which I am going to use that term. That is, the first thing he asked of his particular object was not "How should it look?" but "What must it do?" and to that extent all good typography is modernist. 10 With this so strange and potent a thing that it has been used in the central ritual of religion in one place and time, and attacked by a virago with a hatchet in another. There is only one thing in the world that is capable of stirring and altering men's minds to the same extent, and that is the coherent expression of thought. That is man's chief miracle, unique to man. There is no "explanation" whatever of the fact that I can make arbitrary sounds which will lead a total stranger to think my own thought. It is sheer magic that I should be able to hold a one-sided

conversation by means of black marks on paper with an unknown person half-way across the world. Talking, broadcasting, writing, and printing are all quite literally forms of thought transference, and it is the ability and eagerness to transfer and receive the contents of the mind that is almost alone responsible for human civilization. 5 If you agree with this, you will agree with my one main idea, i.e. that the most important thing about printing is what it conveys *thought, ideas*, not the way in which it is conveyed. This statement is what you might call the front door of the science of typography. Within the hundreds of pages of this book, I shall know whether or not you are a connoisseur of type, and if you are, you will want the sensation of drinking the stuff out of a vessel that may have cost thousands of pounds; but if you are a member of that vanishing tribe, the amateurs of fine vintages, you will choose the crystal, because everything about it is calculated to reveal rather than hide the beautiful thing which it was meant to contain. 8 Bear with me in this long-winded and fragrant metaphor; for you will find that almost all the virtues of the perfect wine-glass have a parallel in typography. There is the long, thin stem that obviates fingerprints on the bowl. Why? Because no cloud must come between your eyes and the fiery heart of the liquid. Are not the margins on book pages similarly designed to obviate the necessity of fingering the type page? Again: the glass is colourless or at the most only faintly tinged in the bowl, because the connoisseur judges wine partly by its colour and is impatient of anything that alters it. There are a thousand mannerisms in typography that are as impudent and arbitrary as putting port in tumblers of red or green glass. When a goblet has a base that looks too small for security, it does not matter how cleverly it is weighted; you feel nervous lest it should tip over. There are a series of setting lines of type which may work well enough, and yet keep the reader subconsciously worried by the fear of "doubling" lines, reading three words as one, and so forth. 9 Now the man who first chose glass instead of clay or metal to hold his wine was a "modernist" in the sense in which I am going to use that term. That is, the first thing he asked of his particular object was not "How should it look?" but "What must it do?" and to that extent all good typography is modernist. 10 With this so strange and potent a thing that it has been used in the central ritual of religion in one place and time, and attacked by a virago with a hatchet in another. There is only one thing in the world that is capable of stirring and altering men's minds to the same extent, and that is the coherent expression of thought. That is man's chief miracle, unique to man. There is no "explanation" whatever of the fact that I can make arbitrary sounds which will lead a total stranger to think my own thought. It is sheer magic that I should be able to hold a one-sided

Katarina Golouh, 2022/2023

Tanita Pregelj, 2023/2024

IZJAVA NA PLAKATU a

Za umetniške in oblikovalske prakse sta značilni intelektualna brezmejnost in kritična odzivnost. V zgodovini so umetniki s svojimi stvaritvami pogosto pomembno reflektirali družbene probleme in pomagali pri njihovem razumevanju.

Primer, ki v najširšem smislu opozarja človeštvo na izčrpavanje planeta, na katerem živimo in migriramo, je izjava slovite performerke Marine Abramović: »We're all in the same boat.« Z njo je leta 2018 na plakatu obeležila 50. tržaško regato Barcolana in razvnela politične strasti. Na eni strani so izjavo v avantgardnem likovnem jeziku prepoznali kot politično propagando in jo označili za nesprejemljivo. Na drugi strani so naročniki izjavo trdno zagovarjali kot univerzalno sporočilo, ki vse opozarja na okoljsko problematiko, in jo uporabili za namene promocije regate. Umetnica ni odstopila od svoje ideje in je ostala nedosegljiva za komentarje.

Pozimi leta 1623 je takrat hudo bolni angleški pesnik John Donne svojo Meditacijo 17 začel z besedami »No man is an island«. V eseju razpravlja o naši univerzalni medsebojni povezanosti. Po stoletjih različnih interpretacij je njegova metafora že zdavnaj ponarodela. Danes pa odslikava svoje nasprotje v srhljivem paradoksu globalnega – na vseh mogočih ravneh prepletenega – sveta: njegovi selektivni prepustnosti. Sprega agresivnega kapitala in tendencioznih informacij nam s pomočjo prefinjenih tehnoloških vzvodov na eni strani vliva vero v našo neskončno medsebojno povezanost, na drugi strani pa nas individualizira, atomizira in razporeja v majcene ideološke otoke, polne predsodkov, iz katerih se napajajo izolacionistične težnje po planetu.

NALOGA Na listu pokončnega formata A2 (420 × 596 mm) oblikuj tipografski plakat z izjavo: »We're all in the same boat.«

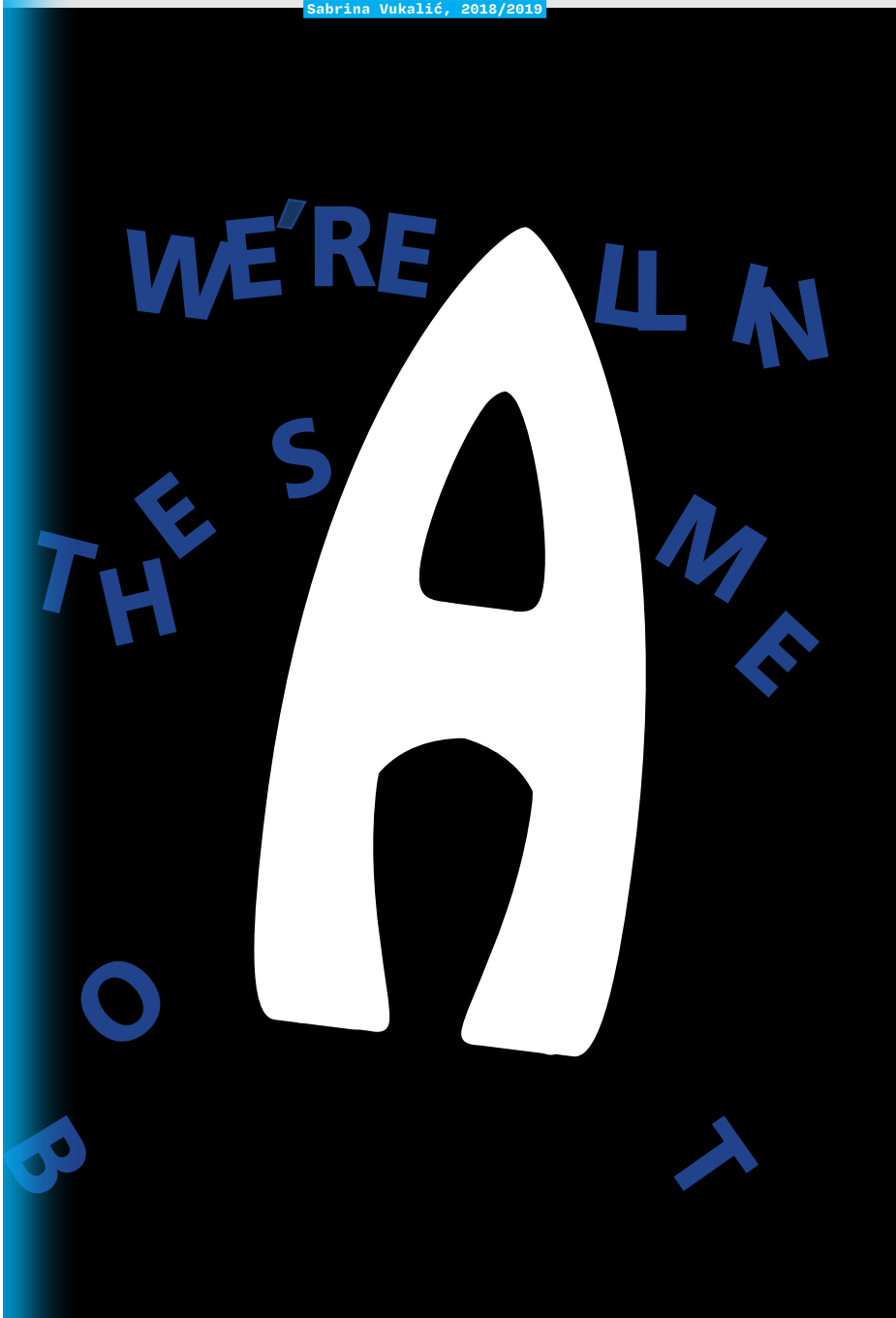
NALOGA Na listu pokončnega formata A2 (420 × 596 mm) oblikuj tipografski plakat z izjavo: »No man is an island.«

IZVEDBA Plakat oblikuj analogno ali digitalno, črno-belo ali v barvah. Uporabljal le sredstva s tipografske palete. Uporaba konkretnih podob (ilustracije ali fotografije) ni dovoljena, lahko pa s tema tehnikama narediš svoje napise/črke/pisavo.

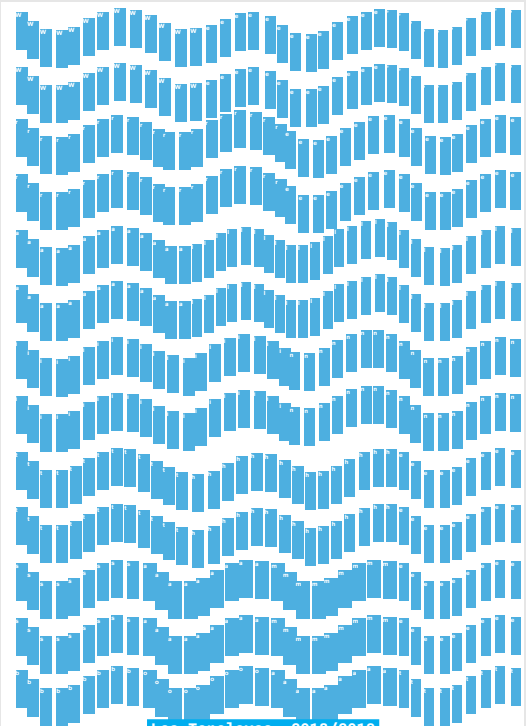
NASVET Dobro se seznani z družbenim kontekstom izjave. Premisli o mnogih plasteh njenega sporočila in se odzovi z lastnim vizualnim jezikom.

UČNI IZIDI Študent/ka:

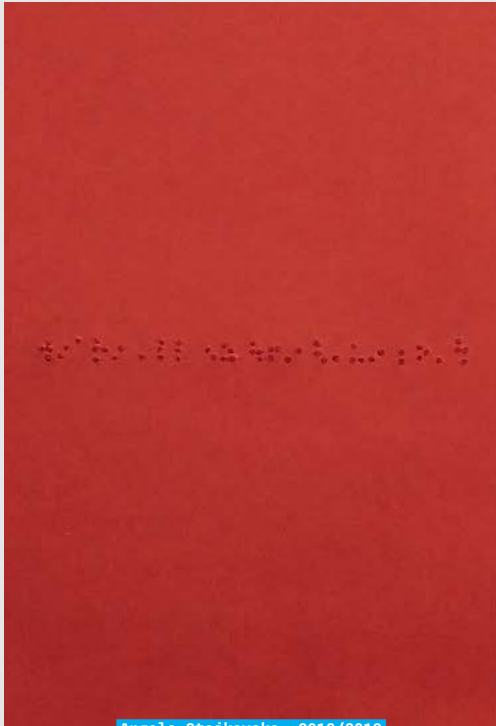
- ☑ skozi provokativno izjavo spoznava družbeno stvarnost;
- ☑ s tipografskimi prijemi interpretira idejo;
- ☑ razvija lasten vizualni jezik.

Sabrina Vukalić, 2018/2019

Lea Topolovec, 2018/2019

Angela Stojkowska, 2018/2019

Žiga Anderlič, 2018/2019

Eva Bevec, 2018/2019

Eva Popit, 2019/2020

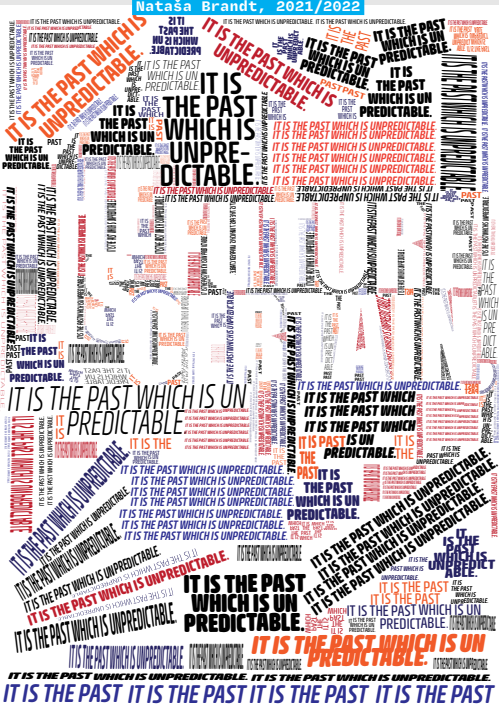
Tajda Hladnik, 2019/2020

Tine Lisjak, 2019/2020

Zala Perčič, 2020/2021

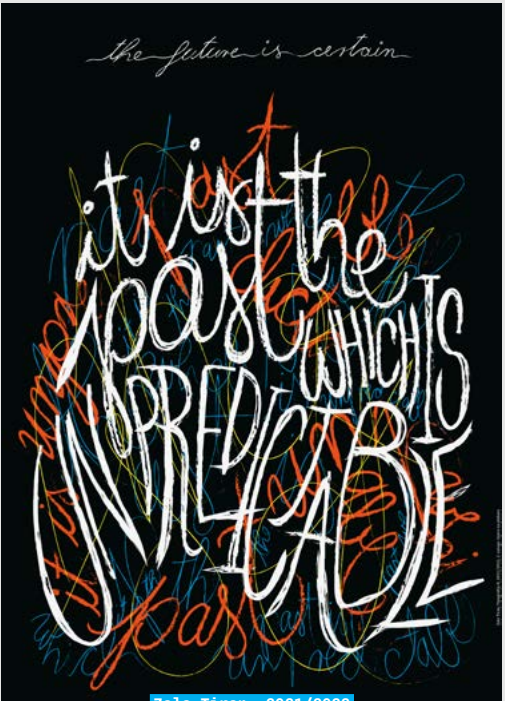
Nataša Brandt, 2021/2022

Gal Šnajder, 2021/2022

Hana Besjedica, 2021/2022

Zala Tiran, 2021/2022

IZJAVA NA PLAKATU b

Pravimo, da slika pove več kot tisoč besed. Določene ideje lažje opišemo s sliko. Recimo: zelena, šilček, Mondrian, Bled. Nekatere pojme pa s sliko težje orišemo: mogoče, naprej, kajne, brezbriznež. Če ste se kdaj igrali pantomimo, Activity ali Pictionary, vam je ta izkušnja verjetno znana. Kot oblikovalci imamo možnost, da opis in oris združimo. Naše primarno orodje - tipografija - je orodje za sestavljanje besed, poleg tega pa komunicira tudi vizualno. Lahko je moderna, agresivna, žaljiva, amaterska, aktivna, zabavna, srednjeveška ... Ton sporočila razumemo, še preden ga preberemo. Če je likovni pristop napačen, je lahko vidno sporočilo razumljeno napačno.

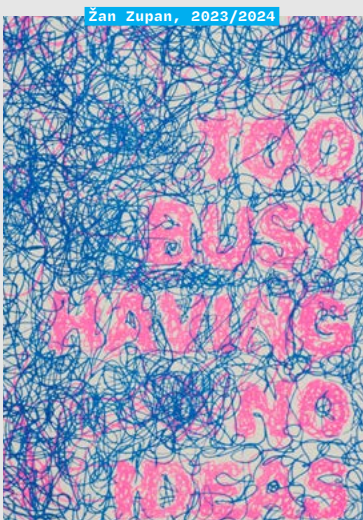
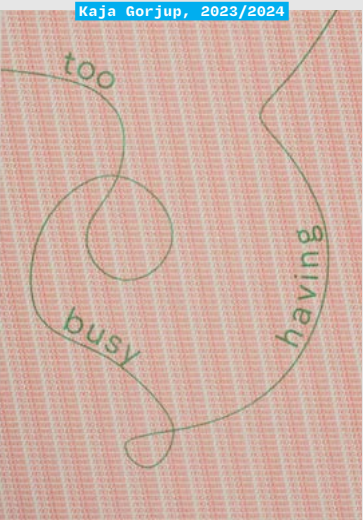
- NALOGA** Na listu pokončnega formata A2 (420 × 596 mm) izbrani citat preoblikuj v tipografski plakat. Likovni jezik plakata naj odraža vsebino sporočila oziroma tvoje razumevanje.
- IZVEDBA** Plakat izvedi v prosti tehniki, analogno ali digitalno, črno-belo ali v barvah. Uporablaj le sredstva s tipografske palete. Uporaba konkretnih podob (ilustracije ali fotografije) ni dovoljena, lahko pa s tema tehnikama narediš svoje napise/črke/pisavo.
- NASVET** Preberi esej Michaela Rocka Fuck Content (2009), v katerem razpravlja o obliki brez vsebine.
- UČNI IZIDI** študent/ka:
- ☑ reflektira provokativen citat,
 - ☑ interpretira idejo s tipografskimi sredstvi,
 - ☑ razvija lasten vizualni jezik.

CITATI

The future is certain, it is the past which is unpredictable. (2021)

Everything happens so much. (2022)

Too busy having no ideas. (2023)

C

NADZOR POLOŽAJA.

Habitat tipografije je ravnina.
Stavljenje besedil poteka v vodoravni
in navpični smeri, branje latinice pa
le od leve proti desni in od zgoraj
navzdol. Nadzor koordinatnega sistema,
v katerem ustvarjamo, je pomembna
veščina tipografov.

DELAVNICA
VISOKEGA TISKA

Tisk s premičnimi črkami je Gutenbergova iznajdba, ki jo uvrščamo med najpomembnejše civilizacijske mejnike. Čeprav le kratka delavnica je izkušnja visokega tiska izjemnega pomena za vsakega oblikovalca vizualnih komunikacij. Zlaganje vrstic, priprava tiskovnih form, tiskanje in pospravljanje črk v predale pod mentorstvom mojstra Marka Drpiča je nepozabno doživetje.

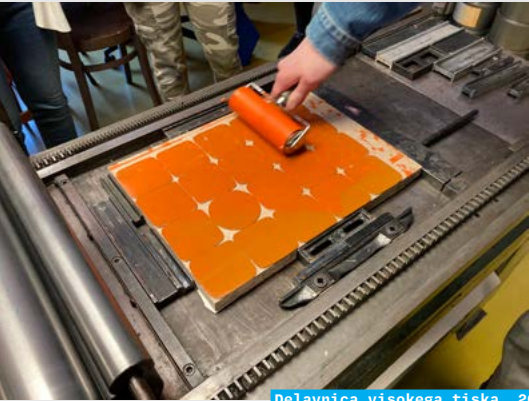
NALOGA Za delavnico visokega tiska v tiskarni tipoRenesansa izberi citat na temo tipografije.

IZVEDBA Citat stavi s svinčnimi črkami in odtisni na papir skupaj s kolegi v skupini.

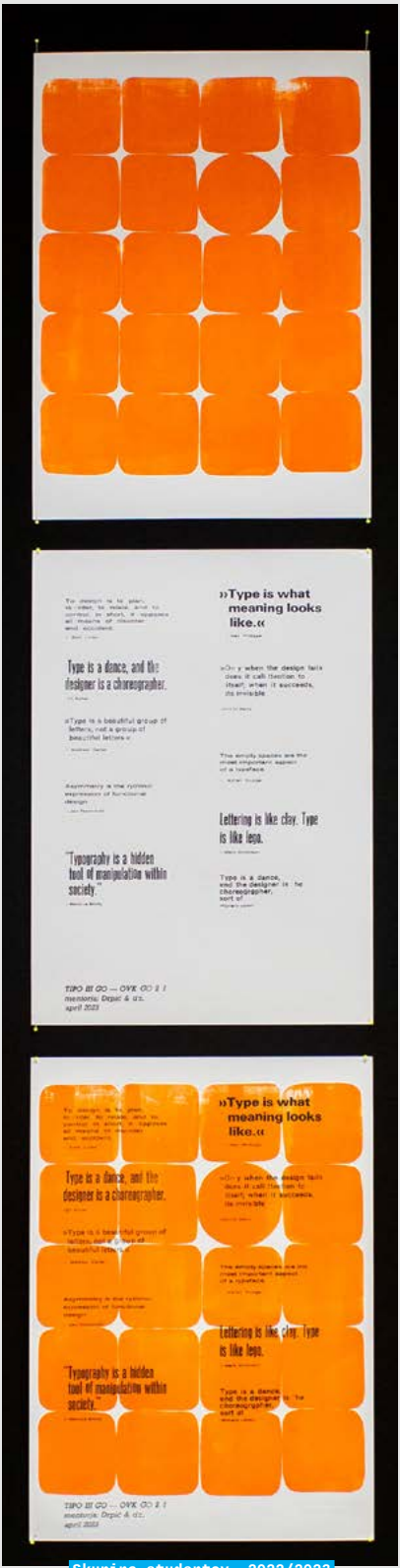
NASVET Stavljenje je optimiziran postopek znotraj določenih industrijskih standardov, a vseeno ponuja dovolj možnosti za kakšno inovacijo.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- stavi vrstice s tiskarskimi črkami in pripravi tiskovno formo,
- izvede odtise v tehniki visokega tiska,
- pospravi tiskarske črke.

Delavnica visokega tiska, 2022/2023

Skupina studentov, 2022/2023

Skupina studentov, 2022/2023

MREŽA NA KVADRATU

Mrežni sistemi so nam v pomoč in ponujajo številne možnosti uporabe. Vsak oblikovalec lahko poišče rešitev, ki ustreza njegovemu osebnemu slogu. Vendar se je treba naučiti, kako zasnovati in uporabljati mrežo.

NALOGA Zasnuj 4 različne konstrukcijske mreže, ki so podrejene večkratnikom (3, 5, 7, 11), pri čemer sta osnovna enota in končna kompozicija kvadrat (1 : 1). Na vsaki mreži:

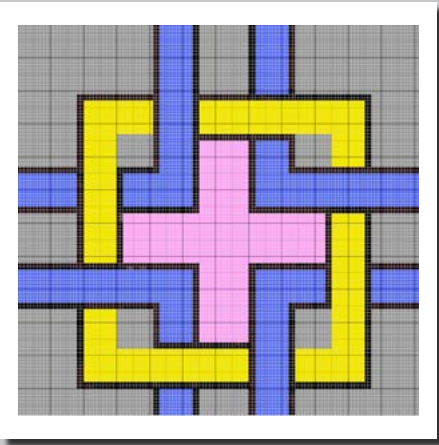
- z multiplikacijo ali notranjo delitvijo razvij svoj sistem modularnosti: enota, intervali, moduli,
- vzpostavi grafični besednjak s tankimi/krepkimi linijami ter s svetlimi/temnimi ploskvami,
- določi pravila grafičnega jezika, na podlagi katerega izvedeš kompozicijo na mreži.

IZVEDBA Delaj s stavskim programom Adobe InDesign. Vključi layerje, nadzoruj datoteke.

NASVET K rešitvi naloge pristopi neobremenjeno. Dosledno raziskuj različne možnosti uporabe.

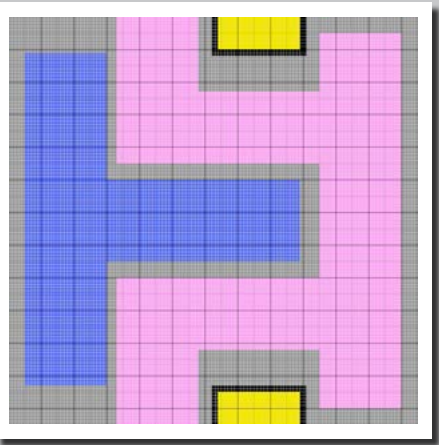
UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ razvije sistem mrežne modularnosti,
- ☑ vzpostavi grafični besednjak in vizualni jezik,
- ☑ izvede povezane kompozicije na več mrežah.

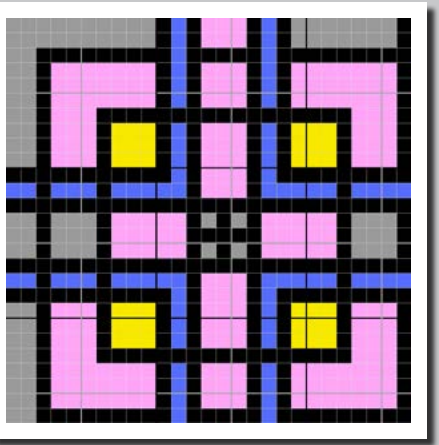

Kvadratna mreža 121 x 121 kvadratov, ki se povezuje v vzorec, inspiriran po nordijskih vzorcih.

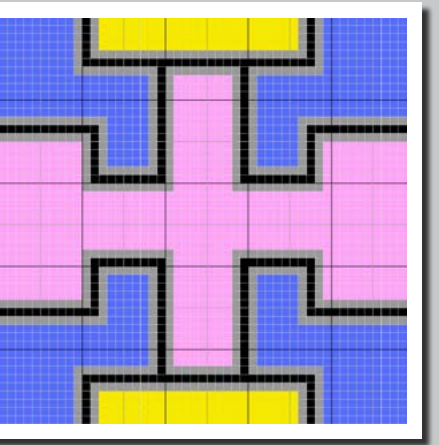
Gaja Bumar, 2023/2024

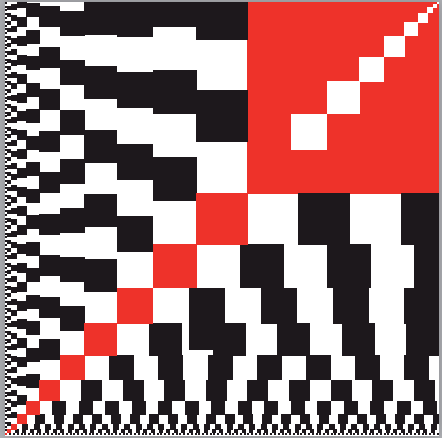
Kvadratna mreža 125 x 125 kvadratov, ki se povezuje v vzorec, inspiriran po grških ornamentih.

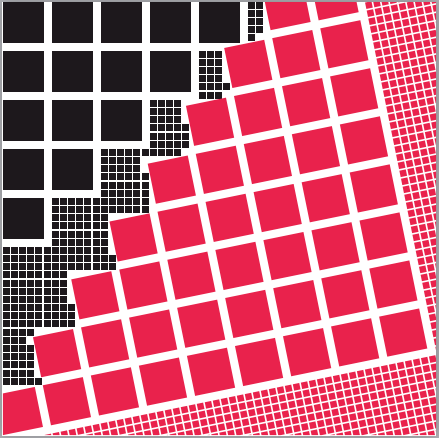
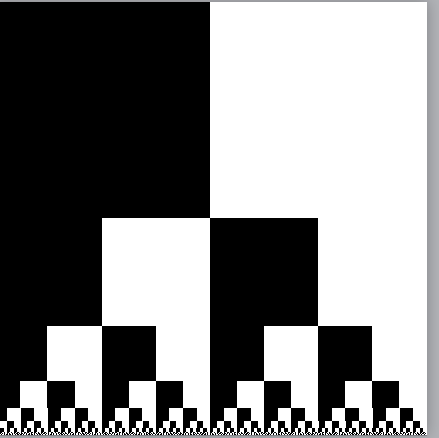
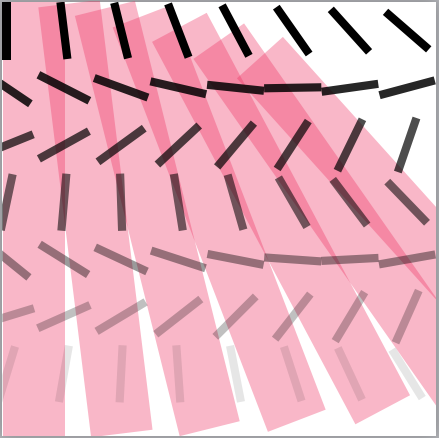
Kvadratna mreža 27 x 27 kvadratov, ki se povezuje v vzorec, inspiriran po kitajskih vratnih vzorcih.

Kvadratna mreža 49 x 49 kvadratov, ki se povezuje v vzorec, inspiriran po korejskih ornamentih.

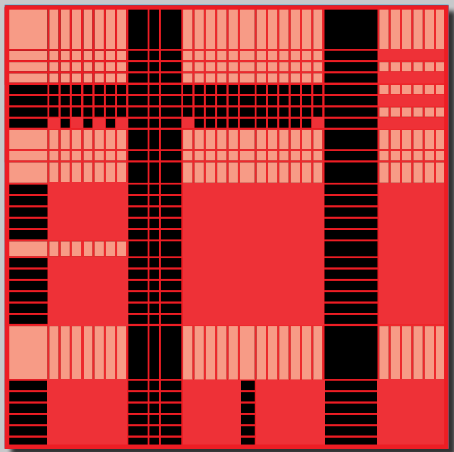

Gabriel Klančar, 2022/2023

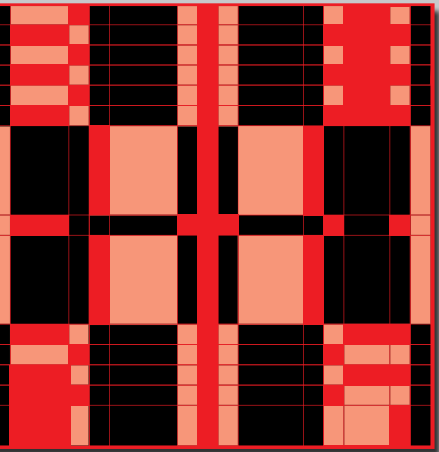

3

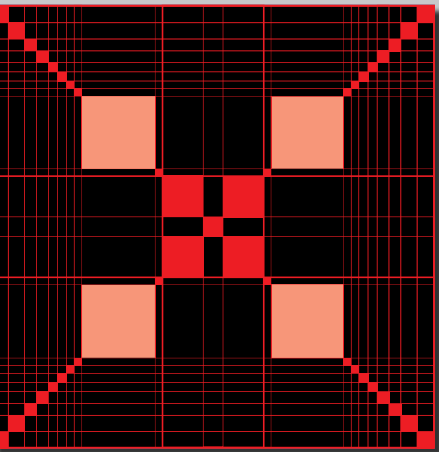
Borde Božić, 2023/2024

5

7

11

MREŽA NA FORMATU

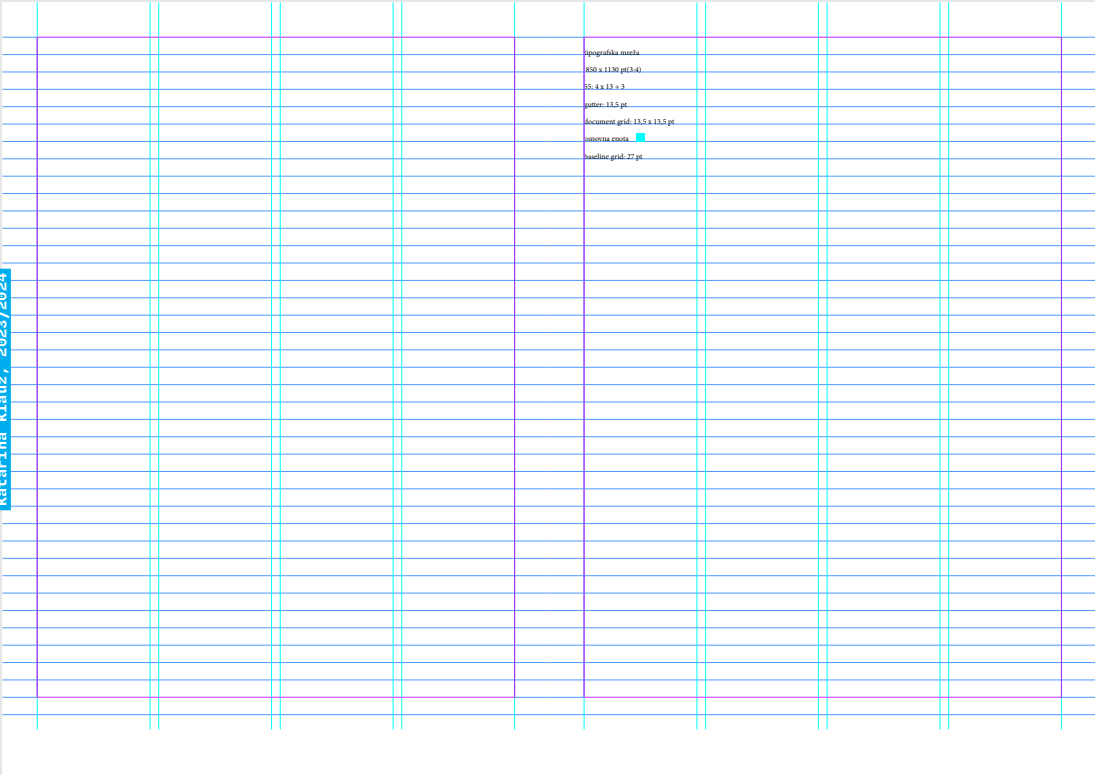
Tipografske mreže so načrtovana kombinacija navpičnih ali vodoravnih linij v ozadju, ki stran razdelijo na module, povezane v vrste ali stolpce. Z mrežami si pomagamo organizirati vsebino in komponirati prelome.

NALOGA Izberi si 4 formate iz razmerij kromatične lestvice (1 : 2, 8 : 15, 9 : 16, 3 : 5, 5 : 8, 2 : 3, 1 : √2, 3 : 4, 4 : 5, 5 : 6, 8 : 9, 15 : 16 ali 1 : 1) in na vsakem načrtaj tipografsko mrežo, ki ti bo služila kot podlaga za dvostranski prelom.

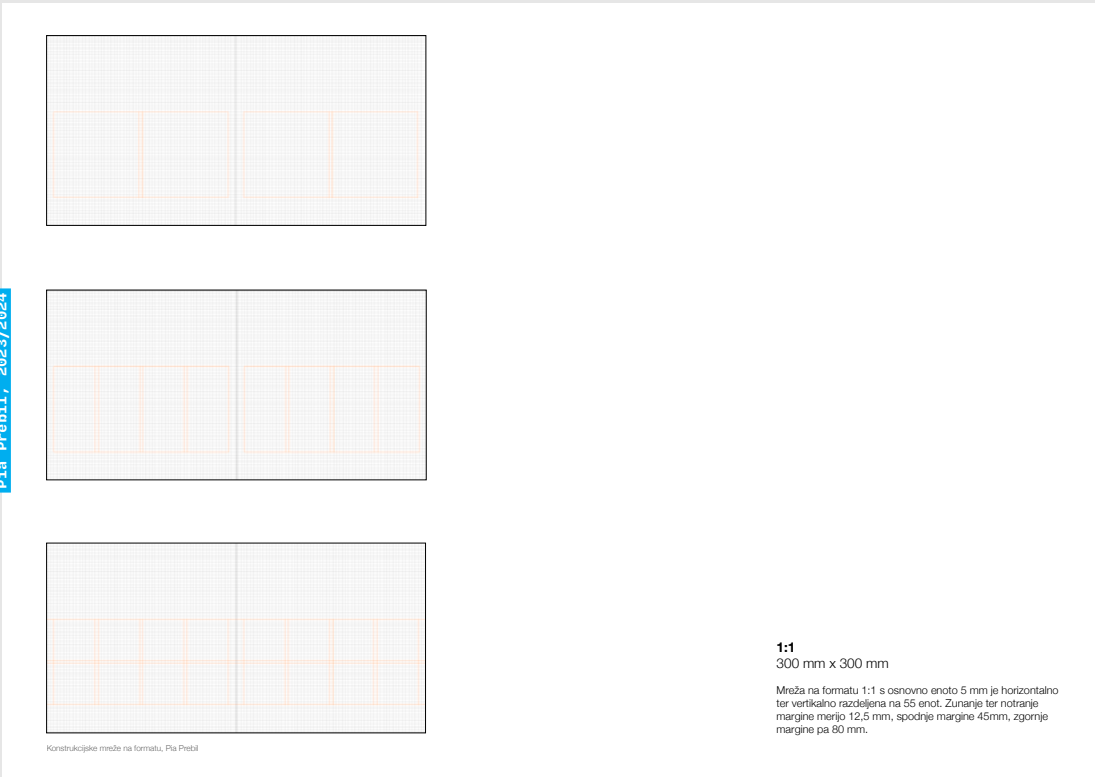
- IZVEDBA Delaj s programom Adobe InDesign. Na vsaki mreži:
- določi število in velikost osnovnih enot po širini in dolžini formata,
 - določi ujemanje stolpec/vrstica/interval tako, da bodo dimenzije modulov večkratnik osnovne enote,
 - določi robove (zgoraj, spodaj, zunaj, notri),
 - uskladi intervale z document in baseline grid ter guidelines.

NASVET Absolutno pravilo, kako razviti konstrukcijsko mrežo, ne obstaja. A neodvisno od formata moraš vedno določiti osnovno enoto. Zato se načrtovanja loti premišljeno s skiciranjem in računanjem. Sprememba enot v InDesignu iz milimetrov v pointe (pt) ti lahko olajša delo.

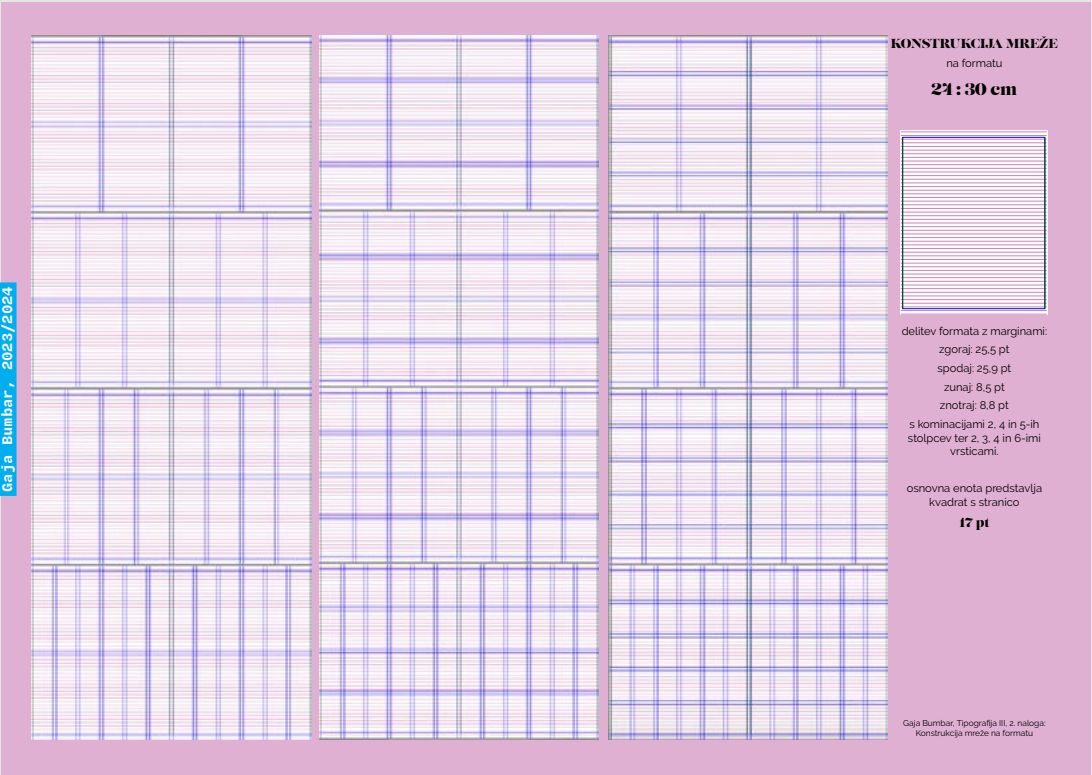
- UČNI IZIDI Študent/ka:
- ☑ razvije tipografsko mrežo na osnovi izbranega formata,
 - ☑ določi notranja razmerja in odnose elementov mreže,
 - ☑ izvede mrežo kot tipično osnovo preloma v aplikaciji.

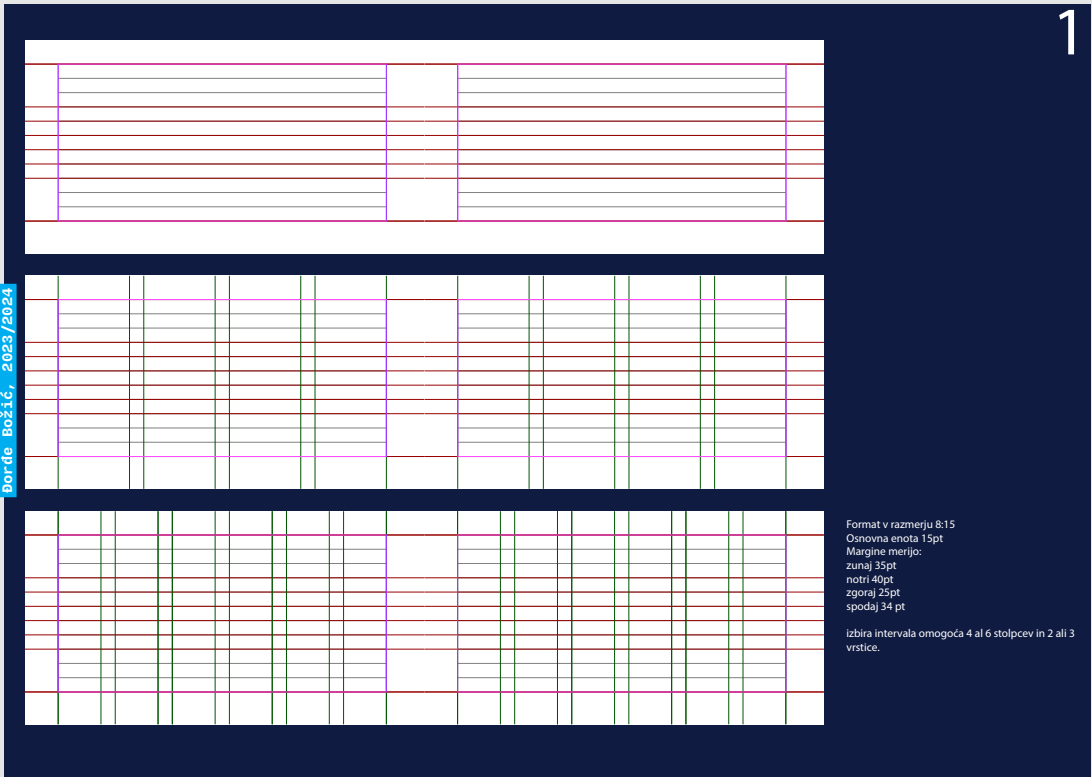
Katarina Klauž, 2023/2024

Pia Prebil, 2023/2024

Gaja Bumber, 2023/2024

1

SISTEM VZORCA

Nizozemski tipograf in oblikovalec črkovnih vrst Bram de Does je 30 let raziskoval in razvijal skorajda neskončne kombinacije vinjet, ornamentov in hordur. Za osnovo je vzel abstraktno asimetrično formo. Vzpostavil je sistem, ki mu je le z zrcaljenjem, vrtenjem in ponavljanjem pozicij omogočal razvoj kompleksnih ornamentnih struktur, ki ga je poimenoval Kaba.

NALOGA Razišči sistem vzorcev po načelu Kaba s kombiniranjem abstraktnega asimetričnega tipografskega elementa na osnovi kvadrata. Vrtenje elementa na pravokotni mreži da 4 pozicije, zrcaljenje dodatne 4, kar znese skupaj 8 pozicij.

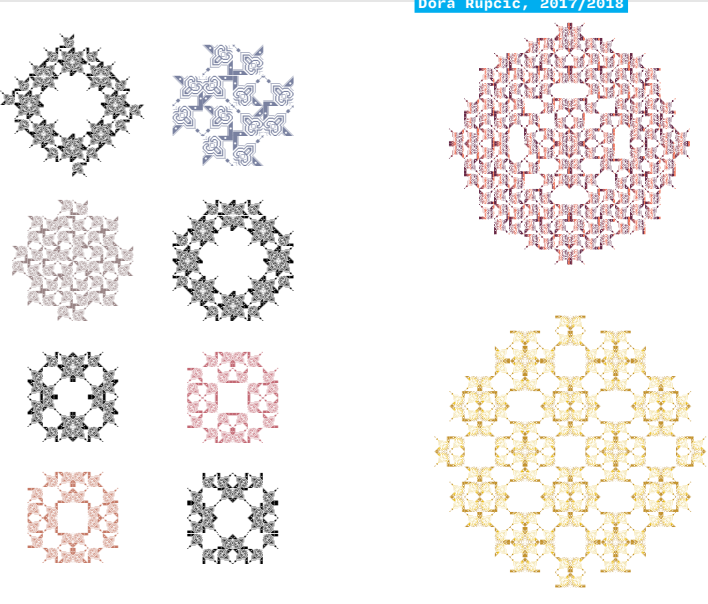
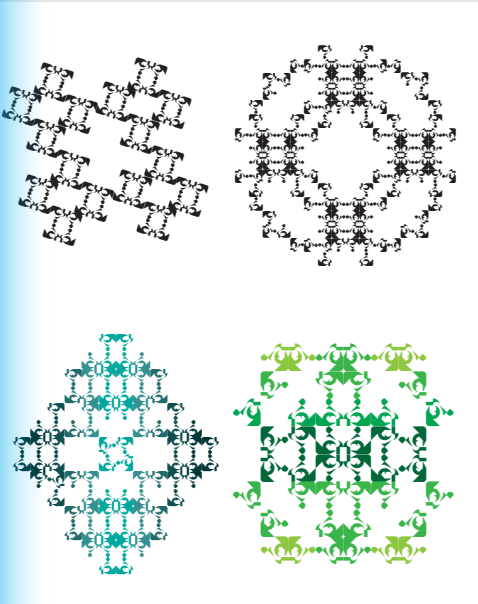
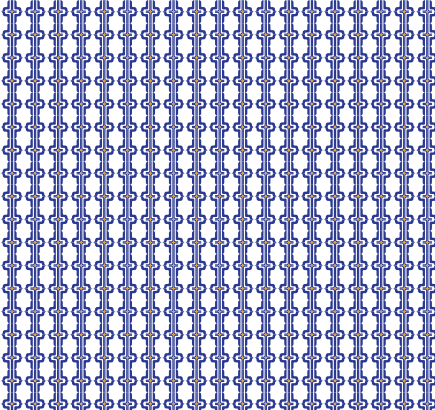
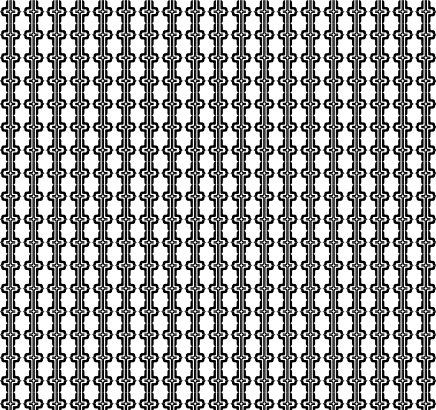
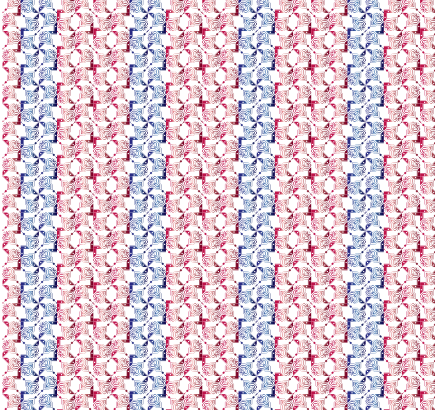
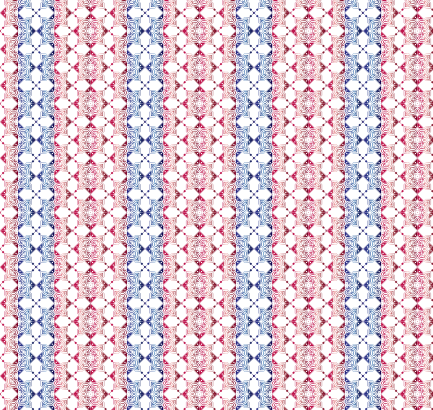
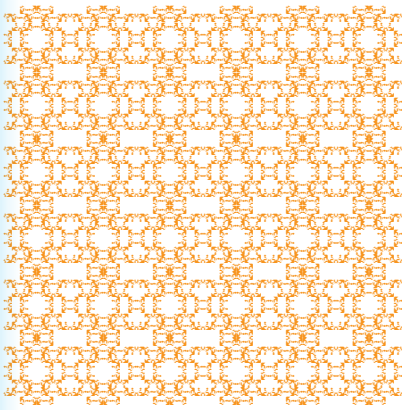
IZVEDBA Element oblikuj in pozicioniraj še 7 njegovih različic v spletni aplikaciji fontstruct.com. Izvozi kot font in s tipografsko natančnostjo realiziraj vzorec v programu za stavljenje (Adobe InDesign ali Illustrator). Velikost mreže prilagodi sistemu vzorca, a enota naj ne bo manjša od 5 mm. Na treh A3-listih predstavi študije:

- vinjeta (4 črno-bele, 4 barvne),
- bordura (2 črno-beli, 2 barvni),
- neskončen vzorec (1 črno-bel, 1 barven).

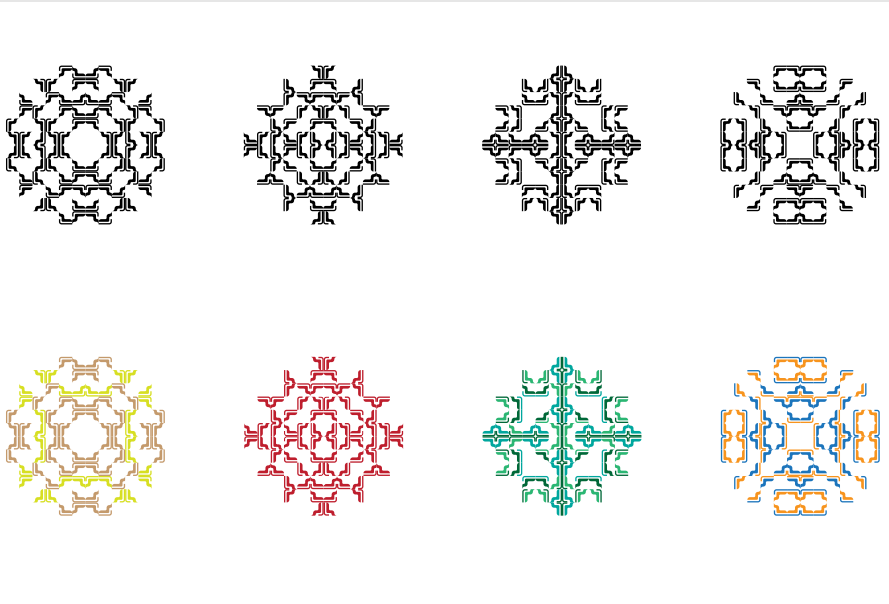
NASVET Asimetrični osnovni element ponuja večjo raznolikost protioblik. Izkoristi potencial kombinatorike, s katero iz preproste forme gradiš kompleksno ponovljivost. V knjižnici ALUO je na voljo knjiga Does, Bram de, Kaba-ornament, Amsterdam, Uitgeverij de Buitenkant, 2006.

UČNI IZIDI Študent/ka:

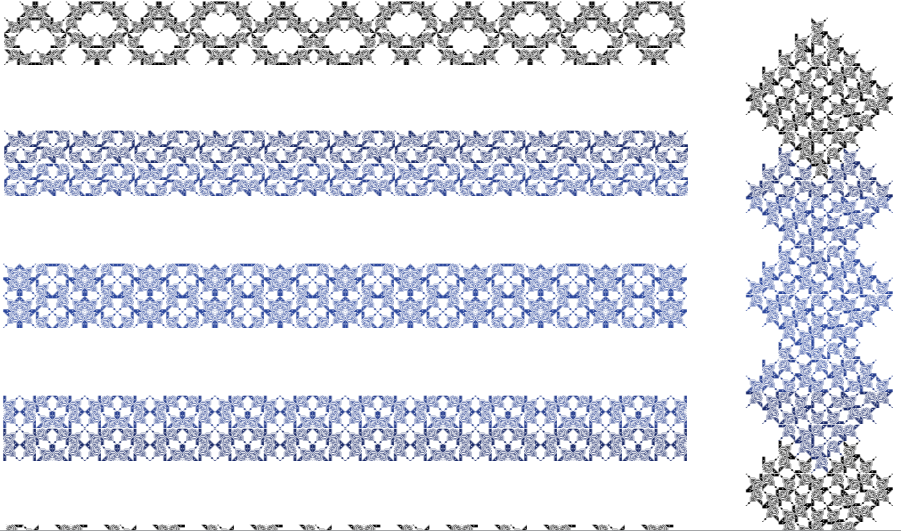
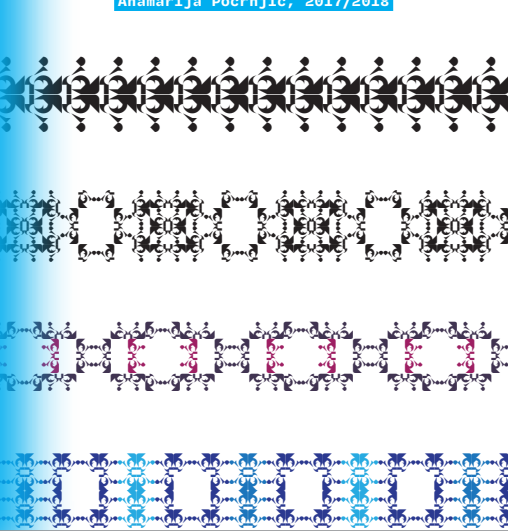
- ☑ spozna racionalne sisteme vzorcev,
- ☑ oblikuje svojo formo in z njo razvija vzorce,
- ☑ izvede vzorce z digitalnimi orodji.

Dora Rupčić, 2017/2018

Anamarija Pocrnjić, 2017/2018

Trina Čuček Meršol, 2017/2018

D

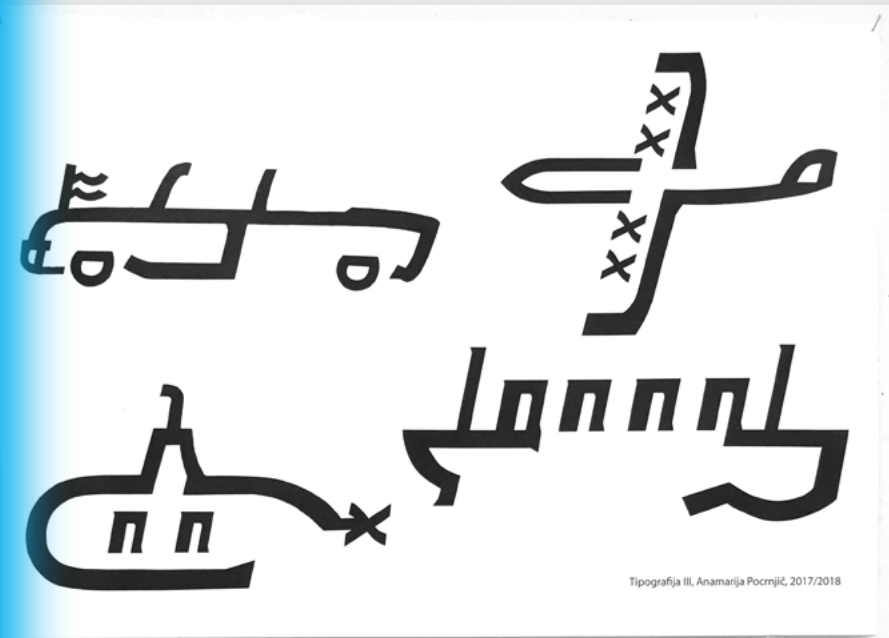
ČRKA V RISBI.

Čeprav galaksija pisav raste iz dneva v dan, se nam dogaja, da nikakor ne moremo izbrati ali določiti ustreznih črk za svojo nalogo. Takrat je čas, da jih narišemo sami. Ali da namesto pisav, ki slabo posnemajo rokopis, besedilo izpišemo kar s svojim rokopisom.

ILUSTRACIJA PO ZNAČILNOSTIH PISAVE

Od leta 1984 do leta 2005 je oblikovalski studio Emigre izdajal legendarno revijo Emigre, četrtno publikacijo, posvečeno vizualnim komunikacijam. Rudy VanderLans je revijo oblikoval s pisavami Zuzane Licko, kar je sprožilo mešane in burne odzive, a kasneje prineslo tudi svetovno priznanje. Uporaba pisav v reviji je privedla do ustanovitve Emigre Fonts, ene od prvih neodvisnih založb, ki je za oblikovanje in distribucijo pisav uporabljala osebne računalnike. Tako so ustvarili model za stotine majhnih založb, ki so sledile njihovim stopinjam. Pisave Emigre še danes predstavljajo neusahljiv vir drznih pristopov in tipografskih inovacij.

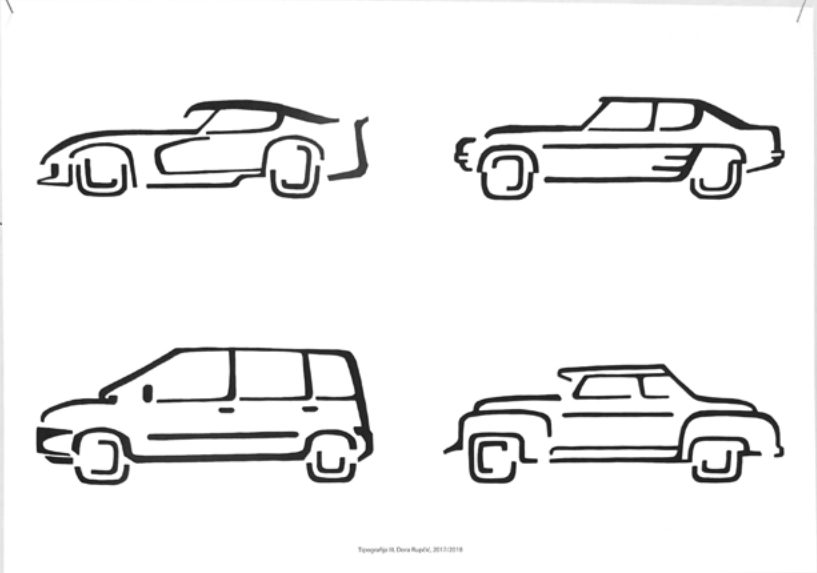
- NALOGA Izberi si pisavo iz kataloga založbe Emigre. Analiziraj značilnosti pisave (ritem, spoji, zaključki, razmerja). Na podlagi značilnosti pisave nariši štiri poljubna transportna sredstva. Riši ploskovno, v dveh dimenzijah in črno-belo. V ilustracije prenesi natančnost tipografske risbe.
- IZVEDBA Na dveh ležečih formatih A3 predstavi:
1. končne ilustracije,
 2. izbrano pisavo (kopija vzorčnika) z analizo značilnosti in kratkim opisom pisave.
- NASVET Riši dovolj veliko, da lahko izvedeš vse podrobnosti. Uporablaj tehniko kopiranja, prerisovanja in fotokopiranja.
- UČNI IZIDI Študent/ka:
- ☑ spozna tipografsko dediščino založbe Emigre,
 - ☑ analizira značilnosti izbrane pisave,
 - ☑ iz obstoječih tipografskih form izvede črno-belo ilustracijo.

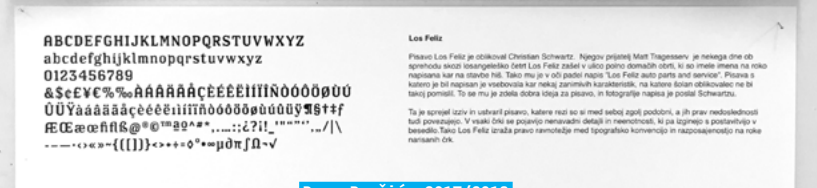
Tipografija III, Anamarija Pocrnjić, 2017/2018

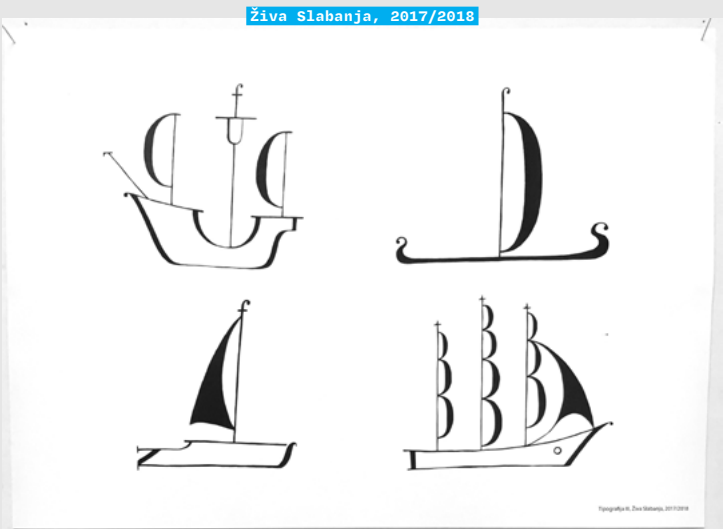
Anamarija Pocrnjić, 2017/2018

Tipografija II, Dora Rupčić, 2017/2018

Dora Rupčić, 2017/2018

Tipografija IV, Živa Slabanja, 2017/2018

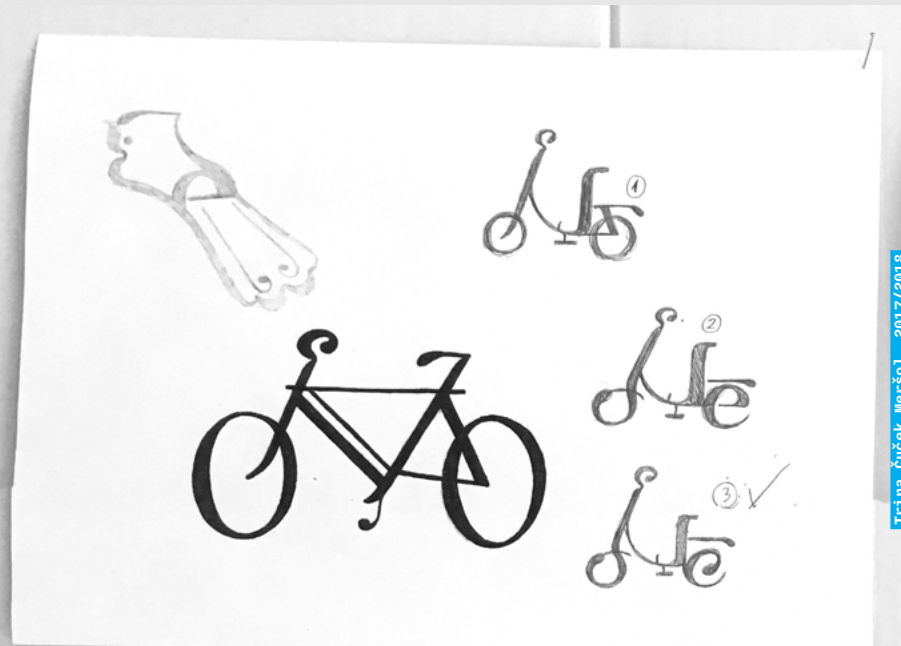

Filosofa je sodobna serifna pisava, ki jo je zasnovala Zuzana Licko in je bila izdana v Emigri leta 1996. Izhaja iz pisave Bodoni, ki jo je Licko vedno občudovala, vendar je ni imela v besedilnem tekstu, zaradi njene slabe berljivosti, ko je bila nastavljena v majhnih velikostih. S Filsofijo jo je pretvarovala v bolj sodobno interpretacijo Bodonija, ki bi bila bolj primerna za dolge odločke besedila. Filsofija ima klasično geometrijske značilnosti Bodonija in dodane Lickine osobne detajle, kot so rahlo zaobljeni serifni zaključki.

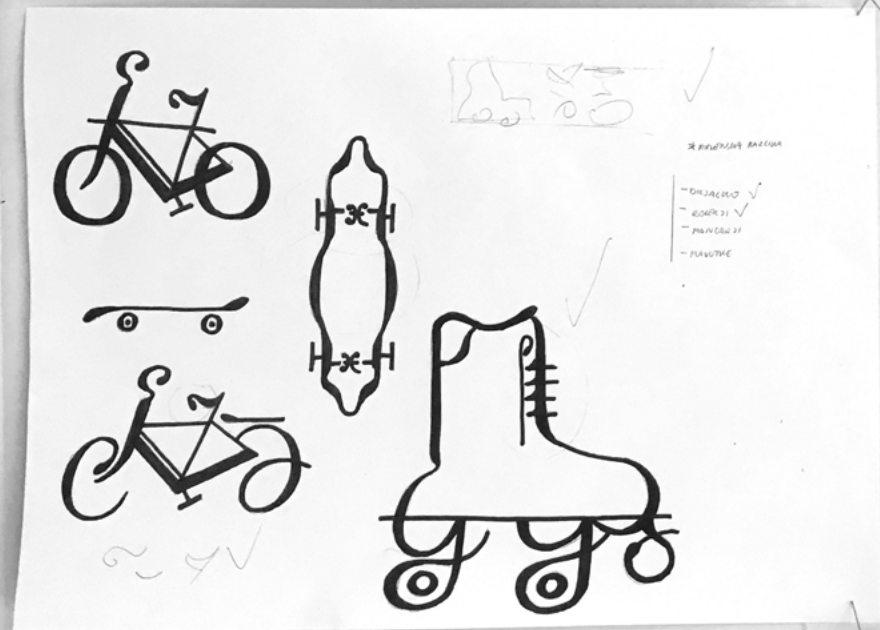
Filosofia Regular je oblikovana za besedila, in nekoliko krajša, z zmernim kontrastom, ki lahko prenese zmanjšanje velikosti pisave. Druga Filosofia Grand, pa je bolj občutljiva in prečiščena. Dodana različica v paketu Grand je Unicares, ki uporablja enojno vilno za zroke, ki no drugače ločijo v velike in male črke.

"COPYRIGHT IS THE MECHANISM by which underground people or independent people or people without the resources can create a stable entity. There's only so much land in this world, but you can wake up every single day and create a new New Intellectual Property."

THE IRONY OF THE INFORMATION revolution

Trina Čuček Meršol, 2017/2018

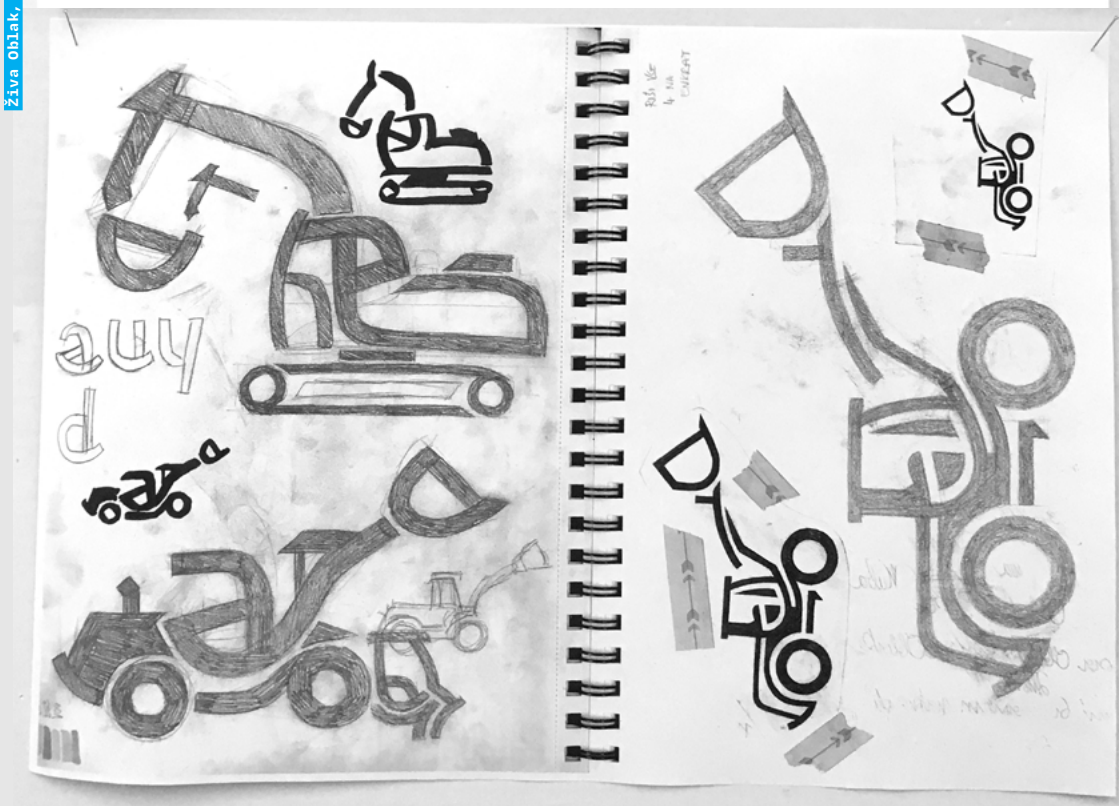

— DIZAJN —
— KONCEPT —
— PRAVILNOST —
— FUNKCIONALNOST —

e f g h i j
k l m n o p
q r s t u v

Tipografija III, Živa Oblak, 2017/2018

NASLOVNICA KNJIGE Butalci

»Tri ure hoda za pustno nedeljo leži vas, pa ji pravijo mesto.« Tam žive Butalci Frana Milčinskega, katerih podoba so v slovenski zavesti globoko zakoreninjene kot skrajne karikature neukih, zadržanih, pohlepni, brezsrčnih, trmastih, nevoščljivih in za povrh še grdi ljudi. Humoreske so literarna uspešnica že celo stoletje. Ali je mogoče jezikovni nonsens, ki ga je Milčinski tako mojstrsko vpletel v bizarne pripovedi, prenesti v angažiran, aktualen in družbeno kritičen vizualni jezik, ki se ne opira več na prvotne ilustracije Franceta Podrekarja?

NALOGA Oblikuj naslovnico knjige Fran Milčinski *Butalci*. Razmisli, kaj je jezikovni nonsens v vidnih sporočilih. Premisli knjigo kot volumen. To pomeni, da se ukvarjaš z naslovno platnico, hrbtom in zadnjo platnico ter veznima listoma in notranjo naslovnico.

IZVEDBA Ilustriraj zgolj s tipografijo ali s črkami, ki jih ustvariš sam. Delaj analogno ali digitalno ali hibridno. Format naslovnice naj bo v razmerju 2 : 3, dimenzije knjige določi sam.

NASVET Preberi *Butalce*. Digitalne različice besedila so prosto dostopne na spletu.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna vizualne stereotipe *Butalcev*,
- ☑ razvije likovni jezik kot lasten odziv na jezikovni nonsens,
- ☑ načrtuje in oblikuje knjižni volumen.

Borja Slamič, 2021/2022

Marija Bobič, 2021/2022

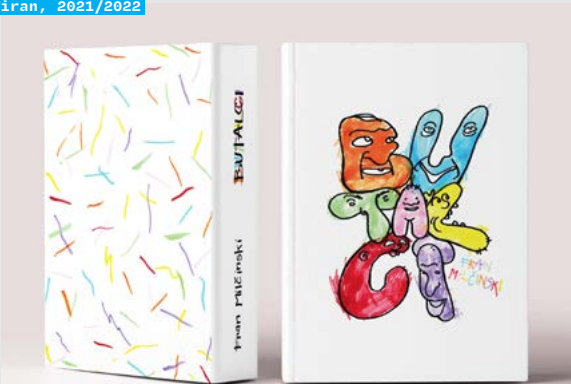
Tommy Myles, 2023/2024

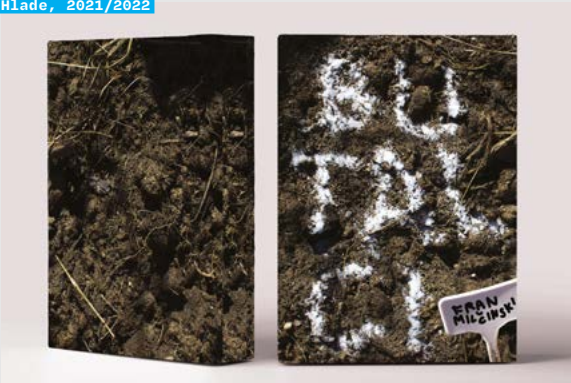
Amadeja G. Završnik, 2022/2023

Zala Tiran, 2021/2022

Tadeja Hlade, 2021/2022

Marko Majcen, 2021/2022

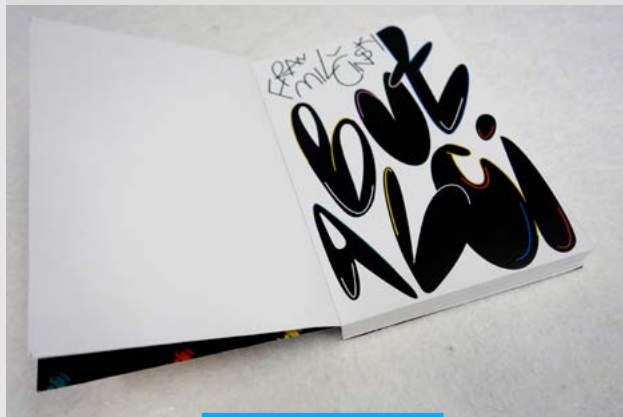
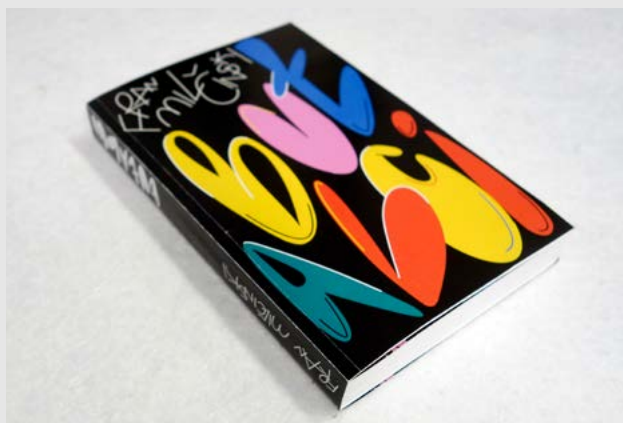

Jure Hübl, 2023/2024

Rea Bartulović, 2022/2023

Nikolina Popov, 2022/2023

Matevž Bervar, 2022/2023

Urša Volovšek, 2022/2023

NALEPKA

Nalepka (sticker) je vrsta oznake, kos papirja, folije, ki ima samolepilni nanos na hrbtni strani. Nalepke so mnogoterih oblik, velikosti in barv. V kontekstih vizualnega sporočanja je zanje značilno, da poleg označevanja oziroma identifikacije dobrin zelo dobro nosijo tudi politična, ideološka ali subkulturalna sporočila.

NALOGA S seznama besednih zvez si izberi eno in zanjo oblikuj nalepko.

IZVEDBA Določi obliko in dimenzije nalepke. Obliko nalepke zapolni s črkami ali črkovnimi formami. Upoštevaj dinamiko, ritem, ligature, izkoristi negativni prostor ...

NASVET Premisli, kaj in komu sporočaš in kako na podlagi sporočila razviješ vizualni jezik nalepke.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ pretvori besedno zvezo v vidno sporočilo,
- ☑ manipulira z elementi na majhni in omejeni površini,
- ☑ izkorišča formalne lastnosti črk za tvorbo podobe.

Seznam besednih zvez

svoboda je glagol
mrzli burek
mehurček
prepovedano zbiranje
zeleni prehod
ne vojni
podnebni štrajk
ni planeta B
za javno RTV
digitalna država
samo ja pomeni ja
predvolilna bonboniera
lockdown
binge-watch
fake news
cyber war
take away
zoom meeting
single use
climate strike
rising star

Jakob Golob, 2020/2021

Maja Seliškar, 2021/2022

Maiken Zupančič Danko, 2021/2022

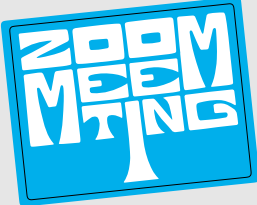
Sara Jagodic, 2021/2022

Zala Hriberšek, 2021/2022

Zala Tiran, 2021/2022

Marija Bobič, 2021/2022

Špela Guček 2020/2021

Mark Majcen, 2021/2022

Irina Goruppi, 2021/2022

Ana Turičnik, 2021/2022

T-SHIRT

Kultura oblačenja je obenem kultura sporočanja. Kar je težko izustiti, lažje povemo z besedami na majici. T-shirt je v 20. stoletju postal univerzalni nosilec kritičnih, kontroverznih, provokativnih ali zgolj duhovitih sporočil, s katerimi se identificira tisti, ki nosi majico.

NALOGA Izmisli si slogan in ga oblikuj za svojo majico. Premisli, kaj želiš sporočiti in s kakšno obliko napisa lahko vplivaš na njegovo sporočilo. Črke slogana nariši, ilustriraj in pozicioniraj na izbrano majico.

IZVEDBA Tehnika je poljubna. Za digitalni tisk na preslikač in toplotno lepljenje na majico pripravi visokoresolucijsko datoteko v ustrezni velikosti.

NASVET Z izvajalcem se posvetuj o tiskovnih formah, standardih oddaje datotek, tehničnih ovirah izvedbe in ustreznih materialih za aplikacijo motiva.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ zasnuje slogan za izbran medij,
- ☑ oblikuje napis z lastnimi črkovnimi formami,
- ☑ načrtuje postopek aplikacije motiva na majico.

Tadeja Hlade, 2022/2023

Ana Turičnik, 2021/2022

Borja Slamič, 2021/2022

Irina Goruppi, 2021/2022

Maja Seliškar, 2021/2022

Mark Majcen, 2021/2022

Sara Jagodic, 2021/2022

Nikolina Popov, 2022/2023

Zala Hriberšek, 2021/2022

Zala Tiran, 2021/2022

Urša Volovšek, 2022/2023

Tinkara Kovačič, 2023/2024

Tinkara Kovačič, 2023/2024

Jasmina Grobin, 2023/2024

Jure Hübl, 2023/2024

Žan Zupan, 2023/2024

Maša Ličen, 2023/2024

ŠPORTNI PIKTOGRAMI

Piktogram je grafični simbol, ki predstavlja besedo, besedno zvezo ali idejo. Pomen prenaša z vizualno podobnostjo fizičnemu predmetu. Piktograme danes pogosto uporabljamo v sistemih vidnega sporočanja, sicer pa jih opredeljujemo kot najzgodnejše znane oblike pisav.

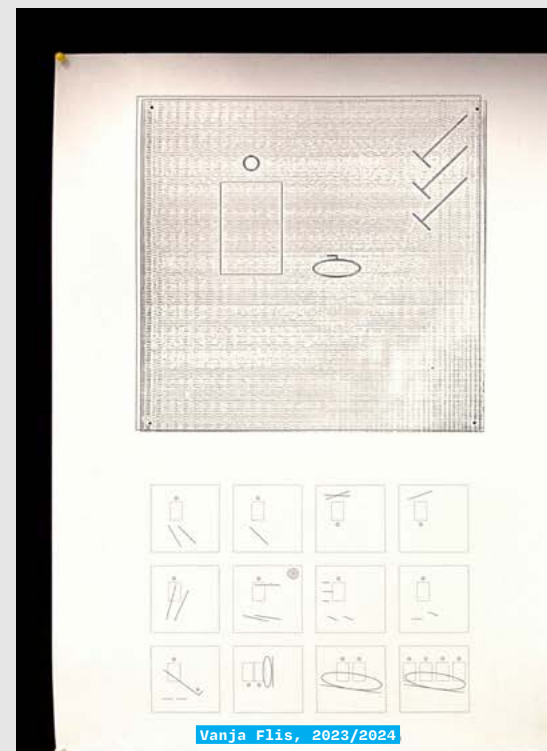
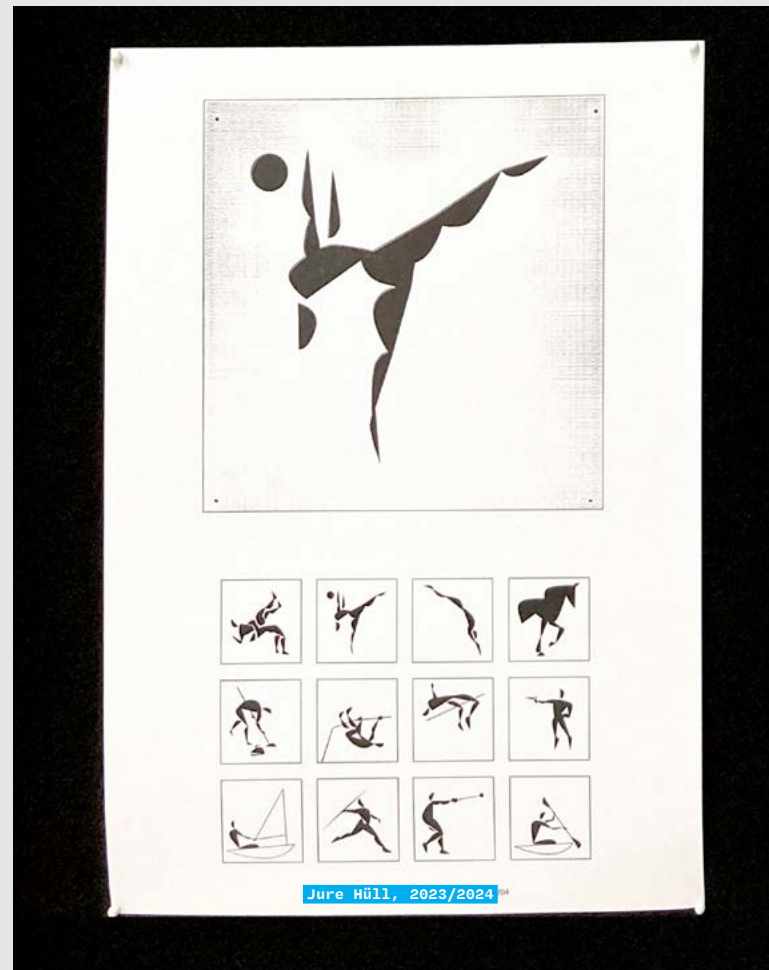
NALOGA Razvij najmanj 12 piktogramov, ki predstavljajo olimpijske športne discipline. Upoštevaj dogovorjene pomene, univerzalno sporočilnost znakov in predvsem medsebojno likovno ujemanje na osnovi grafičnega jezika, ki ga vzpostaviš sam.

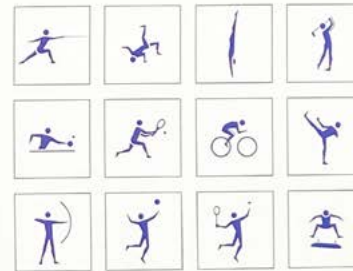
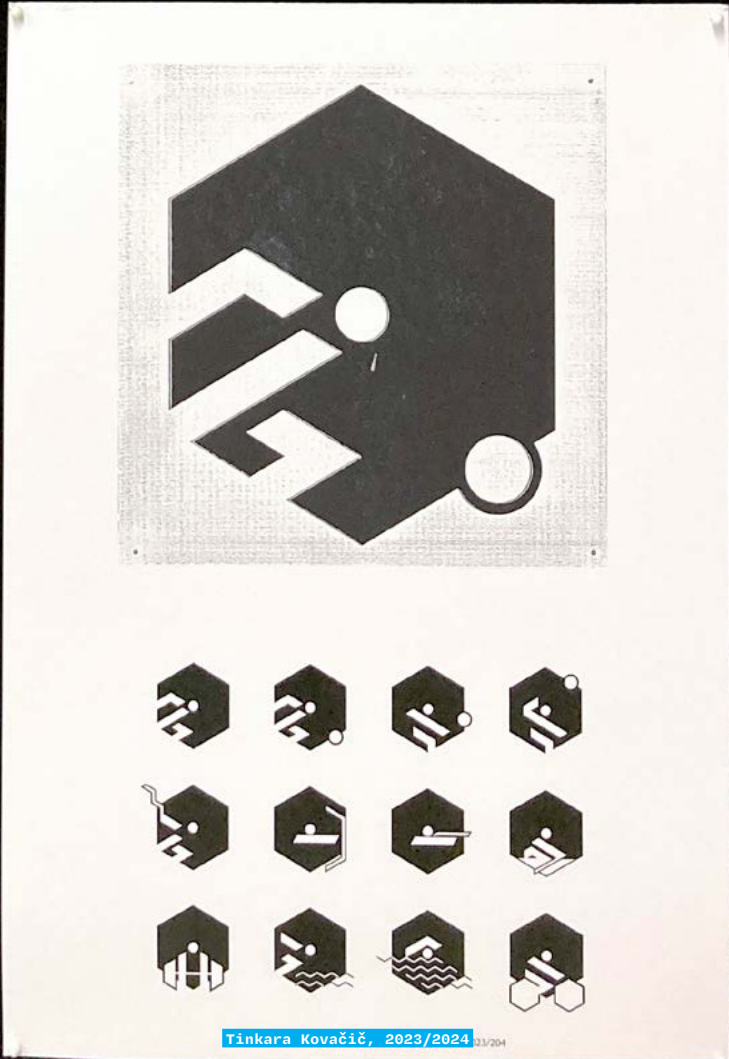
IZVEDBA Delaj črno-belo brez tonskih prehodov. Pripravi vektorske risbe piktogramov za CNC izrez tiskovnih form.

NASVET Premisli besednjak grafičnih elementov in slovnico, s katero bodo povezani.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ analizira dogovorjene pomene;
- ☑ vzpostavi likovni jezik oblik in protioblik;
- ☑ razvije konsistenten niz grafičnih simbolov.

Manca Matelič, 2023/2024

Tommy Myles, 2023/2024

NASLOVNICA ALBUMA
Cocktail

Marko Breclj je bil slovenski pesnik, kantavtor, glasbenik, performer in umetniški aktivist – mehki terorist, kot se je poimenoval sam. Svoje umetniško življenje je živel brez razlike med zasebnim in javnim.

NALOGA Oblikuj naslovnico enega od glasbenih albumov Marka Breclja ali skupin, v katerih je glasbeno deloval: Buldožer, Javna (D)vaja, Duo zlatni zubi, Marjanov čudni zajec, Strelnikoff ...
IZVEDBA Ilustriraj zgolj s tipografijo ali črkami, ki jih ustvariš sam. Delaj analogno ali digitalno. Glasbeni albumi (LP-vinilke) so kvadratnega formata dimenzij 31,5 × 31,5 cm. Oblikuj v merilu 1 : 1.

NASVET Poslušaj Brecljevo glasbo, seznani se z njegovim umetniškim ustvarjanjem in aktivizmom, še posebej pa z razstavo *Prešerna posprava* (februar, 2022).

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna glasbeni in likovni jezik Marka Breclja,
- ☑ interpretira glasbo s tipografskimi sredstvi,
- ☑ oblikuje ovitek LP-albuma.

Ana Turičnik, 2021/2022

Sara Jagodic, 2021/2022

Tadeja Klade, 2021/2022

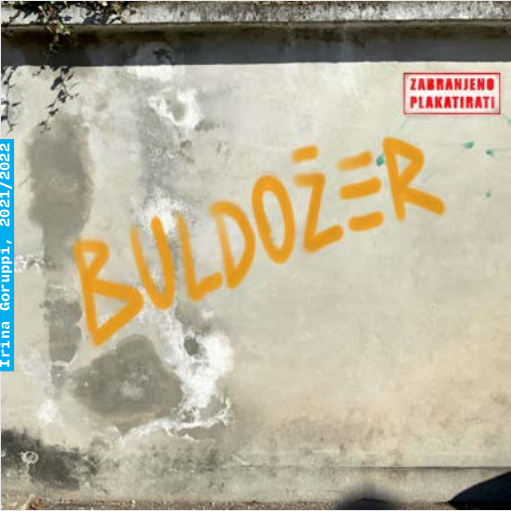
Borja Slamič, 2021/2022

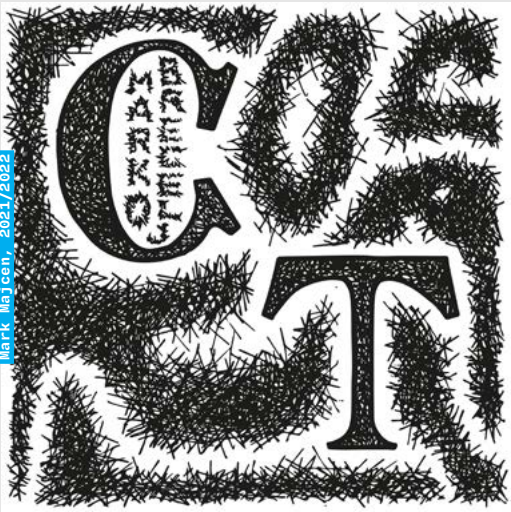
Maša Seliškar, 2021/2022

Zala Hriberšek, 2021/2022

Irina Goruppi, 2021/2022

Mark Majcen, 2021/2022

Zala Tiran, 2021/2022

E

GLIF, ČRKA IN FONT.

Številni pristopi k oblikovanju črkovnih vrst širijo tipografska obzorja in krepijo risarske veščine. Čeprav vsaka naloga izpostavlja enega od pristopov, pa skupaj tvorijo nastavek za razumevanje systemskega načrtovanja s povezovanjem različnih oblikovalskih metod, od katerih vsaka na svoj način formira oblikovalca in njegov avtorski izraz.

DVOJNI SVINČNIK

Dvojni svinčnik je orodje, ki posnema široko pero. Sestavimo ga iz para svinčnikov in para gumic tako, da gumici zategnemo na obeh koncih svinčnikov. Med dobro ošiljeni konci svinčnikov vstavimo iz radirke izrezano zagozdo, ki jo pomikamo naprej in nazaj, da nastavljamo širino pisala.

VAJA Z metodo dvojnega svinčnika nariši besedo lenoba v treh različicah:

1. s tankim flomastrom počrni zgolj sledi svinčnika,
2. z markerjem počrni notranjost poteze,
3. drugo različico ponavljaj s spremembo največ dveh parametrov (kontrast, sorazmerje, debelina, serif ...), tako da bodo črke v besedi čim bolj podobne tiskarskim.

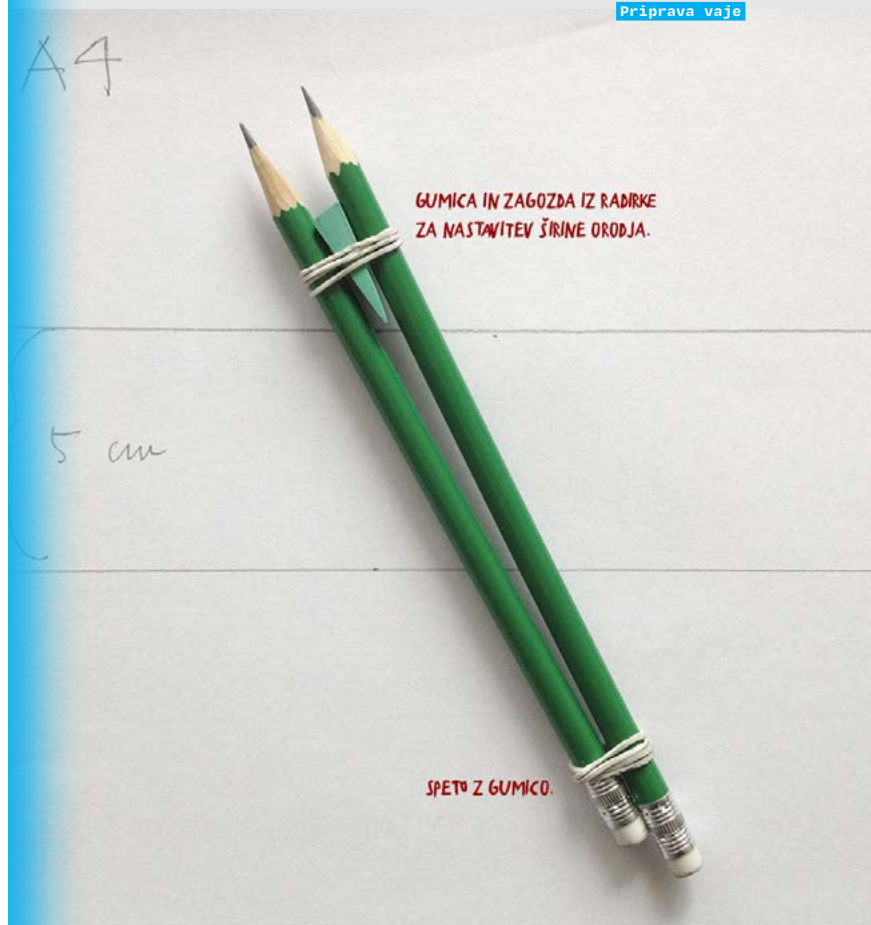
IZVEDBA Na ležečem formatu A3 načrtaj vodilne linije in predstavi vse različice besede (montaža, kopija). Izrisane naj bodo natančno in primerljivo: črne črke na belem ozadju naj imajo srednji črkovni pas (x-višina) visok vsaj 5 cm.

NASVET Pazi na držo orodja in konstanten kot, pod katerim vlečeš poteze. Še posebej nadzoruj prostore med črkami.

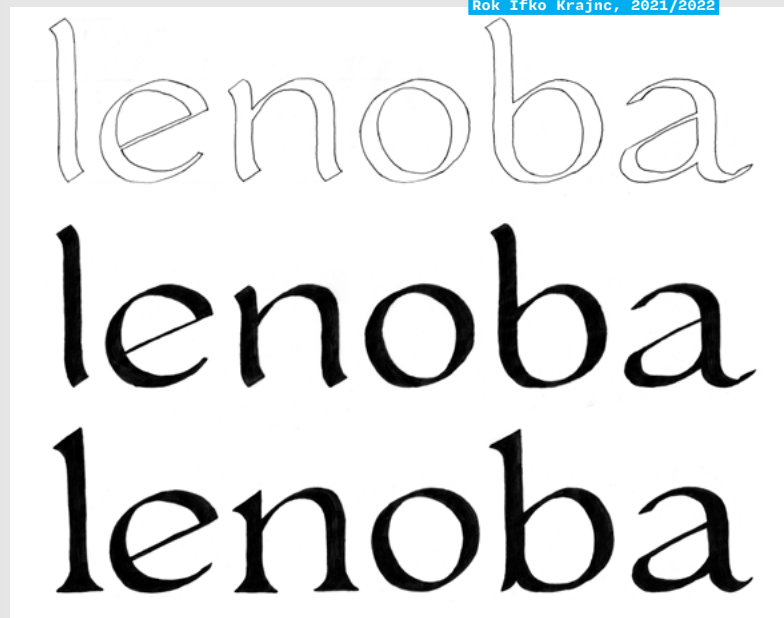
UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ izdelava dvojni svinčnik,
- ☑ posnema pisanje črk s širokim peresom,
- ☑ stopnjuje oblike črke.

Priprava vaje

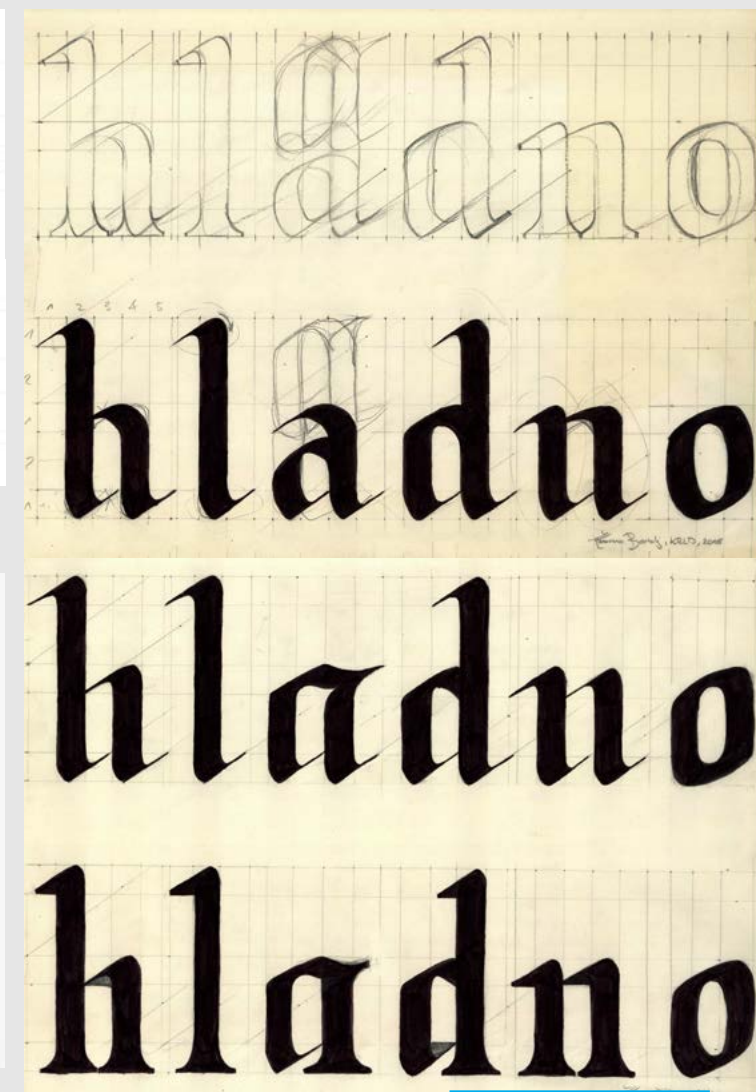
Rok Ifko Krajnc, 2021/2022

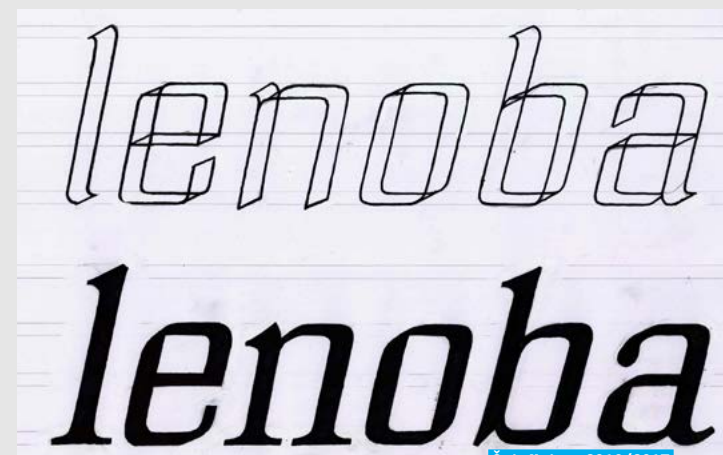
Maruša Dolinar, 2017/2018

Tibor Tekavec, 2016/2017

Katarina Bartolj, 2017/2018

Črt Mate, 2016/2017

TYPECOOKER

TypeCooker je metoda, ki narekuje prostoročne vaje za risanje črk izven znanih tipografskih okvirjev. Algoritem naključno ustvari seznam zahtev – parametrov –, relevantnih za črkovno vrsto. Vsaka naloga vsebuje drugačna pravila, ki na svoj način rešujejo oblikovalski problem. TypeCooker izhaja iz predavanj in delavnic tipografije na Kraljevi akademiji za umetnost v Haugu.

VAJA Na podlagi danih parametrov na spletni strani typecooker.com nariši črke in jih stavi v poljubno besedo z najmanj šestimi črkami, katerih risbe morajo biti natančne in kontrastne. Ni treba, da je beseda smiselna, pomemben je ritem belega prostora in črnih potez. V nadaljevanju vajo ponovi s spremembo enega ali dveh parametrov.

IZVEDBA Končne forme očrtaj s tankim in zapolni z debelim flo-mastrom. Predstavi na ležečem formatu A3. Črke lahko izrežeš in nalepiš v končno obliko besede. Pomembno je, da so izrisane forme natančne in primerljive: črne črke na belem ozadju naj imajo srednji črkovni pas (x-višina) visok vsaj 5 cm.

NASVET Ločeno skiciraj zasnovo. Vedi, da so še tako lepe črke lahko videti slabo, če ne tvorijo lepe skupine, zato pazi tudi na horizontalni ritem in skladnost celote.

UČNI IZIDI Študent/ka:

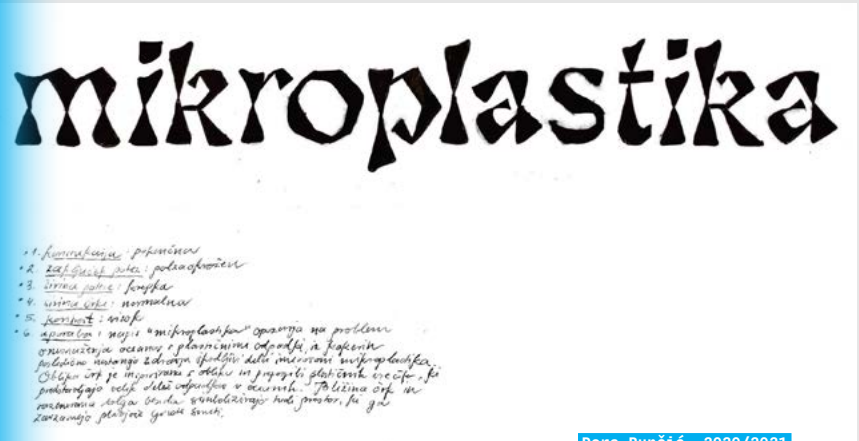
- ☑ prepozna in analizira karakteristike črk,
- ☑ riše črkovne forme na podlagi seznama parametrov,
- ☑ razume vpliv parametrov na črkovne forme.

Kostja Bras, 2015/2016

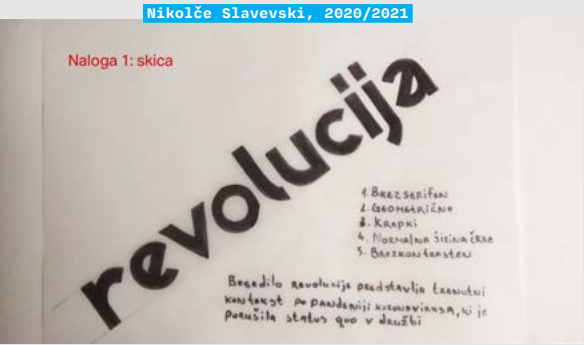
Emma, 2021/2022

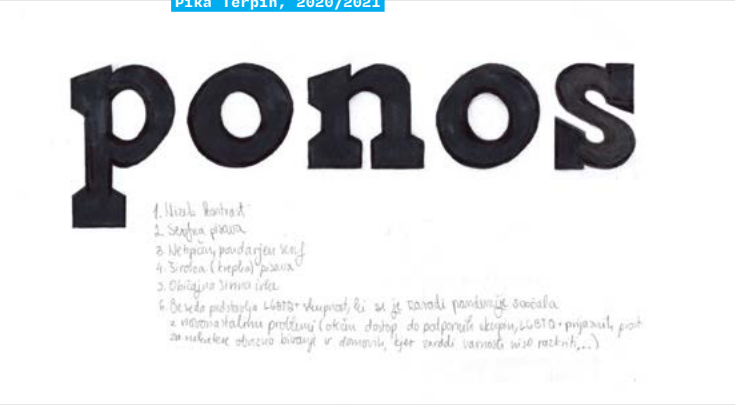
Dora Rupčič, 2020/2021

Ema Kapelj, 2020/2021

Nikolče Slavevski, 2020/2021

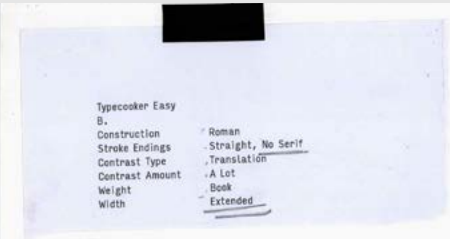
Pika Terpin, 2020/2021

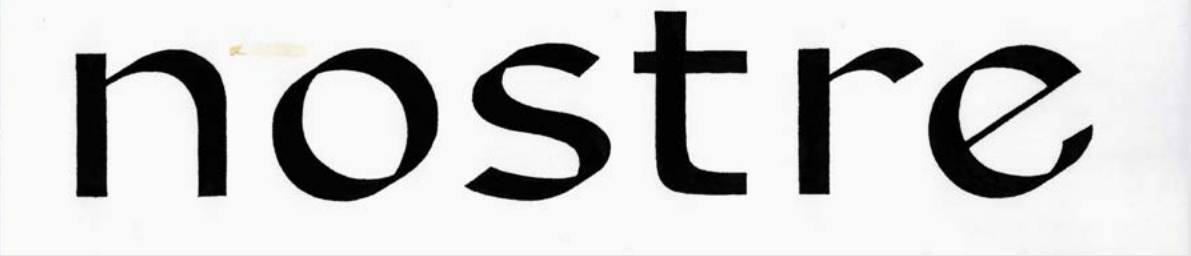
Lara Jeza, 2016/2017

Oskar Slabe, 2020/2021

Tibor Tekavec, 2016/2017

ŠABLONIRANJE ČRKOVNIH FORM

Številne črke imajo skupne sestavne dele, ki jih izrežemo kot šablone za hitro prototipiranje pri razvoju črkovnih vrst.

VAJA Iz naloge Dvojni svinčnik ali TypeCooker izberi črke, na podlagi katerih izdeláš šablone sestavnih delov (deblo, okrogla poteza, zaključek, serif ...). Načrtuj spajanje, modularnost in ponovljivost svojih črkovnih form. Optimiziraj postopek izdelave šablon in šabloniranja.

IZVEDBA Delaj s črkami x-višine 5 cm, da jih lahko preveriš od daleč. Natančno šabloniraj poljubno besedo z najmanj šestimi črkami z vsaj enim podaljškom navzgor in enim podaljškom navzdol. Pazi na medčrkovni prostor. Na ležečem formatu A3 predstavi besedo in prilepi šablone (sestavne dele).
NASVET Šablone izreži iz tanjše prozorne folije. Označi si linije za poravnavo in odmike.

UČNI IZIDI Študent/ka:

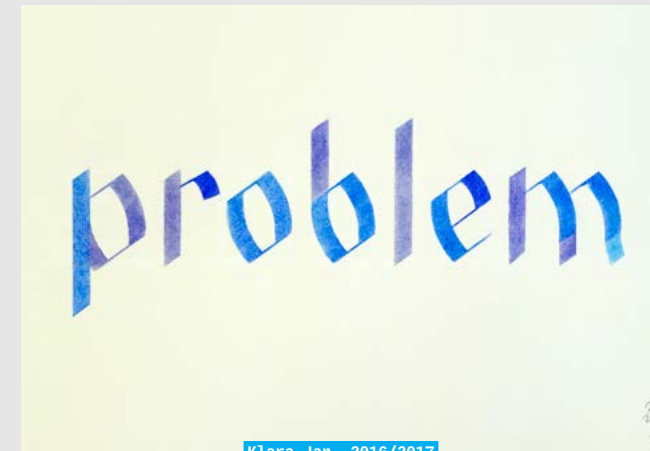
- ☑ prepozna skupne sestavne dele črkovne vrste,
- ☑ izdelá šablone za ponavljajoče se črkovne forme,
- ☑ izvede napis s šabloniranjem.

Anja Rupar, 2016/2017

Kaja Bolčina, 2016/2017

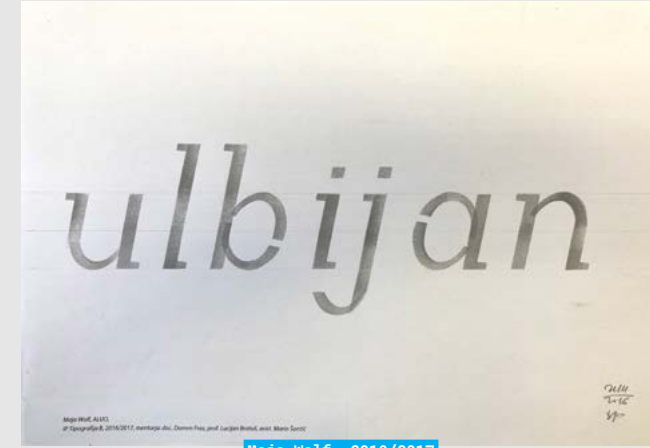
Klara Jan, 2016/2017

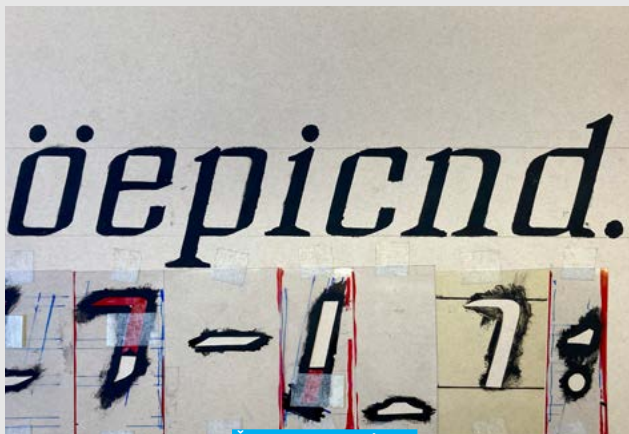
Manca Vihtelič, 2016/2017

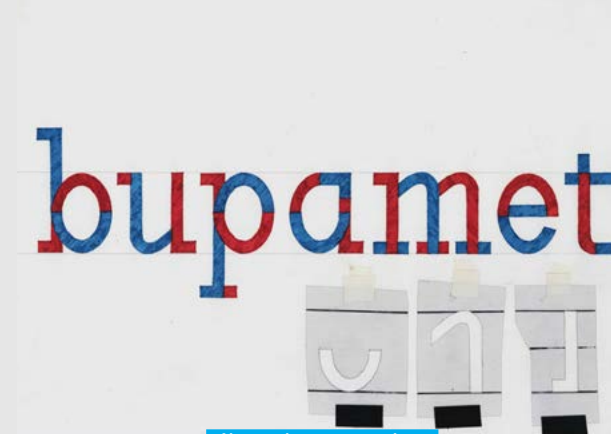
Manca Kovačič, 2016/2017

Maja Wolf, 2016/2017

Črt Mate, 2016/2017

Tibor Tekavec, 2016/2017

Nejc Urankar, 2016/2017

EKSTRAMASTNE ČRKE

Fenomen beline je stalnica v tipografskem oblikovanju. Bele protioblake v črkah imajo enakovredno oblikotvorno funkcijo kot njihovi črni obrisi. Ekstremna količinska razlika med belo in črno še posebej poudarja pomen protioblak za prepoznavnost črkovnih form in vodi v rešitve zunaj ustaljenih okvirov.

VAJA Z odvzemanjem čim manj beline oblikuj abecedni niz minuskul ali majuskul tako, da bodo nastale čim bolj krepke oziroma ekstramastne črke.

IZVEDBA Iz temnejšega kartona si pripravi trakove enotne širine med 5 do 8 cm. Iz njih natančno izreži črke in jih postavi v kompozicijo na belem papirju.

NASVET Ne začni brezglavo na začetku abecede in z odvzemanjem najbolj preprostih oblik (npr. enakostranični trikotnik ali četrtkrog). Kompleksnost, orientacija in prožnost še tako majhne protioblake lahko pripeljejo do nepričakovanih rezultatov.

UČNI IZIDI študent/ka:

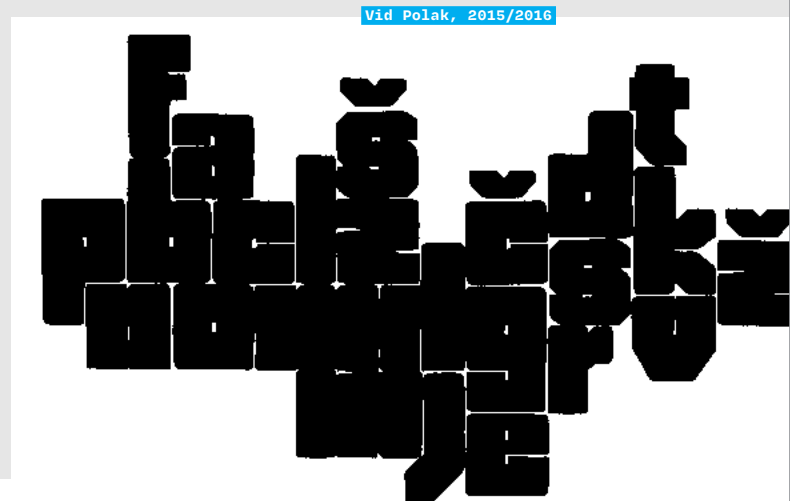
- ☑ oblikuje črkovne forme s fizičnim odvzemanjem,
- ☑ spreminja pozicijo in orientacijo protioblak,
- ☑ tvori konsistenten tipografski niz.

Vanja Flis, 2023/2024

Maja Wolf, 2016/2017

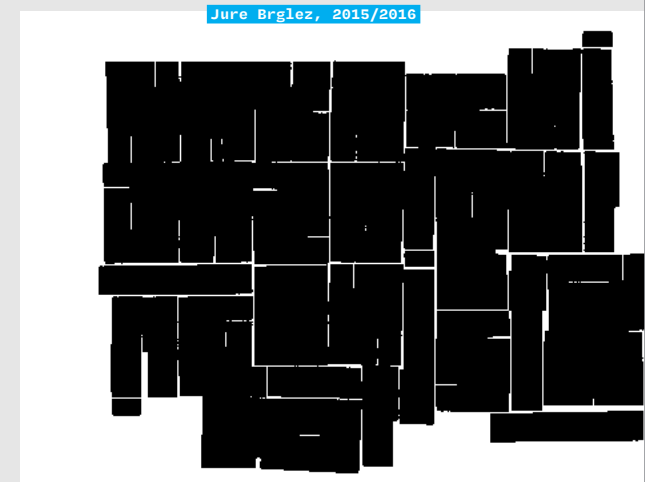
Vid Polak, 2015/2016

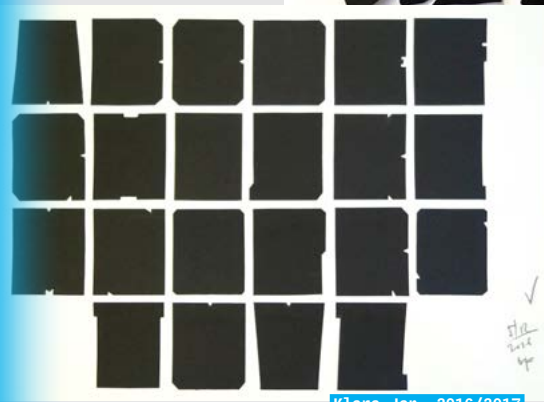
Tommy Miles, 2023/2024

Lina Leks, 2015/2016

Jure Brglez, 2015/2016

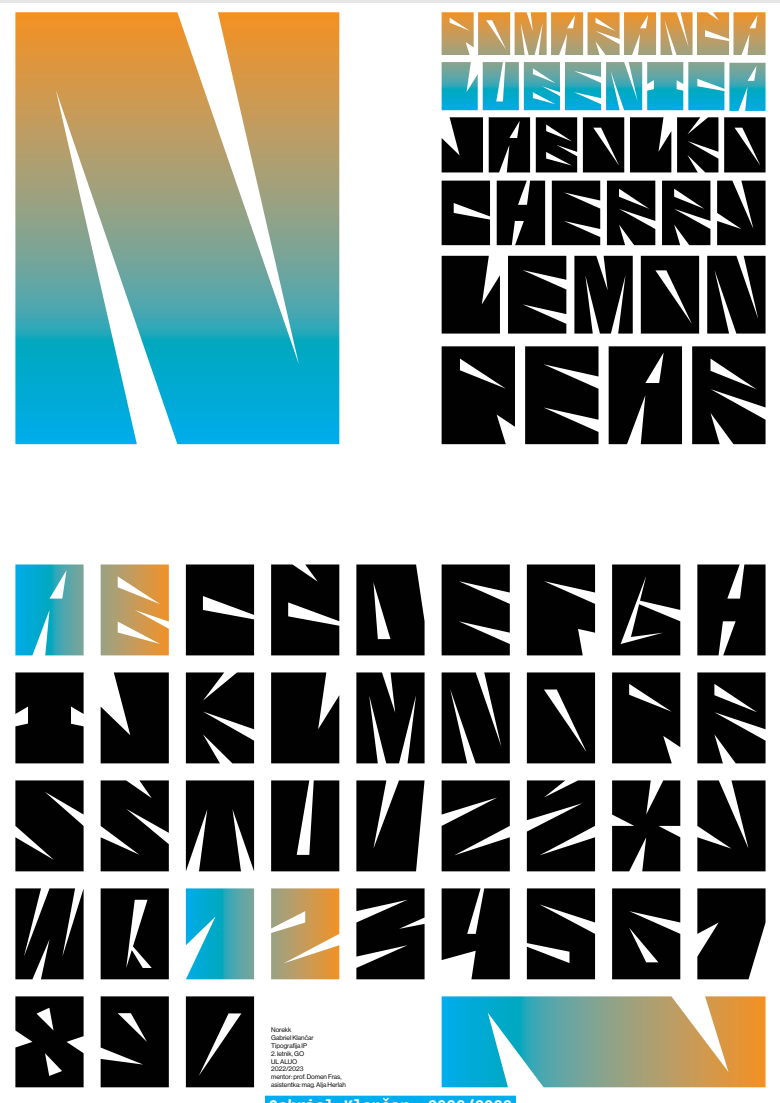
Klara Jan, 2016/2017

Živa Oblak, 2018/2019

Darja Remc, 2016/2017

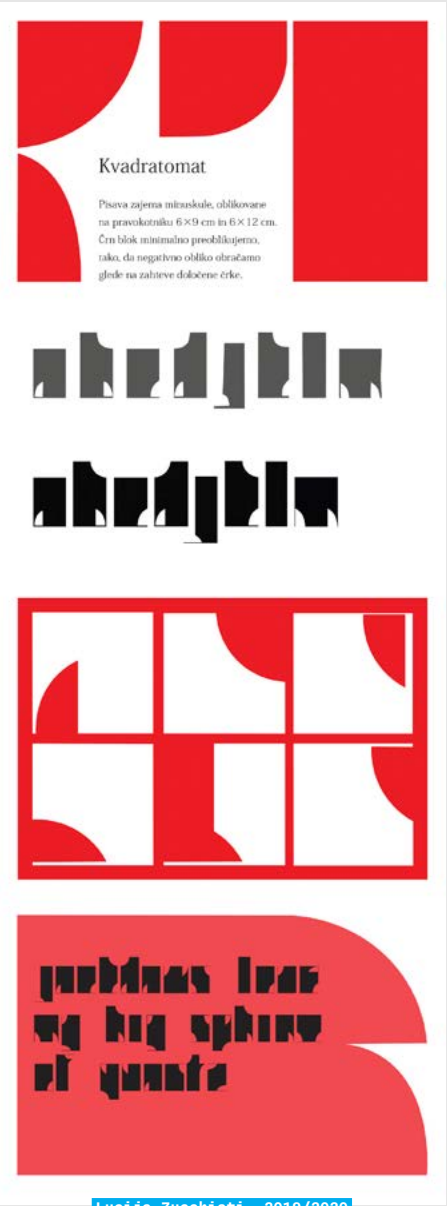
Gabriel Klančar, 2022/2023

Maruša Dolinar, 2017/2018

Sangawa Hmeljak Anna, 2019/2020

Lucija Zucchiati, 2019/2020

Strahinja Jovanović, 2019/2020

SUPERSVETLE ČRKE

O oblikah črk po navadi razmišljamo le kot o potezah pisala, kot smo se jih naučili pisati v šoli. Take črke imajo - v nasprotju s tiskarskimi črkami - od vseh lastnosti najbolj izpostavljen svoj skelet. A skeleti tiskarskih črk so zelo drugačni kot pri rokopisu.

VAJA Iz tanke žice zvij abecedni niz minuskul ali majuskul tako, da bodo nastale čim bolj svetle oziroma supertanke črke.

IZVEDBA Črke na ležečem formatu A3 sestavi v privlačno kompozicijo. **NASVET** Skiciraj idejo črk in skušaj ustvariti čim bolj enakomerne črke. Pazi na njihovo skladnost. Črke lahko tudi sestavljaš iz več delov. Spoj je lahko kakovosten karakterni element. Ker je žico težko lepiti na papir, lahko končni izdelek oddaš kot fotokopijo ali odtis.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ oblikuje črkovne forme z zvijanjem žice,
- ☑ manipulira odnose črkovnih skeletov,
- ☑ tvori konsistenten tipografski niz.

Kostja Bras, 2015/2016

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
avion

A B C D E F
G H I J K L M
N O P R S T
U V W X Y Z

Monika Avdić, 2015/2016

Z U O
G T P A W I F R
C O U M H Š
Z V

Neža Landeker, 2015/2016

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Vid Polak, 2015/2016

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Nina Doljak, 2015/2016

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
vwxyz

Erik Emeršič, 2015/2016

SESTAVLJENE ČRKE

Bistvo vsake abecede je koherenten niz znakov, ki so jasno čitljivi. Arhetipa latinice sta rimska kapitala in karolinška minuskula, ki imata tudi osnovni skelet, po katerem so črke ohrisane. Večina črk sledi temu skeletu, razlike med pisavami pa so posledica spajanja potez, proporcev in risarskih orodij.

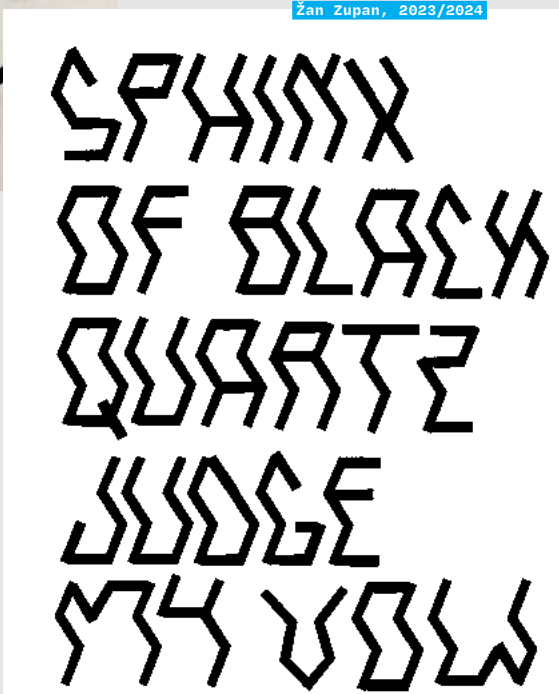
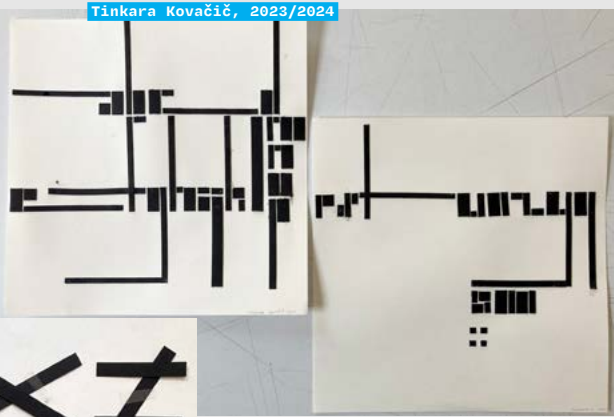
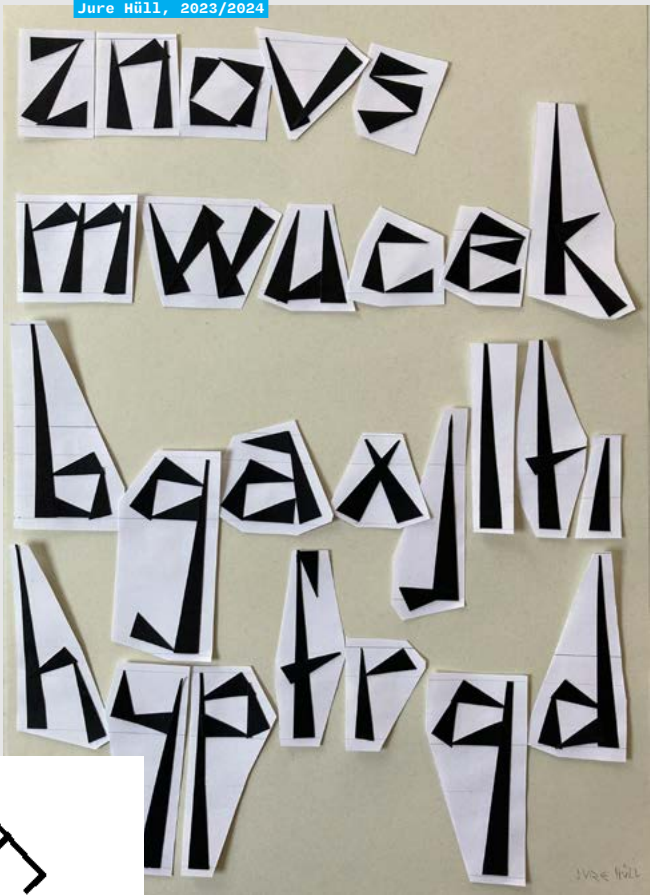
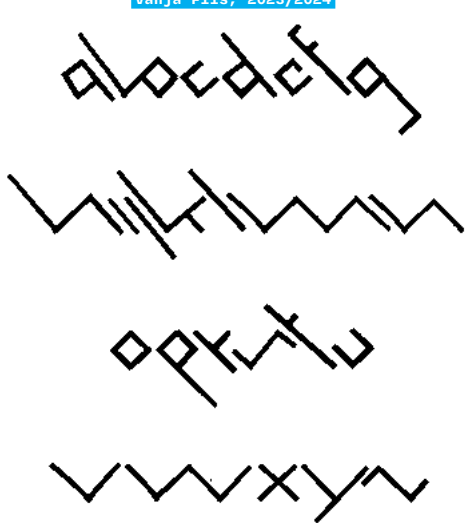
VAJA S sestavljanjem/spajanjem različno dolgih trakov oblikuj abecedni niz minuskul ali majuskul tako, da bodo nastale črke, ki so najbližje tvojemu razumevanju latinske abecede.

IZVEDBA Iz temnejšega kartona si pripravi daljše trakove enotne širine med 1 in 2 cm. Z njimi skladno oblikuj črke in jih sestavi v privlačno kompozicijo.

NASVET Premisli oblike spojev in zaključkov, obdelavo diagonal in okroglin. Deluj sistematično. Enake elemente obravnavaj na enak način.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ oblikuje črkovne forme z dodajanjem,
- ☑ vzpostavlja sistem obravnave enakih elementov,
- ☑ tvori konsistenten tipografski niz.

MODULARNE ČRKE

Črke, osnovane na modularnih mrežah, so stalen oblikovalski izziv, ki zahteva celovit premislek, kako spajati končno število elementov.

- NALOGA** Razvij končno (čim manjše) število elementov na osnovi evklidske geometrije (kvadrat, pravokotnik, krog, polkrog, četrtkrog, enakokraki trikotnik), ki jih s pomočjo preprostih pravil sestaviš v nedvoumen tipografski sistem.
- IZVEDBA** Iz črnega kartona si pripravi elemente, ki jih zлагаš na mrežo. Mreža z različno širokimi intervali in polji ti ponuja več manevrskega prostora, a zahteva tudi dodatna pravila kombinatorike. Končni izdelek predstavi na listu ležečega formata A3.
- NASVET** Skiciraj si idejo ključnih elementov in njihovo uporabnost ter določi pravila realizacije, ključnih za delo (spoji, protioblika, iztek ...).
- UČNI IZIDI** študent/ka:
- ☑ oblikuje črkovne forme s spajanjem končnega števila elementov,
 - ☑ vzpostavlja lastna pravila kombinatorike,
 - ☑ tvori konsistenten tipografski niz.

Sanja Zamuda, 2015/2016

modulator

atari

comodore nintendo

sonic the hedgehog super mario land
prince of persia space invaders

street fighter the legend of zelda oddworld prehistoric
pokemon ice climbers mega man the smurfs bomberman

the smurfs duck hunt crystalis duke nukem alien vs predator battleship
beetlejuice beavis and butthead the flinstones the jungle book tarzan

one player
two player
new game
load game
option mode
high scores
password

e

a b c č d e f g h i
j k l m n o p q r
s š t u v w x y z ž

Nejc Urankar, 2016/2017

COFFE BEANS
RU RU TI
ETHIOPIAN YRGACHEFFE
COFFEE FROM THE SPECIES ARABICA HAS MANY DIFFERENT VARIETIES
COLOMBIAN
PLANTS CAN LIVE UP TO 100 YEARS
ROPI LUWAK
THE COFFEE TREE AVERAGES 10 METERS IN HEIGHT
BRASIL IS A WORLD LEADER OF COFFEE PRODUCTION FOR MORE THAN 100 YEARS
GEISHA T2022
FINLAND IS THE BIGGEST CONSUMER
MACCHINATO
ROASTING

Sara Sešlar Naraks, 2016/2017

a b c d e f g h i j
k l m n o p r s t
u v x y
a b c d e f g h i j k l m n o p r s t u v x y

Monika Zobec, 2017/2018

ty
po
gr
ap
hy
a b c č d e f g h i
j k l m n o p q r s
š t u v w x y z ž

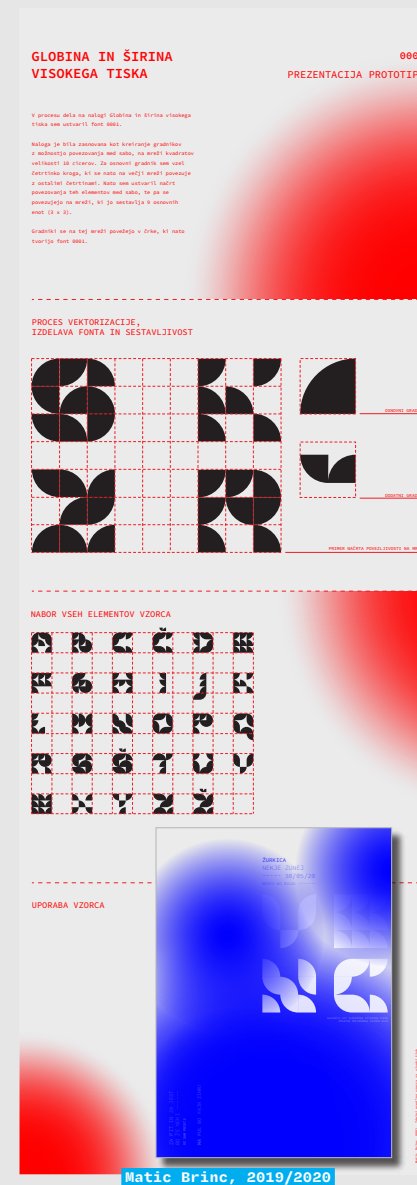
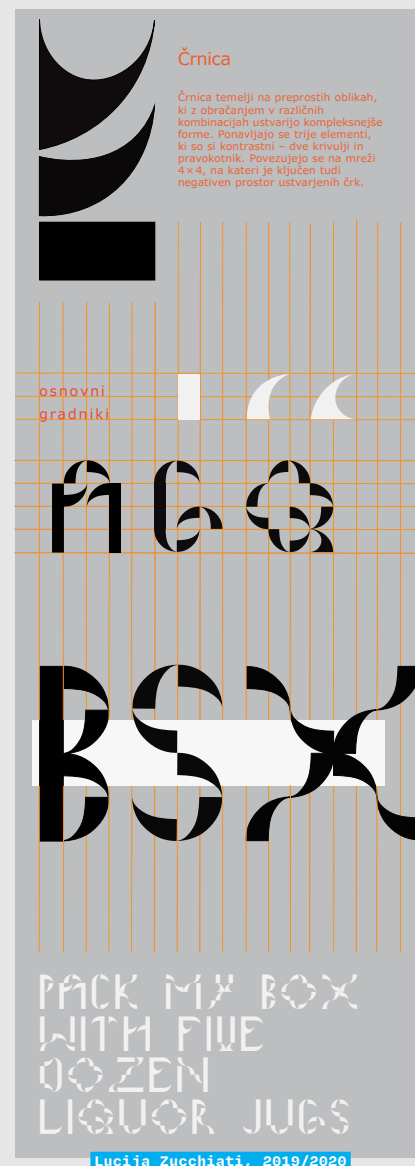
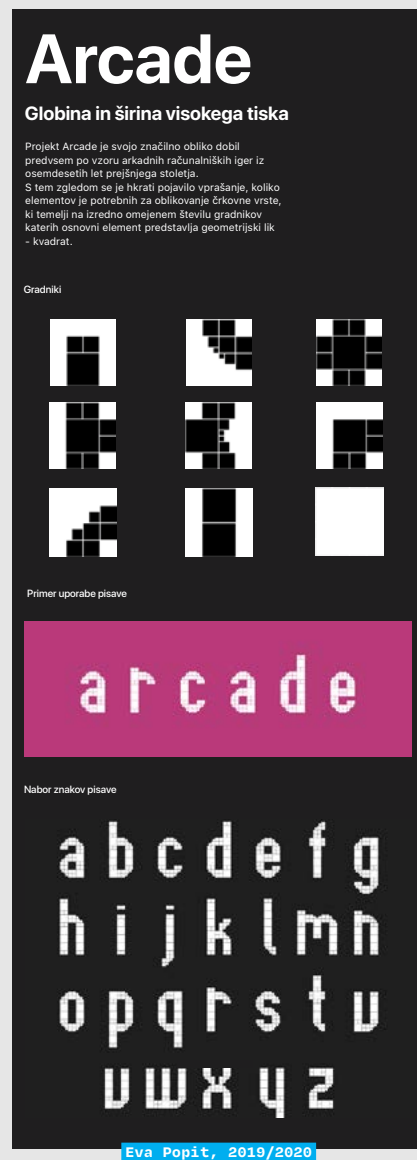
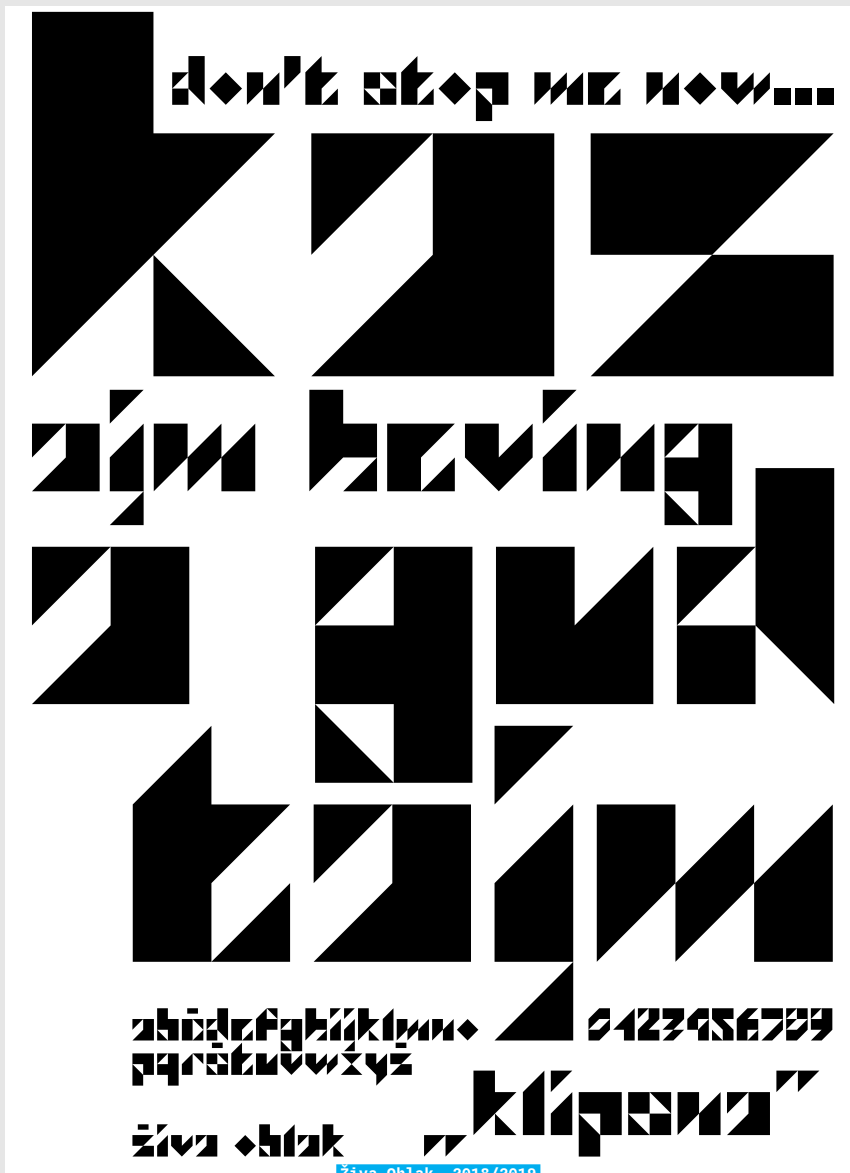
Črt Mate, 2016/2017

a b c d e f g h i j k l m
n ö p q r s t ü v ž x y
A B C D E F G H I J K L M
N O P R S T U U Z Y X;
U kožuščku hudobnega fanta stopiclja mizar.

Ajda Zupan, 2018/2019

W O P H U I O O O I
B F I N
S O T
T W I C K

Ajda Zupan, ALLIG, IP Tipografija A, 2018/2019.

ČRKOVA VRSTA NA TEMO

Sproščeno opazovanje okolice nas pripelje do opazovanja obrisov, ki nas spominjajo na črkovne forme. Z nekaj premišljenega kadriranja zlahka izluščimo oblike, ki jih brez težav predstavimo kot črke.

NALOGA Oblikuj črkovno vrsto na podlagi enotnega vzorca, zamisli, likovnih prvin ... Najdi predmet ali predmete iz žive ali nežive narave, katerih oblike/obrisi predstavljajo tipografski potencial, in oblikuj niz 25 znakov slovenske abecede tako, da predmete fotografiraš.

IZVEDBA Fotografije znakov naredi v črno-beli tehniki in na kvadratih s stranico 5,5 cm. Kvadrate po abecednem redu sestavi v kompozicijo, ki ima 5 vrstic in 5 stolpcev, ter jo natančno in higienično nalepi na karton ležečega formata A3.

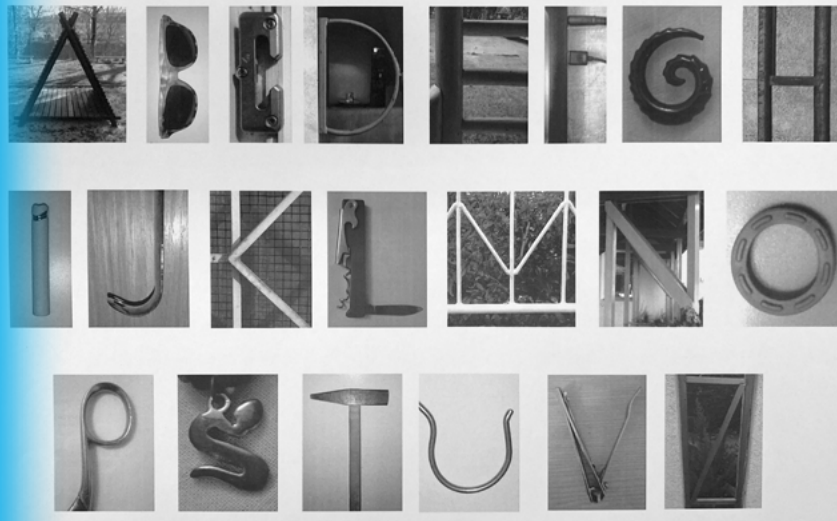
NASVET Ne zaženi se brezglavo v iskanje ustreznega predmeta, temveč pozorno opazuj svet okoli sebe. Črke v podobah se ti bodo ponudile same.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ prepozna obliko in protiobliko,
- ☑ določi pravilo izbire črkovnih form,
- ☑ tvori konsistenten črkovni niz.

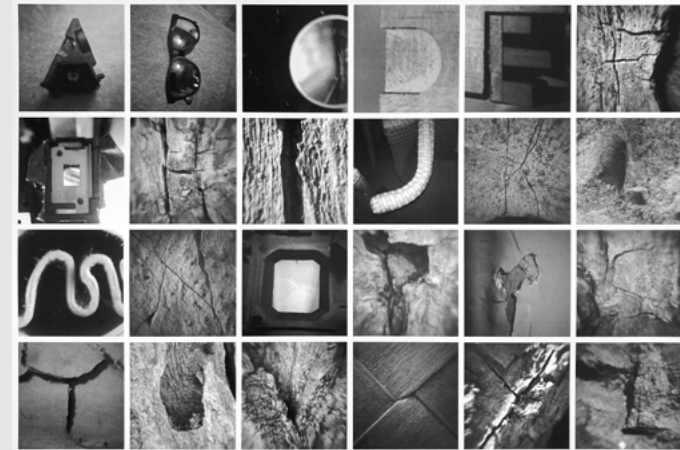
Anja Vrhovšek, 2015/2016

Monika Avdič, 2015/2016

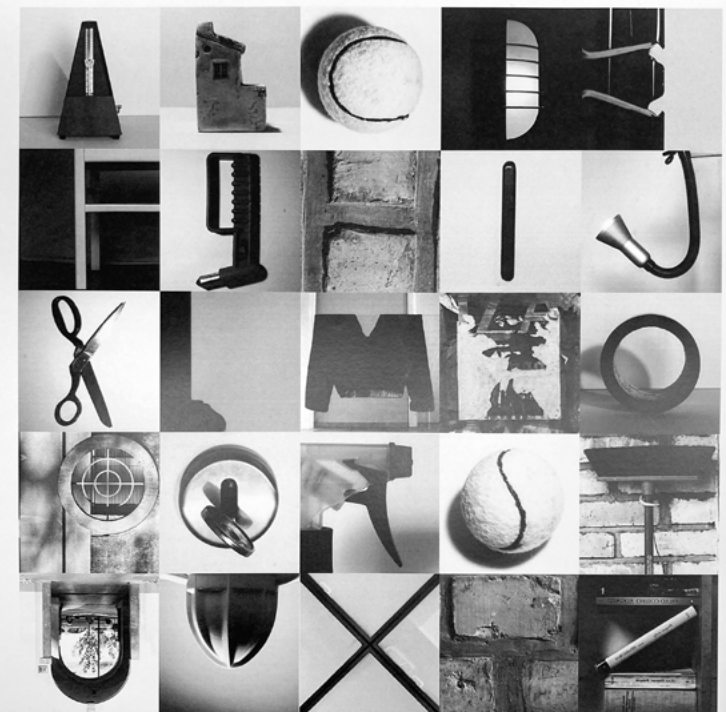
Mina Doljak, 2015/2016

Kostja Bras, 2015/2016

Maruša Gorjup, 2015/2016

Nea Klemen, 2015/2016

**MUNARIJEV
ABECEDNI SISTEM**

Leta 1960 je Bruno Munari na podlagi svojih raziskav multiplikacij oblikoval otroško igro ABC con fantasia. Linearni in krožni sestavni elementi igre lahko dejansko tvorijo katerokoli črko abecede kakorkoli si jo zamislimo. Elementi so prožni in modularni tako, da jih lahko približujemo, oddaljujemo ali nadgrajujemo. To je kreativen način pristopa k branju in pisanju, obenem pa tudi zabava z mešanjem pravil, oblik in nenazadnje izumljanja svoje pisave.

NALOGA S sistemom Munarijevih elementov ABC con fantasia oblikuj 26 latiničnih črk (minuskule ali majuskule) po lastni zamisli. Elemente, ki jih izrežeš iz predloge, lahko sestavljaš na poljubne načine in uporabljaš različne barve. Če ti elementov zmanjka, jih preprosto dopolni.

IZVEDBA Na formatu A2 predstavi pangram the quick brown fox jumps over the lazy dog ali pangram po lastni izbiri. Elemente, ki naj ne bodo manjši od 60 mm, po predlogi natančno izreži iz penaste gume ali kartona.

NASVET Pazi na skladnost in atraktivnost kombinatorike elementov, ki ti omogoča tvorjenje konsistentnih skupin črk.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ oblikuje črkovne forme s spajanjem niza elementov,
- ☑ vzpostavlja lastna pravila kombinatorike,
- ☑ tvori konsistenten tipografski niz.

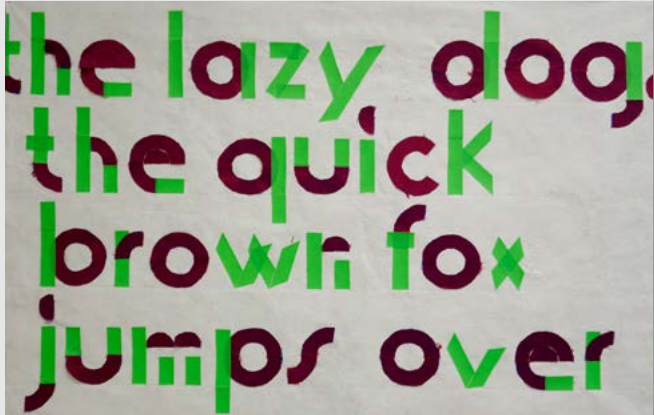
Živa Oblak, 2017/2018

Tjaša Tomc, 2017/2018

Žiga Roš, 2018/2019

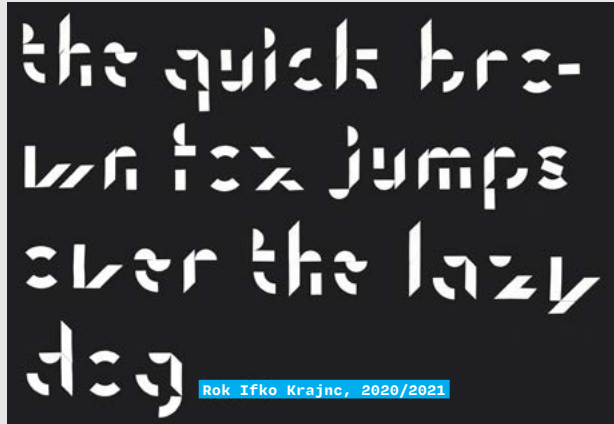
Ava Tribušon Ovsenik, 2018/2019

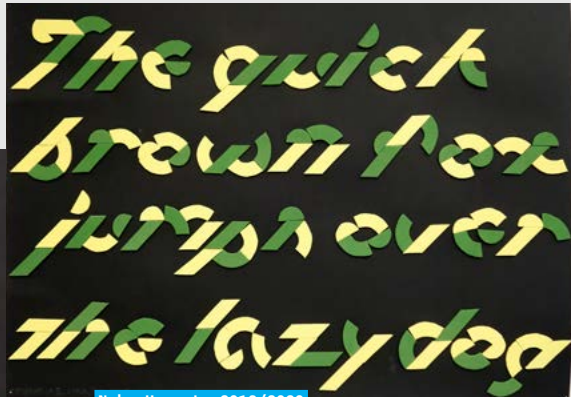
Filip Čop, 2022/2023

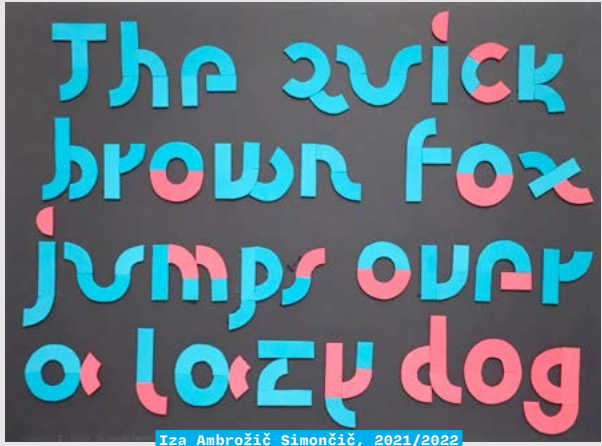
Nena Georgievska, 2018/2019

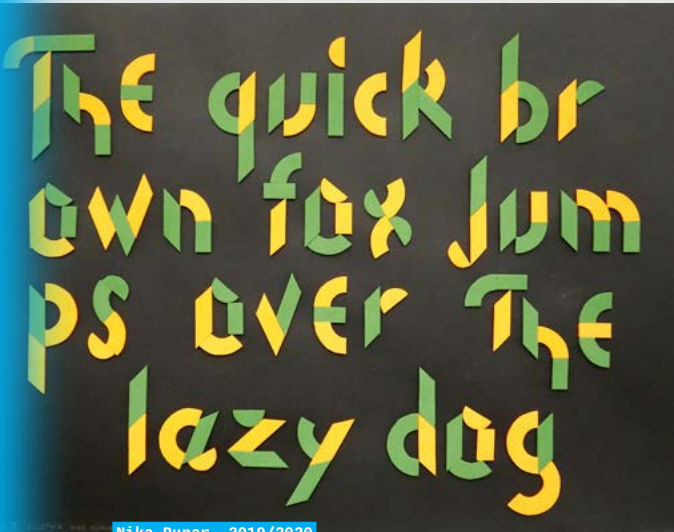
Rok Ifko Krajnc, 2020/2021

Mika Horvat, 2019/2020

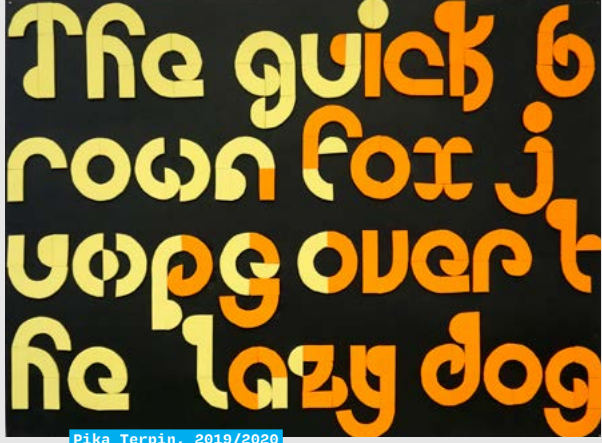
Iza Ambrožič Simončič, 2021/2022

Nika Rupar, 2019/2020

Angela Stojkovska, 2021/2022

Pika Terpin, 2019/2020

PIKSEL ČRKE

Črke, osnovane na pravokotnih mrežah, so stalen oblikovalski izziv, ki zahteva celovit premislek, kako pri nizkih resolucijah spojiti ortogonalno načelo točkovnih elementov z organskimi potezami, kot so krivulje ali diagonale.

NALOGA S pomočjo spletne aplikacije fontstruct.com oblikuj piksel pisavo in realiziraj font, ki vsebuje vseh 26 malih črk (minuskul ali majuskul) latinice, tri slovenske šumnike (č, š, ž) in presledek. Po želji lahko dodaš števke, ločila, majuskule, neabecedne znake ... Manipuliraš lahko le z eno od osnovnih form v aplikaciji: to sta kvadrat ali krog. Pisavo poimenuj.

IZVEDBA Font naloži na računalnik in oblikuj privlačen vzorčnik tako, da vsebuje najmanj pangram, eno poljubno besedo in vsaj štiri značilne črke.

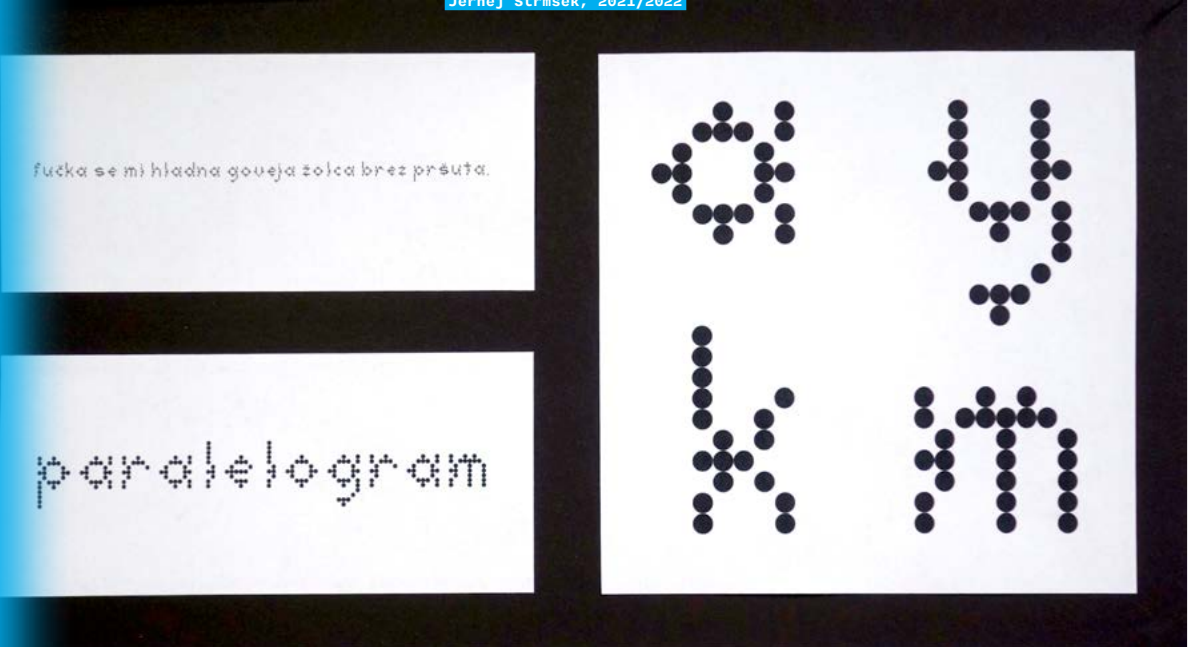
NASVET Zamisel pisave najprej skiciraj na karo papir, pri čemer pazi na razmerja črkovnih pasov, črk in njihovih anatomskih delov, premisli kontrast in njegovo distribucijo. Delaj sistematično in začni s črkami, ki so ključne za:

- minuskule /nolpa, njihove značilnosti prenesi na znake, ki imajo podobno skeletno strukturo: /nmhru, /oec, /pbdq, /lijtf, /asg in /kvwxyz;
- majuskule /HODV, njihove značilnosti prenesi na znake, ki imajo podobno skeletno strukturo: /HEFILT, /OCGJUSQ, /DBPR, /NANMVWXYKZ.

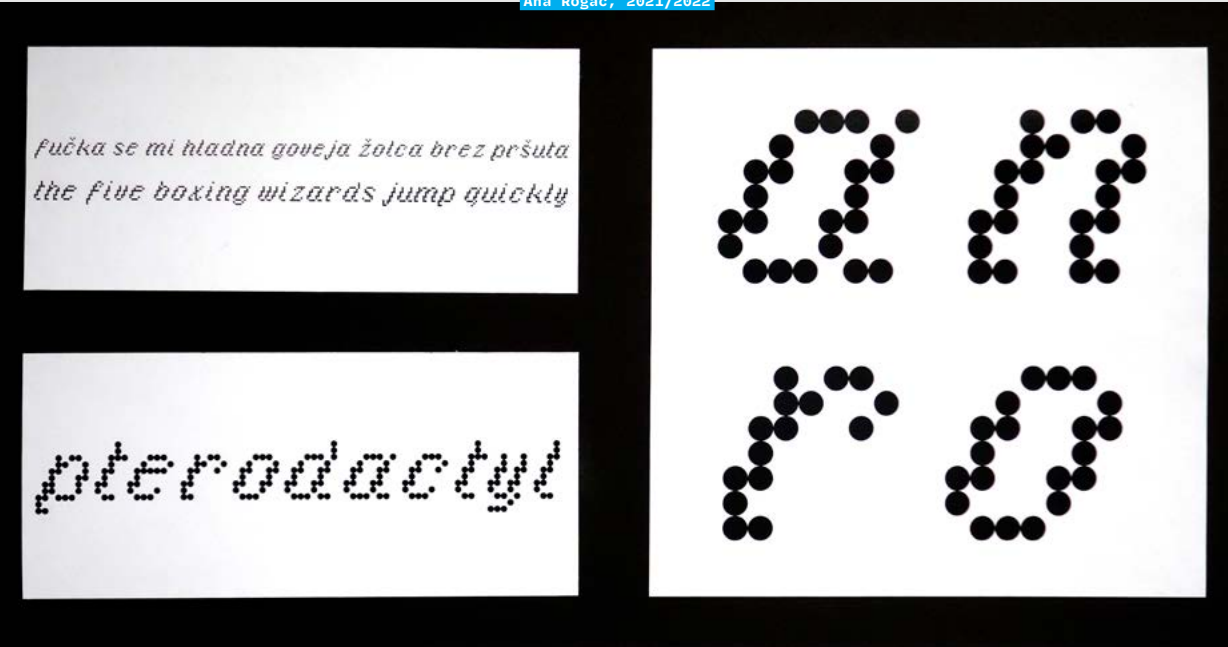
UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ načrtuje in izvede pisavo na mreži,
- ☑ predstavi pisavo na različnih ravneh,
- ☑ razvija sistematične pristope k oblikovanju.

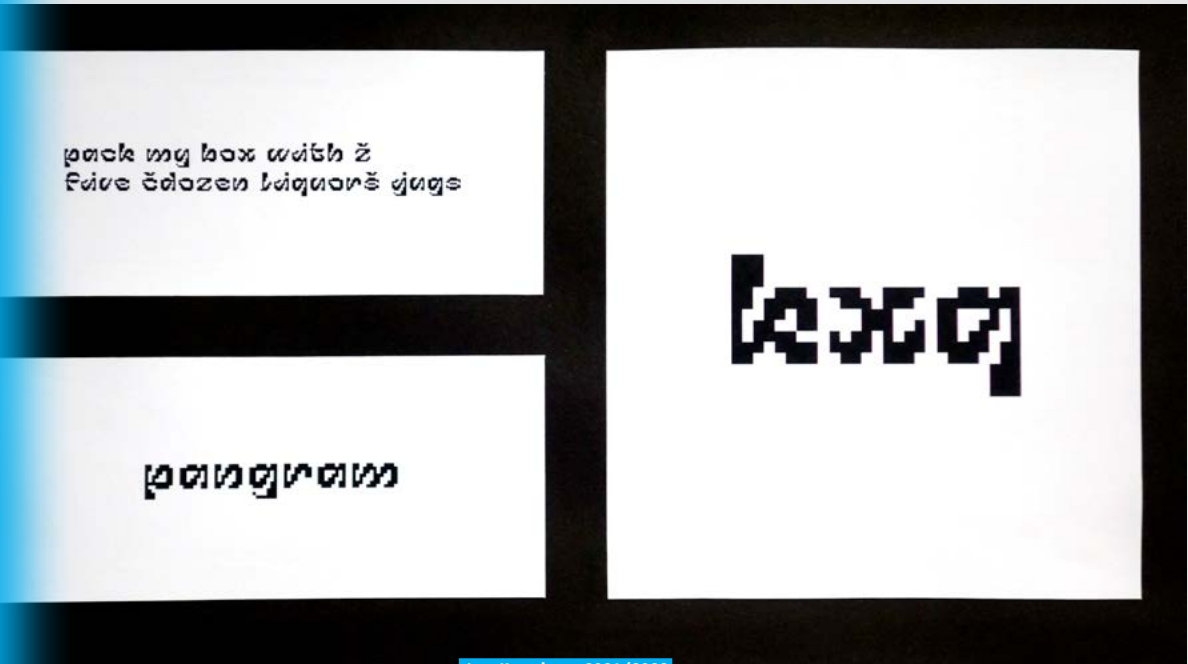
Jernej Strmšek, 2021/2022

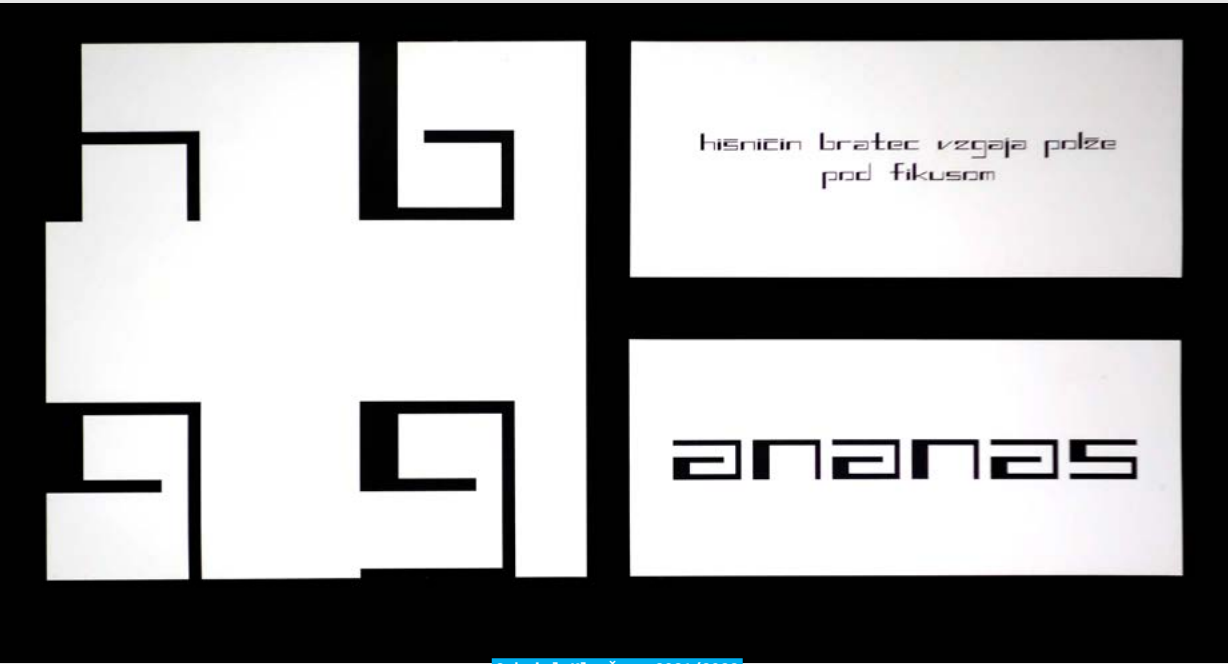
Ana Rogač, 2021/2022

Jan Kranjec, 2021/2022

Gabriel Klančar, 2021/2022

**Užaljeni
vraček
s copati šofira
hudega znojač**

piščanec

užaljeni urabček s copati šofira hudega zmaja, frača je burno zadela v hišico kosmatega polža, miška je spet zavila za čudežno harfo glasbenice, majceni krastači urh polža se gabi šljudi fizike, v kožuščku hudobnega fanta stopidla mizar, majhen firbec zviška gleda spužvo v stranišču...

yq	ena dua tri štiri pet	qy
ix	šest sedem osem devet deset	xi

fant išče izgubljene žiuce smrdečega polhka, fašistični butelj preži na kruh za cmerave godce, kifeljc pravi, da je smrtni greh, če zažgeš bučo, pretkani gošnjač razmišlja o zgodbicah sužnjev, škodoželjno ga je zafrknil - ni mu pustil več hleba, ščepec soli fajn zažge tobak v sodih ruma...

kaj? kje? kdo? kdaj? zakaj?
lal

Tamara Jelušič, 2023/2024

**hudobni metafizik
je secesiral
požrešnega
človeka**

questioning why that happened for

Katja Klinc, 2022/2023

abcččdefgijklmnopqrstšuvwxyzž

cwm fjord veg balks nth pyx quiz
cwm fjord veg balks nth pyx quiz
cwm fjord veg balks nth pyx quiz
cwm fjord veg balks nth pyx quiz
cwm fjord veg balks nth pyx quiz

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

amazing!

discoteques
provide

jukeboxes

Šmentana reč!

AB
CATTLE
PTX

MIŠKA
JE
PPE
ZAVILA
ZA
ČUDEŽNO
KARFO
SLAPBENTICE

farsištični butelj	Aa	Bb	Cc	Čč	Dd	Ee	Ff	Gg	Hh
preži na kruh za	Ii	Jj	Kk	Ll	Mm	Nn	Oo	Pp	Rr
camerave gredice	Šš	Tt	Uu	Vv	Ww	Xx	Yy	Zz	Žž

BULFIRE

Tehnologija osebni računalnikov in urejevalnikov fontov nam omogoča, da narisane črke preprosto pretvorimo v fonte, ki so po vseh standardih primerni za uporabo v stavskih aplikacijah.

NALOGA Izberi si eno od nalog, ki si jih izvedel analogno. Digitaliziraj obstoječe znake/črke in dopolni vrzeli. Dokončaj pisavo, katere nabor obsega vseh 26 znakov latinske abecede in vse tri slovenske šumnike. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Številke, ločila, neabecedne znake lahko dodaš v nabor po lastni želji. Pisavo imenuj in predstavi z naslednjim:

- pangram v poljubnem jeziku (lahko si izmisliš svojega) in nabor vseh ostalih znakov,
- nekaj najznačilnejših črk,
- značilen detajl (modulacija kontrasta, serif, spoj ...),
- kratek opis oblikovnih značilnosti pisave.

IZVEDBA Font izvedi z urejevalnikom fontov. Na voljo so

- a) odprtokodni in brezplačni: Font Forge, Birdfont, Glyphr in
- b) licenčni: Fontlab Studio, Glyphs in RoboFont (slednja le za Mac OS).

Dokončan font generiraj v formatu otf, naloži na računalnik in uporabi za predstavitev.

NASVET Ne glede na izbor naloge se v urejevalniku fontov srečaš s prenosom analognega v digitalno, optimizacijo krivulj, usklajevanjem znakov, določitvijo metrike (spacing) in številnimi iteracijami.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ pretvori analogne risbe v digitalne vektorske obrise,
- ☑ manipulira z glifi v urejevalniku fontov,
- ☑ izvozi in namesti fonte za delo z računalnikom.

Tim Koprivšek, 2016/2017

PRIMA

RIMA

GO, LAZY FAT
VIXEN; BE SHREWD,
JUMP QUICK.

V KOŽUŠČKU
HUDOBNEGA FANTA
STOPICLJA MIZAR.

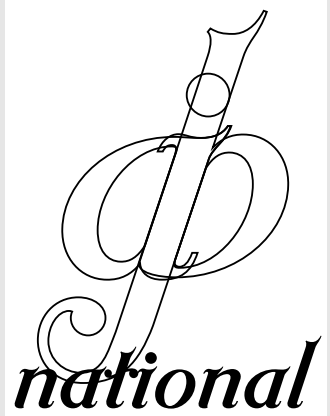
ABCČDEFGHIJKLMNOPQRSŠTUVWXYZŽ.,;

ABCĀBCĎDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ;,:.~

SKICE IN PROCES DELA

Anja Zaletel, 2017/2018

*... nekoč, davno tega,
za devetimi gorami
in devetimi vodami.*

*a b c ċ d e f,
g h i j k l m.
n o p q r s š t
u v w x y z ž*

cesarjeva nova oblačila

trnuljčica

*snow white
and the seven dwarfs*

the ugly duckling

Sara Lukanc, 2015/2016

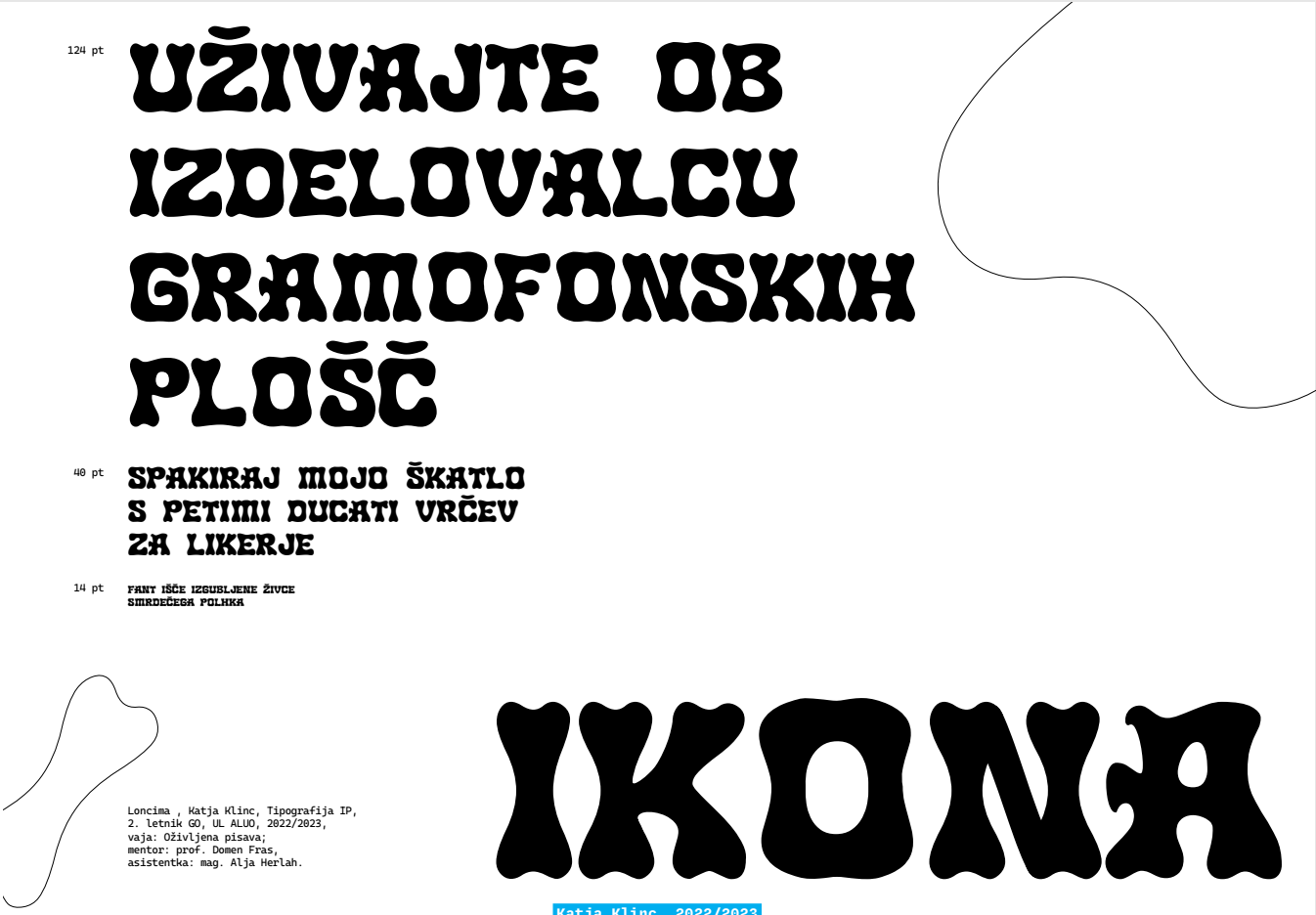
Vse stvari imajo namen, da po njih umna bitja spoznavajo Stvarnika. Najbolj neznatna stvarica mislečemu umu govori, da ni sama od sebe, temveč, da je izšla iz mogočne roke; a najveličastnejše oznanjuje vse-mogočnost, neskončnost, večnost nevidnega Stvarnika veličastno nebo.

Nebni oblok je prostor brez konea.

a b c ĉ d e f g h i j k l m n
o p q r s š t u v w x y z ž

pri jakcu bom vzel
šest čudežnih fig.

Iz knjige: Stoletna pratika dvajsetega stoletja (Vid Pečjak, 1901 v Ljubljani). Črkovna vrsta je bila identificirana kot Gable Antique črkoreznice Bauer iz konca 19. stoletja. Zaradi nekaterih neskladnosti gre sklepati, da gre za klon. Obstajale so predloge za vse znake, razen f,xy.

OBLIKOVANJE ČRKOVNIH VRST.

Za vstop v oblikovanje črkovnih vrst obstajajo različni motivi, a najmočnejši je zagotovo študentovo zanimanje za tipografijo in pisave. Naloge so lahko osebno hotenje, raziskava ali pa izhajajo iz konkretnih projektnih zahtev, če črkovno vrsto razvijamo vzporedno s projektom, katerega del je.

Razvoj znakov vedno začnemo pri konceptualnih in funkcionalnih izhodiščih, zavedajoč se, da so črkovne forme medsebojno tesno povezane. Uspeh črkovne vrste je namreč odvisen od njene uporabnosti, zato se moramo oblikovalci črkovnih vrst znati sočasno vživeti v dve vlogi: v vlogo uporabnika pisave (grafičnega oblikovalca) in uporabnika vidnega sporočila (bralca).

PISAVA
S TIPOGRAFSKEGA
SPREHODA

Naključno opažena pisava privlačnih oblik je eden od načinov, kako vstopamo v svet oblikovanja digitalnih črkovnih vrst skozi podobo tipografije v urbanem okolju.

NALOGA Pojdi na tipografski sprehod skozi svoje mesto. Na sprehodu fotografiraj zanimive napise, črke in številke, ki jih najdeš na stavbah in urbani opremi. Osredotoči se na pisave in črkovne oblike, ki nimajo osnove v digitalnih fontih. Izberi en napis - motiv. Iz njega do konca razvij črkovno vrsto z nizom 26 znakov latinske abecede in še tri šumnike (č, š, ž).

IZVEDBA Rišeš lahko analogno ali digitalno. Oživiljeno pisavo predstavi tako, da odraža slog in predvideno rabo. V kompozicijo ne pozabi vnesti izvirnega napisa (fotografija ali skica).

NASVET V črkah, ki jih izbereš za izvedbo, išči bistveno - spoje vertikal/okroglin, vertikal/horizontal, vertikal/diagonal, načine zaključkov, smer kontrasta in sorazmerje - in si iz oblikovnih načel pripravi nabor oblikovalskih izhodišč za črkovno vrsto.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ razvije abecedni niz na podlagi izbranega motiva,
- ☑ analizira obstoječe znake in riše nove,
- ☑ predstavi proces nastanka črkovne vrste.

I J K L M N
O P Q R S Š
T U U V W X
X Y Y Z Ž
Q () \ . , : ;

RIBJA ULICA
POLŽEVA HIŠA
TRG

HROŠČEVA PLOŠČAD
PRAŠIČJA CESTA

KRTOV TRG
MUŠIČJI PREHOD

()

ČEBELJI MOSTOVI • OSJI KRAJI
MEDVEDJA HITRA CESTA PELJE PROTI LISIČJI STRUGI

MIŠJI KOT
NAD NOJEVO GORO

JELENOV KLANEC • POLHOV GRADEC • PTIČJE SELO
MAČJI VRH • ŠAKALOVO KROZIŠČE • PASJE BREZNO • MIŠJA POLICA • PETELINJEVO KRIŽIŠČE • SOJNA POT

U P Q R S T U
V W X Y Z a b
c d e f g h i
j k l m n o p
q r s t u v w
x y z & 0 1 2
3 4 5 6 7 8 9

AKCIJSKA PONUDBA
SVINJINE

GOVEJA REBRA
ČEVAPČIČI
3,142,085
KILOGRAMOV

SVEŽE!

domači izdelki
brez konzervansov

biftek
perutničke

KAKOVOST

DINOGIE

GOLDEN
GATE

ČEVLJARSKI
MOST

TROMOSTOVJE

PONTE
VECCHIO

RIALTO

PANGRAM

KOPALIŠČE ILIRIJA

THE QUICK BROWN
FOX JUMPS OVER
THE LAZY DOG

NABOR ZNAKOV

A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I
J	K	L	M	N	O	P	Q	R	Š
Ž	T	U	V	W	X	Y	Z	Ž	

Tim Topić, 2023/2024

MNOŽICA

Množica je digitalizirana, dopolnjena ter rahlo prednagajana različica uklesanih črk s spomenika ženskam, ki so med italiansko okupacijo Ljubljane demonstrirale proti fašističnemu nasilju in za osebnostni boj. Spomenik stoji na voglu predsedniške palače na Erjavčevi cesti. Avtor zasnove je najpomembnejši slovenski modernistični arhitekt Edvard Ravnikar.

Tim Topić
Tongrafika CIP
mentorja prof. Domen Fras,
asist. mag. Ajla Horliah
UL ALUO 2023-24

A	B	C	Č	D	E
F	G	H	I	J	K
L	M	N	O	P	Q
R	S	Š	T	U	V
W	X	Y	Z	Ž	

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
+ - =

Skiciranje osnovnih oblik je že od začetka potekalo v digitalnem okolju, zaradi geometrične narave izvornega materiala. Ključni aspekti so bili: vizualna razmerja in pasove ter naklone in postojne kotove, ki gradijo forme.

Črkovna vrsta je izvedena v enem rezu, kjer pa je pri uporabi fonta mogoče vključiti avtomatizirane kontekstualne alternative, ki z ritmičnim menjavanjem višinske pozicije znakov ustvarjajo živahno vrstico (abstraktni protest).

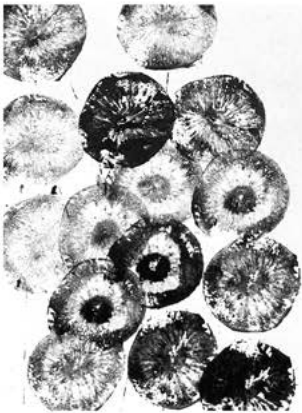
PRBB A M M O U C C C I I

NA TRGU REPUBLIKE JE
7. APRILA 2024
VEČ STO LJUDI

DEMONSTRIRALO
PROTI
FAŠISTIČNEMU NASILJU
IN
MANIFESTIRALO
ZA
SVOBODNO PALESTINO

Nea Emilia Vli-Junnila, 2023/2024

IT WAS A LOVE THAT REMINDED
ME OF THE SOFT PETALS OF A NEARLY
THERE DANDELION...
AND WITH THE WHISPER OF THE WIND...

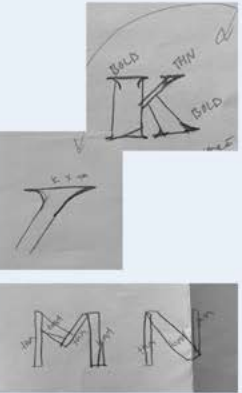

IT WAS GONE.

STONE

A B C D E F.
G H I J K L,
M N O P Q -
R S T U V W:
X Y Z Ä Ö

OŽIVLJENA ČRKOVNA VRSTA

Meznana pisava znanih oblik je eden od načinov, kako vstopamo v svet oblikovanja digitalnih črkovnih vrst skozi analogno podobo tipografije.

NALOGA Predstavi primer analogne tiskovine, iz katere črpaš pisavo za razvoj nove. Analogno odtisnjeno pisavo digitaliziraj in dopolni z dodatnim rezom. Oblikuj pisavo, katere nabor obsega vseh 26 znakov latinske abecede in vse tri slovenske šumnike. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Števke, ločila, nealfabetne znake lahko dodaš v nabor po lastni želji.

IZVEDBA Črkovno vrsto izvedi z urejevalnikom fontov. Na voljo so a) odprtokodni in brezplačni: Font Forge, Birdfont, Glyphr in b) licenčni: Fontlab Studio, Glyphs in RoboFont (slednja le za Mac OS). Dokončan font generiraj v formatu otf, naloži na računalnik in uporabi za predstavitev.

NASVET Ne glede na izbor naloge se v urejevalniku fontov srečaš s prenosom analognega v digitalno, optimizacijo krivulj, usklajevanjem znakov, določitvijo metrike (spacing) in številnimi iteracijami. Premisli tudi, kaj vse se izgubi in vznikne med prevodom iz enega v drug medij.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ pretvori analogne risbe v digitalne vektorske obrise na avtorski način,
- ☑ manipulira in oblikuje glife v urejevalniku fontov,
- ☑ izvozi in namesti fonte za predstavitev.

Ana Rogač, 2023/2024

Korina Ferčec, 2023/2024

Gabriel Klančar, 2023/2024

Gabriel Klančar, 2023/2024

Michelle Louise Dressler, 2023/2024

VSEMU SEM KOS

Črkovna vrsta Vsemu sem kos so inspirirali iz "texting" na pločvi, ki doblja na koliknem teklu leta 1984. Celotno priznanje je oblikoval ilustracijo kot črna zaznamena igra karkar avtorja in karkaravten tekst in dimenzionirani stadi nene mere valjčani v variabilni črkovni vrsti.

ČRKOVNA VRSTA
MINUSKULE

Minuskule so male črke. Njihove forme temeljijo na karolinški minuskuli, rokopisni pisavi s prehoda iz 8. v 9. stoletje. Za te črke je značilen standardiziran omejen nabor potez in pravil spajanja. Ideja optimizacije črkovnih form za učinkovitejšo reprodukcijo in enoten videz abecede je temelj oblikovanja črkovnih vrst.

NALOGA Po oblikotvornih načelih minuskule oblikuj nabor malih črk latinske abecede. Žanr, razmerja in oblike potez lahko prosto izbiraš. Vzorčnik z različnimi velikostmi črkovne vrste predstavi v črno-beli tehniki, pozitivu in negativu. Po želji prikaži svoj študijski proces, skice in iteracije.

IZVEDBA Črkovno vrsto izvedi z urejevalnikom fontov. Na voljo so a) odprtokodni in brezplačni: Font Forge, Birdfont, Glyphr in b) licenčni: Fontlab Studio, Glyphs in RoboFont (slednja le za Mac OS). Dokončan font generiraj v formatu otf, naloži na računalnik in uporabi za predstavitev.

NASVET Ne glede na izbor naloge se v urejevalniku fontov srečaš s prenosom analognega v digitalno, optimizacijo krivulj, usklajevanjem znakov, določitvijo metrike (spacing) in številnimi iteracijami. Premisli tudi, kaj vse se izgubi in vznikne med prevodom iz enega v drug medij.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna oblikotvorna načela malih črk (minuskule),
- ☑ manipulira in oblikuje glife v urejevalniku fontov,
- ☑ izvozi in namesti fonte za predstavitev.

užaljeni
vrabček
s copati
šofira
hudega
zmaja

oček s copati
ga zmaja

pati šofira hudega zmaja

ek s copati šofira

n o p q r s š t u v w x y z ž

n o p q r s š t u v w x y z ž

Tim Winkler, 2019/2020

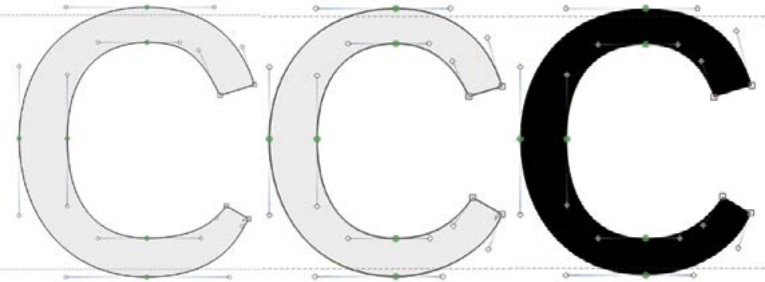
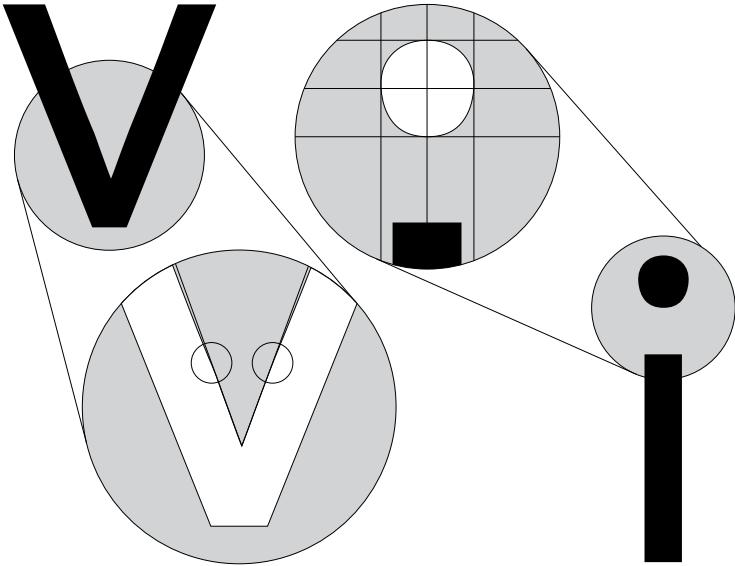
Bor Cvetko, 2019/2020

a b c č d e f g h i j k l m n o p r s
š t u v z ž - ć đ q w x y f b f h f k f l
., ! ? : ; " ' » « “ ” → ← ↔
• () _ / \ talina

bor cvetko, talina; mentor: izr. prof. domen fras; asistent: marin šantić; tipografija ip c, tretji letnik, fotografija, dva tisoč devetnajst/dva tisoč dvajset, aluo, ljubljana, februar-maj dva tisoč dvajset

pri predmetu tipografija c oblikujemo osnovnih petindvajset abecednih znakov na računalniku - male črke abecede. zelo je pomembna izkušnja iz kaligrafije ter poznavanje kontrasta, kot osnovnega vizualnega elementa. /// pri tipografiji c uporabljamo orodje primerno za oblikovanje črkovnih vrst, kot so font lab, glyphs ali font creator. pri risanju je zelo pomembno razumeti orodje in tehnološke možnosti. /// kontrast je posledica pisanja s kaligrafskim orodjem. risanje črk temu poskuša slediti, zaradi lažje prepoznavnosti znakov. vendar risba ponuja večjo natančnost in dodatno optično prilagajanje, kar pomeni odstopanje od zakonitosti kaligrafskega kontrasta. tukaj se začne umetnost risanja črk na računalniku in razvijanje občutek za digitalno risbo. zaradi tega je dobro v začetni fazi posnemati enostavne in "klasične" oblike črk. /// poleg risbe je potrebno biti pozoren na prostor katerega vsaka črka zavzema (spacing). prazen prostor med črkami ki je pri pisanju "naraven" ga je potrebno pri risanih črkah določiti matematično in optično. kerning se dela šele na koncu, ko so vsi znaki narisani in spacionirani. /// risanje vedno začnemo s črkami "n" in "o". /// končni izdelek je predstavitevni plakat katerega bomo oddali dva tedna pred razstavo! /// za podrobnosti se bomo še dogovorili. /// oddaja plakatov je do petnajstega maja! /// predstavitveni plakat /// dimenzija sedemdeset krat sto centimetrov /// vsak ima določene detajle kateri naredijo črko posebnim in je potrebno premisлити kaj bi bilo najbolj zanimivo pokazati, da se prepozna narejena črkovna vrsta. /// običajno se črkovna vrsta prikazuje v različnih velikostih, da se pokaže uporabnost in obstojnost, kako ene črke, tako tudi besed, stavkov in daljših besedil. prikazuje se na beli in na črni podlagi, oziroma v negativu. /// naš plakat mora biti v črno-beli tehniki, ker se bomo osredotočili na elementarno problematiko in šolsko analizo črkovne vrste, torej, barva ni dovoljena. /// lahko se tudi pokaže delovni proces - skice, verzije, napake... /// svetujem da velikosti črk za besedila izbirate previdno, ker je plakat velik, in je na ekranih težko oceniti željen učinek. /// v fajlih imate nekaj zanimivih primerov za inspiracijo. /// pa ne pozabite kolofon - spodaj

Lea Kobal, 2020/2021

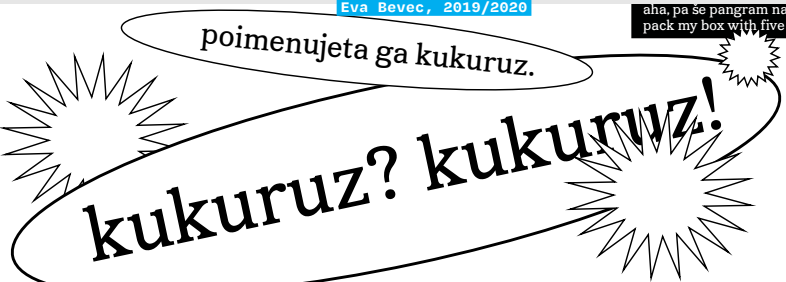

Matic Brinc, 2020/2021

izvor imena
ime milena je izpeljano iz zloženih slovanskih imen. od katerih je ena sestavina mil in primer vojnil ljudmila. možna pa je tudi izpeljava iz pridevnika mila in sicer s sufiksi ena ica ka. ime milena spada med najstarejša slovanska imena dokazano zapisana že v najstarejši češčini različice imena
ženske različice imena mila milada miladinka milana milanca milando milanija milanja milanca milenca milenija milenka milava mili milica milija milijanka miljana miljanka milka milina milinka miloslava milvoja milivojka milja miljana miljanka miljena milka milica milojka milodraga milomira milomirka milorada milosava miloslavka miloša miloška milovana milovanka milunka miluša miluška milislava moške različice imena milan milien milenko miloslav
pogostost imena
po podatkih statističnega urada republike slovenije je bilo na dan enaintridesetega decembra dva tisoč sedem v sloveniji število ženskih oseb z imenom milena osem tisoč tristo sedeminosemdeset med vsemi ženskimi imeni pa je ime milena po pogostosti uporabe uvrščeno na devetnajsto mesto

osebni praznik
v koledarju je ime
milena uvrščeno
k imenu emilijana
ki goduje petega
januarja in
tridesetega junija

Eva Bevec, 2019/2020

aha, pa se pangram na črni podlagi:
pack my box with five dozen liquor jugs.

eva bevec
mentor:
marin šantić
iii. letnik
tipografija c
aluo
mmxx

a	b	c	č	ć	d	đ	e	f	g
a	b	c	ccaron	cacute	d	dcroat	e	f	g
h	i	j	k	l	m	n	o	p	q
h	i	j	k	l	m	n	o	p	q
r	s	š	t	u	v	w	x	y	z
r	s	scaron	t	u	v	w	x	y	z
ž	!	?	.	,	:	;	☀	☀	☀

ČRKOVNA VRSTA S SEZNAMOM POGOJEV

Reševanje oblikovalskega problema s seznamom ustvarjenih pogojev – parametrov – je pomembna metoda, saj z njo skozi celoten proces preverjamo upoštevanje zastavljenih izhodišč.

NALOGA Načrtuj, oblikuj in razvij črkovno vrsto na podlagi vsaj osmih parametrov:

- pet obveznih: širina črke, količina in tip kontrasta, debelina poteze, zaključki (serifi), konstrukcija (pokončna/kurzivna);
- tri izberi po svoji zamisli: dolžina vratov/repov, oblika debela, predvidena raba, predvidena velikost;
- po želji dodaj: tip orodja, obravnava krivulj/diagonal, videz potez, s čimer okrepiš značaj črkovne vrste.

IZVEDBA Z urejevalnikom fontov izdelaj črkovno vrsto tako, da njen nabor obsega vseh 26 znakov latin-ske abecede, tri slovenske šumnike, 10 števk in osnovna ločila. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Neabecedne znake dodaj po potrebi. Poudarek je na kakovosti, ne na količini glifov.

NASVET Pri snovanju črkovne vrste pazi na specifikacijo ključnih elementov, razmerja obrisov in protiprostorov, odnos med potezo in orodjem, os podebelitve, horizontalni ritem in metriko, konvencije in skladnost oblik. Začni z manjšim naborom znakov (npr.: /n/o/a/š/p/d/i/e/k in /H /O /A /B /Š), da čim bolje razviješ osnovno idejo, ki jo preverjaš v skicah skozi proces iteracije. Šele kasneje razširiš nabor in znake digitaliziraš z urejevalnikom fontov.

UČNI IZIDI Student/ka:

- ☑ razvije pisavo na podlagi lastnih stališč,
- ☑ manipulira glife in izvede font v urejevalniku fontov,
- ☑ črkovno vrsto predstavi z vzorčnikom.

Global Positioning System (TRIGONOMETRY)

sudo apt-get install build essential
curl mysql ruby techinfo libbz-dev
{CRYPTOGRAPHY}

Visual Rendering with 4-Core Gpu Enabled
App Made to Exploit Human Vulnerability

«Meltdown and Spectre»

```
mkdir PATH= "$SYSTEM/encrypt/bin:$COMPRESS"  
chmod EXECUTE= "$DIR/portable/computerdevice:VALUE"  
export COMPILE= "$ETC/rewrite/cloudspace/info:$REWRITE"
```

UNIX TERMINAL

THE FIVE
BOXING
WIZARDS
JUMP
QUICKLY?

pack my
box with
five dozen
liquor jugs!
123456879

Xankar Serif je sodobna serifna črkovna vrsta, pri kateri se prepletajo lastnosti poteze kaligrafskega peresa z odrezavostjo skalpelskega noža. Njeno začetno izhodišče je bilo oblikovati hibridno serifno črkovno vrsto za osebno rabo, ki združuje vizualne karakteristike večih obdobij, ob enem pa ohranja sodoben izgled. Njen primarni namen je za prikaz na spleti – naslovi, ter krajsa besedila, najbolj pa se izkaže pri velikostih večjih od 30pt.

Kristjan Dekleva, 2017/2018

k r i v i

črkovna vrsta

Kivi karakter

nod Bold

stroke go
hanz Lijv

Vanilla cupcakes

INGREDIENTS

- 1.5 cups of all-purpose flour
- 1.5 teaspoons of baking powder
- 1.5 teaspoons of fine salt
- 2 large eggs at room temperature
- 1.5 sticks of unsalted butter – melted
- 20 teaspoons of pure vanilla extract
- 2.5 cups of sugar
- 1.5 cups of milk

PREPARATION

Preheat the oven to 350 F and position a rack in the middle of the oven. Line one 12-cup standard muffin tin or two 24-cup mini-muffin tins with cupcake liners. Whisk the flour, baking powder and salt together in a medium bowl.

In another medium bowl beat the eggs and sugar with an electric mixer until light and foamy about 2 minutes. While beating gradually pour in the butter and then the vanilla.

While mixing slowly add half the dry ingredients. Then add all the milk and follow with the rest of the dry ingredients. Take care not to overmix the batter. Divide the batter evenly in the prepared tin.

Bake until a tester inserted in the center of the cakes comes out clean rotating the tin about halfway through 18 to 20 minutes 10 to 12 minutes for mini. Cool the cupcakes on a rack in the tin for 10 minutes and then remove from the tin. Cool on the rack completely. Decorate as desired.

Kivi nabor znakov

A B C Č D E F G H I J K
L M N O P Q R S Š T U
V W X Y Z Ž

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
a b c č d e f g h i j k l
m n o p q r s š t u v w v y
x z ž ? ! . : , -

Kivi koncept

Navdih za črkovno vrsto je bila novozelandska ptica Kivi. Izbirala sem jo zaradi njenega okroglega telesa, ki je kontrasten ostremu klunu. Njena glavna značilnost pa je nemotnost letenja. Kivi je pol-serifna pisava z elementi kurziva. Kivi je display pisava z obsevanjnim kontrastom in poudarhom na okroglinah namenjena za recepte.

Kivi orodje

Aleksandra Tomc, 2016/2017

Cement

» Regular Bold «

SOLID AND STABLE
High contrast typeface

inspired by Didone and gothic style of letters!

High x-height, 81%
Same metric different weight

Do not panic!
Do not panic!

Hamburgekxy

Aa Bb Cc Čč Dd Ee
Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll
Mm Nn Oo Pp Qq Rr
Ss Šš Tt Uu Vv Ww
Yy Xx Zz Žž

Aa Bb Cc Čč Dd Ee
Ff Gg Hh Ii Jj Kk Ll
Mm Nn Oo Pp Qq Rr
Ss Šš Tt Uu Vv Ww
Yy Xx Zz Žž

1234567890 ---·:;%<>()!/?

Miha Jarm, 2015/2016

Z razmahom digitalne produkcije pisav je črkovna vrsta po meri postala pomemben funkcionalni in razlikovalni del vizualnih identitet.

- ☑ razvije pisavo na podlagi lastnih stališč;
- ☑ manipulira glife in izvede font v urejevalniku fontov,
- ☑ črkovno vrsto predstavi z vzorčnikom.

164

Jure Brglez, 2016/2017

OPRAVLJEN	NEOPRAVLJEN
Semester	

DELAVAL

Ifonlyl
geome
črkovr
Akader
obliko

Črkovr
mreži,
in krog
zaradi
futuris
namer
kratkil
in v tis

ALUO TUNEL

OPEN
SPREJEMANJE
JUTRI SAMO!
PRIJAVA
AVGUSTA
OSEBA
PRIPRAVE ALUO
ZA SPREJEMNE
SOP
KNJIZI

TUNEL je geometrijska modularna pisava, narejena za uporabo podobno ALUO.

Njena največja posebnost so visoki ekstremi delovnih pogojev, nenadni prehodi iz enega v drugi ekstrem. Na translacijo je apliciran ekspanzijski mehanizem, ki ustvarja nenadne pogoje razlik v debelinah in površinah mehansko. Pisava je namenjena za uporabo v nenavadne serije, ki ustvarjajo nenadne pogoje v debelinah, ki ustvarjajo dinamično.

Nabor znakov sestavlja majuske, osnovne števila, skupno 42

A B C Č D E F G H I J K L M N
O P R S Š T U V Z Ž Q W Y X
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Skicirka je pisava oblikovana po navdihu skic oziroma skicoznih ročnih pisav, kot element ustvarjanja, ki povezuje vse smeri študija akademije. Vsi oddelki namreč uporabljamo različne metode skiciranja, prav tako pa lahko za osebno rabo nehoti

TEMATSKE ČRKOVNE VRSTE

Oblikotvorje črkovnih vrst lahko raziskujemo na podlagi številnih izhodišč: formalnih, konceptualnih, zgodovinskih, tehnoloških.

NALOGA 1 Oblikuj črkovno vrsto, ki ima za izhodišče kaligrafsko pisavo foundation hand. Načrtuj korakoma s študijem oblik potez in nadaljuj s seznamom zahtev ter ponavlja osnovne črkovne forme.

NALOGA 2 Oblikuj črkovno vrsto, ki ima za izhodišče tranzicijsko pisavo tipa caslon. Seznani se z likovnimi značilnostmi tranzicijskih pisav in tehnologijo visokega tiska ter pripravi seznam zahtev (parametrov) za razvoj črkovnih form.

NALOGA 3 Oblikuj črkovno vrsto, ki ima za izhodišče idejo sestavljenosti, kombinatorike, repetitive. Vzpostavi načine spajanja ortogonal, diagonal in krivulj ter razvij osnovne črkovne forme.

IZVEDBA Z urejevalnikom fontov izdelaj črkovno vrsto tako, da njen nabor obsega vseh 26 znakov latin-ske abecede, tri slovenske šumnike, 10 števk in osnovna ločila. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Neabecedne znake dodaj po potrebi. Poudarek je na kakovosti, ne na količini glifov.

NASVET Pri snovanju črkovne vrste pazi na specifikacijo ključnih elementov, razmerja obrisov in protiprostorov, odnos med potezo in orodjem, os podebelitve, horizontalni ritem in metriko, konvencije in skladnost oblik.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ razvije pisavo na podlagi lastnih stališč,
- ☑ manipulira glife in izvede font v urejevalniku fontov,
- ☑ črkovno vrsto predstavi z vzorčnikom.

ransforma GX

minuscula transformirana

æssilftj
æccdbpqg
hnmur
zžkxvwy
1234567890
(/)-.,;!?@-...<>

medijuskula transformirana

oqcčd
pßssšqju
ilzhefnmr
zžkxavwy
1234567890
(/)-.,;!?@-...<>

majuskula transformirana

oqcčd
pßssšqju
ilzhefnmr
zžkxavwy
1234567890
(/)-.,;!?@-...<>

TEM JE VINO ODPRT; VABLJENI NA RAZSTAVO!!!
INTERDISCIPLINARNY PROJEKTY? YES, PLEASE.
17. 6. 2013 STA SE ODVILA PERFORMANSA IN-SITU.
MLADOSTNA IGRIVOST AND FEELING OF DREAD.
<info@big-ass-art-gallery-abroad.com>
ATELIER AVAILIBLE FOR RENT, 20 SQ M, NO DOGS.

Črt Mate, 2018/2019

fragmentacija videnja
novi mediji
teoretični diskurz
mitologija
nevidna struktura
hibridnost
institucionalni proces
dizotomija
DEMSTIFIKACIJA
IDEOLOGIJA
KOMBINATORIKA REZOV
TRANSFER

Cecilia

Blind but
very
beautiful

More that
meets
your eyes

No one
like her
around

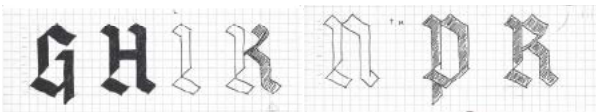
A	B	C	D	E
F	G	H	I	J
K	L	M	N	O
P	Q	R	S	T
U	V	W	X	Y
Z				

a	b	c	d	e
f	g	h	i	j
k	l	m	n	o
p	q	r	s	t
u	v	w	x	y
z				

It was an incredible fight.
A chandelier overhead blazed midnight-blue.

waltzing

around a crowded dance floor to the dreadful, quavering sound of thirty musical saws, you played by an orchestra on a raised, black-draped platform. A chandelier overhead blazed. A chandelier overhead blazed midnight-blue like never...

abcedeh l mnou abcdefghyklmn
opqrstuvwxyz

ABCDEFGHIYIJKLMNOPQTUWVXYZ

Cecilia Abeceda Obraz

Maruša Kovačič, 2018/2019

whistlejacket

is a painting made by an artist obsessed with horses which is almost as weird as reading contemporary japanese novels which are often violent and sexual.

reading
helps to
overcome
anxiety

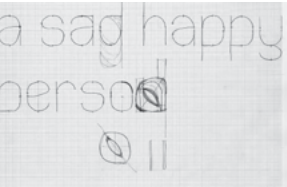
a

san serif
humanistic
font with soft
curves and
translational
contrast

a

abcdefghijklmnopqrstuvwxyz

Five quacking zephyrs jolt my wax bed. cozy sphinx waves quart jug of bad milk. blowzy red vixens fight for a quick jump. wizards job is to vex chumps quickly in fog. woven silk pyjamas exchanged for blue quartz. cwm fjord veg balks nth pyx quiz. cozy lummoX gives smart squid who asks for job pen.

Sensa je brez serifna humanistična pisava s translacijskim kontrastom in posevno osjo podebelitve. Primerna je za oblikovanje naslovov in podnaslovov, prenese tudi uporabo v telesu besedila.

O procesu nastanka

- 1 Sprva so bili narisani skeleti črk, ki so bili skonstruirani po principu modularnosti.
- 2 V naslednjem koraku so skeleti bili narisani s širokim peresom; tako so črke dobile translacijski kontrast.
- 3 Sledila je digitalizacija črk.

Sanja Zamuda, 2018/2019

chunk

Pri pisavi Chunk sem v nasprotju z drugačnim konceptom pri prvi vaji semestra Želela ustvariti nevtralen, čitljiv font brez posebne simbolike, saj mi je to prav tako predstavljalo izziv.

Želela sem, da ima pisava nek prijazen podton, da ne deluje preveč strogo. Ta podton naj bi bil podan s krepkostjo črk, ki naj bi povečale kontrast in tako nekoliko omeščale pisavo, hkrati pa jo naredile stabilno, čokato. Chunk je serifna pisava. Ima zmeren kontrast in je nekoliko podebeljena, širina črk pa je običajna. Serifi so togi, ravno odrezani.

abcčdefgh
ijklmnopqr
sštuvwxyzž
.,,:;!?-

kontrast
okrogla kaplja
pravokoten serif
bjnaf

Pika Terpin
Naslov dela: Črkovna vrsta Chunk
Mentor: izr. prof. Domen Fras
Asistentka: mag. Alja Herlah
Tipografija MA IP Oblikovanje črkovnih vrst,
1. letnik, smer ilustracija, 2020/2021

kultur kultur

Črkovna vrsta Kultur izhaja iz problema neenakosti, s katerim se srečujemo na vseh področjih v življenju. Ta se kaže v neenaki porazdelitvi materialnih dobrin, ugleda in moči. Sploh v času epidemije se je pokazalo kako družba dojema pomen različnih gospodarskih panog, v katerem je kultura eno izmed najbolj prizadetih področij in tudi največkrat spregledano področje v gospodarstvu. Želela sem oblikovati črkovno

vrsto s katero lahko ozaveščamo družbo na pomen in doprinos kulture. Oblikovana črkovna vrsta Kultur je pokončna kontrastna črka. Prepoznamo jo po okroglih potezah s krepkimi serifi. Normalna širina črke in visok kontrast dajeta črki stabilnost in elegantnost. Primerna je za uporabo na naslovih tiskovin in plakatov. Uporablja se lahko tudi pri oblikovanju spletnih strani, in na profilih družbenih omrežij.

u m f n b s y

abcdefghijklmnop
rstuvwxyzž
{ } * ()

Dijana Šmigoc
Naslov dela: Kultur
mentor: izr. prof. Domen Fras
asistentka: mag. Alja Herlah
Tipografija MA IP Oblikovanje črkovnih vrst,
2. letnik, Grafiko oblikovanje, 2020/2021

a	b	c	č	d	e	f	g
h	i	j	k	l	m	n	o
p	q	r	s	š	t	u	v
w	x	y	z	ž	!	?	.

Plastični odpadki čedalje bolj onesnažujejo oceane, kar povzroča številne težave. Najbolj neposreden je vpliv na morske živali, ki se v večje odpadke zapletejo, manjše pa zamenjajo za hrano iz posledično poginejo zaradi stradanja. Mikropalstiko, ki nastane z razpadom plastičnih odpadkov na manjše delce, prek prehranjevalne verige zaužijemo tudi ljudje, vpliv takšnih kemikalij na naše zdravje pa še ni znan.

Črkovna vrsta Plastic je nastala iz razmisleka o problemu nerazgradljivih plastičnih odpadkov, ki sčasoma končajo v oceanih, kjer ogrožajo življenje tako morskih ekosistemov, kot tudi ljudi. Konstrukcija črkovne vrste je pokončna, zaključek potez je serifen, in širina poteze je krepka. Širina črk je normalna, kontrast pa je visok.

V znakih prisotne oblike so inspirirane z oblikami in prepogibi plastičnih izdelkov za enkratno uporabo, predvsem plastenk in plastičnih vrečk. Črkovna vrsta je namenjena uporabi v večjih velikostih, na plakatih ali tablah, zamislila sem si da bi se uporabljala predvsem v kontekstu ozaveščanja okoljevarstvenih tematik.

variacija iz sklopa
izdelanega za
se posveti pri
a, t, f, n, y.

detal je prisoten pri
nekaterih priključkih
hrčije k široki verzi

trikotni serif

V znakih prisotne oblike
so bile inspirirane s
prepogibi plastičnih
izdelkov za enkratno
uporabo, predvsem
plastenk in vrečk.

Eva Štupnik, 2022/2023

KONS9

Črkovna vrsta KONS9 izraža dinamiko in vpadljivost. Te parametre pokaže s svojo nagnjenostjo in velikimi kontrasti. Namenjen je ljudem alternativne narave, predvsem poslušalcem techno glasbe in vsem, ki se imajo za "undergrond". Slog cirilice je bil izbran zaradi trenutnih svetovnih razmer in zaradi pomanjkanja eksperimentalnih črkovnih vrst v tem stilu.

Anja Kadunc, 2022/2023

A B C Č D E F G H I J
K L M N O P Q R S Š
T V W Y X Z Ž . , ! ?

je serifna črkovna vrsta brez kontrasta, ki je najbolj primerna za večje napise kot so naslovi. Pisava je oblikovana na način, da v besedilu nastane čim manj praznega prostora. Črkovni znaki so visoki in ozki z oglatimi serifi, ki pomagajo zapolniti obliko posameznik črk. Pisava vsebuje 50 znakov, od tega 17 ligatur, katere združijo dve črki in zapolnijo prazen prostor, ki ponavadi nastane med njimi. Zaradi polnenja praznega prostora je pisava enostavna in jasna, da lahko bralec enostavno prebere besedilo.

THE QUICK
BROWN FOX
JUMPS OVER
THE LAZY DOG.

Æ N G G EA E G T N
IA M H I P U L T

Žiga Anderlič, 2022/2023

Forma in sistem črkovne vrste popolnoma izhajata iz medija na katerem se uporablja. Vertikalne linije enake debeline simbolizirajo ceste, hkrati pa se med odrezanimi konci črk in prostori med njimi pojavljajo negativni prostori, v katerih lahko vidimo navadna in krožna križišča.

Tipografija ni namenjena apliciranju le na večje površine, kot so platna tovornjakov, temveč je zasnovana tako, da dobro deluje tudi kot grafični element sam po sebi.

Tovornjak typeface, Žiga Anderlič, Mentor: prof. Domen Fras, Asistentka: mag. Alja Heriah, Tipografija MA IP Oblikovanje črkovnih vrst, 1. letnik, smer grafično oblikovanje, 2021/2022

ŠABLONSKA ČRKOVNA VRSTA

Črke za šabloniranje se uporabljajo že več kot pet stoletij. Čez čas so bile izrezane na različnih materialih z različnimi orodji, ki so ustvarjale zanje zelo značilne oblike s prekinitvami. Prav načrtovanje prekinitev je eden največjih izzivov pri izhodiščih za oblikovanje šablonske črkovne vrste.

NALOGA Oblikuj šablonsko črkovno vrsto, katere nabor obsega vseh 26 znakov latinske abecede, tri slovenske šumnike, 10 števk in osnovna ločila. Lahko izbereš minuskule ali majuskule.

IZVEDBA Z urejevalnikom fontov črkovno vrsto izdelaj tako, da jo lahko z laserskim rezalnikom CNC realiziraš kot niz šablon ali šablono, s katerimi preneseš napis na izbrano podlago.

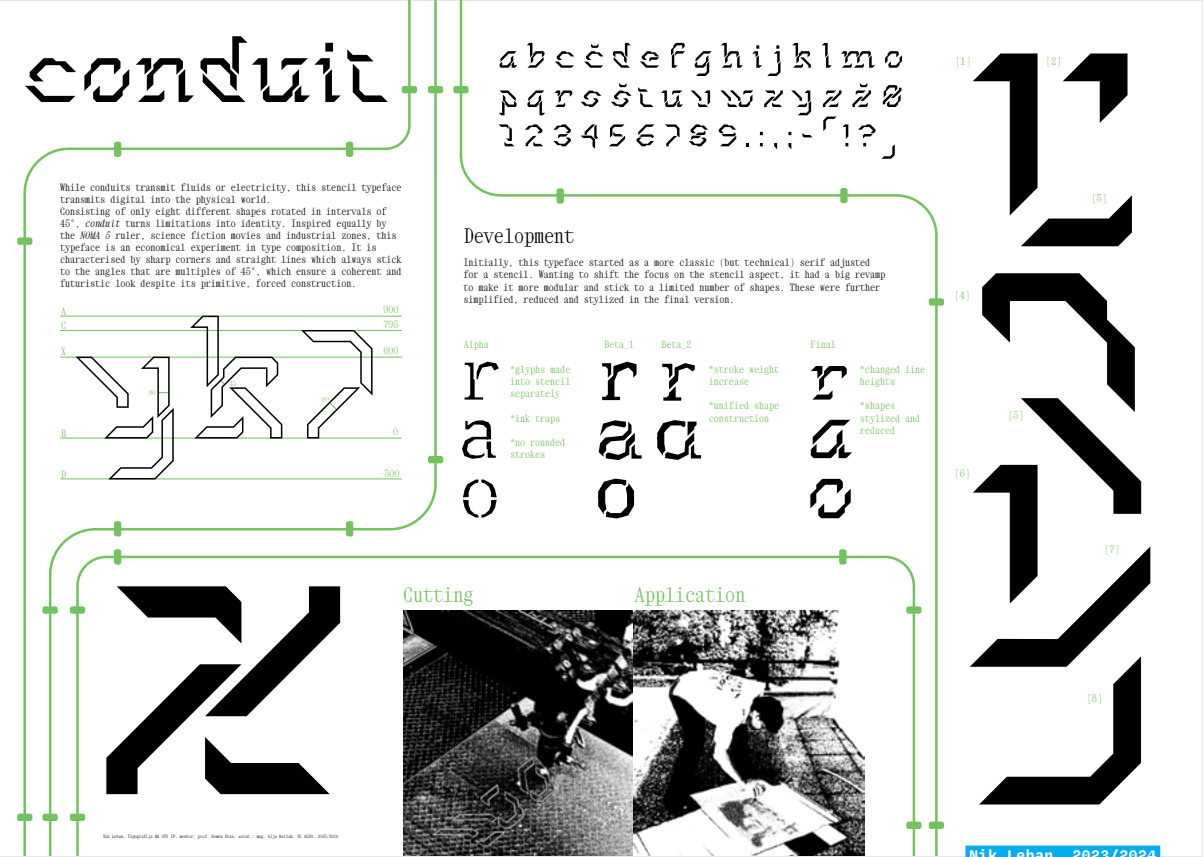
NASVET O šablonskih črkah razmišljaj pragmatično. Obvladljiv in ponavljajoč se nabor črkovnih form ti lahko pomaga pri optimizaciji končnih oblik. Pri prekinitvah pazi na minimalne zahtevane debeline materiala, da črke ob izdelavi in uporabi ne razpadejo.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna ustroj šablonskih pisav,
- ☑ razvije niz črk za šabloniranje,
- ☑ izdelava šablone in z njimi aplicira napis.

Špela Banko, 2023/2024

Nik Leban, 2023/2024

OBLIKOVANJE ŠABLONSKE PISAVE

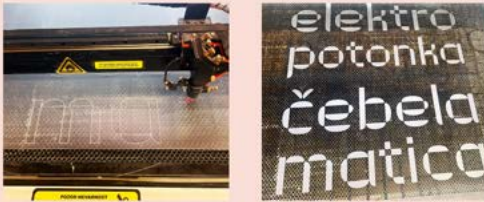
Maja Mitrović
Tipografija MA OČV IP
Mentor: prof. Domen Fras
Asist.: mag. Alja Herlah
UL ALUO 2023/2024

Šablonska črkovna vrsta temelji na sestavljanju in kombiniranju polkrožnih oblik. Zaznamujejo jo kontrasti med zunanjim zaobljenim in notranjim oglatim delom črke.

Kaja Mitrovič, 2023/2024

Aja Vogrinčič, 2023/2024

Andrija Mihailović, 2023/2024

Anja Majcen, 2023/2024

NORMALNA ČRKOVNA VRSTA

Praktična tipografija je disciplina, ki jo opredeljujejo konvencije, kanoni, pravila in norme. Ampak kaj je norma v tipografskem oblikovanju? Če obstaja, kako jo tolmačimo in kako jo predstavimo?

NALOGA Oblikuj pisavo, ki je po tvojih merilih normalna. Merila vzpostavi na podlagi lastnih stališč, izkušenj, refleksije, preferenc, načel ... in jih pretvori v izhodiščne parametre.

IZVEDBA Z urejevalnikom fontov izdelaj črkovno vrsto tako, da njen nabor obsega vseh 26 znakov latin-ske abecede, tri slovenske šumnike, 10 števk in osnovna ločila. Lahko izbereš minuskule ali majuskule. Neabecedne znake dodaj po potrebi. Poudarek je na kakovosti, ne na količini glifov.

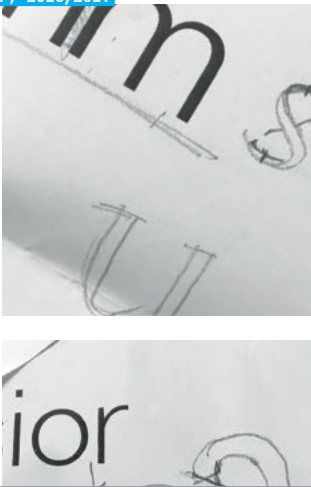
NASVET Ne glede na to, kako se lotiš iskanja odgovora, kaj je tipografska norma, vedno naletiš na vprašanje konteksta. Umestitev tvojih stališč bo vplivala na videz črkovne vrste.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ razvije pisavo na podlagi lastnih stališč,
- ☑ manipulira glife in izvede font v urejevalniku fontov,
- ☑ črkovno vrsto predstavi z vzorčnikom.

Normaliza
regular typeface
conventional ordinary
COMMONPLACE
universal uncontaminated
usual average
abcčdefghijklmnoprsštuvzž

Luka Grčar, 2016/2017

Normaliza je poskus ustvarjanja pisave, ki je brez vseh konotacij ali povezav, katere bi lahko bralca odvrnile od napisanega besedila. Med načrtovanjem sem se spraševal kaj je zame normalna pisava, ki se ne dotika nobenega značaja oblikovanja tipografije.

Pisava je sestavljena iz osnovnega nabora znakov v enem rezu – normal. Črke so kolikor se da nekontrastne in groteskne, brez serifov. Tako imajo črke minimalno karakterja.

Pri samem načrtovanju sem upošteval lastnost grotesknih pisav, ki je po mojem mnenju najbolj nevtralna: Normalna proporcionalnost, sorazmerno statične forme, bazirano na ovalnih formah z minimalnimi ravno

USUALLY NORMAL
but today I decided I'm gonna be
Quirky

ŠOLSKE TIPOGRAFSKE DELAVNICE.

Šolske delavnice so seminarska dopolnitev predavanj in uvod v samostojen študij. Študentke in študenti v manjših skupinah obravnavajo teme in iščejo možne rešitve zastavljenih problemov. Analogno delo poteka brez vmesnika, z rokami. Glavni medij je papir, tehnika kolažiranje. Premikanje izrezanih kosov po papirju povezuje člane skupin, rezultati njihovega dela so hipni in primerljivi. Zaključek posamezne šolske delavnice sta predstavitev vseh rešitev in pogovor vseh udeležencev.

GESTALT
V TIPOGRAFIJI

Temeljno načelo gestalta je, da ljudje zaznavamo in razlagamo dvoumne ali zapletene podobe v najpreprostejši obliki. Načela gestalta je mogoče preprosto izvesti in preveriti.

DELO poteka v skupinah (3-4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato.

VAJA Iz A3-listov urežite 3 liste kvadratnega formata, iz kartonov izrežite preproste geometrijske oblike, s katerimi boste manipulirali (pravokotniki, trikotniki, linije, krogi, polkrogi ...). Vsaka skupina izvede tri različne primere načel gestalta.

Skupina A

- bližina
- podoba/ozadje
- barva

Skupina B

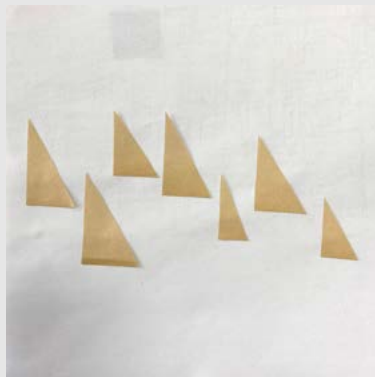
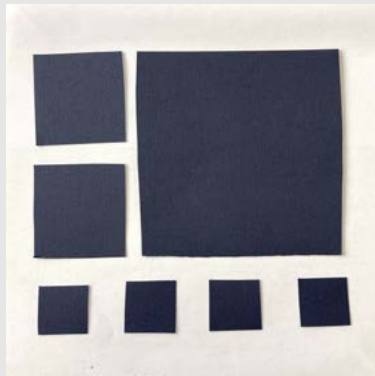
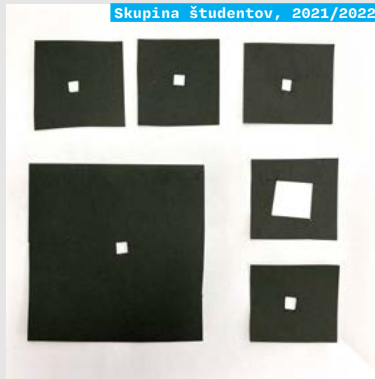
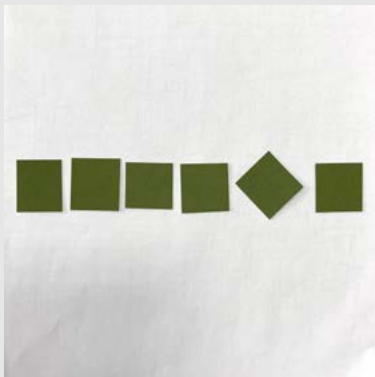
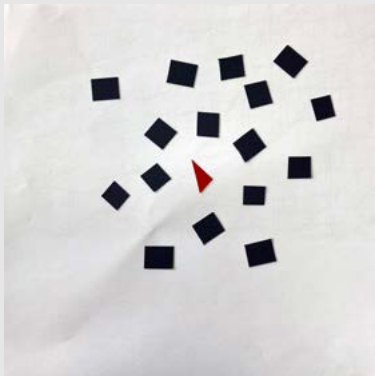
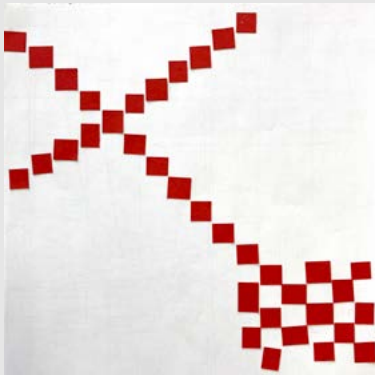
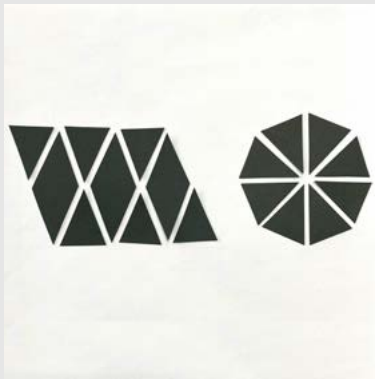
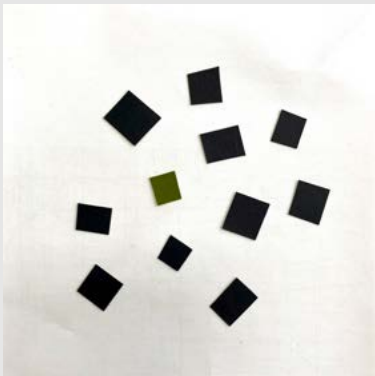
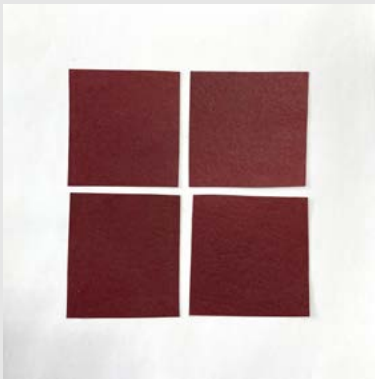
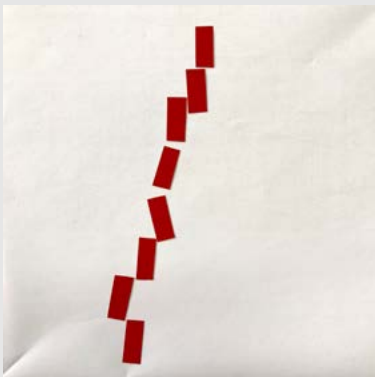
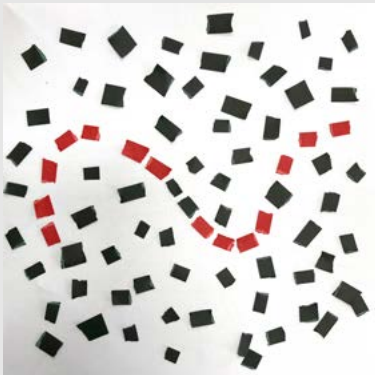
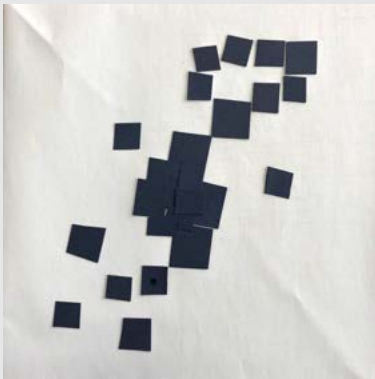
- skupna usoda
- sklenjenost/simetrija
- orientacija

Skupina C

- podobnost
- nadaljevanje
- velikost

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ manipulira z elementi po slikovnem polju,
- ☑ argumentira možne rešitve problema,
- ☑ prepozna razliko med načeli gestalta.

PROGRAMIRANA TIPOGRAFIJA PO GERSTNERJU

Karl Gerstner je leta 1972 izdal sistematizirano zbirko s parametri za programiranje tipografije z naslovom Kompendium für Alphabeten, v kateri obravnava možne tipografske forme v petih poglavjih: pisanje in jezik, obrt, podoba, funkcija in izraz.

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato. **VAJA** Iz A3-listov izrežite liste kvadratnega formata. Iz priloženega črkovnega gradiva izvedite tri tipografske kompozicije, da ustrezajo naslednjim pogojem:

Skupina A

- diagonala
- šablona
- stisnjeno

Skupina B

- zmeščano
- izmenjaje
- dvosmerno

Skupina C

- vertikalna
- konstrukcija
- prekrivajoče

Skupina D

- zlomljeno
- zaporedno
- zavrteno

Skupina E

- krivulja
- kombinacija
- razprto

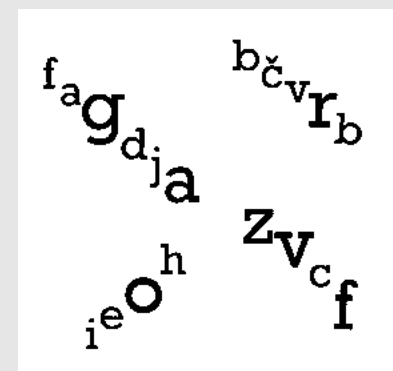
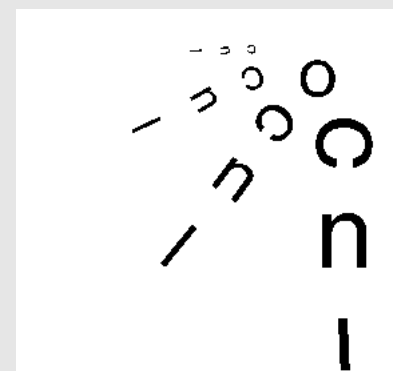
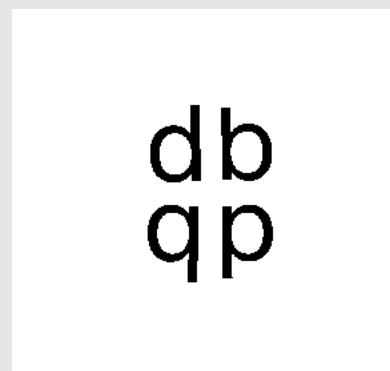
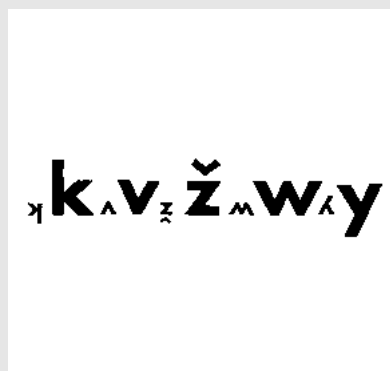
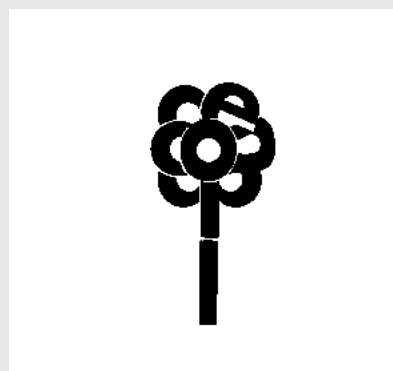
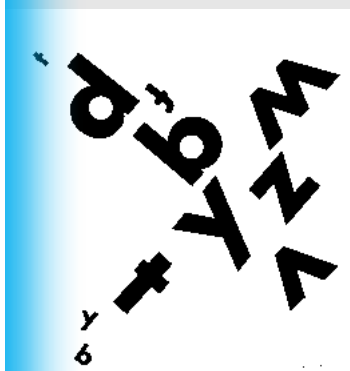
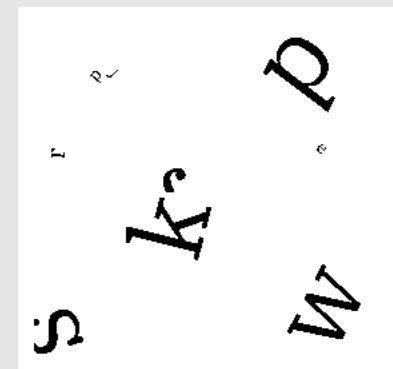
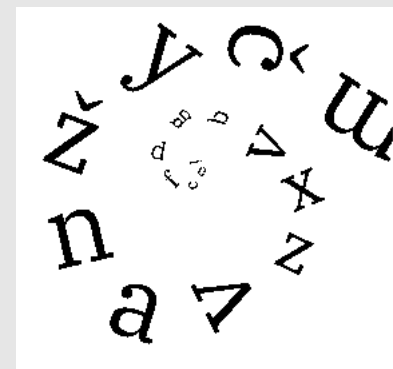
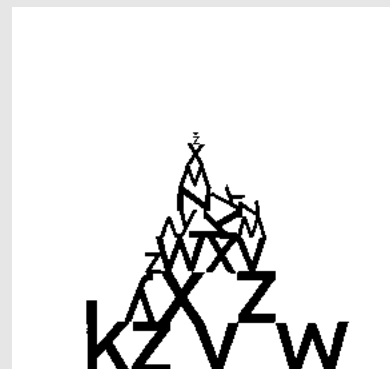
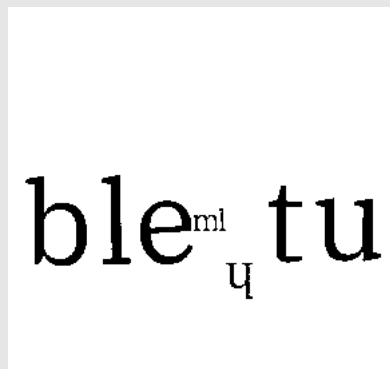
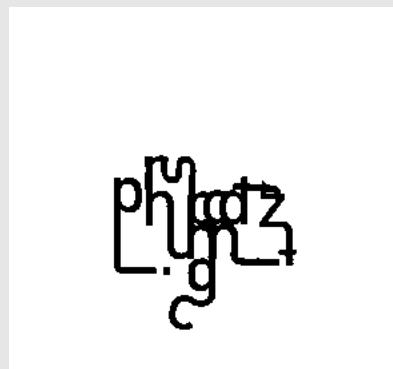
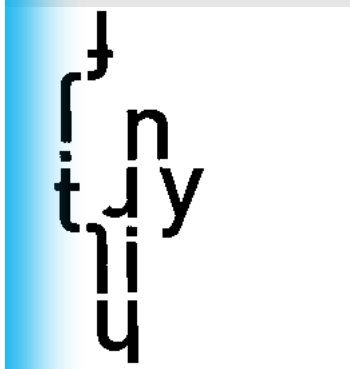
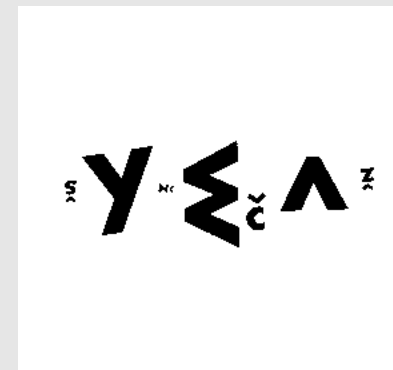
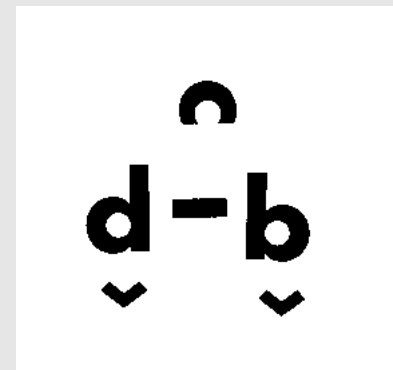
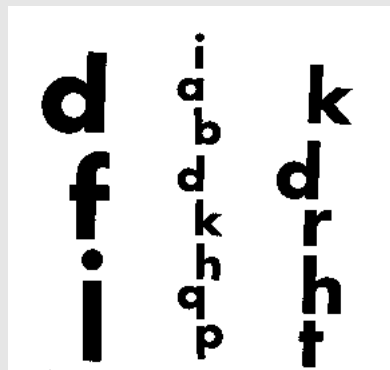
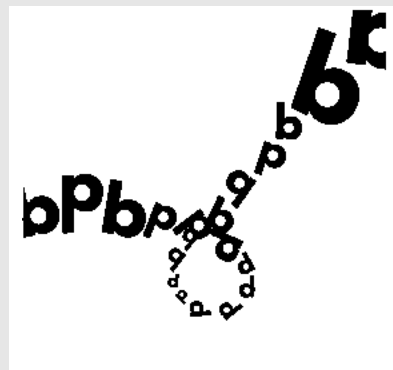
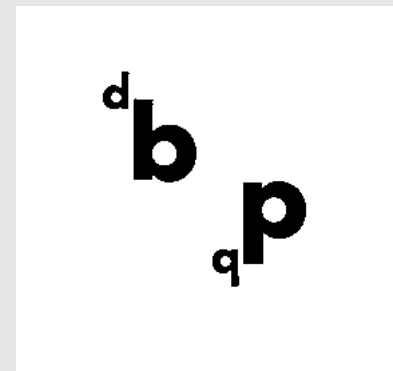
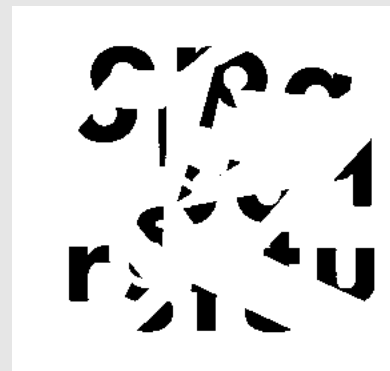
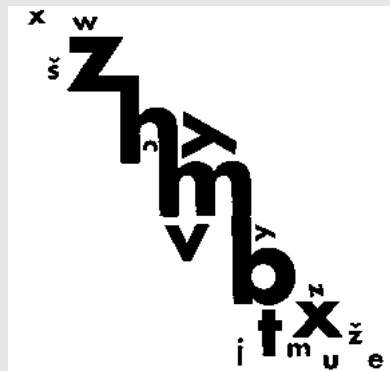
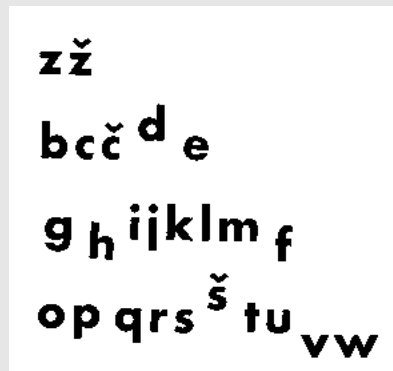
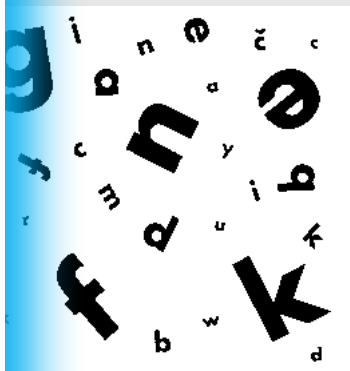
Skupina F

- uničeno
- naključno
- premično

UČNI IZIDI Študent_ka:

- ☑ manipulira s tipografskim materialom pod danimi pogoji,
- ☑ argumentira možne rešitve problema,
- ☑ izvede in opiše tipografsko podobo.

Skupina študentov, 2022/2023

MEDČRKOVNI PROSTOR

Horizontalni prostor med črkami ima močan vpliv na podobo besede. Tovrstna tipografska manipulacija je ena od preprostejših, a je zelo učinkovita, zlasti v skrajnih pozicijah.

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato.

VAJA A3-liste razpolovite po daljši simetrali. Iz priloženega črkovnega gradiva stavite besede na tri načine, da ustrezajo naslednjim pogojem:

Skupini

A: *lumparija* in D: *hojladirja*

- normalno
- tesno (dotikajoče)
- naraščajoče/pojemajoče

Skupini

B: *svinjarija* in E: *traparija*

- normalno
- prekrivajoče
- izmenjaje

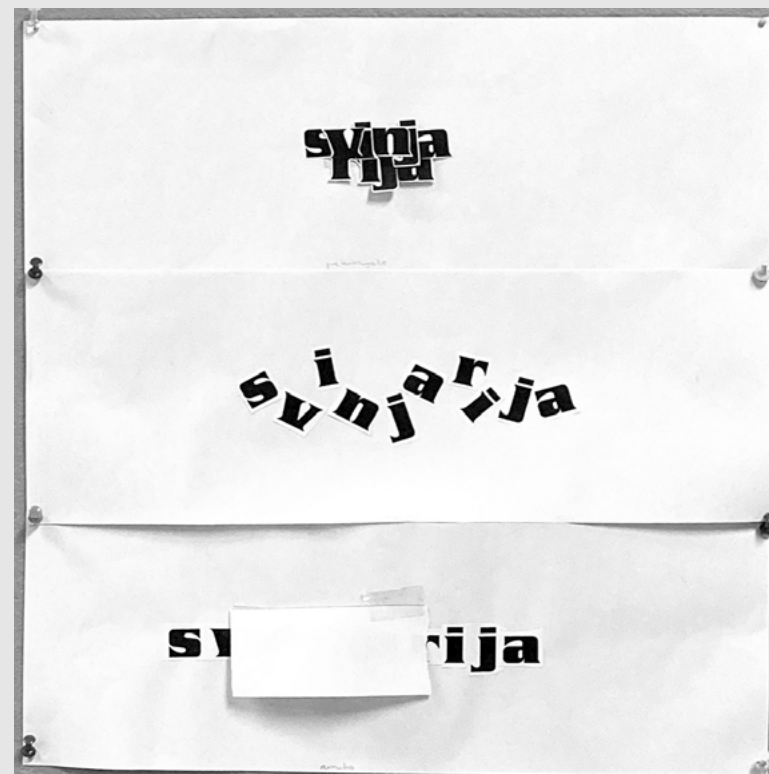
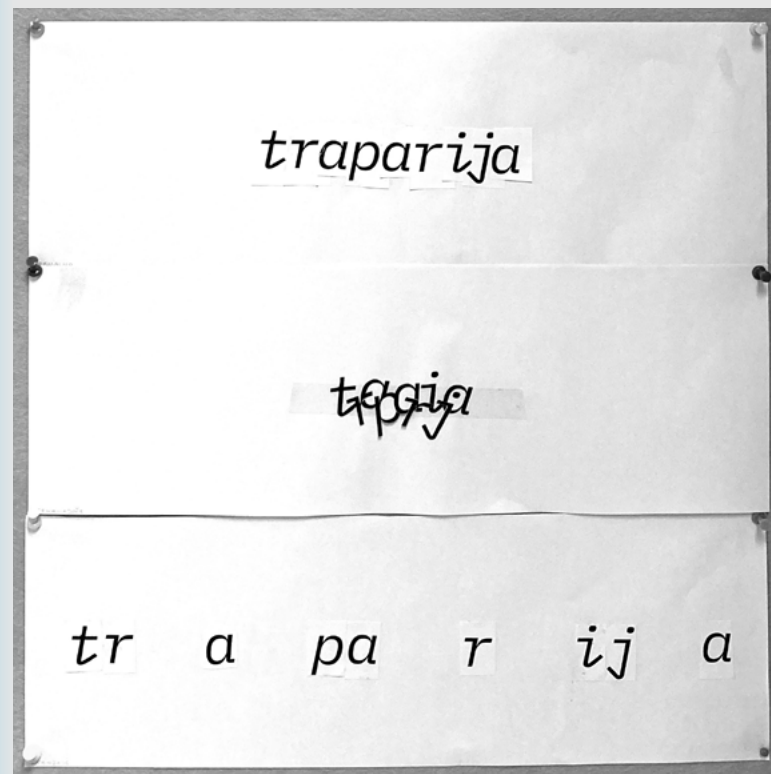
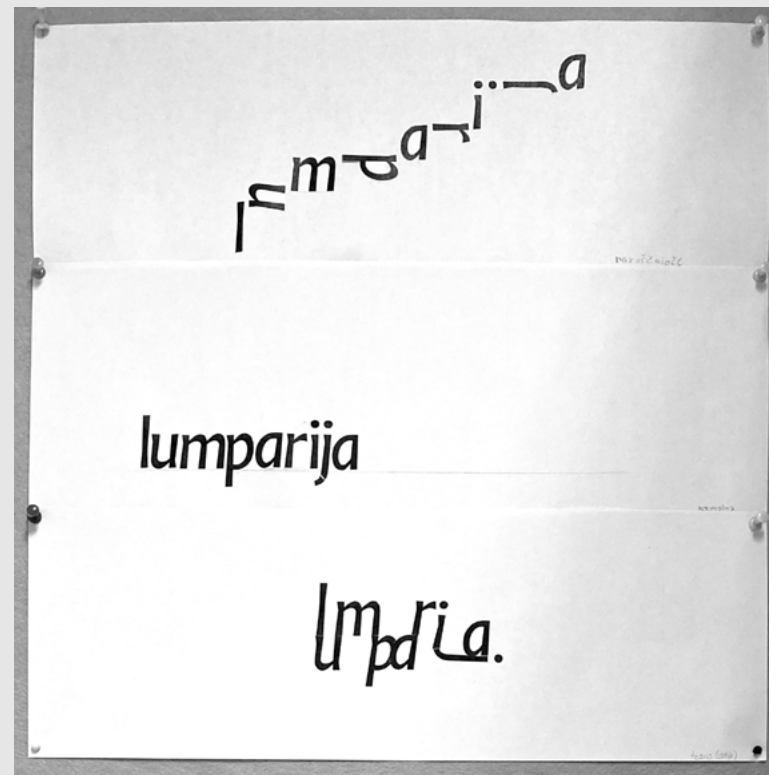
Skupini

C: *peripetija* in F: *kozlarija*

- normalno
- razprto
- poljubno

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☒ manipulira s horizontalnim prostorom,
- ☒ argumentira možne rešitve problema,
- ☒ izvede in opiše tipografsko podobo.

VRSTICE IN STOLPCI

Vertikalni prostor med vrstica-mi ima močan vpliv na podobo besedila. Tovrstna tipografska manipulacija je ena od preprostejših, a je zelo učinkovita, zlasti v skrajnih pozicijah.

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato. VAJA A3-liste razpolovite po daljši simetrali. Iz priloženega črkovnega gradiva na razpolovljene liste stavite vrstice in stolpce, da ustrezajo naslednjim kombinacijam pogojev:

- SKUPINE A, C, E
- tonska vrednost: svetlo
 - poravnava: levo
 - ujemanje: vsaka 3. in 5. vrstica Skupine B, D, F
 - tonska vrednost: temno
 - poravnava: desno
 - ujemanje: vsaka 4. in 6. vrstica
- Uporabite vrstice, ki jih izrežete iz listov. Če potrebujete več vrstic, si izrežite dodatne. Ni treba, da je besedilo berljivo. Lahko manjka beseda, črka, stavek ... Pomemben je ritem in odnos potiskane- nega ter nepotiskanega prostora.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ manipulira z vertikalnim prostorom,
- ☑ argumentira možne rešitve problema,
- ☑ izvede in opiše tipografsko podobo.

Skupina študentov, 2022/2023

Poravnane na pravi strani, esede v rokopisu skuša biti nadzor io storiti kada kot pri kaligrafiji. Za a v svet rokopisih. To je vztrajen jenost in nevidnost: vrstice ta prostor. Nad Tiskana besedila so videti rokopisu skuša biti nadzor kot pri kaligrafiji. Za tipografski urejenost in ne v zmoglo storiti pisanje to zmoglo storiti poravnane na p Tiskana besedila so videti brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je tisk postavlja besede v prostor

opustljivo, bolj kot j
Pisanje prenaša bes
prostora, toda tisk zakl
r položaja je bistvo tisk
na strojno, kar tudi so.
rostora dekorativen, e
dzor so značilne zna
polnoma pravilne, v
vse je videti enakomern
v, ki se pogosto pojavlj
da, nečloveškega, dejst

Nadzor položaja je bistvo tiska, besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. rokopisu skuša biti nadzor tega pisanje to zmoglo storiti poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v Pisanje prenaša besedo Tisk postavlja besede

brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v

kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne značilnosti,

rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

kudarkoli. Pisanje prenaša besedo

prav vse je videti enakomerno, izvedeno to zmoglo storiti kada Tisk postavlja besede v prostor, značilne, v vrstice so popolnoma prostora, toda ki se ponaša je v pisanje to zmoglo storiti Nadzor urejenost in ne v zmoglo storiti pisanje to zmoglo storiti poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev

nečloveškega, dejstev brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v Tisk postavlja rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev, poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne značilnosti, bolj kot je Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, besede v prostor pisanje to zmoglo storiti kudarkoli. Pisanje prenaša besedo Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj kot je položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska, bistvo tiska, iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora, toda tisk zaklene

kudarkoli. Pisanje prenaša besedo

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

polnoma pravilne, vse je videti enakomerno,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

ov, ki se pogosto pojavljajo

prostora dekorativen, okrašen,

popolnoma pravilne, vse

delni položaja je bistvo tiska,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

clama strojno, kar tudi so. Pri

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

Tiskana besedila so videti

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

Tisk postavlja besede v prostor

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen,

PORTRETI Z IMENI

Pisave imajo svoj značaj. Ali ga lahko povežemo z razpoloženjem ali značajem oseb, ki jih poznamo?

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato. **VAJA** Fotografirajte portrete vseh članov skupine. Portrete opremit z imenom kolegice/kolega v pisavi, za katero menite, da najbolj ustreza njegovemu značaju. Imena pripravite tako, da zajamete zaslon tpetesterja pri spletnem ponudniku/založbi pisav, potem pa ga vstavite v spodnji del portreta. Pri vsakem izboru navedite ime, ponudnika pisave in klasifikacijo oziroma žanr ter s svojimi besedami opišite značaj pisave. Fotografije naložite v spletno učilnico.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ primerja likovne lastnosti pisav z značajskimi potezami oseb,
- ☑ povezuje abstraktne likovne forme s konkretnimi podobami,
- ☑ dokumentira in predstavi ugotovitve.

Skupina študentov, 2022/2023

Skupina študentov, 2022/2023

Skupina študentov, 2022/2023

Skupina študentov, 2022/2023

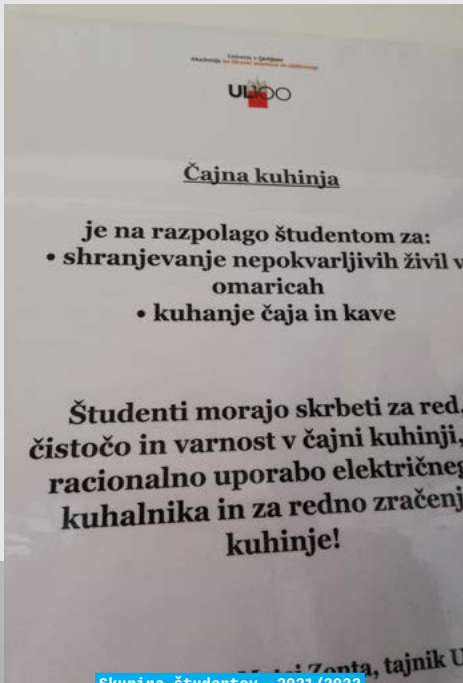
TIPOGRAFSKA POLICIJA

Kratek sprehod po šolskih prostorih ostri naš čut za opazovanje in ponuja lepo hero tipografskih površnosti, ki so povsod okoli nas. Tipografska policija je igrivo iskanje spodrseljajev, napak, nerodnosti in nedoslednosti pri pripravi ali izvedbi vidnih sporočil.

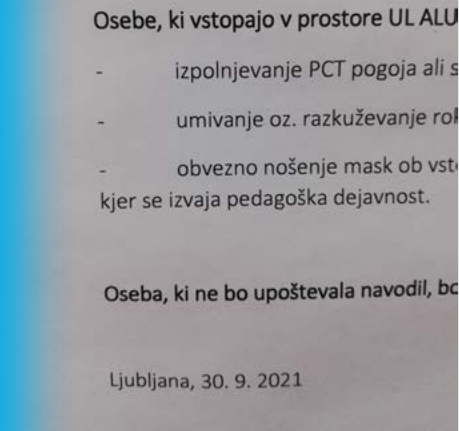
DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato. **VAJA** Opravite skupen kratek sprehod po prostorih akademije. Natančno preučite promocijska obvestila, opozorila, navodila, plakate, letake, naprave. Najdite primere tipografske površnosti in drugih oblikovalskih kuriozitet. Fotografije naložite v spletno učilnico.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ opazuje tipografijo v vidnih sporočilih,
- ☑ analizira problematične primere iz prakse,
- ☑ dokumentira in predstavi ugotovitve.

Skupina študentov, 2021/2022

TOILET RULES

- 1 - IF YOU LIFT IT UP - PUT IT DOWN
- 2 - IF IT RUNS OUT - REPLACE IT
- 3 - IF YOU MISS IT - CLEAN IT UP
- 4 - WHEN YOU HAVE FINISHED - FLUSH
- 5 - IF IT SMELLS - SPRAY IT

GENTS
STAND CLOSER IT'S SMALLER THAN YOU THINK

LADIES
PLEASE REMAIN SEATED FOR THE ENTIRE PERFORMANCE

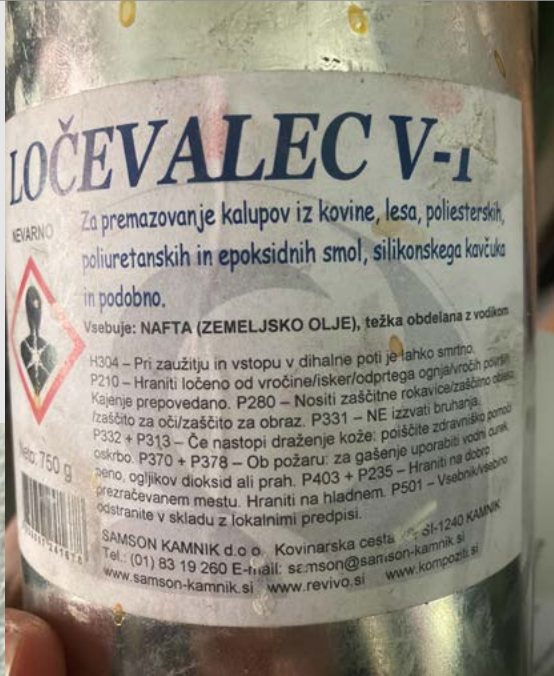

STEKLENICE, KOZARCI, STEKLENA EMBALAŽA ŽIVIL IN PIJAČ.

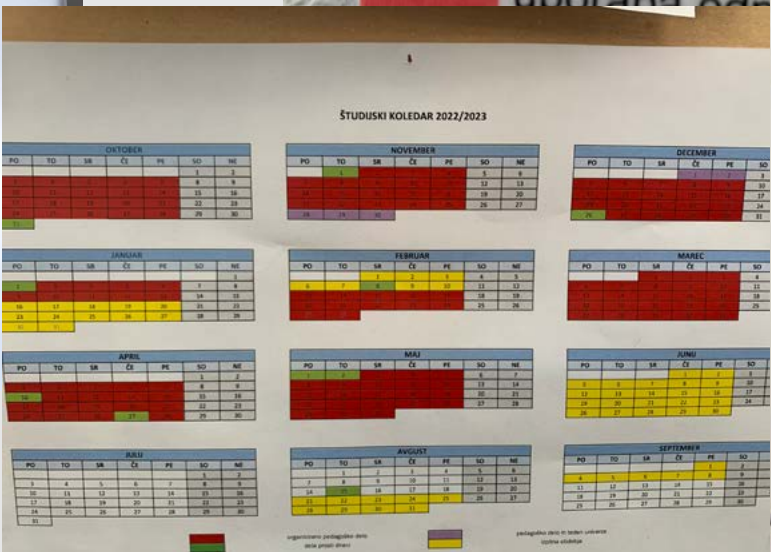
Če ne veste, v kateri zabojnik sodi vaš odpadke, preverite v iskalniku odpadkov na www.mojiodpadki.si. Tam so na voljo tudi e-naročilnice in obrazci, pogledate in natisnete lahko umik praznjenja svojih zabojnikov, uredite brezplačen SMS-opomnik, preverite številko vnosov v podzemno zbiralnico ...

MOJ TRENUTEK DNEVA

Skupina študentov, 2022/2023

GERSTNERJEVA MREŽA

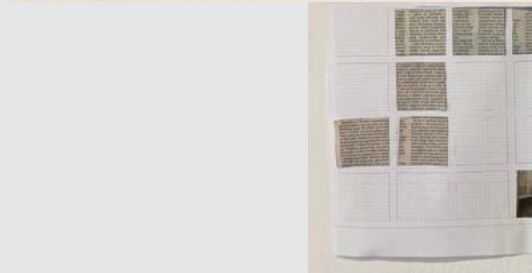
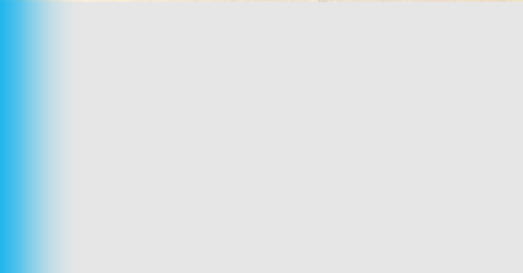
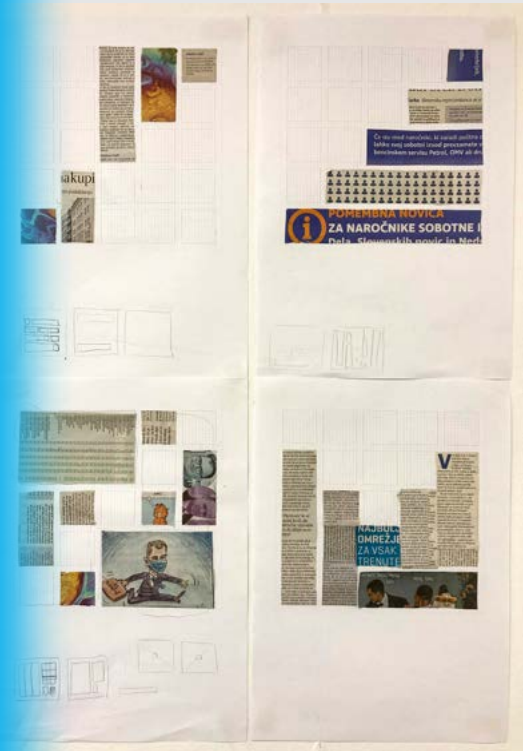
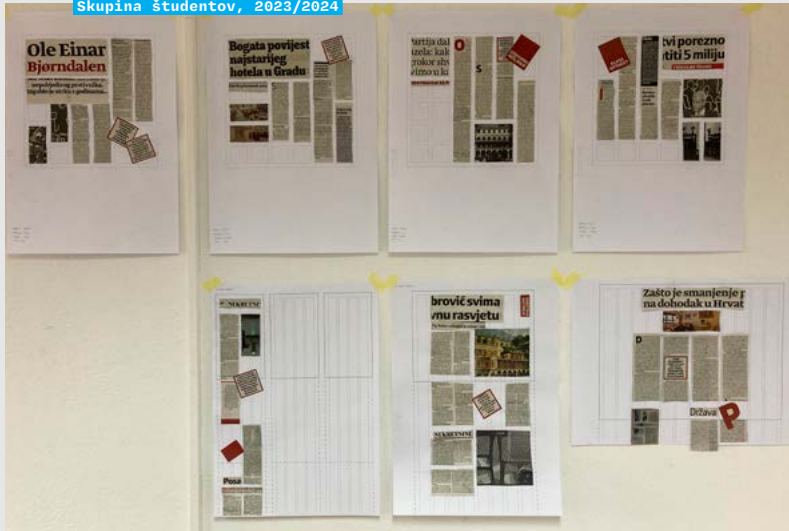
Tipografske mreže stran razdelijo na module, povezane v vrste ali stolpce, v katere organiziramo vsebino sporočil. Gerstnerjeva mreža je zaradi delitev z naravnimi števili ena od najpreprostejših za razumevanje, načrtovanje in razporejanje vsebin.

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato. VAJA Iz časopisov in revij izrežite različne površine:

- a) s podobami (fotografije, ilustracije) in
- b) z besedili (naslovi, tekoče besedilo, večje črke). Stavite in zalepite jih na učne liste z Gerstnerjevo mrežo v različnih kombinacijah, a pod konstantnim kompozicijskim pogojem, ki ga določite sami. Bodite pozorni na odnose med potiskanimi in nepotiskanimi površinami.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna Gerstnerjevo mrežo,
- ☑ komponira likovne elemente po mreži,
- ☑ izvede in opiše rešitev preloma.

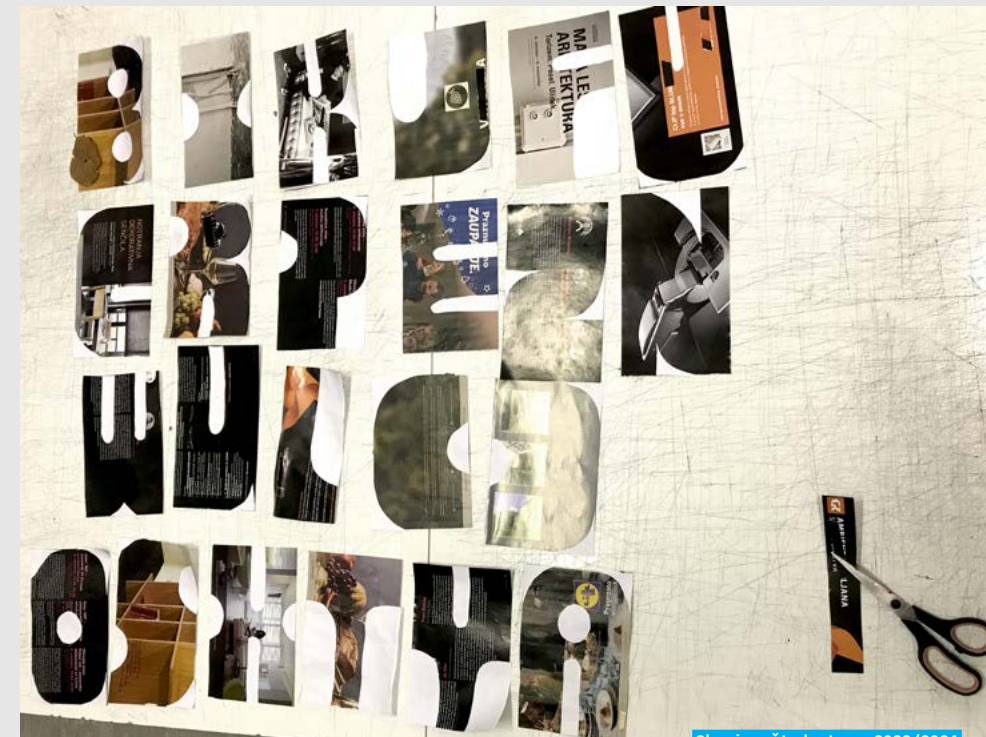
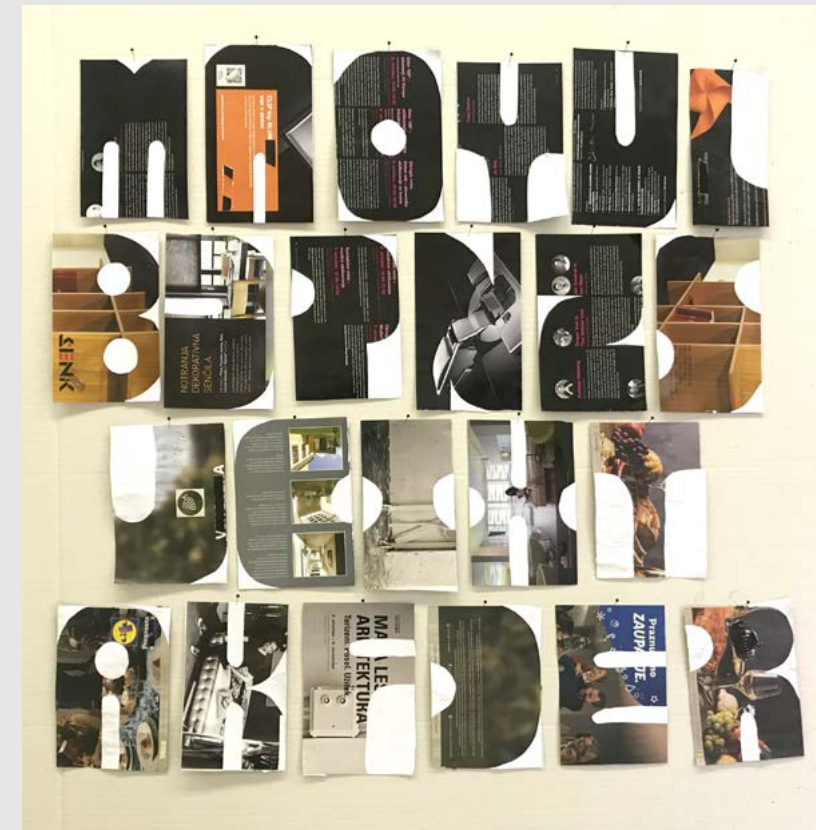
PLAKATNE ČRKE

Obrise črk prepoznavamo kot skupek temnih potez, ki ga dosežemo z dodajanjem. A črkovne forme je možno oblikovati tudi z odvzemanjem temnih delov oziroma v našem primeru z dodajanjem svetlih protioblik.

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato. **VAJA** S prekrivanjem temnih tekstur s svetlimi protioblikami oblikujete 26 črk latinske abecede. Temne texture izrežite tako, da dobite trakove enake višine (15 do 20 cm). Prekrivajte jih s protioblikami iz belega papirja. Bodite pozorni na skladnost elementov, da ustvarite koordinirano skupino črk.

UČNI IZIDI študent/ka:

- ☑ oblikuje črkovne forme s prekrivanjem,
- ☑ manipulira obris, pozicijo in orientacijo protioblik,
- ☑ tvori skladen tipografski niz.

Skupina študentov, 2023/2024

LEGO PIKSEL
PISAVA

Pravokotna mreža predstavlja omejitve, a ponuja tudi priložnosti, kako na igriv način priti do nenavadnih črkovnih oblik, ki so lahko osnova za razvoj piksel pisav.

DELO poteka v parih, delo para traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato.

VAJA Z lego kockami velikosti 1 x 1 na način pikslov stavita najmanj tri različne besede ali besedne zveze. Vsako kombinacijo fotografirajta in naložita v spletno učilnico. Delajta skupaj, razmišljajta o enotni obravnavi podobnih oblik in besedi kot skupini črk.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ stavi črke na pravokotni mreži,
- ☑ preverja in evalvira kombinatoriko,
- ☑ dokumentira in predstavi nastale besede.

Skupina študentov, 2023/2024

Dvojica študentk, 2023/2024

ODSTAVKI IN STOLPCI

Podoba tekočega besedila določata oblika in velikost pisave ter razpored nepotiskanega prostora - belina. Nepotiskan prostor manipuliramo z medvrstičnimi razmiki, horizontalnimi odmiki ali zamiki in številom stolpcev.

DELO poteka v skupinah (3 do 4 študenti), delo skupine traja do 30 minut, sledi predstavitev z debato. **VAJA** Odprite spletno stran <https://explorationsintypography.com/diy> in pripraviš šest različnih izvedb preloma prednastavljenega besedila

s kombinacijo nastavitev za pisavo, velikost, razmik, zamik, odmik in stolpec. Vsako kombinacijo shranite kot zajem zaslona in naložite na spletno učilnico.

UČNI IZIDI Študent/ka:

- ☑ spozna potencial nepotiskanega prostora,
- ☑ simulira prelome besedila pod različnimi pogoji,
- ☑ dokumentira in predstavi ugotovitve.

meets certain ideals, or "ugly" if it doesn't. They had to go out and measure proportions of nose to jaw, forehead to chin, and so on to establish why some faces are more appealing than others.

Typographers and graphic designers often choose typefaces for the very same reason they might fancy a person: They just like that person. For more scientifically-minded people, however, there are specific measurements, components, details, and

letter. While these won't tell you what makes a typeface good, they will at least give you the right words to use when you discuss the benefits of a particular face over another. You can say "I hate the x-height on Such-a-Gothic" or "These descend-ers just don't work for me" or "Please, may I see something with a smaller cap height?" and you'll know what you are talking about.

While metal letters could be made to any width and height, digital type has to conform to multiples of the smallest unit: the pixel. Every character has to be a certain number of pixels wide and high. This is not a problem when the letters are made up of 600 pixels per inch, as is the case with modern laser printers—those pixels. Skupina študentov, 2021/2022

squares fitted into tight grids.

On most screens, only 72 pixels make up one inch. We could see each and every one of them, if engineers hadn't already found ways around that. Computer screens, however, are not where we read most of our type these days. Smart phones, computers, and tablets all have high-resolutions screens, but microwave ovens, espresso makers, and all the other gadgets around us all still use small and modest displays. And the type unmistakably consists of bitmaps, which means that an 8-point letter is actually made up of eight pixels. If we allow six pixels above the baseline, including accents, and two below for descenders, that'll leave only three or four pixels for a lowercase character.

Rhythm and contrast keep coming up when discussing good music and good typographic design. They are concepts that also apply to spoken language, as anyone who has had to sit through a monotonous lecture will attest; the same tone, volume and speed of speech will put even the most interested listener into dreamland. Every now and again the audience needs to be shaken, either by a change in voice or pitch, by a question being posed, or by the speaker talking very quietly and then suddenly shouting. An occasional joke also works.

Ever since people have been writing things down, they have had to consider their audience before actually putting pen to paper: letters would have to look different depending on whether they were to be read by mainly other people (in official documents or inscriptions), just one other person (in a letter), or only the writer (in a notebook or diary). There would be less room for guesswork if letter shapes were more formal as the diversity of the readership expanded.

Some of the first messages to be read by a large number of people were rendered not by pen but by chisel. Large inscriptions on monuments in ancient Rome were carefully planned, with letters drawn on the stone with a brush before they were chiselled. Even if white-out had existed in those days, it would not have helped to remove mistakes made in stone. A bit of planning was also more important then, since stone-masons were sometimes more expendable than slabs of marble or granite.

Graphic design and typography are complicated activities, but even the simple projects benefit from thinking about the problem, forming a mental picture of the solution, and then carefully planning the steps between.

Scientists have not been content with just calling the human face "beautiful" if it meets certain ideals, or "ugly" if it doesn't. They had to go out and measure proportions of nose to jaw, forehead to chin, and so on to establish why some faces are more appealing than others.

Typographers and graphic designers often choose typesfaces for the very same reason they might fancy a person: They just like that person. For more scientifically-minded

a-Gothic" or "These descenders just don't work for me" or "Please, may I see something with a smaller cap height?" and you'll know what you are talking about.

While metal letters could be made to any width and height, digital type has to conform to multiples of the smallest unit: the pixel. Every character has to be a certain number of pixels wide and high. This is not a problem when the letters are made up of 600 pixels per inch, as is the case with modern laser printers—those pixels are not discernible to our eyes, and we are happy to believe that we are looking at smooth curves instead of little squares fitted into tight grids.

most screens, only 72 pixels make up one inch. We could see each and every one of them, if engineers hadn't already found ways around that. Computer screens, however, are not where we read most of our type these days. Smart phones, computers, and tablets all have high-resolution screens, but microwave ovens, espresso makers, and all the other gadgets around us all still use small and modest displays. And the type unmistakably consists of bitmaps, which means that an 8-point letter is actually made up of eight pixels. If we allow six pixels above the baseline, including ascenders, and two below for descenders, that'll leave only three or four pixels for a lowercase character.

rhythm and contrast keep coming up when discussing good music and good typographic design. They are concepts that also apply to spoken language, as anyone who has had to sit through a monotonous lecture will attest; the same tone, volume and speed of speech will put even the most interested listener into dreamland. Every now

The image shows a presentation slide with a light blue background and a grid of small squares. The slide is titled "različnimi pogoji, dokumentira in predstavi ugotovitve." in the top left corner. The main content is divided into two columns. The left column discusses the challenges of writing on stone and the benefits of digital typesetting. The right column discusses the challenges of writing on small screens and the benefits of high-resolution displays. The slide is presented in a software window titled "Presentation" with various menu options and a status bar at the bottom.

Ever since people have been writing things down, they have had to consider their audience before actually putting pen to paper: letters would have to look different depending on how they were read. In the case of ancient Egypt, for example, the hieroglyphs were written from right to left, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the left side of the king's throne. In the case of ancient Rome, the letters were written from left to right, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the right side of the king's throne. In the case of ancient China, the letters were written from top to bottom, so that they could be read by the king's scribes, who were seated at the top of the king's throne. In the case of ancient Greece, the letters were written from left to right, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the left side of the king's throne. In the case of ancient India, the letters were written from right to left, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the right side of the king's throne. In the case of ancient Mesopotamia, the letters were written from left to right, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the left side of the king's throne. In the case of ancient Egypt, the letters were written from right to left, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the right side of the king's throne. In the case of ancient Rome, the letters were written from left to right, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the left side of the king's throne. In the case of ancient China, the letters were written from top to bottom, so that they could be read by the king's scribes, who were seated at the top of the king's throne. In the case of ancient Greece, the letters were written from left to right, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the left side of the king's throne. In the case of ancient India, the letters were written from right to left, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the right side of the king's throne. In the case of ancient Mesopotamia, the letters were written from left to right, so that they could be read by the king's scribes, who were seated on the left side of the king's throne.

Ever since people have been writing things down, they have had to consider their audience before actually putting pen to paper: letters would have to look different depending on whether they were to be read by mainly other people (in official documents or inscriptions), just one other person (in a letter), or only the writer (in a notebook or diary). There would be less room for guesswork if letter shapes were made more formal as the diversity of the readership expanded.

Some of the first messages to be read by a large number of people were rendered not by pens but by chisels. Large inscriptions on monuments in ancient Rome were carefully planned, with letters drawn on the stone with a brush before they were chiseled. Even if white-out had existed in those days, it would not have helped to remove mistakes made in stone. A bit of planning was also more important then, since stonemasons were sometimes more expendable than slabs of marble or granite.

Graphic design and typography are complicated activities, but even the simple projects benefit from thinking about the problem, forming a mental picture of the solution, and then carefully planning the steps between

had to go out and measure proportions of nose to jaw, forehead to chin, and so on to establish why some faces are more appealing than others.

Typographers and graphic designers often choose typefaces for the very same reason they might fancy a person: They just like that person. For more scientifically-minded people, however, there are specific measurements, components, details, and proportions to describe various parts of a letter. While these won't tell you what makes a typeface good, they will at least give you the right words to use when you discuss the benefits of a particular face over another. You can say "I hate the x-height on Such-a-Gothic" or "These descenders just don't work for me" or "Please, say I see something with a smaller cap height?" and you'll know what you're talking about.

While metal letters could be made to any width and height, digital type has to conform to multiples of the smallest unit: the pixel. Every character has to be a certain number of pixels wide and high. This is not a problem when the letters are made up of 600 pixels per inch, as is the case with modern laser printers—those pixels are not discernible to our eyes, and we are happy to

On most screens, only 72 pixels make up one inch. We could see each and every one of them. If engineers hadn't already found ways around that, Computer screens, however, are not where we read most of our type these days. Smart phones, computers, and tablets all have high-resolutions screens, but microwave ovens, espresso makers, and all the other gadgets around us all still use small and modest displays. And the type unmistakably consists of bitmaps, which means that an 8-point letter is actually made up of eight pixels. If we allow six pixels above the baseline including accents, and two below for descenders, that'll leave us only three or four pixels for a lowercase character.

Rhythm and contrast keep coming up when discussing good music and good typographic design. They are concepts that don't apply to spoken language, as anyone who has had to sit through a monotonous lecture will attest; the same tone, volume and speed of speech will put even the most interested listener into a dreamland. Every now and again the audience needs to be shaken, either by a change in voice or pitch, by a question being posed, or by the speaker talking very quietly and then suddenly shouting. An occasional joke also works, just as the use of a

Ambrose, Gavin, in Paul Arthur Harris, *Design Thinking for Visual Communication*. 2nd ed. London [etc.]: Fairchild Books; Bloomsbury Publishihng, 2015.

Baines, Phil, in Andrew Haslam, *Type & Typography*. 2nd ed. New York: Watson-Guptill Publications, 2005.

Balius, Andreu, *Type at Work: The Use of Type in Editorial Design*. Amsterdam: BIS, 2003.

Beier, Sofie, *Reading Letters: Designing for Legibility*. Amsterdam: BIS, 2012.

Beier, Sofie, *Type Tricks: Your Personal Guide to Type Design*. Amsterdam: BIS Publishers, 2017.

Bringhurst, Robert, *The elements of Typographic Style*. 2nd ed., Revised & Enlarged. Point Roberts (WA): Hartley & Marks, 1999.

Broos, Kees, *Wim Crouwel Alphabets*. Amsterdam; Enfield: BIS; Airlift, 2003.

Cheng, Karen, *Designing type*. New Haven: Yale University Press, 2005.

Coles, Stephen, *The Anatomy of type: A Graphic Guide to 100 Gypefaces*. New York: Harper Design, 2012.

Crow, David, *Visible Signs: An Introduction to Semiotics in the Visual Arts*. Lausanne: AVA, 2010.

De Bartolo, Carolina, in Erik Spiekermann, *Explorations in Typography, Mastering the Art of Fine Typesetting: A Visual Textbook for Intermediate to Advanced Typography*. San Anselmo: 101 Editions, 2011.

Does, Bram de, *Kaba-ornament: Experimenten met een typografisch ornamentje en zijn spiegelbeeld in vignetten, randen en patronen: = Experiments with a Typographical Ornament and Its Mirror Image in Vignettes, Borders and Patterns*. Amsterdam: Uitgeverij de Buitenkant, 2006.

Donaldson, Timothy, *Shapes for Sounds: (Cowhouse)*. 1st ed. New York: Mark Batty, 2008.

Elam, Kimberly, *Typographic Systems*. New York: Princeton Architectural Press, 2007.

Fella, Edward, *Ed Fella: A Life in Images*. London: Unit Editions, 2021.

Felton, John, *The Ten Commandments of Typography*. London; New York: Merrell, 2006.

Fletcher, Alan, *The Art of Looking Sideways*. London; New York: Phaidon, 2001.

FontBook: *Digital Typeface Compendium*. [S. l.]: FontShop International, 2006.

Forssman, Friedrich, *Detailtypografie: [Nachschlagewerk für alle Fragen zu Schrift und Satz]*: 2. Auflage. Mainz: Schmidt, 2004.

Franz, Laura, *Typographic Web Design: How to Think Like a Typographer in HTML and CSS*. Chichester, West Sussex: Wiley, 2012.

Gerstner, Karl, *Kompedium für Alphabeten*. 4. Aufl. Teufen: A. Niggli, 2000.

Gill, Eric, *An Essay on Typography: With a New Introduction by Christopher Skelton*. Second hardcover printing. Boston: David R. Godine, 1993.

Haley, Allan, *Typography Referenced: A Comprehensive Visual Guide to the Language, History, and Practice of Typography*. Beverly: Rockport Publishers, 2012.

Henestrosa, Christóbal, Laura Meseguer, in José Scaglione, *How to Create Typefaces: From Sketch to Screen*. Madrid: Tipo e, 2017.

Highsmith, Cyrus, *Inside Paragraphs: Typographic Fundamentals*. Boston: Font Bureau, 2012.

Hochuli, Jost, *Detail in Typography: Letters, Letterspacing, Words, Wordspacing, Lines, Line-spacing, Columns*. New ed. London: Hyphen Press, 2008.

Kunz, Willi, *Typography: Formation + Transformation: [Introduction to Typographic Process]*. English ed. Sulgen, Switzerland; New York, NY: Niggli; Willi Kunz Books, 2003.

Kunz, Willi, *Typography: Macro and Microaesthetics*. Sulgen: Niggli, 2000.

Lorenz, Martin, *Flexible visual systems: the design manual for contemporary visual identities*. 1st. ed. Karlsruhe: Slanted, 2021.

Lupton, Ellen, in J. Abbott Miller, *Design writing research: writing on graphic design*. New York: Kiosk, 1996.

Lupton, Ellen, *Thinking with Type: A Critical Guide for Designers, Writers, Editors, & Students*. 2nd rev. and Expanded ed. New York: Princeton Architectural Press, 2010.

Lupton, Ellen, *Type on Screen: a Guide for Designers, Developers, Writers, and Students*. New York; Baltimore: Princeton Architectural Press; Maryland Institute College of Art, 2014.

McNeil Paul in Muir Hamish: *System Process Form*. Unit Editions, 2023.

McNeil, Paul, *The Visual History of Type*. London: Laurence King Publishing, 2017.

Middendorp, Jan, *Shaping Text*. Amsterdam: BIS Publishers, 2012.

Možina, Klementina, *Knjižna tipografija*. Let. 13. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo; Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, 2003.

Možina, Klementina, *Mikrotipografija*. Ljubljana: Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo, 2009.

Müller-Brockmann, Josef, *Grid Systems in Graphic Design: A Visual Communication Manual for Graphic Designers, Typographers and Three Dimensional Designers = Raster Systeme für die visuelle Gestaltung*. 6th ed. Sulgen/Zürich: Niggli, 2008.

Noordzij, Gerrit, *The Stroke: Theory of Writing*. London: Hyphen, 2005.

Omagari, Toshi, *Arcade Game Typography: The Art of Pixel Type*. London: Thames and Hudson, 2019.

Pohlen, Joep, *Letter Fountain: (on Printing Types)*. 4th ed. Köln: Taschen, 2015.

Roberts, Lucienne, *Grids: Creative Solutions for Draphic Designers*. 2nd ed. Crans-Pres-Celigny; Hove: RotoVision, 2011.

Ruder, Emil, *Tipografija: priročnik tipografskega oblikovanja = Tipografija = Typographie*. Ljubljana: Partizanska knjiga; Znanstveni tisk, 1977.

Smeijers, Fred, *Counterpunch: Making Type in the Sixteenth Century, Designing Typefaces Now*. London: Hyphen Press, 1996.

Spiekermann, Erik, in E. M. Ginger, *Stop Stealing Sheep & Find Out How Type Works*. 2nd ed. Berkeley, Calif.: Adobe Press, 2003.

Tondreau, Beth, *Layout Essentials: 100 Design Principles for Using Grids*. Beverly: Rockport Publishers, 2019.

Tracy, Walter, *Letters of Credit: a View of Type Design*. Boston: David R. Godine, 1986.

Twemlow, Alice, *What is Graphic Design for?* Crans-Près-Céligny; Hove: RotoVision, 2006.

TwoPoints.Net, *On the Road to variable: the Flexible Future of Typography*. Hong Kong: Viction:ary, 2020.

Unger, Gerard, *Theory of Type Design*. Rotterdam: nai010, 2018.

Unger, Gerard, *While you're Reading*. 1st ed. New York: Mark Batty, 2007.

Willberg, Hans Peter, *Lesetypografie*. Mainz: H. Schmidt, 2005.

Bratuš, L. *Oblikujem knjigo : navodila za prelom*
<https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-GSNSQ3HD>
Milčinski, F. *Butalci*
<https://sl.wikisource.org/wiki/Butalci>
Cankar, I. *Zgodbe iz doline šentflorjanske*
https://sl.wikisource.org/wiki/Zgodbe_iz_doline_sentflorjanske
Rock, M. *Fuck Content*
<https://2x4.org/ideas/2009/fuck-content/>

Emigre
emigre.com
TypeCooker
<http://typecooker.com>
Fontstruct
<https://fontstruct.com>
Explorations in typography
<https://explorationsintypography.com/diy>
Warde, B. *The Crystal Goblet, or Printing Should Be Invisible*
<https://ia601803.us.archive.org/22/items/dli.er-net.523734/523734-The%20Crystal%20Goblet.pdf>

FONTI:
Google Fonts
fonts.google
Fontshare
fontshare.com

DIREKTORIJI:
Atlas of Type
<https://type-atlas.xyz>
The Foundry directory
<https://typefoundry.directory>
Foundry index
<https://www.type.lo1>

UREJEVALNIKI FONTOV:
Brezplačni
BirdFont
<https://birdfont.org>
FontForge
<https://fontforge.org/en-US/>
Glyphr studio
<https://www.glyphrstudio.com>

Plačljivi
DTL Fontmaster
<https://www.fontmaster.nl/index.html>
FontCreator
<https://www.glyphrstudio.com>
FontLab
<https://www.fontlab.com/font-editor/fontlab/>
Fontographer
<https://www.fontlab.com/font-editor/fontographer/>
Glyphs
<https://glyphsapp.com>
Robofont
<https://robofont.com>

Tisk postavlja besede v prostor nepopustljivo, bolj, kot je pisanje to zmoglo storiti kadarkoli. Pisanje prenaša besedo iz zvočnega sveta v svet vidnega prostora. Toda tisk zaklene položaj besed v ta prostor. Nadzor položaja je bistvo tiska. Tiskana besedila so videti izdelana strojno, kar tudi so. Pri rokopisu skuša biti nadzor tega prostora dekorativen, okrašen, tako kot pri kaligrafiji. Za tipografski nadzor so značilne čistost, urejenost in nevidnost: vrstice so popolnoma pravilne, vse poravnane na pravi strani, prav vse je videti enakomerno, brez pomoči črt in zarisanih robov, ki se pogosto pojavljajo v rokopisih. To je vztrajen svet hlada, nečloveškega, dejstev.

- Walter Ong, *Orality and Literacy: The Technologizing of the Word*. London & New York: Methuen, 1982.

Znane tipografske bolezni
Med prebivalstvom, ki je dlje časa izpostavljeno tipografiji, se pojavijo različne oblike disfunkcionalnosti. Tukaj so naštete najpogostejše opažene težave.

Tipofilija
Čezmerna navezanost in navdušenje nad oblikami in protioblikami črk. Pogosto izražena skupaj s posameznikovo izključitvijo vseh drugih interesov in predmetov izbire. Tipofili po navadi umrejo revni in osamljeni.

Tipofobija
Nerazumna nenaklonjenost črkovnim oblikam, pogosto zaznamovana z željami po ikonah, dingbatih, piktogramih - v primerih s smrtnim izidom - celo z afnami in podčrtaji. Strahove tipofobov je moč pomiriti (vendar ne ozdraviti) s stalnimi odmerki pisav Helvetica in Times New Roman.

Tipohondrija
Trajna anksioznost, da je nekdo izbral napačno pisavo. To stanje je zelo pogosto v povezavi z OPD (optična prirezovalna motnja), stalno potrebo po prilagajanju in preurejanju prostorov med črkami.

Tipotermija
Promiskuitetno zavračanje vseživljenjske zavezanosti eni sami črkovni družini - morda petim ali celo šestim - kot priporočajo nekateri zdravniki. Tipotermik je v nenehni skušnjavi preverjanja »vročih« novih fontov, ki so pogosto brez ustrezne licence.

- Ellen Lupton, *Thinking with Type*. Princeton Architectural Press: New York, 2004.

Poslanec greha, evangelist nečistosti - kdo te je klical v dolino šentflorjansko? Kakor tat si prišel, ki spleza v izbo ob gluhem polnočnem času ter pograbi in odnese, kar je bilo spečemu rodoljubu najsvetejše!
Nikamor na prostranem svetu ne pošilja Bog toliko izkušnjavcev, kakor v dolino šentflorjansko - blagor ji! V sveti Jeruzalem roma pohujšanje, preroštvo pa v Ninive in Babilon - tako je postava in ukaz. Dokler bo ležala dolina šentflorjanska tam, kjer zdaj leži, bo čuval Bog nad njo; in predno jo bo obglodalo, si bo skrušilo pohujšanje črne zobe! ... Očetje so bili ogorčeni, matere so bile užaljene: celo nečedni dacar se je namrgodil, ko je slišal v krčmi o takih rečeh. Prišel je v dolino človek, nikomur poznan, ne po imenu, ne po licu. Samo Peter, je rekel, da je; drugega nič. Odkod, počemu in kam - nič! Pa naj bi bil prišel, pa naj bi bil šel: Bog z njim in dobra beseda! Ampak ni prišel sam. Udomil se je v vegasti kolibi, samujoči kraj vasi, v potok strmeči; brlog razbojnikov in nečistnikov v poganskih časih doline šentflorjanske. Tam je sameval, ni se prikazal nikamor in se je ognil človeka, če ga je srečal. Le malo jih je bilo, ki so videli njegov obraz in še tistim ni bil pogodi; dacar ga je videl od blizu, pa je pljunil v stran in je razodel v krčmi, da ima žabjo šobo in mačje oči.

- Ivan Cankar

Misli s čustvi, čuti z mislijo
Umetnost v sodobnosti
Globalni bienale
25. mednarodna razstava umetniških praks
30. maj-14. november
Nacionalni in regionalni paviljoni
Razstave, projekti, predstavitve in razprave

Študiraj na daljavo, približaj študij
Ustvarjalnost med pandemijo
Preživetvene prakse
3. semestrski festival študentske realnosti
29. maj-1. junij 2021
Stopnišča, hodniki, ateljeji, delavnice in predavalnice na vseh možnih lokacijah Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani
Razstave, projekti, seminarji, predstavitve, razprave in druženja

Misli globalno, deluj lokalno
Post-pandemična ustvarjalnost
Preživetvene prakse po covidu-19
4. festival študentske realnosti
28. maj-3. junij 2022
Stopnišča, hodniki, ateljeji, delavnice in predavalnice na vseh možnih lokacijah Akademije za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani
Razstave, projekti, seminarji, predstavitve, razprave in druženja

črka/beseda/vrstica/odstavek
Tipografija za prvi razred
Semestrska razstava
31. maj-4. junij 2024
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje Univerze v Ljubljani, predavalnica 110, Dolenjska cesta 83
Študijski proces, šolske in domače vaje, predstavitve, razprave in druženje

Domen Fras
Črke in oblike
Zbirka tipografskih vaj

Besedila: Domen Fras
Fotografije: Domen Fras,
Žiga Gorišek
Redakcija besedila:
Katja Jenčič
Lektura: Jezikovna
zadruga Soglasnik
Oblikovanje: Žiga Anderlič
Priprava slikovnih gradiv:
Ajda Justin, Nika Dejanović

Založila: Založba Univerze
v Ljubljani
Za založbo: Gregor Majdič,
rektor Univerze v Ljubljani
Izdala: Akademija za likovno
umetnost in oblikovanje,
Univerza v Ljubljani
Za izdajateljico: Alen
Ožbolt, dekan Akademije
za likovno umetnost
in oblikovanje, UL

Uporabljena družina pisav:
Degular Mono (ohnotype.co)

Črke in oblike, zbirka
tipografskih vaj je projekt
s področja uvajanja in razvoja
odprtih izobraževalnih virov
znotraj pedagoškega procesa
(RSF ukrep A.II.1)
Vodja projekta: prof. Domen
Fras
Koordinacija: Nastja Majerič

Ljubljana, september 2024

To delo je dostopno pod licenco
Creative Commons Priznanje
avtorstva - Deljenje pod enakimi
pogoji 4.0 Mednarodna licenca
(izjema so fotografije).
Ljubljana, 2024
Prva e-izdaja.
Publikacija je brezplačna.
DOI: 10.51938/9789617009415

Publikacija je v digitalni
obliki prosto dostopna na:
[https://www.aluo.uni-lj.si/
raziskovanje/zalozniska-
dejavnost/](https://www.aluo.uni-lj.si/raziskovanje/zalozniska-dejavnost/)
<https://ebooks.uni-lj.si/>

Kataložni zapis o publikaciji
(CIP) pripravili v Narodni in
univerzitetni knjižnici
v Ljubljani
COBISS.SI-ID [215721731](#)
ISBN 978-961-7009-41-5 (PDF)

ALUO

UNIVERZA V LJUBLJANI
Akademija za likovno umetnost in oblikovanje